

เพลงราโตน : กรณีศึกษาจังหวัดลพบุรี

ปริญญานิพนธ์

ของ

ศศิธร สมัยกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยคดีขงควิทยา

พฤษภาคม 2547

ลิขสิทธิ์เป็น ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

781.๒๘๙๙๑

ศ.๙๑๑พ

ร.๓

เพลงรำไท่น : กรณีศึกษาจังหวัดลพบุรี

บทคัดย่อ

ของ

ศศิธร สมัยกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยดุริยางควิทยา

พฤษภาคม 2547

h 251641 ร.๓

23 ก.ย. 2547

ศศิธร สมัยกุล. (2547). เพลงรำไท่น : กรณีศึกษาจังหวัดลพบุรี. ปรินต์มานิพนธ์ ศป.ม.
(มานุษยวิทยามหาวิทยาลัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการการควบคุม. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมพล งามสุทธิ.
ดร.สมศักดิ์ เกตุแก่นจันทร์.

การศึกษาเพลงรำไท่น ของจังหวัดลพบุรี มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาวัฒนธรรมดนตรีของ
เพลงรำไท่น จังหวัดลพบุรี ศึกษาวิเคราะห์เพลงรำไท่นในด้านเนื้อร้อง บัณฑิตเสียง ทำนอง
จังหวะ รูปแบบของเพลงรำไท่น และศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบเพลงรำไท่นระหว่าง 2 ตำบล
ในตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล และตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี

ผลการศึกษาพบว่า เพลงรำไท่น ของทั้ง 2 ตำบลที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้ร้องเล่น
ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้คนในท้องถิ่นมีความสามัคคี สร้างความสนุกสนาน ทั้งยังได้รับความ
นิยมสูงสุดในช่วงสมัยของ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีในอดีต อีกทั้งยัง
ต้องการเชิดชูให้รำไท่นเป็นศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ เพลงรำไท่นเป็นเพลงที่มีทำนองสั้นๆ
ไม่มีรูปแบบที่แน่นอน ใช้แสดงในงานมงคลต่างๆ ไป สำหรับการแต่งกายก็เป็นการแต่งกายแบบ
สมัยนิยม เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบก็มีเพียงโทนเท่านั้น ในส่วนของฉันทลักษณ์ของบทเพลงมี
รูปแบบที่แน่นอน มาตรฐานเสียงของเพลงรำไท่น เมื่อเทียบกับมาตรฐานเสียงของสากลแล้ว แต่ละบท
เพลงก็จะมีมาตรฐานเสียงแตกต่างกันออกไป มีช่วงเสียงตั้งแต่ คู่ 5 ไปจนถึงคู่ 10 หลายๆ บท
เพลง อาจจะมียุทธวิธีของจังหวะที่เหมือนกัน ซึ่งรูปแบบของจังหวะมีไม่หลากหลายเท่าใดนัก
รูปแบบของบทเพลงก็จะเป็นทำนองที่ซ้ำๆ กลับไปกลับมา ทำให้สามารถฟังง่ายและเข้าใจง่าย

บทเพลงรำไท่น ของตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล และตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม
แต่ละบทเพลง จะมีทำนองสั้นๆ ไม่สลับซับซ้อน จังหวะทำนองมีความไพเราะ ง่ายต่อการจดจำ
มีสำเนียงที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น ถึงแม้ว่าภาษาที่ใช้จะเป็นภาษาไทย แต่สำเนียงก็จะ
เป็นของชาวลพบุรีโดยแท้

RUMTONE : CASE STUDY OF LOPBURI

AN ABSTRACT

BY

SASITORN SAMAIKON

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the master of Fine Arts degree in Ethnomusicology
at Srinakharinwirot University

May 2004

Sasitorn Samaikoon. (2004). *Rumtone : Case study of Lopburi*. Master Thesis, M.F.A. (Ethnomusicology). Bangkok : Graduate School, Srinakarinwirot University.

Advisor Committee : Assist Prof. Dr.Chalaempon Ngamsutti,
Dr. Somsak Katekanchan.

The Objective of Rumtone Case study of Lopburi Province is to study music culture in Text, Scale, Melody, Rhythm and Forms of Romtone and comparing Musical Analysis between 2 Tambols at Tambol Bourchum Chaibadal district and Tambol Koksalong Pattananikom district Lopburi province.

The result of this study found that ; Romtone of 2 Tambols had used for cultural activities of people in the villages, especially on the period of the Primeminister P.Pibulsonkram which he had tried to promote Romtone as a national music culture. Romtone has short melody and most of them has only one movement "Tone" is the only musical instrument that used in Romtone. Scale of those songs are changed according to the singers. The range of pitches in songs are between 5 -10 pitches. Rhythmic pattern of thosesongs are almost the same and repeat any times. For those reasons Romtone is easy to sing and understand.

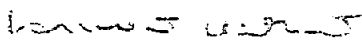
Summary ; Romtone of Tambol Bourchum Chaibadal district and Tambol Koksalong Pattananikom district has a short melody and it is not to much complex. Romtone and melody are not difficult to memorize and understand. Lyric of Romtone song is in Thai Language, but The way of Pronunciation and intonation of singing could tell the the characteristic of Lopburi province.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

เพลงรำโทน : กรณีศึกษาจังหวัดลพบุรี

ของ
นางสาวศศิธร สมัยกุล

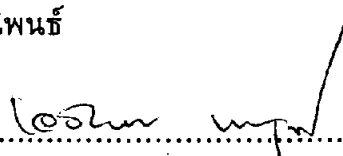
ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย ให้นำเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยดุริยางควิทยา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

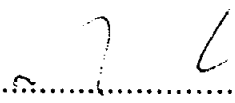
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

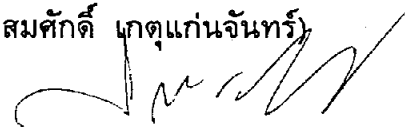
(รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพร หะวานนท์)

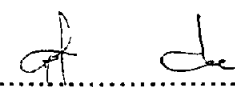
วันที่ ๒๘ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๖

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมพล งามสุทธิ)

.....กรรมการ
(ดร.สมศักดิ์ เกตุแก่นจันทร์)

.....กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประทีป เล้ารัตนอารีย์)

.....กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รุจี ศรีสมบัติ)

ประกาศคุณูปการ

คณาจารย์แห่งดุริยางคศิลป์ได้สร้างโรงสังคมตลอดจนสืบทอดมรดกศิลปดนตรี ซึ่งเป็นมรดกเอกลักษณ์ของวัฒนธรรม ศิษย์ขอน้อมนุชาบูรพคณาจารย์ด้วยความเคารพอย่างสูงยิ่ง

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณา ความอนุเคราะห์จากผู้มีพระคุณหลายท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมพล งามสุทธิ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.สมศักดิ์ เกตุแก่นจันทร์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ให้ความรู้ และให้ความช่วยเหลือ แก่ไขข้อบกพร่องงานปริญญานิพนธ์ ให้มีความสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป เลี้ยวคนอารีย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์รุจิ ศรีสมบัติ ที่ให้ความช่วยเหลือในเรื่องการเป็นกรรมการสอบเพิ่มเติม ให้แก่ผู้วิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ศิริ วิชเวช และรองศาสตราจารย์ กาญจนา อินทรสุณานนท์ ที่คอยชี้แนะแนวทาง เป็นที่ปรึกษาในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณ นางละมุล พูนหล่ำ และนางทองห่อ ยิ่งยง แม่เพลงและพ่อเพลงรำไท่นของตำบลโคกสูง นายม่วน ใจมงคล พ่อเพลงรำไท่นของตำบลบัวชุม ที่ได้ให้ความสะดวกในการเก็บข้อมูล และบันทึกข้อมูลจนลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบคุณอาจารย์พรรณาราย คำโสภา ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ และเพลงพื้นบ้าน ขอขอบคุณพี่ศิริชัย ตระกูลวรรณ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในด้านการบันทึกโน้ตและเรียบเรียงโน้ตสากลให้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณ คุณพ่อมสมทบ สมัยกุล น้อยอุ้ย และน้องออย คุณยายยันต์ ตรีกุล คุณยาเสาร์ ตรีกุล พี่ระเบียบ ตรีกุล พี่เสริฐ ตรีกุล คุณชรินทร์ ตรีกุล และครอบครัวตรีกุลที่ไม่ได้เอ่ยนามทุกท่าน คุณยายจอม นาควารี ที่คอยเป็นกำลังใจในการทำงานวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ขอขอบคุณวาสนา จงโยธา (อาเป้า) และครอบครัวจงโยธาทุกท่าน คุณชาญยุทธ – เต็มดวง อุปพงษ์ และครอบครัว คุณจุฑามาส เทพเรณูและครอบครัว คุณนันทนา เหมือนรัตน์และครอบครัว คุณยศพรรณ เต็มแี่ยม คุณมานพ เกียรติวนิชย์และครอบครัว คุณประกาศา แก้วประไพและครอบครัว คุณพิไลมาล สุวรรณศิริกิจ คุณเกียรติ (ส.จ.เล้ง) เกศสุวรรณทัศน์ เขียวดีบัว (โคราช – สุรินทร์) พิฤทธิ์ ผู้จัดการธนาคารกรุงเทพ สาขาลำปลายมาศ เขียวหง (บ.ชัยวิวัฒน์กรุป) เขียวดาวทอง (อำเภอนางรอง) คุณสุภาพร ทองราช และทีมงานสปีดทูทุกท่าน

และที่ไม่อาจลืมได้ในความทรงจำคือ คุณแม่สว่าง สมัยกุล ที่เป็นแรงบันดาลใจให้แก่ผู้วิจัย ได้มีกำลังในการปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

และขอให้ทุกบริบทที่บริบูรณ์ด้วยความดีที่ข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้วนั้น จงกลับสู่ท่านที่เอ่ยนามมาแล้ว ให้มีความสุขสวัสดิ์ตลอดกาลนาน

ศศิธร สมัยกุล

สารบัญ

บทที่

หน้า

1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	10
ความสำคัญของการวิจัย.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
ข้อดกกลบ่อบ่งคั่น.....	12
นียบามศัพท์เฉพาะ.....	13
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการค้นคว้า.....	15
เอกสารและตำราวิชาการที่เกี่ยวข้อง.....	16
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	24
การศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูล.....	24
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	27
ตอนที่ 1.....	29
ประวัติความเป็นมาของรำไท่น.....	30
โอกาสที่แสดงรำไท่น.....	31
การแต่งกายของผู้แสดงรำไท่น.....	31
เพลงที่ใช้ร้องรำไท่น.....	32
ทำรำประกอบเพลงรำไท่น.....	33
เครื่องดนตรีที่ใช้ในการบรรเลงในการแสดงรำไท่นและหน้าทับไท่น.....	33
ตอนที่ 2.....	35
วิเคราะห์บทเพลงรำไท่นของตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล.....	36
เพลงประเภทปลุกใจหรือชักชวนให้เชื่อผู้นำ.....	36
เพลงแปลคนาฬิกา.....	36

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4 (ต่อ)	เพลงสามัคคี สามัคคี.....	41
	เพลงประเภทสะท้อนสภาพบ้านเมือง.....	46
	เพลงจุดเทียนเวียนวน.....	46
	เพลงเกี่ยวกับวัฒนธรรมหรือประเพณี.....	53
	เพลงลอย ลอย กระถาง.....	53
	เพลงที่แสดงถึงความรัก การเกี่ยวพาราตี และชักชวนให้เล่นรำไท่น.....	58
	เพลงยามเล่นยามหัว.....	58
	เพลงยืนอยู่ทำไม.....	63
	เพลงเรียมเคยรำ.....	67
	เพลงมองดูฝั่งคงคา.....	72
	เพลงน้ำค้างพรางพรม.....	78
	เพลงดึกแล้วแม้งามงอน.....	86
	เพลงหงส์งามเมื่อยามจากถิ่น.....	90
	เพลงประเภทเกี่ยวกับตัวละครในวรรณคดี.....	96
	เพลงวันทองเป็นคนสองใจ.....	96
	เพลงประเภททั่วไป.....	101
	เพลงคู่สืเข้านกเขา.....	101
	สรุปการวิเคราะห์บทเพลงของคำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล.....	106
	วิเคราะห์บทเพลงรำไท่นของคำบล โคกสูง อำเภอพัฒนานิคม.....	108
	เพลงประเภทปลุกใจหรือชักชวนให้เชื่อผู้นำ.....	108
	เพลงแปดนาฬิกา.....	109
	เพลงประเภทสะท้อนสภาพบ้านเมือง.....	114
	เพลงเดี่ยวนี้ผ้าแพง.....	114
	เพลงโคกสูงของฉันทน์เอ๋ย.....	119
	เพลงทพบุรีของเราเนี่ย(2).....	124
	เพลงเกี่ยวกับวัฒนธรรมหรือประเพณี.....	130

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

4 (ต่อ)	เพลงที่แสดงถึงความรัก การเกี่ยวพาราตี และชักชวนให้เล่นรำไท่น.....	130
	เพลงรำไท่นไทยเบิ้ง.....	130
	เพลงรัก รัก รัก.....	140
	เพลงนึกถึงออกคนจน.....	144
	เพลงที่เกี่ยวกับตัวละครในวรรณคดี.....	151
	เพลงลักษณะวงศ์แก้วตา.....	151
	เพลงประเภททั่วไป.....	156
	เพลงลมทะเลพัดคล่อง.....	156
	สรุปการวิเคราะห์บทเพลงของคำบล โศกสรวง อำเภอพัฒนานิคม.....	161
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	165
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	165
	ประวัติความเป็นมา.....	165
	การแต่งกาย.....	166
	โอกาสที่ใช้แสดง.....	166
	เครื่องดนตรีประกอบ.....	166
	เปรียบเทียบความแตกต่างของเพลงรำไท่น ของทั้ง 2 คำบล.....	167
	วิเคราะห์เนื้อร้องของบทเพลง.....	167
	ความหมาย.....	167
	ภาษาที่ใช้.....	168
	ฉันทลักษณ์.....	169
	วิเคราะห์มาตราเสียง.....	170
	วิเคราะห์จังหวะของบทเพลง.....	173
	วิเคราะห์รูปแบบของบทเพลง.....	176
	อภิปรายผล.....	177
	ข้อเสนอแนะ.....	177
	บรรณานุกรม.....	178

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

มนุษยชาติมีความแตกต่างกันในด้านต่างกันในด้านชาติพันธุ์ ซึ่งเป็นไปตามการกำเนิดของมนุษย์ที่ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ และมีความแตกต่างกันในด้านวัฒนธรรม ซึ่งมีฐานมาจากสภาพภูมิศาสตร์ ภูมิอากาศ พืชพันธุ์ธรรมชาติที่เป็นตัวกำหนดความเป็นอยู่ การทำมาหากิน การแต่งกาย และเป็นพื้นฐานต่อแนวคิด ความเชื่อ และวัฒนธรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ ก่อให้เกิดเอกลักษณ์ประจำถิ่นของมนุษย์แต่ละแห่ง แต่ละเผ่า และสะท้อนให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้า ในอดีตโดยพิจารณาจากปัจจุบัน (ปัญญา รุ่งเรือง. 2533 : 126)

เพลงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับชีวิตมนุษย์มาทุกยุคทุกสมัย และเพลงในแต่ละท้องถิ่น ย่อมแตกต่างกันไปตามสภาพชีวิตของสังคมในท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละชาติ แต่ละภาษาในท้องถิ่นต่าง ๆ ที่เรียกกันว่า เพลงพื้นบ้าน (Folk Song) หรือดนตรีพื้นบ้าน (Folk Music) เพลงพื้นบ้านจัดเป็นส่วนหนึ่งของคติชาวบ้าน (Folklore) ที่น่าสนใจยิ่ง เพราะเพลงสะท้อนให้เห็นชีวิตความเป็นอยู่ ในขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อของชาวบ้านในท้องถิ่นนั้น ๆ เพลงพื้นบ้านเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของการบันเทิง ที่มีอยู่ในสังคมไทยมานาน และมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับวิถีชีวิตของคนไทย เช่น หนุ่มสาว ร้องเกี่ยวกัน เด็ก ๆ ร้องเพลงเล่นกัน แม่กล่อมลูก หรือเป็นเพลงที่ใช้ร้องในเทศกาลต่าง ๆ เช่น เพลงร้องในงานแห่บั้งไฟ เพลงบอก เพลงเรือ ฯลฯ เพลงพื้นบ้าน จึงแยกจากวิถีการดำรงชีวิตของชาวบ้านได้ยาก เพราะผูกพันกับชีวิตของคนไทยอย่างใกล้ชิด และสืบทอดกันมา ช้านาน (พรรณราย คำโสภา. 2542 : 1)

“เพลงพื้นบ้านคือเพลงของชาวบ้านที่สืบทอดจากปากต่อปากมาหลายชั่วอายุคน โดยอาศัยการบอกกล่าว หรือท่องจำ ไม่มีกำหนดที่แน่ชัดไม่สามารถระบุตัวผู้แต่งได้ แต่ชาวบ้านใช้ร้องเล่นกันอยู่ในสังคมอย่างแพร่หลาย” (ศิริพร จิตะฐาน. 2535 : 234)

“เพลงพื้นบ้านในประเทศไทยมีมาแต่โบราณกาลสืบหาหลักฐานไม่พบว่ามีต้นกำเนิดขึ้นในสมัยใด เป็นของที่เกิดขึ้นเป็นปกติวิสัยของคนในสังคม เพราะเป็นสิ่งที่ให้ความบันเทิง จากการหาต้นกำเนิดไม่ได้เช่นนี้ จึงมีผู้เรียกว่าเพลงพื้นบ้านเป็นบทเพลงที่ไร้ต้นกำเนิด เป็นเพลงนอกศตวรรษบ้าง เพราะหลักฐานทางประวัติศาสตร์ วรรณคดี และความรู้ทุกแขนงในประเทศไทยเรามักจะอ้างสิ้นสุด แค่อธิษฐาน (สุมาลย์ เรื่องเดช. 2527 : 82) ส่วนลักษณะของเพลงพื้นบ้านก็เหมือนกับเพลงทั่ว ๆ ไป อาจเป็นเพลงขับร้อง หรืออาจเป็นเพลงที่มีแต่ดนตรีล้วน ๆ หรือทั้งสองผสมกันก็ได้ สำหรับ ทำนองและเนื้อร้องของเพลงพื้นบ้านนั้น จะไม่มีกฎเกณฑ์แบบแผนที่แน่นอน จะใช้เสียงใด สูงแค่ไหน ส่วนใหญ่ไม่มีการกำหนดไว้ล่วงหน้า ทำนอง เนื้อร้อง นี้ก็ใช้อย่างไรก็จะบรรเลง หรือ

เปล่งเสียงออกมาอย่างนั้น เพลงพื้นบ้านทั่ว ๆ ไป จะเป็นเพลงที่มีทำนองง่าย ๆ และซ้ำ ๆ หรือยาวก็ได้ (พรรณราย คำโสภา. 2542 : 1)

ส่วนเหตุจูงใจที่เกิดขึ้นนั้น น.ล. ด้อย ชุมสาย กล่าวว่า “ก็แล้วแต่ในขณะนั้นตัวผู้ขับร้องเพลง อาจจะอยู่ในสภาพใด เช่น การออกแรงพร้อมกันก็ร้องว่า สุยเลย สุยเลย เอ้า สุยเลย เสียงก็สูงต่ำไม่เท่ากัน และเมื่อคำอื่น ๆ แทรกเข้ามา ก็กลายเป็นเพลง ส่วนเพลงกล่อมเด็ก ก็อาจจะทำเสียง โอ อือ อา ขึ้นก่อนแล้วแปลทำนองไป หาคำมาใส่เข้ากลายเป็นเพลงกล่อมเด็ก” (ด้อย ชุมสาย. 2516 : 49)

เพลงพื้นบ้านอื่น ๆ เช่น เพลงเกี่ยวข้าว เพลงตรุษ เพลงเรือ เพลงบอก เพลงแห่แข่งต่าง ๆ อาจเกิดขึ้นจากเหตุจูงใจในเชิงสุขารมณ์ เช่น เพลงเกี่ยวข้าว อาจเกิดจากสุขารมณ์ที่ประสบผลสำเร็จในการทำงานร่วมกัน ได้พบปะกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพลงตรุษ ก็อาจจะเกิดจากสุขารมณ์ที่ได้ช่วยกัน ทำบุญ โดยการร่วมกันแห่ขอเชิญชวนชาวบ้านร่วมบริจาค ทรัพย์สินสิ่งของต่าง ๆ เพื่อที่จะนำไปถวายวัด ต่อไป

วัฒนธรรม คือสิ่งที่มนุษย์ได้พบเห็นมาตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย เมื่อเราจะพูดถึงวัฒนธรรม หรือที่เรียกว่า (Culture) แล้วเป็นเรื่องใหญ่ เพราะทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์เราสร้างขึ้นนั้นเป็นวัฒนธรรม ทั้งสิ้น เมื่อมนุษย์สร้างขึ้นก็มีการสั่งสมสืบต่อกันมา สิ่งไหนที่ไม่เหมาะสมก็ย่อมตายจากไป ไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมทางวัตถุหรือวัฒนธรรมทางจิต (สุกรี เจริญสุข : 2530)

เพลงพื้นบ้าน เป็นสมบัติอันล้ำค่าของมนุษย์ในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ วัฒนธรรม การรักษาวัฒนธรรม ถือเป็นการรักษาสมบัติอันมีค่าของชาติ เพราะศิลปะวัฒนธรรม เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น บ่งบอกถึงความเป็นชาติต่าง ๆ ศิลปะวัฒนธรรมของไทยก็บ่งบอกถึงความเป็นชาติไทย วัฒนธรรมไทยแต่ละท้องถิ่นก็ย่อมแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับสภาพของสังคม ความเชื่อ ความศรัทธาในแต่ละท้องถิ่นนั้น ๆ เพลงพื้นบ้าน นอกจากจะเป็นวัฒนธรรมที่บ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่นแล้ว เพลงพื้นบ้านยังให้คุณค่าทางด้านต่าง ๆ แก่มนุษย์ในแต่ละสังคมอีกด้วย คือ

1. คุณค่าทางจิตใจ

เพลงพื้นบ้าน นอกจากจะใช้ประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ แล้ว ยังถือเป็นอาหารสำหรับจิตใจ ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดของอารมณ์ ทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ช่วยให้สภาพของจิตใจดีขึ้น

2. คุณค่าทางสังคม

เพลงพื้นบ้านเป็นกิจกรรมร่วมกันของชุมชน เช่น เรีอิมตรด (รำตรุษ การละเล่นพื้นบ้านของชาวสุรินทร์) ซึ่งเป็นการร่วมมือร่วมใจแสดงความสามารถของสังคมโดยรวมกันเล่น ร้อง แห่ใน ขบวน และทำให้ได้เรียนรู้กฎเกณฑ์ประเพณีของสังคม ได้ทำงานร่วมกันก่อให้เกิดความเป็นมิตร เกิดความ รับผิดชอบในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม

3. คุณค่าทางวัฒนธรรม

เพลงพื้นบ้าน เป็นมรดกทางวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นและบ่งบอกถึงความเป็นท้องถิ่น และชาติ ต่าง ๆ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในความเป็นชาติของตน เป็นสิ่งที่ช่วยสร้างค่านิยมที่ดี ในชุมชน เพลงพื้นบ้านยังสะท้อนให้เห็นสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนในแต่ละท้องถิ่น แต่ละชาติ ในเรื่องต่าง ๆ เช่น วิธีการดำรงชีวิต ความเชื่อ ประเพณี ภาษา เครื่องดนตรี และอื่น ๆ (พรรณราย คำโสภา 2542 : 2)

เช่นเดียวกับเพลงพื้นบ้าน ก็เป็นสิ่งที่มากับวัฒนธรรมท้องถิ่น เพราะเพลงพื้นบ้านทั้งหลาย ไม่ได้เกิดจากความรู้ของคน ๆ เดียว แต่เกิดจากภูมิปัญญาของคนท้องถิ่นที่สามารถแต่งเพลงพื้นบ้าน ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตได้ และสามารถทำให้เป็นที่ยอมรับของคนทั่ว ๆ ไป สิ่งเหล่านี้เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของวัฒนธรรมของไทย ที่ชาวต่างชาติต่างชื่นชมและให้การยอมรับว่าควรสนับสนุน และควรอนุรักษ์ไว้ ประเทศไทยเรานับได้ว่ามีวัฒนธรรมที่สั่งสมมานานหลายปี และสร้างความภูมิใจให้แก่คนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ลพบุรีก็เป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่จัดได้ว่ามีวัฒนธรรมที่หลากหลาย ผู้คนในท้องถิ่นเล็ก ๆ ต่างภาคภูมิใจในความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ดังเช่นในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ภูมิปัญญาของชาวบ้านในละแวกนี้ยึดอาชีพหลักในการทอดผ้าไหมมัดหมี่ แต่อาชีพรอง หรือที่เรียกว่า กิจกรรมเสริมที่ทำกันในท้องถิ่น คือการละเล่นเพลงพื้นบ้านรำไท่น เป็นต้น สิ่งเหล่านี้คือวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาตั้งแต่ อดีตกาลจนถึงปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

ลพบุรีนอกจากจะเป็นจังหวัดที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ และมีโบราณสถานโบราณ วัตถุต่าง ๆ ที่น่าสนใจมากมายแล้ว ลพบุรียังมีชุมชนของคนไทยเชื้อสายต่าง ๆ หลายกลุ่มหลายพวก อันส่งผลให้ขนบธรรมเนียมวัฒนธรรม ของชาวลพบุรีค่อนข้างหลากหลาย กล่าวคือ นอกจาก ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวไทยภาคกลางแล้ว ลพบุรียังมีประเพณีท้องถิ่นของชนกลุ่มต่าง ๆ เช่น ประเพณีของชาวไทยพวน ประเพณีของชาวลาวเงี้ยว ประเพณีของชาวมอญบางชั้นหมาก เป็นต้น (เสรี อุณยวง. 2543 : 137) ไม่ว่าจะเป็นอดีตหรือปัจจุบัน ลพบุรีก็เป็นแห่งสำคัญในการสืบทอดศิลปประเพณีประจำชาติ ซึ่งนั่นก็คือ รำไท่น

รำไท่น คือกิจกรรมที่ส่งเสริมให้คนในท้องถิ่นมีความสามัคคี สร้างความสนุกสนาน รำไท่น เป็นการละเล่นพื้นบ้านที่นิยมเล่นกันทั่วไปทุกภาคของประเทศไทย เมื่อประมาณ 50 ปี ที่ผ่านมา ได้รับความนิยมน้อยที่สุดในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ที่ต้องการเชิดชูรำไท่นเป็น ศิลปะประจำชาติ จึงได้ส่งเสริมให้เป็นศิลปะวัฒนธรรมประจำชาติอย่างหนึ่ง ไม่มีผู้ใดบอกได้แน่ชัด ว่า รำไท่นเกิดขึ้นเมื่อใด และใครเป็นผู้ริเริ่ม มีผู้กล่าวว่า ถิ่นที่ที่เดิมพบว่ามีการเล่นรำไท่นก่อน สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 คือ แถวบ้านแพะ ในจังหวัดสระบุรี โดยชาวบ้านเป็นผู้เล่น (ดำรง ปิ่นทอง. ม.ป.ป. : 5) หม่อมคุณหญิง บริพัตร ณ อยุธยา (2536 : 3) กล่าวว่า รำไท่น แพร่หลายในเมือง นครราชสีมาาก่อนที่อื่น และยังมีผู้สันนิษฐานว่าน่าจะมีการเล่นรำไท่น มาตั้งแต่สมัยอยุธยาหรือก่อนหน้านั้น อยู่ทุกหนทุกแห่ง ดังที่กล่าวถึงในเอกสารของชาวยุโรปหลายเล่ม (สมทรง กฤตมโนรณ. 2536 : 62)

เพลงรำโทน ที่นำมาร้องนั้น ใช้วิธีจดจำสืบทอดกันมา ไม่นิยมดัดแปลงทั้งเนื้อร้องและทำนอง คือ จำมาอย่างไรก็ร้องและร่ายอย่างนั้น บางครั้งการถ่ายทอดมาอาจได้มาเฉพาะเนื้อเพลงกรณีเช่นนี้ ผู้เล่นจะคิดทำนองประกอบเองตามความหมายของของเนื้อเพลง การถ่ายทอดอาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ทั้งเนื้อเพลงและทำนอง จากการสำรวจพบว่า แม้เป็นเพลงเดียวกัน หากคณะของผู้เล่นอยู่ต่างสถานที่หรือต่างท้องถิ่นกัน ทำนองและเนื้อเพลงก็อาจผิดแผกกันไปได้ แต่บางเพลงยังคงเหมือนกันทุกประการ อย่างไรก็ตามเพลงทุกเพลงไม่จำเป็นต้องได้จากการสืบทอดเสมอไป ผู้เล่นสามารถแต่งเนื้อร้องและทำนองขึ้นเป็นปัจจุบันในขณะที่เล่นก็ได้

เนื้อหาในเพลงส่วนใหญ่ ช่วงก่อน พ.ศ. 2484 จะเป็นเพลงที่เกี่ยวกับตัวละครในวรรณคดี เช่น ลักษณะวงศ์ ไกรทอง พระศรีสุริโยทัย ฯลฯ แต่ที่พบมากที่สุด ได้แก่ เพลงรัก หรือเพลงที่เกี่ยวข้องพาราสักนระหว่างหนุ่มสาว เช่น ไหนเล่าดอกกรีก ยามเย็นเดินเล่นทะเลเหนือ ว่าวน้อยที่เราเคยเล่นเดือนจำเดือนสาวน้อย ฯลฯ เนื่องจากเพลงแต่ละเพลงยาวมาก ฉะนั้น การตั้งชื่อเพลงหรือเรียกชื่อเพลงก็จะเรียกชื่อเพลงตามวรรคแรกของเพลงเท่านั้น ดังได้กล่าวแล้วว่าในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม รัฐบาลต้องการเชิดชูรำโทนให้เป็นศิลปะประจำชาติ ได้มีการปรับปรุงแก้ไข รำโทนให้เป็นร่าวก และพัฒนามาตามลำดับจนเป็น ร่าวกมาตรฐาน เช่นในปัจจุบัน นอกจากนี้มีการแต่งเพลงเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเพลงประเภทปลุกใจถูกแต่งขึ้นเป็นจำนวนมาก เพลงประเภทชักชวนให้เชื่อผู้นำ เช่น เพลง แปดนาฬิกา ไครรงค์ ธงชาติ เพลงประเภทสะท้อนสภาพบ้านเมือง เช่น ลพบุรี ดิ้นเถิดลูกเถิด หวอมาจะว่าอย่างไร เพลงเกี่ยวกับวัฒนธรรมการแต่งกาย เช่น สาวน้อยเอวกลม นอกจากนี้ยังมีเพลงที่แสดงออกถึงความรัก การเกี้ยวพาราสีระหว่างหนุ่มสาวอีกเป็นจำนวนมาก เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการเล่นรำโทน แต่เดิมมีเพียงโทน ซึ่งทำด้วยดินเหนียว ปั้นเป็นรูปโทน เหมือนปั้นหม้อตากแดดให้แห้ง แล้วเผา ใช้ผ้าใบหรือหนังสัตว์ เช่น หนังบวบบาง ๆ จึงหน้าโทน (ดำรง ปิ่นทอง. ม.ป.ป. : 5) บางแห่งใช้กระป๋องนมจิ้งด้วยหนังสัตว์ นอกจากนี้หากไม่มีอะไรเลยก็ใช้กระป๋อง หรือตีปับให้เกิดจังหวะก็ได้ เพราะการตีโทนไม่มีลีลาหรือจังหวะพลิกแพลงมากนัก ตีแล้วออกเสียงเป็นทำนอง จีบตึงจีบ ตึงจีบ ตึงตึง ใช้จิ้งตีกำกับจังหวะ ภายหลังพบว่าการนำร่ามะนามาใช้ตีแทนโทน ในบางสถานที่ หรือบางแห่ง เช่นที่บ้านหมี จังหวัดลพบุรีพบว่าใช้ตั้งน้ำมันแบบที่ติดกับรถจี๊ปตีแทนโทน โดยคณะผู้เล่นบอกว่า ให้เสียงไพเราะกว่า อย่างไรก็ตามโทนก็ยังมีใช้อยู่ ปัจจุบันนิยมนำเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ เช่น ฉิ่ง ฉาบ กรับ และลูกชั๊ด ที่ใช้กับวงดนตรีสากลเข้ามาร่วมด้วย

ก่อนยุคสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม ที่ส่งเสริมให้ชาวบ้านเล่นรำโทน ชาวบ้านมีเพลงพื้นบ้านประเภทเพลงขั้วต่างๆ ให้เล่นและร่ายอยู่แล้วเช่นเพลงสั้นจำพวกเพลงช้าเข้าโลม เพลงสงกรานต์ เพลงรำโทนถือเป็นเพลงที่นิยมเล่นหลังเพลงข่อย เพลงปรบไก่ ฯลฯ ต่อมาในยุคปัจจุบันรำโทนเสื่อมความนิยมไป สาเหตุของการเสื่อมนั้น เยาวรัตน์ พงษ์ไพฑูริย์ ให้ความเห็นว่า เพราะหนุ่มสาวหันไปนิยม เพลง ร่าวก แบบตามงานวัด และเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อร้องและจังหวะเร้าใจมากกว่า

ในช่วงระหว่างสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 (2484 – 2488) ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ประชาชนในพระนคร และในชนบท โดยเฉพาะแถบจังหวัดที่อยู่ในที่ราบภาคกลาง และภาคอีสานนิยมเล่นรำไท่นกันอยู่ทั่วไป ทั้งนี้เนื่องมาจากอยู่ในภาวะสงคราม ประชาชนอยู่ในความเครียด จึงได้คิดหาการละเล่นที่สนุกสนานมาเล่นกัน และพบว่าการเล่นรำไท่นได้รับความนิยมมากที่สุด นอกจากร้องรำในหมู่บ้านแล้ว ข้าราชการก็นิยมเล่นกันโดยร้องเล่นกับชาวบ้านด้วย พบว่าทหารในจังหวัดสระบุรีได้ร่วมเล่นรำไท่นกับหญิงสาวชาวบ้าน เมื่อรัฐบาลสนับสนุนให้มีการแต่งเพลงรำไท่น และเผยแพร่ไปยังทหารและข้าราชการต่อไปยังชาวบ้าน ก็ได้ผลเป็นอย่างดี หลังจากทหารปลดประจำการก็ยังนำเพลงรำไท่นไปเผยแพร่ต่อไปอีกด้วย (ดำรง ปิ่นทอง. ม.ป.ป. : 5) นอกจากนี้ที่จังหวัดหนองคาย ข้าราชการประจำจังหวัดหนองคายได้นำรำไท่นมาปรับปรุงให้เป็นการรำในงานสังสรรค์ข้าราชการในจังหวัด โดยเรียกชื่อใหม่ว่า “รำวัฒนธรรม” (จิรพร วิทยศักดิ์พันธ์ : 2531 หน้า 11 อ้างอิงมาจากไทยใหม่. 2486)

จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้พยายามส่งเสริมรำไท่นเพื่อเป็นศิลปะที่มีแบบแผน และถือว่ารำไท่นเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของชาติ มีความเป็นวัฒนธรรมเป็นส่วนสำคัญในการสร้างชาติ การปรับปรุงรำไท่นให้เป็นรำวง และพัฒนาให้เป็นมาตรฐาน จึงถือเป็นผลงานชิ้นสำคัญที่สุดในด้านวัฒนธรรม (รำไท่นฉบับสมบูรณ์ วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี 2537 : 3 – 4)

การเล่นรำไท่นนั้นต้องร้องพร้อมกับรำ โดยทำรำประกอบในแต่ละเพลง ยึดความหมายของเนื้อเพลงเป็นหลัก คือใช้ท่ารำที่แสดงถึงความหมายในเนื้อเพลง การถ่ายทอดเพลงรำไท่น ผู้รับไม่นิยมดัดแปลงแต่เมื่อผ่านมาหลายยุคหลายสมัย หรือแพร่หลายไปต่างถิ่น ก็ต้องมีแตกต่างจากเดิมบ้าง บางครั้งก็เปลี่ยนแปลง บางครั้งก็ขาดหาย หรือบางครั้งก็มีเพิ่มเติมทั้งเนื้อเพลงและท่ารำ นอกจากการได้รับการถ่ายทอดแล้ว ผู้เล่นคนใดมีความสามารถ ก็แต่งขึ้นใหม่อยู่ตลอดเวลา และในแต่ละท้องถิ่นก็มีเพลงไม่เหมือนกัน และในขณะเดียวกันเพลงที่ไม่ได้รับความนิยมก็ถูกลืมไปด้วย เพลงรำไท่นที่เผยแพร่ ทั้ง ท่ารำและเนื้อเพลงนั้น มีทั้งเพลง ที่เป็นชาวบ้านแต่ดั้งเดิม และเพลงที่เกิดขึ้นในรัฐบาลสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม ในสมัยนั้น เพลงส่วนใหญ่เป็นเพลงประเภทปลุกใจให้รักชาติ เชื่อผู้นำอย่างไรก็ตาม ก็ยังมีเพลงรักเป็นจำนวนมาก เพลงในสมัยนี้ได้แก่ เพลงท่านพิบูล ควง อกัยวงศ์ พ.ศ. 2489 ชาติ ศาสนา แด่นาฬิกา คอนบัวไทย ฯลฯ

วิวัฒนาการมารากรำไท่น ซึ่งเป็นการละเล่นพื้นบ้านของไทย ที่นิยมเล่นกันในฤดูกาลเฉพาะท้องถิ่นในบางจังหวัด การเล่นรำไท่นจะมีผู้รำทั้งชายและหญิงรำเป็นคู่ ๆ รอบ ๆ ครงคำข้าว ที่วางคว่ำไว้หรือไม่ก็รำเป็นวงกลม นอกจากจะมีการร้องเพลงประกอบการรำ แล้วยังมีเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ ใน พ.ศ. 2483 มีผู้นำการเล่นรำไท่นไปเล่นยังท้องถิ่นอื่น ๆ และการเล่นก็เล่นกันได้ตลอดเวลา ไม่เฉพาะในฤดูกาล จึงมีการเล่นรำไท่นอย่างแพร่หลายในจังหวัดต่าง ๆ (ศิลปการแสดงของไทย 2542 : 92)

ยังไม่มีหลักฐานแน่ชัดว่ารำไท่นเกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อใด ใครเป็นผู้ริเริ่ม แต่ผู้ที่นิยมเล่นรำไท่นส่วนใหญ่ คือ หมู่สาวชาวบ้าน กล่าวกันว่าในช่วงระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 นั้นผู้คนคอยแต่จะอพยพหนีตายกัน ในเวลากลางคืนจะมีคนไปทั่วทุกหนทุกแห่ง เนื่องมาจากรัฐบาลห้ามไม่ให้ประชาชน และสถานที่ต่างๆ ไป จุดไฟ ห้ามชุมนุม ประชาชนก็เกิดความเหงา จึงได้มีการคิดการละเล่นชนิดหนึ่ง ซึ่งนั่นก็คือ การเล่นรำไท่นขึ้น สำหรับวิธีเล่น ก็คือจะจุดตะเกียงไว้กลางลาน หรือ บริเวณที่กว้างขวางพอ ที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เล่น ผู้แสดงจะยืนล้อมวงร้องเพลงรำไท่น เกี่ยวพาราสิกัน ซึ่งเพลงรำไท่นนี้ ก็เป็นเพลงที่แต่งขึ้นกันเอง ด้วยจังหวะท่วงทำนองที่สั้น ๆ ง่าย ๆ ร้องซ้ำ ๆ กันหลายเที่ยว เพลงใดที่ผู้เล่นไม่ชอบก็จะ ไม่นำมาร้อง ทำให้บางเพลงสูญหายไป

ปัจจุบันนี้การละเล่นรำไท่นมีอยู่ไม่กี่คณะ เท่าที่เหลืออกยังมีคณะแม่ทับทิม เทียนศรี บ้านแหลมฟ้าผ่า อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี เป็นต้น

เพลงรำไท่นที่ยังพอมีอยู่ในปัจจุบันได้รับการสืบทอดโดยวิธีการจดจำสืบทอดต่อกันมา ไม่นิยมคัดแปลงทั้งเนื้อร้องและทำรำ บางครั้งการถ่ายทอดอาจได้มาเฉพาะเพลง กรณีเช่นนี้ ผู้เล่นจะคิดทำรำประกอบเพลงตามความหมายของเนื้อเพลง เพลงบางเพลงหากอยู่ต่างถิ่นก็อาจร้องผิดแผกกันไปบ้าง อย่างไรก็ตามเพลงรำไท่นไม่จำเป็นจะต้องได้รับการถ่ายทอดเสมอไป เพราะผู้เล่นสามารถแต่งเนื้อร้องและทำรำในขณะเล่น

ผู้เล่น ไม่จำกัดจำนวน แต่ต้องเล่นกันเป็นคู่ ๆ

วิธีเล่น เป็นการแสดงพื้นบ้านที่ไม่มีแบบแผน เป็นเพียงการร้องประกอบทำรำเท่านั้น เนื้อร้องสั้นและง่ายต่อการจดจำ เนื้อหาของบทร้องมีความหมายในด้านวัฒนธรรม ชีวิต ความเป็นอยู่ วรรณคดี วรรณกรรมท้องถิ่น การสงครามและบทเกี่ยวพาราสิ เป็นต้น

เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบจังหวะในขณะร้องและรำได้แก่ ไท่น ฉิ่ง ฉาบ กรับ

วัฒนธรรมการแต่งกาย เนื่องจากรัฐบาลเข้าร่วมทำในสงครามมหาเอเชียบูรพา ในสงครามโลกครั้งที่ 2 รัฐบาลเห็นว่าจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขวัฒนธรรมบางอย่าง เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของสภาวะบ้านเมืองในขณะนั้น จะเห็นได้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงการแต่งกายในยุคสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม เพื่อปลูกให้ประชาชนเป็นผู้มี “วัฒนธรรมอันดี มีศีลธรรม มีอนามัย มีการ แต่งกายเรียบร้อย มีที่พักอาศัยดี และมีที่ทำมาหากินดี” วัฒนธรรมในด้านการแต่งกายเป็นการแต่งกายให้สุภาพเรียบร้อย เมื่อปรากฏตัวในชุมชนหรือสาธารณชน

รัฐบาลได้กำหนดการแต่งกายและทรงผมแบบใหม่ ขอให้สตรีทุกคนไว้ผมยาว เลิกใช้ผ้าโจงกระเบนเปลี่ยนเป็นผ้าถุงแทน เลิกใช้ผ้าผืนเดียว คาดอกหรือเปลือยกายท่อนบนให้ใส่เสื้อแทน ส่วนชายนั้นขอให้เลิกนุ่งกางเกงแพรสีต่าง ๆ หรือนุ่งผ้าม่วง มาเป็นนุ่งกางเกงขาสั้นแทน

ผ้าถุงสำเร็จ เริ่มแพร่หลายเข้ามาในไทย ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 7 และนิยมนุ่งกระโปรงกันบ้างแล้ว แต่ก็เป็นการนิยมกันในหมู่ชั้นสูง และสตรีที่นำสมัยเท่านั้น ส่วนสตรีไทยส่วนใหญ่ยังนุ่งโจง

กระเบนเมื่อรัฐบาลออกประกาศให้เลิกนุ่งโจงกระเบนสตรีชาวบ้านจึงต้องเปลี่ยนเป็นผ้าถุงหรือกระโปรงและสวมหมวกกันหัวหน้า

การใส่หมวกสตรีนั้น เป็นเรื่องที่รัฐบาลให้ความสำคัญมาก เน้นว่าเป็นการนำชาติไปสู่อารยถึงมีคำขวัญว่า “มาลา น้าชาติไทย” แบ่งหมวกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ 1. หมวกทั่วไป หมายถึงประเภทที่ใช้ในการทำงานในชีวิตประจำวันเพื่อความสุภาพเรียบร้อยสมกับประเพณีนิยม และเพื่อประโยชน์ในการกันแดด กันฝน กันน้ำค้าง หมวกพวกนี้ควรมีลักษณะเรียบ ๆ ปีกเล็กหรือไม่มีปีกและสีไม่ฉูดฉาด ไม่มีเครื่องประดับมากนักและควรใช้วัสดุที่หาง่ายในประเทศเช่นใบกก ใบเตย ใบลำเจียก ฟาง ใบลาน ไม้ไผ่ ฝ้าย อาจประดับดอกไม้บ้างเพื่อความสวยงาม 2. หมวกประเภทพิเศษ หมายถึง หมวกที่ใช้เป็นอาภรณ์ประดับเพื่อความงามมีการประดับประดาด้วยอาภรณ์ต่างๆ เช่น ขนนก ดอกไม้ หรือเครื่องประดับใช้ในโอกาสพิเศษ เช่น ไปเดินเล่น ไปงานเลี้ยงน้ำชา เป็นต้น

ทรงผมของสตรีไทยในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 สตรีไทยเพิ่งเริ่มจะนิยมผมตัด หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง โดยตัดไฟฟ้า เป็นลอนมากบ้างน้อยบ้าง และนิยมไว้ผมยาวมากขึ้น มีการดัดยารและดัดผมสลายแบบหญิงชาติตะวันตก สำหรับสตรีผู้สูงอายุนักนิยมเกล้ามวย แต่ส่วนใหญ่เป็นมวยแบบเรียบ ๆ (เอกสารส่งเสริมการเรียนรู้ท้องถิ่น ในจังหวัดลพบุรี 2543 : 4 – 6)

การแต่งกายของชายไทย ชาวไทยทั้งข้าราชการและราษฎรทั่วไปต้องนุ่งกางเกง สามารถใส่ได้ทั้งขายาวและขาสั้น ผ้าม่วงเลื่อมความนิยม เนื่องจากสวมยาก สั้นเปลือยและไม่สะดวกจึงถูกยกเลิกพร้อมกับกางเกงแพร ซึ่งรัฐบาลเห็นว่าแบบของคนจีนไม่ใช่แบบไทย

นอกจากกางเกงขายาวที่สวมปกติแล้ว ชายนิยมนุ่งกางเกงที่เรียกว่ากางเกงขาสั้นแบบไทยด้วย คือ กางเกงนักเรียนไปใช้ในปัจจุบัน หรือนิยมใส่เล่นกีฬาเป็นกางเกงขาสั้นเพียงแต่เข้าหรือได้เข้า ประมาณ 1 ฝ่ามือ ถือว่าเป็นกางเกงสุภาพ ใช้ใส่ล่าลองหรือใส่ไปสโมสรก็ได้ และเป็นที่นิยมมากในระหว่างน้ำท่วมครั้งใหญ่ในปี พ.ศ. 2485 ส่วนทรงผมของผู้ชายนั้น โดยทั่วไปนิยมทรงสั้นแบบรองทรง คือ ไว้ยาวมากขึ้นและ ดัดสั้นด้านข้าง ตามแบบที่นิยมกันมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 6

การสวมหมวกของบุรุษนั้น เป็นที่นิยมกันมาตั้งแต่สมัยหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองจึงไม่มีปัญหา เพียงแต่เข้มงวดขึ้นในการใช้ คือ ต้องสวมหมวกทุกครั้งที่ออกจากบ้านในเวลากลางวัน ส่วนในเวลากลางคืนนั้นต้องพิจารณาเลือกให้เหมาะสมกับ โอกาสและสถานที่ด้วย

วิธีการปฏิบัติวัฒนธรรมการแต่งกายในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

รัฐบาลพยายามให้มีการปฏิบัติตามระเบียบการแต่งกายแบบใหม่อย่างทั่วถึงทั้งในส่วนกลางทั่วราชอาณาจักร และส่วนภูมิภาคด้วย กระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่งไปยังคณะกรรมการจังหวัดต่าง ๆ ให้หาวิธีให้ราษฎรปฏิบัติตามระเบียบการแต่งกายแบบใหม่ทางจังหวัด จึงดำเนินการส่งเสริมด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น เรียกประชุมชี้แจง บรรดาราชราษฎรในตำบลอีกต่อหนึ่ง ด้วยคำขวัญที่ว่า “สวมหมวก ไว้ผม

ยาว สวมเสื้อ สวมถุงเท้าหุ้มส้นหรือรัดส้น “ ซึ่งเหตุผลดีกว่าการนุ่งผ้าถุงประหยัดค่าใช้จ่ายมากกว่าการนุ่งโจงกระเบน เพราะราคาถูกกว่า และโฆษณาว่า ผ้าถุงนั้นนอกจากจะเป็นประเพณีของไทยมาแต่เดิมแล้วยังเป็นสิ่งที่ทั่วโลกกำลังนิยมอยู่ด้วย ในขณะที่เดียวกันก็มีการขอความร่วมมือจากเอกชน เช่นขอร้องช่างตัดผม ไม่ให้ตัดผมสั้นแก่สตรี ขอร้องพ่อค้าขายเครื่องนุ่งห่ม ให้สั่งผ้าถุง ผ้าตัดเสื้อ กางเกงผู้ชายมาจำหน่ายมากขึ้น และเลิกสั่งผ้าโจงกระเบน ผ้าคาดอกมาจำหน่าย (วิวัฒนาการการแต่งกายสมัยรัตนโกสินทร์. 2525 : 93 – 96)

การปรับปรุงวัฒนธรรมรำโทน

การปรับปรุงวัฒนธรรมรำโทนของจอมพล ป. พิบูลสงครามนั้น แบ่งได้เป็น 2 ระยะ คือ ระยะแรกเปลี่ยนจากรำโทนให้เป็นรำวง โดยให้มีการเล่นรำวงที่เป็นแบบแผนเรียบร้อยสวยงามกว่ารำโทนชาวบ้านแบบเดิม ส่งเสริมให้มีการเล่นรำโทนทั้งในพระนคร ธนบุรี และต่างจังหวัด การเล่นเปลี่ยนใหม่จากเดิมที่ไม่มีแบบแผนมาเป็นรำเป็นวง มีโต๊ะที่จัดอย่างสวยงาม ตั้งไว้ตรงกลาง มีเก้าอี้ให้ผู้ที่ยืนนอกวงนั่งดูอย่างเป็นระเบียบ การแต่งกายต้องสวยงามตามรัฐนิยม จัดให้ชายโค้งคำนับก่อนการรำ มีการทักทายกันด้วยการไหว้ก่อนด้วย เมื่อรำจบแล้วชายต้องนำหญิงมาส่งที่เดิมรำวง จึงได้รับความนิยมในหมู่ ชาวกรุงด้วย ไม่ใช่เล่นอย่างไม่มีพิธีรีตองเช่นชาวบ้านเล่นอย่างที่เคยเป็น นอกจากนี้มีการพัฒนามากถึงกับตั้งคณะรำวงและจัดให้จังหวัดต่าง ๆ หรือในอำเภอมีการประกวดรำโทนหรือรำวงด้วย การละเล่นในยุคนี้บางครั้งผู้คนก็ยังคงเรียกชื่อว่ารำโทน อย่างไรก็ตาม คำว่ารำวงเริ่มเข้าแทนที่ เริ่มมีจังหวะและทำรำจากตะวันตกเข้ามาผสม เช่นจังหวะคองก้า มีการแต่งเพลงเพิ่มเติมอีกมากมายที่แสดงถึงวัฒนธรรม การเล่นรำวง ในช่วงนี้คำว่า รำโทนจึงแทบจะเลือนหายไป

ต่อมา ใน พ.ศ. 2487 จอมพล ป. ได้มอบให้กรมศิลปากรพิจารณาปรับปรุงรำวงหรือรำโทน ดังกล่าวแล้วขึ้น โดยสร้างบทร้องใหม่แล้วจัดทำทำรำให้คงตามแบบฉบับของนาฏศิลป์ไทย คือ เพลงงามแสงเดือน ชาวไทย ราชี มาร่า และคืนเดือนหงาย โดยได้นำเอาทำรำสอดสร้อยมาลา ชักแบ่ง ผัดหน้า ฯลฯ มากำหนดเป็นแม่ท่า มีทั้งหมด 14 แม่ท่า ซึ่งผู้ที่แต่งคำร้องเพลงทั้ง 4 เพลงดังกล่าว คือ จมื่นมานิตย์ นเรศ (เฉลิม เสวตนันท์) หัวหน้ากองการสังคีต กรมศิลปากร การรำแต่ละเพลงมีทำมาตรฐานคือ

1. เพลงงามแสงเดือน	ใช้ท่า สอดสร้อยมาลา
2. เพลงชาวไทย	ใช้ท่า ชักแบ่งผัดหน้า
3. เพลงรามาชิมาร่า	ใช้ท่า ร่าสาย
4. เพลงคืนเดือนหงาย	ใช้ท่า สอดสร้อยมาลา (แปลง)

นอกจากนี้ในเวลาต่อมา ท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม ได้แต่งเพลงรำวงเพิ่มอีก 6 เพลง มีผู้ประดิษฐ์ทำรำร่วมกัน ในรำวงมาตรฐาน คือ คุณครูสุภลักษณ์ ภัทรนาวิก, คุณครูมัลลิก ประภัสร์ และคุณครูลมูล ยมะคุปต์ และ อ. มนตรี ตราโมท ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญดนตรีไทย กรม

ศิลปิน ได้แต่งทำนองไว้ 6 เพลง คือ 1. เพลงงามแสงเดือน 2. เพลงชาวไทย 3. เพลงรำซิมารำ 4. เพลงคืนเดือนหงาย 5. เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ และ 6. เพลงดอกไม้ของชาติ ส่วนอีก 4 เพลง คือ 1. เพลงหญิงไทยใจงาม 2. เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า 3. เพลงยอดชายใจหาญ และ 4. เพลงบุษานักรบ ครุฑเอื้อ สุนทรสนาน หัวหน้าวงดนตรีกรมประชาสัมพันธ์ เป็นผู้แต่งทำนอง ซึ่งกรมศิลปากรได้กำหนดทำรำ ดังต่อไปนี้

1. เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ	- ทำแขกเข้าวัง และผาเสวยไห่
2. เพลงดอกไม้ของชาติ	- ทำรำยั่ว
3. เพลงหญิงไทยใจงาม	- ทำพรหมสี่หน้า และยุงพื่อนทาง
4. เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า	- ทำช้างประสานงา และจันทร์ทรงกลด (แปลง)
5. เพลงยอดชายใจหาญ	หญิง - ทำชนะร้ายไม้
	ชาย - จ้อเพลิงกาฬ
6. เพลงบุษานักรบ	หญิง - ทำขัดจางนาง และถ่อแก้ว
	ชาย - ทำจันทร์ทรงกลด และขอแก้ว

เมื่อกำหนดทำรำแต่ละเพลงเช่นนี้ จึงถือว่าเป็นมาตรฐานของรำวง จึงได้ชื่อใหม่ว่า “รำวงมาตรฐาน” ตั้งแต่นั้นมา (รำวง. 2505) (รำโทนฉบับสมบูรณ์วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี : 2537 : หน้า 6-9)

รำโทนในตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล และ ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี
ผู้เล่น

ผู้เล่น ไม่จำกัดจำนวน การเล่นจะเล่นเป็นคู่ ๆ หรือจะเล่นเป็นหมู่คณะก็ได้

วิธีเล่น

รำโทนของหมู่ตำบลบัวชุม และตำบลโคกสูง มีการเล่นรำโทนที่ไม่มีแบบแผน เป็นการร้องประกอบทำรำเท่านั้น ส่วนทำรำต่าง ๆ ก็จะแสดงทำรำตามความหมายของเพลง เนื้อร้องแทบจะทุกเพลง มีเนื้อร้องสั้นและง่ายต่อการจดจำ ส่วนเนื้อหาของเพลง (บทร้อง) มีความหมายในด้านชีวิตความเป็นอยู่ วรรณคดี การสงคราม และบทเกี่ยวพาราตี และเพลงที่มีความหมายเกี่ยวกับการแสดงความรักหรือบทเกี่ยวพาราตี จะเป็นเพลงที่มีมากที่สุด เป็นต้น

เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ

สำหรับเครื่องดนตรีของบัวชุม อำเภอชัยบาดาล และ ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี จะมีเครื่องดนตรีเพียงอย่างเดียวเท่านั้น นั่นก็คือ โทน ไม่มีการใช้เครื่องประกอบจังหวะอื่น ๆ เช่น ฉิ่ง ฉาบ หรือ กรับ

การแต่งกายของผู้แสดงรำไท่น

วัฒนธรรมการแต่งกายของผู้แสดงรำไท่น ในตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จากที่ผู้วิจัยได้ไปเก็บข้อมูล และพบเห็นมา ปรากฏว่า ผู้แสดงรำไท่น จะมีเพียงแม่เพลง เพียง 2 คนเท่านั้น และที่สำคัญแม่เพลงทั้ง 2 คน ก็มีอายุมากแล้ว นอกจากแม่เพลง ทั้ง 2 คนแล้ว ก็จะมีผู้ร่วมแสดงอื่น ๆ (ผู้หญิงทั้งหมด) อีกหลายท่าน และทำหน้าที่ให้จังหวะ เช่น ตี(กลอง)ไท่น บ้าง คบมือบ้าง ส่วนการแต่งกายของผู้แสดงจะแต่งกาย ดังนี้

เสื้อคอกระเช้า และนุ่งโจงกระเบน ทุกคนจะมีผ้าขาวม้าพาดไหล่ ซึ่งการแต่งกายเช่นนี้ ก็เป็นการแต่งกายที่มีมานาน

วัฒนธรรมการแต่งกายของผู้แสดงรำไท่น ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี นั้น ผู้แสดงรำไท่น ก็จะมีเพียง พ่อเพลง เพียงคนเดียวเท่านั้น นอกจากพ่อเพลง แล้ว ก็จะมีบุตรชาย 1 คน ที่จะเป็นผู้ตีบทอการละเล่นรำไท่นต่อไป และมีผู้ร่วมแสดงอื่น ๆ (ส่วนมากจะเป็นผู้หญิงทั้งหมด) อีกหลายท่าน และทำหน้าที่ให้จังหวะ เช่น ตี(กลอง)ไท่น บ้าง คบมือบ้าง ส่วนการแต่งกายของผู้แสดงจะแต่งกาย แบบเรียบง่าย ไม่พิถีพิถันเท่าใดนัก เป็นการแต่งกายแบบชาวบ้านทั่วไป

จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้าวิจัย

1. ศึกษาวัฒนธรรมดนตรีของเพลงรำไท่นในตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์เพลงรำไท่น ในด้าน เนื้อร้อง บันไดเสียง ทำนอง จังหวะ และรูปแบบของบทเพลง รำไท่นในตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบเพลงรำไท่นระหว่าง 2 ตำบล ในจังหวัดลพบุรี ได้แก่ ตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี

ความสำคัญของการวิจัย

เพลงรำไท่นเป็นวัฒนธรรมดนตรี ที่อยู่คู่กับจังหวัดลพบุรีมานาน ดังนั้นการวิจัยนี้จึงเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในเชิงมานุษยวิทยาทางวิทยากล่าวคือ

1. เป็นการช่วยดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นสมบัติอันล้ำค่าของประชาชน และชาติไทย
2. เป็นการเผยแพร่ เพลงรำไท่น ของตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี

3. เป็นการเผยแพร่ความรู้ทางด้านวัฒนธรรมของเพลงรำโทน ของตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี
4. เป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับเพลงรำโทน ของตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี
5. ผลจากการวิเคราะห์จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจในการศึกษาวิชาการ วัฒนธรรมเพลงรำโทน และเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้ารุ่นหลังต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษาวิเคราะห์ในครั้งนี้ จะศึกษาวิเคราะห์เฉพาะเพลงรำโทน
 - 1.1 ตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล
 - 1.2 ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี
2. สารสำคัญของรำโทน ผู้วิจัยได้ศึกษาในจังหวัดลพบุรี มุ่งศึกษา 2 ตำบล โดยศึกษาถึง
 - 2.1 การถ่ายทอดดนตรี
 - 2.2 ศึกษาเปรียบเทียบเพลงรำโทนทั้งหมดของแหล่งข้อมูลทั้ง 2 ตำบล คือ
ตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี
ตำบลสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี
3. วิเคราะห์การประพันธ์เพลง รำโทนใน 2 ตำบล
เพลงรำโทนโดยทั่ว ๆ ไป หากจะแบ่งออกเป็นประเภท โดยแบ่งตามเนื้อหาของเพลงได้ ดังนี้
 - 3.1 เพลงประเภทปลุกใจ หรือประเภทชักชวนให้เชื่อผู้นำ เช่น เพลงแปดนาฬิกา
 - 3.2 เพลงประเภทสะท้อนสภาพบ้านเมือง เช่น ลพบุรี ลูกเกิด ตื่นเกิด
 - 3.3 เพลงเกี่ยวกับวัฒนธรรมหรือประเพณี เช่น เพลงลอย ลอย กระทง
 - 3.4 เพลงประเภทที่แสดงถึงความรัก การเกี่ยวพาราสี ระหว่างหนุ่มสาว และชักชวนให้
เล่นรำโทน
 - 3.5 เพลงเกี่ยวกับตัวละครในวรรณคดี
 - 3.6 เพลงประเภททั่วไป

ในการวิเคราะห์เพลงแต่ละบทเพลง ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ในหัวข้อต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์เนื้อร้อง

- ความหมาย
- ภาษาที่ใช้
- จังหวะ

2. มาตรการเสียง

3. รูปแบบของจังหวะ

4. รูปแบบของบทเพลง

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. บทเพลงราโตนที่นำมาวิเคราะห์จะบันทึกเป็นโน้ตสากล โดยเทียบกับระดับเสียงมาตรฐานสากล หรือให้ใกล้เคียงมากที่สุด

2. การบันทึกบททำนองเพลงราโตนเป็นโน้ตสากล จะใช้กุญแจซอล (Treble clef) เป็นกุญแจประจำหลัก

3. ในการวิเคราะห์โครงสร้างของทำนอง จะนำเฉพาะแนวทำนองร้องมาวิเคราะห์เท่านั้น

4. ในการวิเคราะห์จังหวะ จะทำการวิเคราะห์เฉพาะจังหวะของ โตน เท่านั้น

เนื่องจากคณะราโตนของทั้ง 2 แห่ง ไม่มีการใช้เครื่องประกอบจังหวะอื่น คือ ฉิ่ง ฉาบ และกรับ จะมีก็เพียง การขับร้อง และ โตน คือประกอบจังหวะเท่านั้น

การบันทึกโน้ตลงในสกอ์เพลง ผู้วิจัยได้บันทึกโน้ต ในลักษณะต่อเนื่อง (เพลงต่อเพลง) เพราะจากที่ได้ทำการบันทึกการขับร้องเพลงราโตนนั้น ผู้ขับร้องจะร้องต่อเนื่องกัน กล่าวคือ นึกเพลงไหนได้ ก็จะร้องเพลงนั้นต่อเนื่องกันไปเรื่อย ๆ

นิยามศัพท์เฉพาะ

การแสดงพื้นบ้าน หมายถึง การแสดงต่าง ๆ อันเป็นประเพณีนิยมในแต่ละท้องถิ่น และเล่นกันในระหว่างประชาชน เพื่อเป็นพิธีกรรม และความสนุกสนานรื่นเริงในฤดูกาล และในงานเทศกาลต่าง ๆ

เพลงพื้นบ้าน หมายถึง การแสดงออกอย่างหนึ่งอันเป็นประเพณีนิยมในแต่ละท้องถิ่น โดยการร้องเป็นภาษาพื้นเมือง หรือบรรเลงโดยใช้เครื่องดนตรีที่เกิดขึ้นจากท้องถิ่นนั้น ๆ

โคกสูง หมายถึง ชื่อตำบล ๆ หนึ่ง ในอำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี

บัวชุม หมายถึง ชื่อ ตำบล ๆ หนึ่ง ในอำเภอยัชยบาล จังหวัดลพบุรี

โทน หมายถึง เครื่องดนตรีประเภทตีชนิดหนึ่ง เป็นชื่อของเครื่องหนัง ที่ซึ่งหนังหน้าเดียว มีสายโยงแรงเสียดจากขอบหนังถึงคอ มีหางยื่นออกไปและบานปลาย มีชื่อเรียกคู่กันว่า “โทน ทับ” โดยลักษณะรูปร่างนั้น โทนมีชื่อเรียกกันได้ตามรูปร่างที่ปรากฏ

ฉิ่ง หมายถึง เครื่องดนตรีประเภทตี ทำด้วยทองเหลือง หล่อหนา ปากผายกลม 1 ชุด มี 2 ฝา

ฉาบ หมายถึง เครื่องดนตรีประเภทตี ทำด้วยโลหะเหมือนกันคล้ายฉิ่ง แต่หล่อให้บางกว่า

กรับ หมายถึง เครื่องดนตรีประเภทตี ทำด้วยไม้

จังหวะ หมายถึง จำนวนจังหวะตกของบทเพลงอย่างสม่ำเสมอใน 1 นาที

วรรคเพลง หมายถึง การแบ่งทำนองออกเป็นช่วง ๆ โดยที่ทำนองเพลงในแต่ละช่วงนั้นคงจังหวะได้อย่างสมบูรณ์

ท่อน หมายถึง สักส่วนของเพลงที่กำหนดแบ่งไว้ชัดเจน บางเพลงอาจมีท่อนเดียวหรือหลายท่อนก็ได้

เสียงประสาน หมายถึง เสียงดนตรีตั้งแต่สองเสียงขึ้นไป ที่ดังพร้อมๆ กัน

รูปแบบ หมายถึง ลักษณะสำคัญ หรือลักษณะเด่นที่ปรากฏในทำนองเพลง ซึ่งทำนองเพลงของแต่ละเพลง มักจะมีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของบทเพลงนั้น

ทำนอง หมายถึง เสียงขึ้นเสียงลงหลายเสียงที่ปะติดปะต่อกันเป็นชุด แต่ละเสียงนอกจากจะมีระดับเสียงสูงต่ำแล้ว ยังมีความสั้นยาวตามลักษณะจังหวะที่อาจแตกต่างกัน ทำนองต้องมีจังหวะเป็นส่วนหนึ่งซึ่งไม่อาจแยกออกจากกันได้ ทั้งระดับเสียงและลักษณะจังหวะจะใช้สัญลักษณ์ตัวโน้ตบนบรรทัดห้าเส้นเป็นสื่อ

รูปแบบทำนอง หมายถึง ทิศทางการเคลื่อนที่ของทำนองเพลง ในลักษณะต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในบทเพลง

ช่วงเสียง หมายถึง ระยะห่างระหว่างตัวโน้ตที่มีระดับเสียงสูงสุดและตัวโน้ตที่มีระดับเสียงต่ำสุดของเพลง

รำ หมายถึง การแสดงที่มุ่งความงามของการรำรำ หรือการแสดงท่าทางลีลาของผู้รำ โดยใช้มือ แขน เป็นหลัก

รำเดี่ยว หมายถึง การรำที่ใช้ผู้แสดงเพียงคนเดียว จุดมุ่งหมายในการรำต้องการอวดฝีมือในการรำ ต้องแสดงศิลปะการรำรำ ต้องการสลับฉากเพื่อรอการจัดฉาก ต้องการให้มีชุดเบิกโรง

รำคู่ หมายถึง การรำที่มีผู้แสดง 2 คน แบ่งเป็น 2 ประเภท

1. รำคู่ในเชิงศิลปะการต่อสู้ไม่มีบทร้อง
2. รำคู่ในชุดสวยงามจากวรรณคดี

รำหมู่ หมายถึง การแสดงที่มีผู้แสดงมากกว่า 2 คน นั้นเรียกว่า รำหมู่

รำวง หมายถึง วัฒนาการมาจากรำโทน

โทน หมายถึง เครื่องดนตรีหลัก คือให้จังหวะ

รำโทน หมายถึง ผู้เต้นชายหญิง ชวนกันรำรำเป็นคู่ ๆ ตามจังหวะเพลง ช่วยกันร้อง ช่วยกันรำ เดินเป็นวงไป คนที่ไม่ได้รำก็ช่วยกันปรบมือให้จังหวะ

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการค้นคว้า

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยโดยอาศัยแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

1. เอกสารและตำราวิชาการที่เกี่ยวข้อง
2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารและตำราวิชาการที่เกี่ยวข้อง

รัชนิกร เศรษฐ (2532 : 119 – 120) ได้กล่าวถึงวัฒนธรรมไว้ว่า วัฒนธรรมหมายถึง ขนบธรรมเนียมประเพณีวิธีการและผลงานสร้างสรรค์ต่าง ๆ ที่เป็นมรดกตกทอดกันมาในสังคมไทยทุกเรื่อง และไม่จำกัดว่าต้องมีกฎหมายกำหนดไว้หรือเป็นกิจกรรมที่ “เจริญ” ตามเกณฑ์ของชนชั้นปกครองและสังคมเท่านั้น แต่รวมถึงชาวบ้านด้วย “วัฒนธรรม” ในความหมายนี้เน้นเรื่องอดีต และ “เอกลักษณ์ของชาติ”

พระยาอนุมานราชธน (2513 : 2) ให้ความหมายของคำว่า “วัฒนธรรม” ในฐานะของนักมานุษยวิทยาว่า วัฒนธรรม หมายถึง สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น โดยอาศัยการเรียนรู้จากกัน และสืบทอดเนื่อง เป็นความก้าวหน้า

ตาโรช บัวศรี (2521 : 37) ได้ให้นิยามเกี่ยวกับวัฒนธรรมไว้ว่า วัฒนธรรม หมายถึง ความดี ความงาม และความจริงในชีวิตมนุษย์ ซึ่งปรากฏในรูปแบบต่าง ๆ และได้ตกทอดมาถึงเราในสมัยปัจจุบัน หรือว่าที่เราได้ปรับปรุง และสร้างสรรค์ขึ้นในสมัยของเราเอง และในทางตรงกันข้าม รัชนิกร เศรษฐ (2532 : 119 – 120) กล่าวถึงวัฒนธรรมไว้ว่า วัฒนธรรม หมายถึง ขนบธรรมเนียม ประเพณี วิธีการ และผลงานสร้างสรรค์ต่าง ๆ ที่เป็นมรดกตกทอดกันมาในสังคมไทยทุกเรื่อง และไม่จำกัดว่าต้องมีกฎหมายกำหนดไว้หรือเป็นกิจกรรมที่ “เจริญ” ตามเกณฑ์ของชนชั้นปกครองของสังคมเท่านั้น แต่รวมถึงชาวบ้านด้วย “วัฒนธรรม” ในความหมายนี้เน้นเรื่อง “อดีต” และ “เอกลักษณ์” ของชาติ

วิภา คงคาภู (2539) กล่าวว่า หนังสือนวนิยายสารคดี โดยเรียบเรียงเรื่องความสำคัญของคนตรีต่อสังคม กล่าวถึงคนตรีเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม นาฏกรรม สะท้อนให้เห็นยุคต่าง ๆ ในประวัติศาสตร์ ระบำหรือการฟ้อนรำพื้นบ้าน สะท้อนให้เห็นสภาพวิถีชีวิตในชนบท นับเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์อย่างมากในการทำวิจัยครั้งนี้

กาญจนา อินทรสุนานนท์ (2532) ได้กล่าวถึงความสำคัญของดนตรีว่า ดนตรีเป็นสื่อในพิธีกรรมทางศาสนา ระหว่างมนุษย์กับความเชื่อในแต่ละสังคม จัดได้ว่า ดนตรีเป็นมรดกรับใช้สังคมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นคำกล่าวที่สามารถนำมาสนับสนุนทำการวิจัยได้ครั้งนี้ เป็นอย่างดี เนื่องจาก รำไท่เก็กเกิดขึ้นได้ ก็เพราะต้องการให้เป็นสื่อใจ ให้เห็นความสำคัญของวัฒนธรรมในสมัยต่าง ๆ และปรารถนาที่จะศึกษาหาความรู้จากความเชื่อในแต่ละสังคมให้แพร่หลายออกไป และยังได้อธิบาย ถึงเรื่องความสำคัญของการร้องเพลงว่า (2541 : 1) ความสำคัญอย่างหนึ่งในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการร้องเพลง ก็คือ เรื่องของภาษานั้นสามารถบอกเรื่องราวต่าง ๆ ได้ ตั้งแต่เริ่มมีการใช้ภาษาพูด บทเพลงจึงเป็นจุดหนึ่งในประวัติศาสตร์ที่มีผู้ค้นข้อมูลทางประวัติศาสตร์ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขับร้องเพลงไทย ที่มีมาพร้อมกับมีชาติไทย การเอื้อนเอ่ยลำนําทำนองเพลง (2540) ได้ประมวลศัพท์เทคนิคหรือ กลวิธีการเอื้อนการเปล่งเสียงในการขับร้องเพลงไทยได้ว่า มีทั้งหมด 64 คำ เช่น การกลั่น การกระทบ การเน้นเสียง การประคบเสียง หรือเสียงประคบคำ เป็นต้น ศิลปะการใช้เสียงของไทยนั้น แสดงออกได้หลายรูปแบบล้วนแล้วแต่มีความเป็นเอกลักษณ์และไพเราะเฉพาะแบบ เช่นการร้องเพลงน้อย ลำตัด ลิเก เพลงเรือ เพลงพวงมาลัยฯ

ลพบุรีในสมัยอยุธยา (1893 – 2310) สุโขทัยเสื่อมอำนาจลง รัฐทางตอนใต้ต่างก็แข็งแรงขึ้น เมื่อตั้งคนเป็นอิสระ พระเจ้าอู่ทองได้สถาปนาอยุธยาปี 1893 ไม่ขึ้นต่อสุโขทัย เมืองลพบุรีจึงกลายเป็นเมืองหน้าด่าน ระหว่างขอมทางตะวันออกและสุโขทัยทางตอนเหนือกับรัฐอยุธยา ต่อมาเมื่อสถาปนาเป็นสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 โปรดให้พระรามศวร พระโอรสขึ้นครองเมืองลพบุรี ซึ่งอยู่ในฐานะเมืองลูกหลวง พระบรมไตรโลกนาถได้ทรงปรับปรุงการปกครองใหม่ ยกเลิกเมืองลูกหลวง ลพบุรีจึงมีฐานะเป็นเพียงหัวเมืองหนึ่ง สมัยพระนารายณ์โปรดให้เมืองลพบุรีเป็นราชธานีแห่งที่ 2 รองจาก ศรีอยุธยาสาเหตุที่สร้างลพบุรีเป็นราชธานีอีกแห่งหนึ่ง เนื่องจากในปี พ.ศ. 2207 ได้เกิดวิกฤติการค้ากับฮอลันดา การหาทางป้องกัน พระองค์เห็นว่ามีชัยภูมิเหมาะแก่การป้องกันตนเอง มีแม่น้ำลพบุรีและป่าสักไหลผ่าน ซึ่งไม่ลึกพอที่เรือขนาดใหญ่อย่างเรือสินค้าฮอลันดาจะผ่านถึง แต่ลพบุรียังสามารถสัญจรทางน้ำไปยังอยุธยาและเมืองใกล้เคียงได้สะดวก ตอนปลายสมัยพระนารายณ์เกิดความวุ่นวายขึ้นที่ลพบุรี เนื่องจากอิทธิพลของขุนนางต่างชาติทำให้ขุนนางไทยนำโดย พระเทพราชาทำการยึดอำนาจการปกครอง ขณะที่พระนารายณ์ประจวบ เสด็จสวรรคตในเวลาต่อมา บทบาทของลพบุรีก็ลดความสำคัญลงจนสิ้นอยุธยา

ลพบุรีในสมัยรัตนโกสินทร์ ลพบุรีขาดความสำคัญมาก หลังรัชกาลสมเด็จพระนารายณ์กระทั่งถึงสมัยสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 แห่งรัตนโกสินทร์ ชาวตะวันตกแสวงหาอาณานิคม รัชกาลที่ 4 ตระหนักถึงอันตรายจึงโปรดให้สร้างเมืองลพบุรีเป็นที่ประทับอีกแห่ง และปฏิสังขรณ์พระราชฐานเดิมของสมเด็จพระนารายณ์ที่ชำรุด ให้กลับดังเดิม โปรดให้สร้างหมู่พระที่นั่งพิมานมงกุฎเป็นที่ประทับ พระราชทานนามพระราชวังที่เมืองลพบุรีที่ทุกคนรู้จักว่า “พระ

นารายณ์ราชนิเวศน์” ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ลพบุรีได้รับการทำนุบำรุงอีกครั้งในสมัยรัฐบาล จอมพล ป. พิบูลสงคราม

จังหวัดลพบุรีอยู่จากกรุงเทพมหานคร โดยรถยนต์ สายพหลโยธินประมาณ 154 กม. และทางรถไฟสายเหนือ 133 กม. มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง 8 จังหวัดดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดเพชรบูรณ์และจังหวัดนครสวรรค์
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดสระบุรีและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดชัยภูมิ
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดสิงห์บุรีและจังหวัดอ่างทอง

สมทรง กฤตมโนรถ (วารสารศิลปวัฒนธรรม 2536 : 62 – 69) ได้อธิบายไว้ว่า คนไทยสมัยกรุงศรีอยุธยาหรือก่อนหน้านี้นี้ มีการละเล่นรำไท่นอยู่ทุกหนทุกแห่ง ดังมีคำกล่าวถึงในเอกสารของชาว ยุโรปหลายเล่ม ถึงยุคกรุงรัตนโกสินทร์ก็ยังเล่นรำไท่น ต่อมารัฐบาลสมัยหลัง ๆ พัฒนารำไท่น จึงกลายเป็นร่ายมาตรฐานมาถึงทุกวันนี้

หม่อมดุษฎี บริพัตร ณ อยุธยา (หนังสือรำไทย : 13) ได้อธิบายถึงเรื่องรำไท่น – ร่าย เข้าใจว่าแพร่หลายในเมืองนครราชสีมามาก่อนแหล่งอื่น วิธีรำ รำเป็นคู่ ๆ เดิมทีไม่มีการร้องประกอบ ใช้เสียงไท่น มีฉิ่ง ฉาบเล็ก กรับ กำกับจังหวะตลอดเวลา การรำรำก็ใช้แบบง่าย ๆ ตามสบายแบบคนรำไม่เป็น บางทีก็มักตั้งหลักรำโยกย้ายลำตัวไปมากันเป็นคู่ ๆ ที่รำล้อมวนเวียนกันเป็นวงก็มีเช่นกัน กับ การรำพื้นเมืองทั้งหลาย ไม่มีการถูกเนื้อต้องตัวกันเลย ได้แต่เกี่ยวกันด้วยสายคาดเท่านั้น เดิมนิยมรำกันเป็นคู่ ๆ รวมเป็นหมู่ เวียนไปตามบ้านต่าง ๆ ของคนรู้จักกัน และคุ้นเคยในหมู่บ้านของคนในวันสงกรานต์ ต่อมาก็นิยมแต่งคำ และทำนองเพลงประกอบการรำกัน เป็นที่สนุกในหมู่หนุ่มสาวที่พบปะกันเป็น ครั้งคราว ต่อมากรมศิลปากรได้แบ่งรูปเป็นร่าย วางท่ารำเป็นมาตรฐานไว้ประจำเพลงที่แต่งใหม่ทุกเพลง ส่วนเพลงเก่าทำนองติดหู เช่น ตามองดา ขวนย่าเหล เป็นต้น ผู้รำยังใช้ท่ารำตามถนัดอยู่เช่นเดิม

อนงก นาวิกมูล (2530) ได้อธิบายถึงเพลงพื้นบ้านพนมทวน ซึ่งรวบรวมเพลงรำไท่นจากหนังสือเพลงพื้นบ้านพนมทวนของอนงก นาวิกมูล ได้จำนวนทั้งสิ้น 4 เพลง คือ 1. เพลงใครรักใคร่ใคร 2. เธอจำเธอชื่อไร 3. เป็นยังงี้จึงมานั่งร้องไห้ 4. หวอทีไร

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (ศิลปะการแสดงของไทย : 92 – 94) ได้อธิบายถึงเรื่อง รำว่าได้ วิวัฒนาการจากรำไท่น ซึ่งเป็นการละเล่นพื้นเมืองของไทยที่นิยมเล่นกันในฤดูเทศกาลเฉพาะท้องถิ่นในบางจังหวัด การเล่นรำไท่นจะมีผู้รำทั้งชายและหญิง รำกันเป็นคู่ ๆ รอบ ๆ ครก คำข้าวที่วางคว่ำไว้ หรือไม่กี่วงกันเป็นวงกลม นอกจากจะมีการร้องเพลงประกอบการรำแล้ว ยังมีเครื่องดนตรีประกอบจังหวะคือไท่น ด้วยเหตุที่การรำชนิดนี้มีไท่นเป็นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ จึงเรียกกันว่ารำไท่น ใน พ.ศ. 2483 มีผู้นำการเล่นรำไท่นไปเล่นในท้องถิ่นอื่น ๆ และเล่นกันได้ทุกเวลา ไม่เฉพาะในฤดูเทศกาลจึงมีการเล่นรำไท่นอย่างแพร่หลายในจังหวัดต่าง ๆ

ในส่วนของการวิเคราะห์ดนตรีเฉลิมศักดิ์ พิภูสรี (2538 : 87 – 96) ได้เขียนบทความ เรื่อง วิธีการศึกษาดนตรีพื้นบ้านไว้ในหนังสือดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ 26 และสาระสำคัญของบทความมีดังนี้ องค์ประกอบของดนตรีพื้นบ้าน ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับวัฒนธรรมดนตรี นักดนตรี บทเพลง เครื่องดนตรี และวิธีการวิเคราะห์เสียงดนตรี

2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กฤษณา แสงทอง (2540 : 1 – 2) ได้ทำปริญญานิพนธ์เรื่องเพลงปฏิพากย์ : วัฒนธรรมการดนตรีและภาพสะท้อนสังคมของชาวดำบลเถาทอง อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ในสาขาวิชา วัฒนธรรมศึกษา ผลการวิจัยได้สะท้อนให้เห็นความเชื่อดั้งเดิม รวมทั้งสภาพชีวิตการทำมาหากิน และค่านิยมต่างๆ บทบาทของเพลงได้เปลี่ยนไปจากเดิม โดยมีหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากเจริญทางเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ เช่นเทคโนโลยีการเกษตร อุตสาหกรรม การสื่อสารบันเทิง การคมนาคม การศึกษาที่สังคมไทยได้รับอิทธิพลความเจริญด้านต่าง ๆ มาจากตะวันตก รวมทั้งองค์ประกอบของเพลงพื้นบ้าน ทำให้ บทบาทของเพลงในปัจจุบันจึงเปลี่ยนไปจากสิ่งที่ศิลปินเจตนาสร้างสรรค์ ให้เป็นสิ่งบันเทิงแก่ชีวิตมาเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ซึ่งนำมาแสดงเพื่อการอนุรักษ์ มากกว่าการเล่นเพื่อความสนุกสนาน การเล่นเพลงปฏิพากย์ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่เล่นเฉพาะโอกาสที่ได้รับเชิญในการแสดง และการสร้างสรรค์เพลงแทบไม่มี มีเพียงการจดจำของเก่ามาว่ากันเท่านั้น ซึ่งนับวันผู้สืบทอดก็มีจำนวนน้อยลง แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเพลงปฏิพากย์ ดำบลเถาทอง เป็นเพียงวัฒนธรรมเพลงพื้นบ้าน ที่บอกวิถีชีวิตเกี่ยวกับการเล่นและสันตนาการของชาวดำบลเถาทองในอดีตเท่านั้น

สาคร พรหมนิล (2539 : 298) ได้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “วิเคราะห์วัฒนธรรมที่ปรากฏในเพลงกล่อมเด็ก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ซึ่งความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าคือ เพื่อศึกษาวิเคราะห์วัฒนธรรม ที่ปรากฏในเพลงกล่อมเด็กของ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ประเด็นใหญ่ ๆ คือ

วัฒนธรรมที่เป็นวัตถุ เช่น การสร้างที่อยู่อาศัย การประกอบอาชีพ การแต่งกาย และด้านอาหาร ผลการศึกษาพบว่าชาวดำบลปากพนังนิยมสร้างที่อยู่อาศัยแบบเรียบง่ายชั้นเดียว มีอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ แต่งกายตามสมัยนิยมแบบภาคใต้ทั่วไป และนิยมอาหารที่มีรสจัด

วัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ เช่น ความเชื่อ ค่านิยม ประเพณี ผลการศึกษาพบว่า ด้านความเชื่อจะเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรม เชื่อทางด้านไสยศาสตร์ การบำเพ็ญกุศลในด้านต่าง ๆ และมีค่านิยมเป็นอิสระ รักพวกพ้อง ยึดมั่นในจารีตประเพณี

พรรณราย คำโสภา (2542 : 222) ได้ศึกษาวิจัยและทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การวิเคราะห์เพลงพื้นบ้านกันตรึมของหมู่บ้านคงม้น จังหวัดสุรินทร์” ผลสรุปพบว่า ดนตรีพื้นบ้านกันตรึม เพลง

ประกอบการแสดง แต่เดิมนั้นมีจุดประสงค์ในการบรรเลงเพื่อความสนุกสนานร่าเริงของชาวบ้าน เป็นทำนอง สั้น ๆ ไม่มีรูปแบบที่แน่นอน ต่อมามีการปรับปรุงพัฒนาให้เป็นรูปแบบมากขึ้น โดยได้รับการอนุรักษ์ส่งเสริมจากหน่วยงานทางราชการให้ผู้ชำนาญทางดนตรีกันตรึม นำเอาบทเพลงเก่าแก่ที่มีความไพเราะอ่อนหวาน สนุกสนาน และได้รับความนิยมในชุมชนเป็นเวลานาน นำมาใช้บรรเลงประกอบการแสดงกันตรึมและเพลงประกอบการแสดงให้แสดงในงานต่าง ๆ ทั่วไป ทั้งงานมงคลและงานอวมงคล แต่เดิมเครื่องแต่งกายนักดนตรี ผู้รำ ผู้แสดง ไม่ได้คำนึงถึงมากนัก แต่งกายตามสบายตามสมัยนิยม ต่อมามีการปรับปรุงให้มีการแต่งกายตามประเพณีนิยม สวยงามยิ่งขึ้น มาตรฐานแต่เดิมมีลักษณะเฉพาะ ต่อมาได้รับอิทธิพลจากดนตรีตะวันตก ทำให้เกิดมาตรฐานเสียงของเพลงกันตรึมเปลี่ยนไป ใกล้เคียงกับมาตรฐานเสียงสากลมากขึ้น การเทียบเสียงจะนิยมใช้ขอเทียบเสียงเข้ากับเสียงปี่อ้อ โดยเทียบเสียงเป็นคู่ 4 และคู่ 5 คำร้องจะเป็นภาษาเขมรสูง (คแมลือ) หรือภาษาเขมรปนไทย การประสานเสียงจะเกิดขึ้นโดยบังเอิญ เพราะลักษณะการบรรเลงผู้บรรเลงดนตรีกันตรึม เครื่องดนตรีที่บรรเลงทำนอง ด้ว ปี่อ้อ จะบรรเลงคลอเสียงร้อง รูปแบบโครงสร้างต้นทลัทธิของบทเพลงจะเป็นทำนองที่ซ้ำ ๆ กลับไปกลับมา ทำให้ฟังง่าย เข้าใจง่ายบทเพลงประกอบการแสดงของหมู่บ้านคงมัน แต่ละบทเพลงจะมีทำนองที่สั้น ๆ ไม่สลับซับซ้อน จึงหว่าทำนอง มีจังหวะความไพเราะ ง่ายต่อการจดจำ มีสำเนียงนุ่มนวล เทคนิคการบรรเลงแพรวพราวเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชาวอีสานได้

ปราณี วงษ์เทศ (2521 : 364) ได้ศึกษาเพลงพื้นบ้านจังหวัดสุโขทัย ผลสรุปว่าส่วนใหญ่มีวิธีการศึกษาเพลงพื้นบ้านโดยวิธีจดจำ และบอกเล่าถ่ายทอดสืบต่อกันมา ซึ่งพบว่ามีอายุเก่าแก่ถึงสมัยรัชกาลที่ 5 แห่งราชวงศ์จักรี ซึ่งในชุมชนหมู่บ้านใกล้เคียงกัน ชาวบ้านสามารถจดจำทำนองเพลงเดียวกันได้ ข้อมูลนี้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างหมู่บ้าน และยังพบว่าเพลงและดนตรีพื้นบ้านยังสามารถสะท้อนสภาพชนบทในอดีตอีกด้วย

อรรวรรณ บรรจงศิลป์ และคณะ (2534 : 231) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดและภูมิปัญญาไทยชุดดุริยางคศิลป์ พบว่าการร้องเพลงนั้นเป็นการแสดงชั้นพื้นฐานอย่างหนึ่งของมนุษย์ เพื่อดำเนินทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและอารมณ์ การร้องเพลงสามารถแสดงออกถึงความรู้สึกและอารมณ์ได้ชัดเจนกว่าเสียงดนตรี เพราะการร้องเพลงมีการเชื่อมโยงกับภาษา ได้แก่ คำร้อง ซึ่งมีความหมายที่เฉพาะเจาะจง และถึงแม้การร้องนั้นจะไม่มีคำร้อง เสียงก็ยังสามารถก่อให้เกิดความรู้สึกและอารมณ์แก่ผู้ฟังได้ เนื่องจากเสียงร้องมีคุณลักษณะพิเศษซึ่งประกอบด้วยทำนอง จังหวะ รวมทั้งคุณภาพเสียงร้องและลีลาการร้องที่ต่างจากการอ่านหรือการพูด ดังนั้นการร้องเพลง จึงเป็นศิลปะที่สามารถดึงดูดให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกอ่อนไหว และมีอารมณ์ต่อเสียงร้องนั้นได้ ในทำนองเดียวกัน เสาวนีย์ ชื้อตรง (2540 : 36) ได้กล่าวถึงการขับร้องไว้ว่า การขับร้องเป็นศิลปะที่ละเอียดอ่อน งดงามสามารถสร้างจินตนาการให้แก่ผู้ฟังได้เป็นอย่างดี ผู้ร้องที่ดีต้องเรียนรู้องค์ประกอบสำคัญของการขับร้อง ผู้ร้องต้องมีความรู้กว้างขวาง ฉลาด รู้กาลเทศะมีเสียงสม่ำเสมอ ใช้กลวิธีเน้นถ้อยคำให้พอดี คล่องแคล่ว

ว่องไว พายใจถูกที่ กำลังเสียงดี ไหวพริบปฏิภาณดี แม่นจังหวะ แม่นเสียง บทเอื้อนต้องได้อารมณ์ ความรู้สึก ร้องได้ทั้งแนวสูงและแนวต่ำ ซึ่งจะทำให้ฟังบทร้องได้ชัดเจน จำบทร้องได้แม่นยำ ต้องมี หลักเกณฑ์ที่แน่นอนมีวิธีการครบขั้นตอน ที่ทำให้ร้องเพลงออกมาได้อย่างถูกต้องและไพเราะ

พจนารถ แสงประดับ (2538) ได้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ศึกษาชีวประวัติและผลงานวรรณกรรมเพลงบอกของสร้อย เสียงเสนาะ” ผลการศึกษาสรุปได้ว่า เพลงบอกสร้อย เสียงเสนาะ เป็นชาวจังหวัดนครศรีธรรมราช เกิดเมื่อ 2468 เรียนหนังสือถึงระดับชั้นมัธยมศึกษา เรียนไม่จบ เนื่องจากสงครามโลกครั้งที่ 2 เริ่มหัดเล่นเพลงบอกเมื่ออายุ 17 ปี และยึดอาชีพเป็นนักเพลงบอกมา จนถึงปัจจุบัน นับเวลาได้นานกว่า 52 ปี มีเทคนิคการร้องเพลงบอกที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว คือมี เพลงบอกที่มีสำเนียงไพเราะน่าฟัง รวมทั้งสามารถใช้ถ้อยคำที่กลมกลื่นและเห็นภาพพจน์ได้ มีผลงานวรรณกรรมเพลงบอกหลายเรื่องที่ได้รางวัล ด้านองค์ประกอบของวรรณกรรมปรากฏว่า เนื้อเรื่องมีความหลากหลาย แนวคิดที่ปรากฏมีผลต่อชีวิตและสังคมในสภาวะการณ์ต่าง ๆ ซึ่งบทกลอนเหล่านี้ก็ให้เกิดอารมณ์ และทัศนะที่ลึกซึ้ง

สายสุณีย์ ขาวปลื้ม (2544 : 121) ได้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “เพลงรำผีมอญของชาวมอญ จังหวัดปทุมธานี” ผลการศึกษาสรุปว่า ชาวมอญในจังหวัดปทุมธานี ที่ยังใช้ภาษามอญเป็นคนมอญ เก่าแก่ ยังมีความเชื่อเรื่องผีมอญ และยังมีการทำพิธีรำผี เพื่อเป็นการบนบานต่อผี และเป็นการแก้บนอยู่ แต่คนมอญบางกลุ่มที่สมรสกับคนเชื้อสายอื่น ๆ ก็จะไม่มีความเชื่อเรื่องผีมอญน้อยลง โดยเฉพาะส่วนใหญ่แล้ว ในอำเภอเมือง และอำเภอสสามโคก จังหวัดปทุมธานียังคงมีความเชื่อเรื่องผีมอญอยู่อย่างเดิม แต่การทำพิธีรำผีลดน้อยลง เนื่องจากขัดข้องเรื่องงบประมาณการใช้จ่าย จึงทำให้การจัดพิธีรำผีในปัจจุบันลดขั้นตอนลง ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เพลงที่ใช้ในพิธีรำผีหายไปด้วย เนื่องจากเพลงในพิธีรำผีนั่น เป็นเพลงที่ใช้เฉพาะเจาะจงในแต่ละขั้นตอน ในปัจจุบันนี้เพลงรำผีที่ยังคงมีใช้อยู่ พบว่าเหลือเพลง 8 เพลงบรรเลงสลับกันไปมา ส่วนวงดนตรีที่ใช้ประกอบพิธีรำผีในปัจจุบัน เป็นวงปี่พาทย์มอญเครื่องห้า คือ นำเอาระนาดเอกของไทยเข้าไปร่วมบรรเลงร่วมกับวงดนตรีมอญดั้งเดิม

อารีรัตน์ เรืองกำเนิด (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาวงโหม่งครีမ် : ดนตรีสำหรับงานศพในจังหวัดชุมพร” จากการศึกษาสรุปผลว่า วงโหม่งครีမ် ที่มีการสืบทอดจนถึงปัจจุบันคือ วงบ้านวังครก อำเภอท่าแซะ โดยมีลักษณะดังนี้

องค์ประกอบทางวัฒนธรรม วงโหม่งครีမ်มีนักดนตรีในวง 4 คน ประกอบอาชีพทำนาและรับจ้าง ประวัติความเป็นมาไม่มีการบันทึกเป็นหลักฐานที่แน่ชัด จากคำบอกเล่าของอาวุโสในท้องถิ่น วงโหม่งครีမ်เป็นที่รู้จักและนิยมรับบรรเลงในงานศพ ช่วงปี พ.ศ. 2440 ถึง พ.ศ. 2500 การบรรเลงแต่ละครั้ง มีรูปแบบประเพณีตั้งแต่การติดต่อรับงาน การไหว้ครู การเบิกโรง การบรรเลงเพลง โดยมีเอกลักษณ์ของวงคือ นักดนตรีต้องรับประทานยาหยวก ซึ่งเป็นเครื่องบูชาครูบพาทพหน้า ที่ในสังคมของ วงโหม่งครีမ် มีลักษณะหน้าที่แฝง กล่าวคือ เป็นตัวแทนของระบบสัญลักษณ์ทางสังคม กระตุ้นให้เกิดการตอบสนองทางจิตวิทยาและกายภาพ รักษาบรรทัดฐานทางสังคม และรักษา

เอกลักษณ์ของพิธีกรรม การที่สภาพแวดล้อมเป็นกสิกรรม มีการแบ่งการปกครองชัดเจน สมาชิกรู้จักหน้าที่ของตนเองทำให้ สมาชิกในสังคมรู้จักสร้างทำนองเพลงทำนองซ้ำซ้อน รู้จักการบรรเลงอย่างมีลำดับขั้นตอน

พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา สภาพแวดล้อมทางสังคมเปลี่ยนแปลง วงโหม่งครึมได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายในและภายนอก เป็นเหตุให้ความนิยมลดลง

องค์ประกอบทางด้านดนตรี เครื่องดนตรีในวงโหม่งครึม มี ปี่ใน 1 เล้า กลองทน 2 ใบ ฉิ่ง 1 ใบ บทเพลงมีจำนวน 12 เพลง จำแนกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้ เพลงในพิธีศพ 9 เพลง เพลงที่ใช้นำศพ 1 เพลง และเพลงที่ใช้สำหรับเผาศพ 2 เพลง ปัจจุบันใช้เพียงเพลงในพิธีศพทั้งสามเพลงมีลักษณะโครงสร้างเดียวกัน แบ่งเป็น 3 ท่อน คือ กรึ่นนำ ทำนอง และลงจบ ไม้หนึ่ง ใช้ท่อน 2 เพลง ธรณีกรรมแสง มาขยายจังหวะ แล้วบรรเลงซ้ำ ไม้สอง ไม้สาม ใช้เพลงแม่ไม้ปี่โทน เป็นหลัก แล้วบรรเลงซ้ำในแบบการแปรผันทำนอง กระสวนจังหวะของกลองทนไม้หนึ่ง และไม้สองมีความยาว 4 ห้องเพลง ไม้สาม 8 ห้องเพลง การดำเนินทำนองของปี่ ยึดความยาวของจังหวะกลองทนเป็นหลัก แต่ละประโยคเพลงไม่ซ้ำซ้อน ส่วนมาก เป็นทำนองที่คล้ายกัน และใช้การแปรผันทำให้ทำนองเพลงมีความหลากหลายออกไป

ดวงเดือน สดแสงจันทร์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การศึกษาเพลงพื้นบ้านของคณะขวัญจิต ศรีประจันต์” ผลการศึกษาพบว่า ขวัญจิต ศรีประจันต์ เป็นผู้มีความเพียรพยายามอุตสาหะ มานะบากบั่นในการฝึกหัดร้องเพลงพื้นบ้านมาตั้งแต่เยาว์วัย และมีการฝึกหัดเพลงอื่นคู่กันไปด้วย ชีวิตช่วงหนึ่งได้ไปเป็นนักร้องเพลงลูกทุ่ง สามารถตั้งวงดนตรีลูกทุ่งเป็นของตนเองจนมีชื่อเสียง จากนั้นได้หันกลับมาร้องเพลงพื้นบ้าน และตั้งคณะเป็นของตนเอง ได้มีการพัฒนารูปแบบการแสดง เทคนิคการร้อง เนื้อหาของบทเพลง ตลอดจนพัฒนาด้านอื่น ๆ จนมีชื่อเสียงและเป็นที่นิยมของคนทั่วไป

ขวัญจิต ศรีประจันต์ มีความสามารถในการร้องด้นกลอนสดได้เป็นอย่างดี มีการพิถีพิถันในการเลือกใช้ถ้อยคำ และได้นำเพลงอิแซวเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ รับใช้สังคมอยู่ตลอดเวลาจนได้รับรางวัลต่าง ๆ มากมาย

เพลงพื้นบ้านของคณะขวัญจิต ศรีประจันต์ มีลักษณะเด่นอยู่หลายประการ เพลงพวงมาลัยจะมีจังหวะค่อนข้างช้าและได้ลีลาการร้องมาก เพลงเรือจะร้องยากกว่าเพลงอื่น เพราะทำนองตอนท้ายของวรรคหลังเป็นทำนองบังคับ เพลงฉ่อยฝ่ายหญิงกับฝ่ายชายจะร้องทำนองต่างกัน เพลงเกี่ยวข้าวจะมีการร้องทวนในวรรคหลัง ส่วนเพลงอิแซวนั้น มีจังหวะเร็ว บทร้องจะมีจำนวนคำและสัมผัสในมากกว่าทุกเพลง หากร้องด้นกลอนสด ก็ต้องรีบคิดคำให้

บทร้องที่แต่งโดยขวัญจิต ศรีประจันต์ จะมีถ้อยคำไพเราะมีการเลือกใช้คำที่สละสลวยเร็ว และร้องให้ทันจังหวะ ซึ่งขวัญจิต ศรีประจันต์มีความถนัดเป็นพิเศษ เหมาะสมกับโอกาสต่าง ๆ เสียงร้องของขวัญ ศรีประจันต์ จะมีความก้องกังวาลในตัวเอง ช่วงเสียงจะกว้างสามารถขึ้นสูงและ

ลงต่ำได้มาก ท่วงทำนองในการร้องจะออกสำเนียงภาษาถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี มีการใช้เทคนิคและลีลาการร้องมาก ทั้งการเอื้อนและการออกเสียงคำร้องต่าง ๆ มีศิลปะในการใช้นุ้ขดลกไม่หยาบคาย แสดงถึงควมมีชั้นเชิงในการเล่น

เพลงพื้นบ้านมีองค์ประกอบด้านทำนองเพลงคล้ายคลึงกับดนตรีไทย ทำนองเพลงพื้นบ้านแต่ละเพลงจะมีรูปแบบที่แตกต่างกัน ในการร้องเพลงพื้นบ้านนั้น ผู้ร้องต้องจัดทำนองหลักของเพลง นั้น ๆ และจะต้องคำนึงถึงเสียงวรรณยุกต์ที่บังคับ ที่ใช้คำร้องแต่ละคำด้วย ต้องใช้เทคนิคต่าง ๆ มาช่วยในการออกเสียง คำร้องเพื่อให้ได้ตามทำนองเพลงนั้น ๆ

ว่าที่ร้อยตรีธนายุทธ มณีช่วง (2537 : 276 – 277) ได้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ศึกษาการเล่น “โตะครึม” ในจังหวัดสงขลา” ผลการศึกษาปรากฏว่าโตะครึมเกิดจากความเชื่อในอำนาจของเทพเจ้าและสิ่งเร้นลับว่าสามารถที่จะช่วยรักษาความเจ็บป่วยได้ ดังนั้น การเล่นโตะครึมก็เพื่อรักษาความเจ็บไข้ แก้น และเพื่อบวงสรวงครู องค์ประกอบของโตะครึมมีดังนี้ คณะผู้เล่น การแต่งกาย สถานที่ โอกาสที่เล่น ดนตรีที่ใช้ประกอบอุปกรณ์เครื่องใช้ การรับชมชมมาก และวิธีเล่นที่มีลักษณะเฉพาะพิธีกรรมจัด 4 วัน แต่ละวันมีธรรมเนียมเฉพาะ นอกจากนี้มีความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นเป็นความเชื่อเกี่ยวกับภูตผี สิ่งศักดิ์สิทธิ์ พระภูมิเจ้าที่ เวทมนต์คาถา เครื่องรางของขลัง การถือเคล็ด ลักษณะบุคคล ทิศทาง องค์ประกอบต่าง ๆ และขั้นตอนในการเล่นก็มีความเชื่อในอำนาจเร้นลับทั้งสิ้น ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับเครื่องดนตรี และการประโคม บทขับร้อง การปลูกโรงการรักษารักษาอาการป่วยไข้ การแก้น และความเชื่อเกี่ยวกับเครื่องสังเวย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้ถ่ายทอดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

จรินทร์ เทพสงเคราะห์ ได้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง การศึกษาบทเพลงดนตรีกาหลอในจังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่าบทเพลงดนตรีกาหลอในจังหวัดสงขลา จำนวน 5 วง มีลักษณะประเด็นดังต่อไปนี้

1. วัฒนธรรมดนตรีกาหลอ มีนักดนตรีในวงกาหลอจำนวน 3 – 4 คน เป็นเพศชายอายุระหว่าง 58 – 90 ปี ประกอบอาชีพในการทำนาทำสวน เครื่องดนตรีในวงกาหลอ ปี่ฮ้อ หรือปี่กาหลอ 1 เล้า โทน 2 ลูก ฉ้อง 1 – 2 ใบ การแต่งกายมักใส่เสื้อมือฮ้อม หรือเสื้อเชิ้ตนุ่งกางเกงหรือผ้าไสร้งผ้าคาดเอวคนละผืน โอกาสในการบรรเลงมีเฉพาะงานศพเท่านั้น หากกาหลอไปบรรเลงที่ใด ต้องมีโรงกาหลอหรือเรียกว่าโรงฉ้อง ซึ่งเจ้าภาพต้องปลูกสร้างให้คณะกาหลอพัก และนั่งบรรเลง แต่บางวงไม่ต้องมีโรงกาหลอที่ปลูกสร้างก็ได้ โดยใช้สถานที่ตามสภาพ กาหลอแต่ละวงจะไปบรรเลงที่ไหนก็ตาม จะมีรูปแบบประเพณีในการบรรเลง ตั้งแต่การไปติดต่อให้กาหลอมาบรรเลง การเข้าออกโรง การไหว้ครู การบรรเลงเพลง การนำศพ การเผาศพ การคว่ำฉ้อง ซึ่งวิธีการของแต่ละวงแตกต่างกันออกไป

2. องค์ประกอบและรูปแบบของดนตรีกาหลอ บทเพลงดนตรีกาหลอแต่ละวงมีจำนวนระหว่าง 9 – 23 เพลง จำแนกบทเพลงทั้งหมดออกเป็นเพลงประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้ บทเพลงให้ครู

หรือเพลง แม่บท เพลงบรรเลงทั่วไป และเพลงในพิธีศพ สำหรับบทเพลงทั้งหมดนั้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเฉพาะบทเพลงไว้อาลัยในลักษณะการดำเนินทำนองและสำนวนเพลงปี ความยาวของเพลง จำนวนท่อนและจำนวนหน้าทับ

บทเพลงไว้อาลัย เป็นเพลงที่มีความยาวระหว่าง 52 – 598 ห้องเพลง แต่ละเพลงมี 1 – 2 ท่อน 3 – 64 หน้าทับ ๆ ละ 4, 8 จังหวะ ในการเดินทำนองและสำนวนเพลงปีเป็นแบบเรียบง่าย ไม่ซับซ้อน ลักษณะของการดำเนินทำนอง ที่เป็นสำนวนหลัก ส่วนใหญ่ในแต่ละสำนวน จะมีความเหมือนหรือคล้ายคลึงกัน ส่วนสำนวนอื่น ๆ จะมีความหลากหลายออกไป

อังคณา ใจเหิม ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การวิเคราะห์ดนตรีพื้นเมืองเหนือ” จากการศึกษาพบว่าดนตรีพื้นเมืองเหนือนั้นแต่เดิมมีจุดประสงค์ในการบรรเลงเพื่อประเทืองอารมณ์ และมีเครื่องดนตรีไว้เป็นอุปกรณ์ในการไปแ้วสาว (การไปเกี้ยวผู้หญิง) ค้างหมู่บ้านหรือในหมู่บ้านของตนเอง ของบรรดาหนุ่ม ๆ หรือเพื่อเอาเสียงเป็นเพื่อนในยามเดินทางกลับเคหสถานของตนในตอนเช้ามีค ดังนั้นกฎเกณฑ์ วิธีการ และทำนองเพลงจึงไม่ใช่สิ่งสำคัญ ไม่จำเป็นต้องพิถีพิถันเหมือนวงดนตรีในภาคกลาง และที่สำคัญที่สุด ก็คือ ผู้บรรเลงทุกคน มิได้ตั้งใจยึดเป็นอาชีพจะเล่นหรือบรรเลงในช่วงที่เป็นหนุ่มอยู่เท่านั้น พอแต่งงานมีครอบครัวก็จะละทิ้งหมด แต่ปัจจุบันนี้วงดนตรีพื้นเมืองได้กลายสภาพเป็นวงดนตรีที่นิยมบรรเลงกันในทุกโอกาส เริ่มที่จะแบบแผน มีกฎเกณฑ์มากขึ้น จึงทำให้เกิดองค์ประกอบสำคัญขึ้นอีกหลายประการในบทเพลงพื้นเมืองเหนือ รวมทั้งทำให้เกิดความหลากหลายขึ้นในการดำเนินทำนองเพลงเมืองเหนือ

บทเพลงพื้นเมืองเหนือ เป็นเพลงสั้น ๆ และไม่ซับซ้อน จังหวะจะโคนและท่วงทำนองไว้เหมาะเจาะไพเราะ และจำง่าย สำเนียงบรรเลงอ่อนหวาน นุ่มนวลแฝงไว้ด้วยความสงบความรัก และความมีระเบียบแบบแผนอันคล้ายวัฒนธรรมอันดีงามของชาวเหนือ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การดำเนินการศึกษาในครั้งนี้ เป็นการวิจัยโดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร คำราวิชาการ ผลงานวิจัย การสัมภาษณ์และเข้าร่วมสังเกตการเล่นเพลงรำไท่น โดยได้แบ่งขั้นตอนการศึกษาดังนี้

- สำรวจและศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ จากแถบบันทึกเสียง หนังสือเอกสารต่าง ๆ ที่มีผู้ได้ศึกษาไว้แล้วเกี่ยวกับการเล่นเพลงรำไท่น ของจังหวัดลพบุรี
- สำรวจและศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ และเลือกวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถทางการเล่นเพลงรำไท่น เป็นผู้ให้ข้อมูล
- เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ จากวิทยากรที่ได้เลือกไว้ โดยใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในการดำเนินการดังต่อไปนี้คือ เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายภาพ วีดิทัศน์

1. การศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูล

แหล่งข้อมูล

1.1 สัมภาษณ์จากบุคลากรในท้องถิ่น ผู้มีความสำคัญในการเล่นเพลงรำไท่น ดังนี้

1.1.1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ ลพบุรี

- อาจารย์น้ำหว่า ลพบุรี
- อาจารย์กรรณิการ์ ทองสุวรรณ
- อาจารย์เนตรนภา ศรีฉนวนนท์

1.1.2 สถาบันราชภัฏเทพสตรี

- อาจารย์สมทรง กฤตมโนรถ
- เจ้าหน้าที่ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏเทพสตรี
- เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน ตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี

1.1.3 พ่อเพลง แม่เพลง ที่เป็นวิทยากร ดังนี้

ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี

- นางละมุล พูนหล่ำ
- นางทองหล่อ ยิ่งยง

ตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี

- นายม่วน ยิ่งยง

1.2 คำราเอกสาร อ้างอิงในการวิจัย

- ห้องสมุดประชาชน ตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี
- ห้องสมุดประชาชน อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
- วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี
- วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร
- ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏเทพสตรี
- ศูนย์มานุษยวิทยา
- หอสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- หอสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล

2. การรวบรวมข้อมูล

- 1.2 รวบรวมข้อมูลประวัติความเป็นมา องค์ประกอบ และความสำคัญของการเล่นเพลงรำไท่น
- 1.3 ใช้เทปบันทึกบทเพลงและการสัมภาษณ์
- 1.4 ใช้เครื่องบันทึกภาพเคลื่อนไหว (วีดีโอ)
- 1.5 ใช้กล้องถ่ายภาพ ผู้เข้าร่วมร้องเพลงการเล่นเพลงรำไท่น
- 1.6 นำบทเพลงรำไท่นมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลและบันทึกเป็นตัวโน้ตสากล

3. การศึกษาข้อมูล

3.1 การศึกษาข้อมูลจากการถอดความ จากเทปบันทึกเสียงร้องบทสัมภาษณ์ เอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้องและงานวิจัยต่าง ๆ

3.2 นำข้อมูลที่เก็บจากการปฏิบัติ ภาคสนามและการศึกษาจากฐานข้อมูลจากพื้นที่จริงมาเรียบเรียงและลำดับขั้นตอน

3.3 บันทึกข้อมูลภาคสนามเป็นโน้ตสากล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ศึกษาวัฒนธรรมของเพลงรำไท่น

- การสืบทอด
- ภาษา
- การแต่งกาย
- การแสดง

4.2 บันทึกบทเพลงรำไท่น โดยการบันทึก

- บันทึกเสียง
- บันทึกภาพ
- สังเกต จดบันทึก

4.3 ถอดข้อมูลจากแถบบันทึกเสียง และข้อมูลจากการจดบันทึก

- ถอดทำนองเพลงที่จะนำมาวิเคราะห์ บันทึกเป็นโน้ตสากลลงในสกออร์ โดยจะถอดบันทึกทุกเพลง

- ถอดคำร้องเพลงที่จะนำมาวิเคราะห์ บันทึกเป็นภาษาไทย
- ศึกษาข้อมูลจากการบันทึก ตามข้อ 4.2

4.4 วิเคราะห์บทเพลง

วิเคราะห์บทเพลงโดยการถอดบทเพลงร่าเริงจากแถบบันทึกเสียง บันทึกเป็นโน้ตสากลลงในสกออร์ โดยเทียบระดับเสียงมาตรฐานสากล หรือใกล้เคียงมากที่สุด ส่วนคำร้องนอกจากจะบันทึกเป็นทำนองลงในสกออร์แล้ว จะแยกบันทึกออกต่างหาก บทเพลงที่บันทึกเป็นโน้ตสากล จะแยกเป็นสกออร์ตามแนวเสียงที่ได้ยินในบทเพลง โดยวิเคราะห์ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์เนื้อร้อง

- ความหมาย
- ภาษาที่ใช้
- จินตลักษณ์

2. มาตราเสียง

3. จังหวะของบทเพลง

4. รูปแบบของบทเพลง

5. อุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

5.1 อุปกรณ์ในการจดบันทึกและกระดาะบันทึกโน้ตดนตรี

5.2 เครื่องบันทึกเสียงและเทปบันทึกเสียง

5.3 กล้องถ่ายภาพวีดิทัศน์และเทปบันทึกภาพ

5.4 กล้องถ่ายรูปและฟิล์มชนิดต่าง ๆ

บทที่ 4

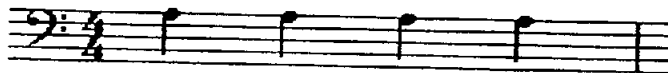
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ผู้วิจัยได้เสนอวิธีและผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

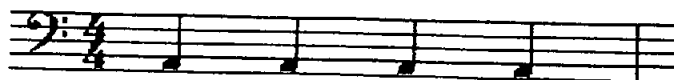
ตอนที่ 1 เสนอรายละเอียดเนื้อหาการวิเคราะห์ของส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1. ประวัติความเป็นมาของรำโทน
2. โอกาสที่แสดงรำโทน
3. การแต่งกายของผู้แสดงรำโทน
 - การแต่งกายของผู้แสดงรำโทนผู้ชาย
 - การแต่งกายของผู้แสดงรำโทน ผู้หญิง
4. เพลงที่ใช้ร้องรำโทน
5. ทำรำประกอบเพลงรำโทน
6. เครื่องดนตรีที่ใช้ในการบรรเลงในการแสดงรำโทนและหน้าทับโทน

ตัวตำแหน่งเสียง A ในกุญแจฟา (Bass Clef) ซึ่งเป็นตัวโน้ตที่อยู่คาบเส้นที่ 5 (บนสุด) ของกุญแจฟา ใช้เป็นสัญลักษณ์โน้ตคดลง (โทน) หมายถึง วิธีการตีโทน โดยใช้ฝ่ามือตีคดลงหน้ากลองไว้ ดังที่ชาวพื้นเมืองเรียกวิธีการตีแบบนี้ว่า โจ๊ะ หรือ ป๊ะ ดังตัวอย่าง

ตัวตำแหน่งเสียง A ในกุญแจฟา (Bass Clef) ใช้เป็นสัญลักษณ์โน้ตคดลง (โทน) ซึ่งเป็นตัวโน้ตที่อยู่ในช่องที่ 1 หมายถึง วิธีการตีโทน โดยใช้ฝ่ามือตีลงหน้ากลองแล้วยกออกทันทีเพื่อให้เกิดเสียงกังวาน ดังที่ชาวพื้นเมืองเรียกวิธีการตีแบบนี้ว่า โท้น ดังตัวอย่าง

ตอนที่ 2 เสนอรายละเอียดเกี่ยวกับการวิเคราะห์บทเพลงราโตน ของหมู่บ้านบัวชุม ตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล และบ้านโคกสูง อำเภอโคกสูง จังหวัดลพบุรี โดยแยกวิเคราะห์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การวิเคราะห์เนื้อร้อง
 - ความหมาย
 - ภาษาที่ใช้
 - จินตลักษณ์
2. มาตราเสียง
3. จังหวะของบทเพลง
4. รูปแบบของบทเพลง

ตอนที่ 1

1. ประวัติความเป็นมาของรำไท่น

จากการศึกษาเอกสารคำราต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ จากผู้ที่มีความรู้ที่ได้รับการยอมรับทางด้านรำไท่นในเรื่องประวัติความเป็นมา โอกาสที่แสดงรำไท่น การแต่งกาย เครื่องดนตรีประกอบการแสดง สรุปได้ดังนี้

รำไท่น เป็นการละเล่นพื้นบ้าน ที่นิยมเล่นกันทั่วไปทุกภาคของประเทศไทย เมื่อประมาณ 50 ปี ที่ผ่านมารำไท่นได้รับความนิยมสูงสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสมัยจอมพลแปลก พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ต้องการเชิดชูรำไท่นให้เป็นศิลปะประจำชาติ จึงได้ส่งเสริมการละเล่นชนิดนี้เป็น ศิลปวัฒนธรรมประจำชาติอย่างหนึ่ง

รำไท่น เกิดขึ้นเมื่อใด ใครเป็นผู้ริเริ่มยังไม่มีข้อมูลที่ชัดเจน แต่ผู้นิยมเล่นรำไท่น คือ หนุ่มสาวชาวบ้าน กล่าวกันว่าในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ผู้คนคอยแต่จะอพยพหนีภัยกัน ในยามค่ำคืนจะมีคนไปทั่วทุกหนทุกแห่ง เนื่องจากรัฐบาลห้ามจุดไฟ ห้ามชุมนุม ประชาชนเกิดความเหงาจึงได้คิดเล่นรำไท่นขึ้น วิธีเล่น คือ จุดตะเกียงไว้ตรงกลางลาน ผู้แสดงยืนล้อมวง ร้องเพลงเกี่ยวพาราตีกัน ด้วยจังหวะท่วงทำนองที่สั้น ๆ ง่าย ๆ ร้องซ้ำ ๆ กันหลายเที่ยว เพลงใดที่ผู้เล่นไม่ชอบก็จะไม่นำมาร้อง จึงทำให้เพลงสูญหายไป ปัจจุบันการเล่นรำไท่น มีไม่กี่คณะ

รำไท่น เกิดขึ้นเมื่อใด และใครเป็นผู้ริเริ่ม มีผู้กล่าวว่า ถิ่นเดิมที่พบว่ามีการเล่นรำไท่นก่อนสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 คือ แถวบ้านแพะ ในจังหวัดสระบุรี โดยชาวบ้านเป็นผู้เล่น (คำร้อง ปิ่นทอง, ม.ป.ป. : 5) หม่อมดุษฎี บริพัตร ณ อยุธยา (2536 : 13) กล่าวว่า รำไท่น แพร่หลายในเมือง นครราชสีมา ก่อนที่อื่น และยังมีผู้สันนิษฐานว่าน่าจะมีการเล่นรำไท่น มาแต่สมัยอยุธยาหรือก่อนหน้านั้น อยู่ทุกหนทุกแห่ง ดังมีกล่าวถึงในเอกสารของชาวยุโรปหลายเล่ม (สมทรง กฤตมโนรถ. 2536 : 62)

ไท่น เป็นเครื่องดนตรีชนิดหนึ่ง ใช้ทำจังหวะและใช้เป็นจังหวะในรำวง ลักษณะรูปร่างของไท่น เป็นกลองจึงด้วยหนังสัตว์หน้าเดียว ตัวไท่นหรือที่เรียกว่าหุ่น ทำด้วยไม้ (กรมวิชาการ 2531 : 21) บางแห่งทำด้วยดินเหนียวเผาไฟ ลักษณะเหมือนหม้อน้ำ หรือใช้อุปกรณ์ที่หาง่ายและมีอยู่ในท้องถิ่น ประยุกต์ใช้แทนไท่น เช่น ใช้กระป๋องนมจึงด้วยหนังกบ ใช้ถังน้ำมัน ปิ๊บ หรือกะละมังก็ได้ เนื่องจากการตีไท่นไม่มีลีลาหรือจังหวะพลิกแพลงมากนัก โดยตีแล้วให้ออกเสียงเป็นทำนองจับตึงจับ ตึงจับ ตึง ตึง ใช้เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ เช่น ฉิ่ง ฉาบ กรับ และลูกขัด ร่วมด้วย (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2540 : 2)

จังหวัดลพบุรี ถือได้ว่า เป็นจังหวัดที่มีการส่งเสริมการละเล่นรำไท่น เนื่องจาก มีศิลปินที่ตั้งคณะรำไท่นอยู่หลายคณะ และนับได้ว่า ลพบุรี เป็นจังหวัดที่รักษาศิลปวัฒนธรรมประจำชาติชนิดนี้ไว้เป็นอย่างดี

ตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล และตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ก็เป็นแหล่งของการละเล่นรำไท่น แหล่งสำคัญ ที่ยังคงรักษาศิลปวัฒนธรรมประจำชาติไว้เป็นอย่างดี และมีคณะรำไท่นอยู่หลายคณะ เช่น คณะแม่ทับทิม ตำริดเปี่ยม, คณะแม่สมจิตร เทียนศรี, คณะแม่เสงี่ยม เสือเพชร, คณะแม่ทะมุล พูลหล้า คณะทองห่อ ยิ่งยง, และคณะนายม่วน ใจมงคล

2. โอกาสที่แสดงรำไท่น

รำไท่น ใช้แสดงได้ทุกโอกาส เช่น งานบวชนาค งานวันสงกรานต์ งานวันลอยกระทง ตามหมู่บ้านนั้น ๆ แ่งงานที่ไม่นิยมใช้แสดงเลย ก็คือ งานอวมงคลหรืองานศพ

3. การแต่งกายของผู้แสดงรำไท่น

การแต่งกาย นิยมแต่งกายสวยงามตามแบบพื้นบ้าน คือ ผู้หญิงนุ่งผ้าถุง ผู้ชายสวมเสื้อแขนยาว นุ่งกางเกงขายาว คาดเข็มขัด สวมรองเท้าหนัง ต่อมาเป็นช่วงที่ปรับปรุงแก้ไข วัฒนธรรมรัฐบาลได้กำหนดการแต่งกาย และทรงผมได้ขอให้สตรีทุกคนไว้ผมยาว เลิกใช้ผ้าโจงกระเบน เมื่อรัฐบาลประกาศเลิกนุ่งโจงกระเบน สตรีไทยจึงเปลี่ยนมาเป็นนุ่งผ้าถุง หรือกระโปรงสวมหมวกแทน

การแต่งกายรำไท่นโดยทั่วไป

1. เครื่องแต่งกายรำไท่นของผู้ชาย

สวมรองเท้าใส่น้ำมันหิวผมเรียบ สวมเสื้อแขนยาว นุ่งกางเกงขายาว คาดเข็มขัด สวมรองเท้าหนัง

2. เครื่องแต่งกายรำไท่นของผู้หญิง

ผมตัดลอน สวมหมวก สวมเสื้อแขนสั้นเข้ารูป ปลอกชายระบาย หรือจีบรอบตัว นุ่งผ้าถุง สำเร็จยาวกรอมเท้า ใส่เครื่องประดับนุก สวมรองเท้ามีส้น

การแต่งกายของผู้แสดงรำไท่น

วัฒนธรรมการแต่งกายของผู้แสดงรำไท่น ในตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จากที่ผู้วิจัยได้ไปเก็บข้อมูล และพบเห็นมา ปรากฏว่า ผู้แสดงรำไท่น จะมีเพียงแม่เพลง เพียง 2 คนเท่านั้น และที่สำคัญแม่เพลงทั้ง 2 คน ก็มีอายุมากแล้ว นอกจากแม่เพลง ทั้ง 2 คนแล้ว ก็จะมีผู้ร่วมแสดงอื่น ๆ (ผู้หญิงทั้งหมด) อีกหลายท่าน และทำหน้าที่ให้จังหวะ เช่น ตี(กลอง)ไท่น บ้าง ตบมือบ้าง ส่วนการแต่งกายของผู้แสดงจะแต่งกาย ดังนี้

เสื้อคอกระเช้า และนุ่งโจงกระเบน ทุกคนจะมีผ้าขาวม้าคาดไหล่ ซึ่งการแต่งกายเช่นนี้ ก็เป็นการแต่งกายที่มีมานาน

วัฒนธรรมการแต่งกายของผู้แสดงรำไท่น ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี นั้น ผู้แสดงรำไท่น ก็จะมีเพียง พ่อเพลง เพียงคนเดียวเท่านั้น นอกจากพ่อเพลง แล้ว ก็จะมีบุตรชาย 1 คน ที่จะเป็นผู้สืบทอดการละเล่นรำไท่นต่อไป และมีผู้ร่วมแสดงอื่น ๆ (ส่วนมากจะเป็นผู้หญิงทั้ง

หมด) อีกหลายท่าน และทำหน้าที่ให้จังหวะ เช่น ดี(กลอง)โทน บ้าง ตบมือบ้าง ส่วนการแต่งกายของผู้แสดงจะแต่งกาย แบบเรียบง่าย ไม่พิถีพิถันเท่าใดนัก เป็นการแต่งกายแบบชาวบ้านทั่วไป

รำโทนในตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล และ ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี
ผู้เล่น

ผู้เล่น ไม่จำกัดจำนวน การเล่นจะเล่นเป็นคู่ ๆ หรือจะเล่นเป็นหมู่คณะก็ได้

วิธีเล่น

รำโทนของหมู่ตำบลบัวชุม และตำบลโคกสูง มีการเล่นรำโทนที่ไม่มีแบบแผน เป็นการร้องประกอบทำรำเท่านั้น ส่วนทำรำต่าง ๆ ก็จะแสดงทำรำตามความหมายของเพลง เนื้อร้องแทบจะทุกเพลง มีเนื้อร้องสั้นและง่ายต่อการจดจำ ส่วนเนื้อหาของเพลง (บทร้อง) มีความหมายในด้านชีวิตความเป็นอยู่ วรรณคดี การสงคราม และบทเกี่ยวพาราตี และเพลงที่มีความหมายเกี่ยวกับการแสดงความรักหรือบทเกี่ยวพาราตี จะเป็นเพลงที่มีมากที่สุด เป็นต้น

เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ

สำหรับเครื่องดนตรีของบัวชุม อำเภอชัยบาดาล และ ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี จะมีเครื่องดนตรีเพียงอย่างเดียวเท่านั้น นั่นก็คือ โทน ไม่มีการใช้เครื่องประกอบจังหวะอื่น ๆ เช่น ฉิ่ง ฉาบ หรือ กรับ

4. เพลงที่ใช้ร้องรำโทน

เพลงที่ใช้ร้อง นิยมร้องโดยกำหนดเนื้อเพลงตามเทศกาลต่าง ๆ เป็นทำนองเดียวกันหมด คุณ ป้าทับทิม สำริดเปี่ยม กล่าวว่า การรำโทนจะต้องจำเนื้อเพลงให้ได้ จึงจะคิดทำรำตามความหมายของเนื้อเพลง ทำรำประกอบเพลง ผู้เล่น จะร้องและรำตามความหมายของเนื้อเพลง เน้นความสนุกสนาน บางคนจะคิดทำรำตามแบบของตนเอง

เพลงรำโทนนอกเหนือจากที่ชาวบ้านแต่งขึ้น คือ เพลงรำโทนที่ได้รับการส่งเสริมให้แต่งโดยรัฐบาลในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม ส่วนใหญ่เป็นเพลงประเภทปลุกใจให้รักชาติ เชื้อผู้นำอย่างใดก็ตามก็ยังมีเพลงรักเป็นจำนวนมาก เพลงในสมัยนี้ได้แก่ เพลงท่านพิบูล ดวง อภัยวงศ์ พ.ศ. 2489 แปะนาฬิกา ดอกบัวไทย ฯลฯ เพลงดังกล่าวรัฐบาลเผยแพร่สู่ประชาชน ผ่านมายังกระทรวงศึกษาธิการ โดยให้ครูนำไปสอนแก่นักเรียน และผ่านไปยังหน่วยทหารนำไปเผยแพร่ให้แก่ชาวบ้านด้วย

เพลงรำโทนที่คณะครูอาจารย์ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี เก็บรวบรวมเพื่อการอนุรักษ์และเผยแพร่ ทั้งทำรำและเนื้อเพลงนั้น มีทั้งเพลงที่เป็นของชาวบ้านดั้งเดิม และเพลงที่เกิดขึ้นในรัฐบาลสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม

นอกจากเพลงรำโทนในจังหวัดลพบุรี และสิงห์บุรีแล้ว ยังมีเพลงรำโทนของจังหวัดราชบุรี อีกจำนวนหนึ่ง

5. ทำรำประกอบเพลงรำโทน

การเล่นรำโทนนั้น ต้องร้องพร้อมกับรำ โดยทำรำประกอบในแต่ละเพลง ยึดความหมายของเนื้อเพลงเป็นหลัก คือใช้ท่ารำที่แสดงถึงความหมายในเนื้อเพลง การถ่ายทอดเพลงรำโทนผู้รับไม่นิยมคัดแปลง แต่เมื่อผ่านมาหลายยุคหลายสมัย หรือแพร่หลายไปต่างถิ่น ก็ต้องมีความแตกต่างจากเดิมบ้าง บางครั้งก็เปลี่ยนแปลง บางครั้งก็ขาดหาย หรือบางครั้งก็มีเพิ่มเติมทั้งเนื้อเพลงและท่ารำ นอกจากการได้รับการถ่ายทอดแล้ว ผู้เล่นคนใดมีความสามารถก็แต่งขึ้นในขณะที่เล่น และรำประกอบได้เลย เพลงรำโทนจึงเกิดขึ้นใหม่อยู่ตลอดเวลา และในแต่ละท้องถิ่นก็มีเพลงไม่เหมือนกัน และในขณะเดียวกันเพลงที่ไม่ได้รับความนิยมก็ถูกลืมไปด้วย

ท่ารำของรำโทนเป็นท่าธรรมชาติที่สืบตามความหมายของเนื้อเพลง ดังนี้

1. ท่าไหว้ เมื่อกล่าวถึงพระพุทธศาสนา หรือผู้มีพระคุณ ทำท่าพนมมือไว้ข้างศีรษะข้างใดข้างหนึ่ง
 2. ท่าเคารพธงชาติ เมื่อกล่าวถึงการทำความเคารพธงชาติ ชายทำท่าคำนับ หญิงทำท่าถอนสายบัว
 3. ท่าไว้มือ เมื่อกล่าวถึงพระมหากษัตริย์ หรือผู้สูงศักดิ์ ทำท่าไว้มือคือ ยกมือข้างใดข้างหนึ่ง ขึ้นเหนือศีรษะ ตะแคงมือ ปลายนิ้วชี้ไปข้างหน้า
 4. ท่าปฏิเสธ เมื่อกล่าวว่า “ไม่เคย ไม่รู้ ไม่เห็น หรือไม่เสียขาย” ทำท่าตั้งมือทั้งสองข้างขึ้น ข้างลำตัวข้างใดข้างหนึ่งระดับอก หันหน้าไปคนละทางกับมือที่ตั้งขึ้น แล้วส่ายหน้าเล็กน้อย รำโทนไม่นิยมทำท่าปฏิเสธด้วยมือเพียงข้างเดียว
 5. ท่ารัก เมื่อกล่าวถึงความรัก ทำท่าประสานมือไว้ระดับอก หรือประสานมือแตะที่แขน
 6. ท่าทำสะเอว ในการรำโทน ฝ่ายหญิงเมื่อมือข้างใดข้างหนึ่งปฏิบัติท่ารำ มืออีกข้างหนึ่งจะทำท่าทำสะเอว โดยใช้นิ้วชี้แตะที่สะโพก ส่วนชายทำท่าทำสะเอวตามปกติ
- นอกจากท่ารำทั้ง 6 ท่าที่ได้กล่าวแล้ว ยังมีท่าอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งแต่ละท่าสืบความหมายของเนื้อเพลงดังที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น

6. เครื่องดนตรีที่ใช้ในการบรรเลงในการแสดงรำโทนและหน้าทับโทน

เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการเล่นรำโทน แต่เดิมมีเพียง โทนดินเผาและฉิ่งตีประกอบจังหวะ หน้าทับโทนที่ใช้ตีประกอบการเล่นรำโทน

ต่อมาโทนดินเผาเกิดแตกชำรุดเสียหายได้ง่าย จึงมีผู้คิดนำเครื่องดนตรีชนิดอื่นที่หาได้ง่ายในถิ่นมาตีประกอบแทนโทน เช่น ที่ตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ใช้นาฬิกาซึ่งใช้

ติดกับลำตัด โดยประกอบด้วยรำมะนา จำนวนตั้งแต่ 1 ลูกขึ้นไปและใช้ไม่เกิน 4 ลูก นอกจากนี้ยังมีเครื่องประกอบจังหวะอย่างอื่นอีก ได้แก่ ฉิ่ง กรับ ฉาบเล็ก เป็นต้น

จังหวะหน้าทับของรำมะนา ที่ใช้ตีแทนโทน ซึ่งได้ข้อมูลจากศิลปินพื้นบ้านตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี บันทึกโน้ตได้ดังนี้

- โฉ๊ะ - -	- โฉ๊ะ - พรึม	- โฉ๊ะ - พรึม	- โฉ๊ะ - พรึม
------------	---------------	---------------	---------------

และในบางพื้นที่ เช่นที่บ้านแหลมฟ้าผ่า ตำบลบางพิง อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ใช้ถึงน้ำมันเหล็กที่ติดอยู่กับรถจี๊ปของทหารมาตีแทนโทน โดยประกอบด้วยถึงน้ำมันเหล็ก 1 ลูก และมีเครื่องประกอบจังหวะอย่างอื่นอีก ได้แก่ ฉิ่ง กรับ ฉาบเล็ก เป็นต้น

และสำหรับในพื้นที่ บ้านบัวชุม ตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี จะใช้โทนตีประกอบจังหวะเพียงอย่างเดียว ไม่มีการใช้เครื่องประกอบจังหวะอื่น ๆ คือ ฉิ่ง กรับ ฉาบเล็ก มีจังหวะหน้าทับโทน ดังนี้

- พรึม - พรึม	- - พรึม โฉ๊ะ	- พรึม - พรึม	- พรึม - โฉ๊ะ
---------------	---------------	---------------	---------------

ในพื้นที่ของหมู่บ้านโคกสูง ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ก็มีการใช้เครื่องดนตรีลักษณะเดียวกับบ้านบัวชุม ตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาลคือ จะใช้โทนตีประกอบจังหวะเพียงอย่างเดียว ไม่มีการใช้เครื่องประกอบจังหวะอื่น ๆ และ แต่ละเพลงก็จะมีหน้าทับโทนที่แตกต่างกันบ้าง เช่น

แบบที่ 1

- พรึม - พรึม	- - - โฉ๊ะ	- พรึม - โฉ๊ะ	- พรึม - โฉ๊ะ
---------------	------------	---------------	---------------

แบบที่ 2

- พรึม - พรึม	- - - โฉ๊ะ	- พรึม - พรึม	- - - โฉ๊ะ
---------------	------------	---------------	------------

ตอนที่ 2

การวิเคราะห์บทเพลงรำโทน

เพลงรำโทน บ้านบัวชุม ตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี

บทเพลงรำโทนส่วนมากของ บ้านบัวชุม ตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี จะเป็นบทเพลงประเภทที่แสดงถึงความรัก การเกี้ยวพาราสีของหนุ่มสาว, ชักชวนให้เล่นรำโทน ส่วนประเภทอื่น ๆ มีอยู่ไม่กี่เพลง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้เลือกบทเพลงรำโทนที่มีความแตกต่างจากบทเพลงอื่น ๆ ในแต่ละประเภท ในตำบลบัวชุมมาทำการวิเคราะห์ โดยจะทำการวิเคราะห์ในแต่ละประเภท ดังนี้

1. เพลงประเภทปลุกใจ หรือประเภทชักชวนให้เชื่อผู้นำ เช่น เพลงแปดนาฬิกา
2. เพลงประเภทสะท้อนสภาพบ้านเมือง เช่น ลพบุรี ลูกเถิด ดิ้นเถิด
3. เพลงเกี่ยวกับวัฒนธรรมหรือประเพณี เช่น เพลงลอย ลอย กระทง
4. เพลงประเภทที่แสดงถึงความรัก การเกี้ยวพาราสี ระหว่างหนุ่มสาว และชักชวนให้เล่นรำโทน
5. เพลงเกี่ยวกับตัวละครในวรรณคดี
6. เพลงประเภททั่วไป

1. เพลงประเภทปลุกใจ หรือประเภทชักชวนให้เชื่อผู้นำ

การวิเคราะห์เนื้อร้อง

ความหมาย

เพลงประเภทปลุกใจ หรือประเภทชักชวนให้เชื่อผู้นำ เป็นบทเพลงที่มีเนื้อร้อง ชักชวนให้ผู้ร้องหรือผู้รำ ไปจนถึงผู้ฟัง เกิดความฮึกเหิม รักชาติ และสิ่งที่พวกเราชาวไทยระลึกถึง และร่วมกันปฏิบัติ เพื่อแสดงความรักชาติด้วยความเคารพก็คือ การเคารพธงชาติในเวลา แปดนาฬิกานั้นเอง และเพลงที่มีความหมายเช่นนี้ ของตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล ก็จะมีอยู่เพียง 2 เพลง คือ เพลง แปดนาฬิกา และเพลงสามัคคี สามัคคี ซึ่งมีเนื้อร้อง ดังนี้

เพลงแปดนาฬิกา

แปดนาฬิกา	ได้เวลาชักธง
เราจะต้องยืนตรง	เคารพธงชาติไทย
เพื่อสนับสนุน	ป. พินุลสงคราม
ทหารจะต้องทำตาม	แทนผู้นำชาติไทย (ข้า)

จากบทเพลงข้างต้น จะเห็นได้ว่า ความหมายของเพลง บางท่อนค่อนข้างจะคล้ายกัน ก็คือจะมีเนื้อหาที่กล่าวถึง เวลาเคารพธงชาติของชาวไทย นั่นก็คือ เวลา 08.00 น. หรือแปดนาฬิกา กล่าวโดยสรุปคือ ให้เรา (ชาวไทย) เคารพธงชาติไทย เวลา แปดนาฬิกา นั่นเอง

เพลง แปดนาฬิกา ยังกล่าวถึง ป. พิบูลสงคราม ซึ่งเป็น นายกรัฐมนตรีในอดีต ซึ่งในขณะนั้นจะมีการเปลี่ยนแปลงหลาย ๆ อย่าง เช่น วัฒนธรรมการแต่งกาย และในช่วงดังกล่าว เป็นช่วงของสงครามโลกครั้งที่ 2 ดังนั้น รัฐบาล ซึ่งนำโดย จอมพล ป. (แปลก) พิบูลสงคราม จึงต้องรักษาวัฒนธรรม ตลอดจนสิ่งต่าง ๆ ที่บ่งบอก หรือแสดงความเป็นชาติไทย หนึ่งใน การแสดงความเป็นชาติไทย คือ ชาวไทยเคารพธงชาติในเวลา แปดนาฬิกา ในสมัยนั้น ทหารจะมีส่วนสำคัญ เพราะจะเป็นตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนชาวไทย ปฏิบัติตาม

ภาษาที่ใช้ของเพลงแปดนาฬิกา

ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทย เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย เพลงแต่ละเพลงก็จะมีเนื้อเพลงสั้น กะทัดรัด ไม่ซับซ้อน เนื้อเพลงก็ง่ายต่อการจดจำ และสำเนียงก็จะไปในแนวเพี้ยน (เพี้ยนจากภาษาไทยกลาง) ก็คือ เพี้ยนเป็นสำเนียงของลพบุรี

ฉันทลักษณ์ของบทเพลง (โครงสร้าง)

เพลงแปดนาฬิกานี้ จะมีทั้งฉันทลักษณ์ไม่แน่นอน จะมีทั้งสัมผัสสระ และสัมผัสอักษร ซึ่งจะคล้ายกับกลอนทั่ว ๆ ไป สำหรับเพลงแปดนาฬิกา ก็จะมีโครงสร้าง ดังนี้คือ

แปดนาฬิกา

แปดนาฬิกา	ได้เวลาชักธง
เราจะต้องยืนตรง	เคารพธงชาติไทย
เพื่อสนับสนุน	ป. พิบูลสงคราม
ทหารจะต้องทำตาม	แทนผู้นำชาติไทย (ข้า)

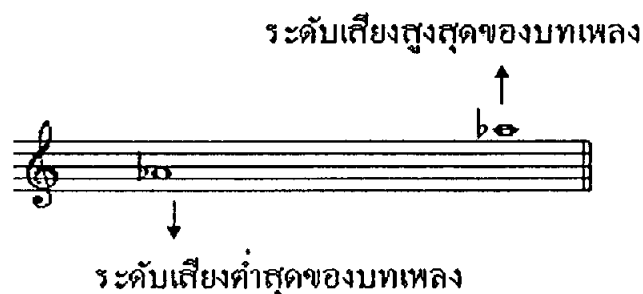
0 0 0 0 0	0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0	0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0	0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0	0 0 0 0 0 0

จากแผนผัง เพลงแปดนาฬิกา เป็นเพลงสั้น ๆ มีคำคล้องจอง จะประกอบไปด้วย 2 บท แต่ละบทมี 2 บาท แต่ละบาท มี 2 วรรค คำในแต่ละวรรคมีตั้งแต่ 4 คำ ถึง 6 คำ

จากการศึกษาแผนผังข้างต้น พบว่าเพลงแปดนาฬิกา บ้านบัวชุม ตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี มีสัมผัสที่แน่นอน และไม่แน่นอน บางวรรค มีเสียงคำสัมผัสสระ ดังเช่นในวรรคที่ 1 คำที่ 4 กับวรรคที่ 2 คำที่ 3 แปดนาฬิกา ได้เวลาชักธง และคำสัมผัสคำคล้องจอง ดังเช่น วรรคที่ 2 คำที่ 5 วรรคที่ 3 คำที่ 5 กับวรรคที่ 4 คำที่ 3 ได้เวลาชักธง เราจะต้องยืดยาว เคารพธงชาติไทย ลักษณะคำประพันธ์เช่นนี้ ทำให้ง่ายต่อการร้อง และเพื่อให้เกิดความไพเราะในบทเพลง

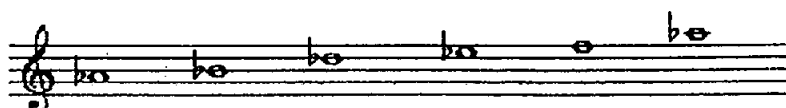
มาตราเสียงของเพลงแปดนาฬิกา

จากสกอร์บทเพลงที่ถอดบันทึกเป็นโน้ต โดยเทียบกับระดับเสียงมาตรฐานสากลของบทเพลงแปดนาฬิกา เสียงต่ำสุดจะอยู่ที่เสียง A (ช่องที่ 2 ของบรรทัด 5 เส้น ของกุญแจซอล) เสียงสูงสุดจะอยู่ที่เสียง A (คาบเส้นน้อยที่ 1 บนบรรทัด 5 เส้น) สูงจากเสียงต่ำสุดของบทเพลง เท่ากับ 8 เสียง (1 Octave) ดังภาพแสดง

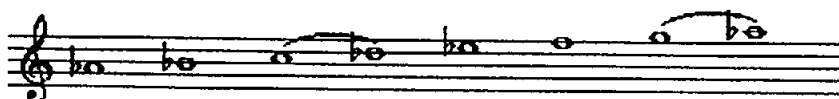
ภาพโน้ตแสดงเสียงต่ำสุดและเสียงสูงสุด (Range) ของบทเพลงแปดนาฬิกา

สังเกตจากสกอร์เพลง ถ้าเรียงตามลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของเพลงนกเอี้ยง นกเอี้ยงเสียงหวาน จะได้ดังนี้

(ภาพโน้ตแสดงเสียงเรียงลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของบทเพลงคอกบัวไทย)

จากภาพโน้ตเพลง เสียงขึ้นที่ 3 และขึ้นที่ 7 ไม่ปรากฏในบทเพลง ถ้าพิจารณาจากโน้ตกลุ่มเสียงของบทเพลง จะใกล้เคียงมาตราเสียง A^b Natural Major แต่ในบทเพลง ระดับเสียงของขึ้นที่ 3 และขึ้นที่ 7 ของมาตราเสียง A^b Natural Major ไม่ได้ถูกนำมาใช้ คือ เสียง C และเสียง G

(ภาพโน้ตแสดงบันไดเสียง A^b Natural Major)

จังหวะของบทเพลง

เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ ที่นำมาใช้ในบทเพลงรำโทนของหมู่บ้านบัวชุม ตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี จะมีเพียง โทน เพียงอย่างเดียวเท่านั้น

จังหวะของบทเพลงแปดนาฬิกา มี มีความเร็วของจังหวะเคาะ (Tempo) เท่ากับ 96 ครั้ง ในหนึ่งนาที (Tempo ♩ = 96)

กระสวนจังหวะโทน ของเพลงแปดนาฬิกา เป็นกระสวนจังหวะที่ไม่สลับซับซ้อน ตัวโน้ตที่นำมาเขียนเป็นกระสวนจังหวะ มี ตัวเข็บ็ต 1 ชั้น และ ตัวเข็บ็ต 2 ชั้น ดังนี้

รูปแบบของเพลง แปดนาฬิกา

เพลงแปดนาฬิกา จะมีรูปแบบของบทเพลง ลักษณะทำนองเพลงจะเป็นทำนองที่ ร้องซ้ำทั้งบทเพลง

1. แดนาพิกา

Tempo ♩ = 96

First system of musical notation for 'แดนาพิกา'. It consists of a treble and bass staff in 4/4 time, key of B-flat major. The melody is in the treble staff. The lyrics are: แด นา พิก ภา ได้ เว ลา ชัก ฆง เรา จะ ต้อง ขึ้น

Second system of musical notation. The melody continues in the treble staff. The lyrics are: ตรง เคา รพ ฆง ชาติ ไทย เพื่อ ส นั บ ส นุน ป. พิ บุล สง

Third system of musical notation. The melody continues in the treble staff. The lyrics are: กราม ท หาร จะ ต้อง ทำ ตาม แทน ผู้ นำ ชาติ ไทย แทน ผู้ นำ ชาติ

Fourth system of musical notation, ending with a double bar line and a key signature change to C major. It includes first and second endings. The lyrics for the first ending are: ไทย แด นา พิก. The lyrics for the second ending are: ไทย

FINE

จากโน้ตเพลงข้างต้น จะเห็นได้ว่า เพลงแปดนาฬิกาจะร้องตั้งแต่ห้องที่ 1 จนถึงห้องที่ 10 และจะร้องซ้ำห้องที่ 2 จนถึงห้องที่ 9 และข้ามไปห้องที่ 11 คือห้องสุดท้าย แล้วจบเพลง ลักษณะของทำนองเพลงเช่นนี้ เป็นการร้องซ้ำทำนอง หรือร้องกลับไปกลับมา เนื่องจากเป็นบทเพลงที่มีเนื้อร้องสั้น จึงต้องมีการซ้ำทำนอง

การวิเคราะห์เนื้อร้อง

ความหมาย

เพลงสามัคคี

สามัคคี สามัคคี

เป็นของประเสริฐ

บ้านเมือง

สามัคคีเป็นใหญ่

นั่นดีเลิศ

ทุก ๆ คน ต้องจำไว้ไว้

จะรุ่งเรืองได้

จะต้องจำเอาไว้ให้ดี ๆ (ซ้ำ)

จากเนื้อเพลงข้างต้น จะเห็นได้ว่า ความหมายของเพลงนั้น จะกล่าวชักชวน ให้ทุก ๆ คนมีความสามัคคีกัน เพราะไม่ว่าที่ใดมีความสามัคคี ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มคน หรือแม้แต่บ้านเมือง หากผู้คนมีความสามัคคีกันแล้ว สิ่งที่ดีตามมาก็คือ บ้านเมืองนั้น ก็จะมี ความรุ่งเรือง มีความเจริญ เป็นบ้านเมืองที่เข้มแข็ง ไม่มีใครที่จะสามารถมาทำลายได้

ภาษาที่ใช้ของเพลงสามัคคี สามัคคี

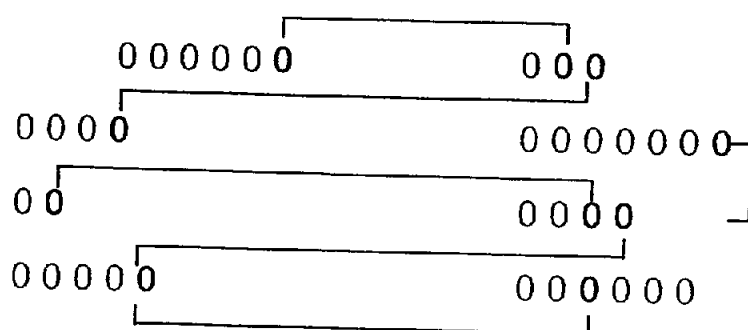
ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทย เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย เพลงแต่ละเพลงก็จะมีเนื้อเพลงสั้น กระชับรัดกุม ไม่ซับซ้อน เนื้อเพลงก็ง่ายต่อการจดจำ และสำเนียงก็จะไปในแนวเพี้ยน ซึ่งชาวลพบุรีจะมีสำเนียงที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ

ฉันทลักษณ์ของบทเพลง (โครงสร้าง) ของเพลงสามัคคี สามัคคี

เพลงรำโทนประเภทเพลงปลุกใจ หรือประเภทชักชวนให้เชื่อผู้นำนี้ จะมีทั้งฉันทลักษณ์ไม่แน่นอน จะมีทั้งสัมผัสสระ สัมผัสอักษร และการซ้ำคำ ซึ่งจะคล้ายกับกลอนทั่ว ๆ ไป สำหรับเพลงประเภทเพลงปลุกใจ หรือประเภทชักชวนให้เชื่อผู้นำ ก็จะมีโครงสร้าง ดังนี้คือ

เพลงสามัคคี สามัคคี

สามัคคี สามัคคี	นั่นดีเลิศ
เป็นของประเสริฐ	ทุก ๆ คน ต้องจำไว้ใช้
บ้านเมือง	จะรุ่งเรืองได้
สามัคคีเป็นใหญ่	ต้องจำเอาไว้ให้ดี ๆ (ซ้ำ)

จากการศึกษาแผนผัง พบว่า เพลงสามัคคี สามัคคี เป็นเพลงเป็นเพลงสั้น ๆ มีคำคล้องจองจะประกอบไปด้วย 2 บท แต่ละบทมี 2 บาท แต่ละบาท มี 2 วรรค คำในแต่ละวรรคมีตั้งแต่ 2 คำ ถึง 7 คำ

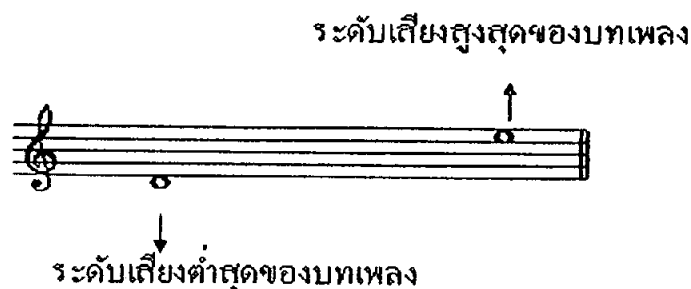
จากการศึกษาแผนผังข้างต้น พบว่าเพลงสามัคคี สามัคคี บ้านบัวชุม ตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี มีสัมผัสที่แน่นอน บางวรรค มีเสียงคำสัมผัสสระ ดังเช่นในวรรคที่ 1 คำที่ 6 กับวรรคที่ 2 คำที่ ดังนี้ สามัคคี สามัคคี นั่นดีเลิศ วรรคที่ 2 คำที่ 3 กับวรรคที่ 3 คำที่ 4 ดังนี้ นั่นดีเลิศ เป็นของประเสริฐ วรรคที่ 4 คำที่ 7 กับวรรคที่ 6 คำที่ 4 ดังนี้ ทุก ๆ คน ต้องจำไว้ใช้ จะรุ่งเรืองได้ วรรคที่ 5 คำที่ 2 กับวรรคที่ 6 คำที่ 3 ดังนี้ บ้านเมือง จะรุ่งเรืองได้ วรรคที่ 6 คำที่ 4 กับวรรคที่ 7 คำที่ 5 ดังนี้ รุ่งเรืองได้ สามัคคีเป็นใหญ่ และวรรคที่ 7 คำที่ 5 กับวรรคที่ 8 คำที่ 4 ดังนี้ สามัคคีเป็นใหญ่ ต้องจำเอาไว้ให้ดี ๆ ลักษณะคำประพันธ์เช่นนี้ ทำให้ง่ายต่อการร้อง และเพื่อให้เกิดความไพเราะในบทเพลง เนื่องจากมีคำสัมผัสสระทุกวรรค ทำให้ง่ายต่อการจดจำ

มาตราเสียงของเพลงสามัคคี สามัคคี

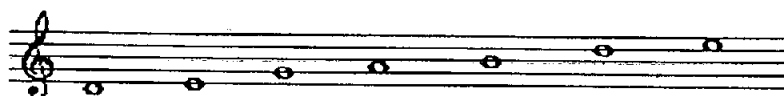
เพลงสามัคคี สามัคคี มีมาตราเสียง ดังนี้

มาตราเสียงของเพลงสามัคคี สามัคคี

จากสกอร์บทเพลงที่ถอดบันทึกเป็นโน้ต โดยเทียบกับระดับเสียงมาตรฐานสากลของบทเพลงสามัคคี สามัคคี เสียงต่ำสุดจะอยู่ที่เสียง D (ใต้เส้นที่ 1 ของบรรทัด 5 เส้น ของกัญแจซอล) เสียงสูงสุดจะอยู่ที่เสียง E (ช่องที่ 4 ของบรรทัด 5 เส้น) สูงจากเสียงต่ำสุดของบทเพลง เท่ากับ 9 เสียง (9th) ดังภาพแสดง

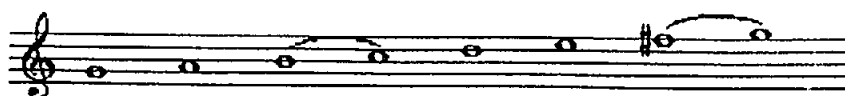

ภาพโน้ตแสดงเสียงต่ำสุดและเสียงสูงสุด (Range) ของบทเพลงสามัคคี สามัคคี
สังเกตจากสกอร์เพลง ถ้าเรียงตามลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของเพลงสามัคคี สามัคคี
จะได้ดังนี้

(ภาพโน้ตแสดงเสียงเรียงลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของบทเพลงสามัคคี สามัคคี)

จากภาพโน้ตเพลง เสียงขั้นที่ 3 และขั้นที่ 7 ไม่ปรากฏในบทเพลง ถ้าพิจารณาจากโน้ตกลุ่มเสียงของบทเพลงสามัคคี สามัคคี จะใกล้เคียงมาตราเสียง G Natural Major แต่ในบทเพลง ระดับเสียงของขั้นที่ 4 ของมาตราเสียง C Natural Major ไม่ได้ถูกนำมาใช้ คือ เสียง F

(ภาพโน้ตแสดงบันไดเสียง G Natural Major)

จังหวะของบทเพลง ของเพลงสามัคคี สามัคคี

จังหวะของบทเพลงสามัคคี สามัคคี มี มีความเร็วของจังหวะเคาะ (Tempo) เท่ากับ 96 ครั้ง ในหนึ่งนาที (Tempo ♩ = 96)

กระสวนจังหวะโทน ของเพลงสามัคคี สามัคคี จะมีกระสวนจังหวะ เหมือนกับกระสวน จังหวะของเพลงแปดนาฬิกา ซึ่งเป็นกระสวนจังหวะที่ไม่สลับซับซ้อน ตัวโน้ตที่นำมาเขียนเป็น กระสวนจังหวะ มี ตัวเข็บ 1 ชั้น และ ตัวเข็บ 2 ชั้น ดังนี้

รูปแบบของเพลง สามัคคี สามัคคี

เพลงสามัคคี สามัคคี จะมีรูปแบบของบทเพลง ลักษณะทำนองเพลงจะเป็นทำนองที่ ร้องซ้ำ ทั้งบทเพลง

จากโน้ตเพลงด้านล่าง จะเห็นได้ว่า เพลงสามัคคี สามัคคี จะร้องตั้งแต่ห้องที่ 1 จนถึงห้องที่ 8 และจะร้องซ้ำห้องที่ 2 จนถึงห้องที่ 7 และข้ามไปห้องที่ 9 คือห้องสุดท้าย แล้วจบเพลง ลักษณะ ของทำนองเพลงเช่นนี้ เป็นการร้องซ้ำทำนอง หรือร้องกลับไปกลับมา เนื่องจากเป็นบทเพลงที่มีเนื้อ ร้องสั้น จึงต้องมีการซ้ำทำนอง

2. สามัคคี สามัคคี

First system of the musical score. The treble clef staff has a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. The melody consists of eighth and quarter notes. The lyrics are: สามัคคี สามัคคีนันดี เลิศ เป็น ของ ประ เสริฐ ทุก ทุก คน ต้อง จำ ไว้. The bass clef staff contains a single eighth note followed by a whole rest, then a double bar line with a repeat sign, and finally a whole rest.

Second system of the musical score. The treble clef staff continues the melody. The lyrics are: ไร่ บ้าน เมือง จะ รุ่งเรือง ได้ สามัคคี เป็น. The bass clef staff contains a single eighth note followed by a whole rest, then a double bar line with a repeat sign, and finally a whole rest.

Third system of the musical score. The treble clef staff continues the melody. The lyrics are: ใหญ่ต้องจำ เอา ไว้ ให้ ดี. The first ending (1.) has the lyrics: ดี สามัคคี สามัคคีนันดี. The second ending (2.) has the lyrics: ดี. The bass clef staff contains a single eighth note followed by a whole rest, then a double bar line with a repeat sign, and finally a whole rest.

FINE

Fourth system of the musical score, consisting of empty treble and bass clef staves with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature.

2. เพลงประเภทสะท้อนสภาพบ้านเมือง

การวิเคราะห์เนื้อร้อง

ความหมาย

สำหรับเพลงประเภทสะท้อนสภาพบ้านเมือง ของตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี จะมีเพียง 2 เพลงเท่านั้น คือ เพลง จูตเทียนเวียนวน และเพลงลพบุรีนี้เอ๋ย

เพลงจูตเทียนเวียนวน

จูตเทียนเวียนวน	เรามาสองคนวนเอ๋ยวนเวียน
หมุนสับสลับเปลี่ยน	เรามาจูตเทียนเวียนเอ๋ยเวียนวน
*วัดเอ๋ยวัดโบสถ์	ชอบปลูกข้าวโพดสาละ * (ซ้ำ*)
ปลูกไว้หลาย ๆ	จะได้ไปขายเมืองลพบุรี
ลพบุรีขายยาก	ก็บางขันหมากขายดี
จูตเทียนเวียนวน	เรามาสองคนวนเอ๋ยวนเวียน
หมุนสับสลับเปลี่ยน	เรามาจูตเทียนเวียนเอ๋ยเวียนวน
*ดอกบัวอยู่กลางสระ	จะบานคอยพระหรือคอยเณร * (ซ้ำ*)
หากหวานคอยพี่	เอาไว้พุ่มนี้ตอนเย็น

จากเนื้อเพลงข้างต้น จะเห็นได้ว่า เป็นเพลงที่กล่าวถึง การปลูกข้าวโพดสาละ คือ “วัดเอ๋ยวัดโบสถ์ ชอบปลูกข้าวโพดสาละ” จากเนื้อเพลงบางวรรคทำให้ทราบว่า เมืองลพบุรีนั้น เป็นเมืองที่ค้าขายยาก คือ “ลพบุรีขายยาก ก็บางขันหมากขายดี” นอกจากเนื้อหาที่กล่าวถึงการเกษตรของชาวลพบุรีแล้ว บางวรรคก็มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเกี้ยวพาราสีของหนุ่มสาวเช่นกัน คือ “จูตเทียนเวียนวน เรามาสองคนวนเอ๋ยวนเวียน และ หากหวานคอยพี่ เอาไว้พุ่มนี้ตอนเย็น”

ภาษาที่ใช้ของเพลงจูตเทียนเวียนวน

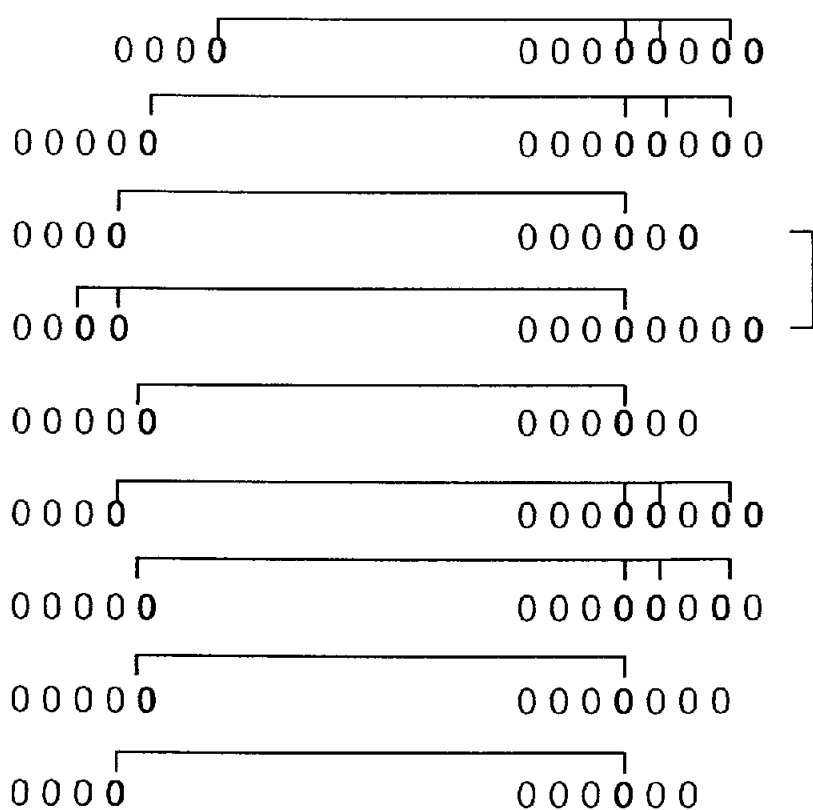
ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทย เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย เพลงแต่ละเพลงก็จะมีเนื้อเพลงสั้น กระชับรัดกุม ไม่ซับซ้อน เนื้อเพลงก็ง่ายต่อการจดจำ เพราะคำที่ใช้เป็นคำที่ชาวบ้านใช้กันเป็นประจำอยู่แล้ว กล่าวง่าย ๆ ก็คือ คำที่ใช้เป็นภาษาชาวบ้าน นั่นเอง

2.3 ลักษณะของบทเพลง (โครงสร้าง) ของเพลงจูตเทียนเวียนวน

เพลงจูตเทียนเวียนวน จะมีทั้งลักษณะที่ไม่แน่นอน เป็นบทเพลงที่มีเนื้อร้องสั้น ๆ เป็นคำคล้องจอง จะมีทั้งสัมผัสสระ สัมผัสอักษร ซึ่งจะคล้ายกับกลอนทั่ว ๆ ไป

เพลงจุดเทียนเวียนวน

จุดเทียนเวียนวน	เรามาสองคนวนเอ๋ยวนเวียน
หมุนสับสลับเปลี่ยน	เรามาจุดเทียนเวียนเอ๋ยเวียนวน
*วัดเอ๋ยวัดโบสถ์	ชอบปลูกข้าวโพดสาลี * (ซ้ำ*)
ปลูกไว้หลาย ๆ	จะได้ไปขายเมืองลพบุรี
ลพบุรีขายยาก	ก็บางจันหมากขายดี
จุดเทียนเวียนวน	เรามาสองคนวนเอ๋ยวนเวียน
หมุนสับสลับเปลี่ยน	เรามาจุดเทียนเวียนเอ๋ยเวียนวน
*ดอกบัวอยู่กลางสระ	จะบานคอยพระหรือคอยเณร * (ซ้ำ*)
หากหวานคอยพี่	เอาไว้พรั่งนี้ตอนเย็น

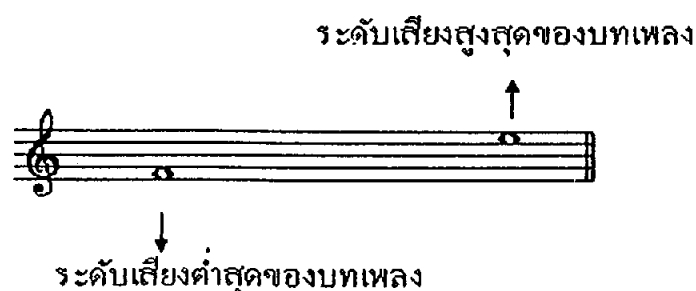

จากแผนภูมิข้างต้น จะพบว่า เพลงจุดเทียนเวียนวน เป็นเพลงที่ค่อนข้างยาว หากเปรียบเทียบกับเพลงราโตนเพลงอื่น ๆ คำที่ใช้เป็นคำคล้องจอง จะประกอบไปด้วย 4 บาท กับอีก 1 บาท แต่ละบทมี 2 บาท แต่ละบาท มี 2 วรรค คำในแต่ละวรรคมีตั้งแต่ 4 คำ ถึง 8 คำ

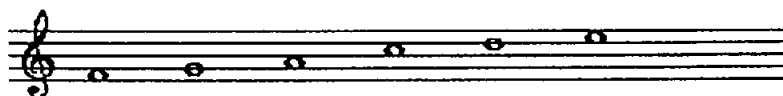
จากการศึกษาแผนผังข้างต้น พบว่า เพลง จุดเทียนเวียนวน มีลักษณะคำประพันธ์ที่มีสัมผัสที่ไม่แน่นอน มีเสียงคำสัมผัสสระ ดังเช่น วรรคที่ 1 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 2 คำที่ 4, 5 และ 7 คือ จุดเทียนเวียนวน เรามาสองคนวนเอ๋ยวนเวียน วรรคที่ 2 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 3 คำสุดท้าย คือ เรามาสองคนวนเอ๋ยวนเวียน หมุนสลับเปลี่ยน วรรคที่ 3 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 4 คำที่ 4, 5 และ คำที่ 7 คือ หมุนสลับเปลี่ยน เรามาจุดเทียนเวียนเอ๋ยเวียนวน คำสัมผัสคล้องจอง เช่น วรรคที่ 5 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 6 คำที่ 4 คือ วัดเอ๋ยวัดโบสถ์ ขอบปลูกข้าวโพดสาธิต คำสัมผัสสระ เช่น วรรคที่ 6 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 8 คำสุดท้าย คือ ขอบปลูกข้าวโพดสาธิต จะได้ไปขายเมืองลพบุรี คำสัมผัสคล้องจอง เช่น วรรคที่ 7 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 8 คำที่ 4 คือ ปลูกไว้หลาย ๆ จะได้ไปขายเมืองลพบุรี วรรคที่ 9 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 10 คำที่ 4 คือ ลพบุรีนั้นขายยาก ก็บางขันหมากขายดี วรรคที่ 11 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 12 คำที่ 4, 5 และ 7 คือ จุดเทียนเวียนวน เรามาสองคนวนเอ๋ยวนเวียน วรรคที่ 12 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 13 คำสุดท้าย คือ เรามาสองคนวนเอ๋ยวนเวียน หมุนสลับเปลี่ยน วรรคที่ 13 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 14 คำที่ 4, 5 และ 7 คือ หมุนสลับเปลี่ยน เรามาจุดเทียนเวียนเอ๋ยเวียนวน คำสัมผัสสระ เช่น วรรคที่ 15 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 16 คำที่ 4 คือ ดอกบัวอยู่กลางสระ จะบานคอยพระหรือคอยเณร และวรรคที่ 17 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 8 คำที่ 4 คือ หากหวานคอยพี่ เอาไว้พรั่งนี้ตอนเย็น สำหรับลักษณะการประพันธ์เช่นนี้ เป็นลักษณะการประพันธ์ที่ง่ายต่อการจดจำ เพราะมีการใช้คำคล้องจอง และคำสัมผัส

มาตราเสียงของเพลงจุดเทียนเวียนวน

จากสกริปต์เพลงที่ถอดบันทึกเป็นโน้ต โดยเทียบกับระดับเสียงมาตรฐานสากลของบทเพลงจุดเทียนเวียนวน เสียงต่ำสุดจะอยู่ที่เสียง F (ช่องที่ 1 ของบรรทัด 5 เส้น ของกุญแจซอล) เสียงสูงสุดจะอยู่ที่เสียง E (ช่องที่ 4 ของบรรทัด 5 เส้น) สูงจากเสียงต่ำสุดของบทเพลง เท่ากับ 7 เสียง (คู่ 7 Major) ดังภาพแสดง

ภาพโน้ตแสดงเสียงต่ำสุดและเสียงสูงสุด (Range) ของบทเพลงจุดเทียนเวียนวน
 ตั้งเกิดจากสกอ์เพลง ถ้าเรียงตามลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของเพลงจุดเทียนเวียนวน
 จะได้ดังนี้

(ภาพโน้ตแสดงเสียงเรียงลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของบทเพลงจุดเทียนเวียนวน)

จากภาพโน้ตเพลง เสียงขั้นที่ 4 ไม่ปรากฏในบทเพลง ถ้าพิจารณาจาก โน้ตกลุ่มเสียงของบท
 เพลงจุดเทียนเวียนวน จะใกล้เคียงมาตราเสียง D Natural Minor แต่ในบทเพลง ระดับเสียงของขั้นที่
 3 ของมาตราเสียง D Natural Minor ไม่ได้ถูกนำมาใช้ คือ เสียง B

(ภาพโน้ตแสดงบันไดเสียง D Natural Minor)

จังหวะของบทเพลง ของเพลงจุดเทียนเวียนวน

จังหวะของบทเพลงจุดเทียนเวียนวน มี มีความเร็วของจังหวะเคาะ (Tempo) เท่ากับ 96 ครั้ง
 ในหนึ่งนาที (Tempo ♩ = 96)

กระสวนจังหวะโทน ของเพลงจุดเทียนเวียนวน จะมีกระสวนจังหวะ เหมือนกับกระสวน
 จังหวะของเพลงแปดนาฬิกา และอีกหลาย ๆ เพลง ซึ่งเป็นกระสวนจังหวะที่ไม่สลับซับซ้อน ตัวโน้ต
 ที่นำมาเขียนเป็นกระสวนจังหวะ มี ตัวเข็ปัด 1 ชั้น และ ตัวเข็ปัด 2 ชั้น ดังนี้

รูปแบบของจุดเทียนเวียนวน

เพลงจุดเทียนเวียนวน จะมีรูปแบบของบทเพลง ลักษณะทำนองเพลงจะเป็นทำนองที่ ร้องซ้ำทั้งบทเพลง

จากโน้ตเพลงด้านล่าง จะเห็นได้ว่า เพลงจุดเทียนเวียนวน จะร้องตั้งแต่ห้องที่ 1 จนถึงห้องที่ 23 และจะร้องซ้ำห้องที่ 2 จนถึงห้องที่ 22 และข้ามไปห้องที่ 24 คือห้องสุดท้าย แล้วจบเพลง ลักษณะของทำนองเพลงเช่นนี้ เป็นการร้องซ้ำทำนอง หรือร้องกลับไปกลับมา

1. จุดเทียนเวียนวน

Tempo ♩ = 96

จุดเทียน เวียน วน เรามา สองคน วน เอ๋ย เวียนวน หมุน สับ สลับ เปลี่ยน

เรา มา จุด เทียนเวียน เอ๋ยเวียน วน วัด เอ๋ย วัด โบสถ์ ชอบ ปลุก ข้าวโพด สา ลี

วัด เอ๋ย วัด โบสถ์ ชอบปลุกข้าว โพด สา ลี ปลุก ไว้ หลาย ๆ

จะ ได้ ไปขายเมืองลพ นุ รี ลพ นุ รี ขาย ยาก ก็ บาง ชันหมาก ขาย

ดี จุดเทียน เวียน วน เรา มาสองคน วน เอ๋ย เวียนเวียน หมุน สับ สลับเปลี่ยน

เรา มา จุดเทียนเวียน เอ๋ย เวียน วน ดอก บัว อยู่ กลาง สระ จะ บาน คอยพระหรือ คอย เนร

ดอก บัวอยู่ กลาง สระ จะบานคอยพระหรือ คอย เนร หากหวาน คอย พี่

เอา ไว้ พรุ่ง นี้ ตอน เย็น จุดเทียน เวียน วน เย็น

FINE

3. เพลงเกี่ยวกับวัฒนธรรมหรือประเพณี

การวิเคราะห์เนื้อร้อง

ความหมาย ของเพลงลอย ลอย กระทง

เพลงที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมหรือประเพณีของตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล มีเพียง 1 เพลงเท่านั้น คือ เพลง ลอย ลอย กระทง ความหมายของเพลงนี้ จะมีความหมายเกี่ยวกับประเพณีของชาวไทย และเป็นประเพณีที่คนไทยทุกคน ร่วมกันปฏิบัติสืบทอดกันมาเป็นเวลาช้านานแล้ว นั่นก็คือ ประเพณีลอยกระทง และประเพณีลอยกระทงก็จะตรงกับวันเพ็ญ เดือน พฤศจิกายนของทุกปี หรือที่ชาวไทยเรียกกันอย่างติดปาก ว่า วันเพ็ญเดือนสิบสอง นั่นเอง ในการจัดงานวันลอยกระทงทุกครั้ง จะมีการแสดง มีมหรสพอื่น ๆ มากมาย ตั้งแต่อดีตจนถึง ปัจจุบัน วันลอยกระทงก็เป็นอีกวันหนึ่ง ที่หนุ่มสาวจะได้โอกาสพบปะกัน เนื้อเพลงลอย ลอย กระทง ซึ่งเป็นเพลงราโตนของตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรีนี้ เนื้อเพลงจะมี 6 บรรทัด เนื้อหาทั้งหมด เามาจาก เพลงลอยกระทงบางส่วน ที่เราชาวไทย รู้จักและเคยได้ยินจนเคยชิน โดยเนื้อเพลงมีดังนี้

เพลงลอย ลอย กระทง

(ราโตน)ลอย ลอย กระทง	บุญจะส่งให้เราสุขใจ
วันเพ็ญเดือนสิบสอง	น้ำก็นองเต็มคอง
เราทั้งหลายชายหญิง	สนุกกันจริงวันลอยกระทง

จากเนื้อเพลงข้างต้น จะเห็นได้ว่า ความหมายของเนื้อเพลง จะกล่าวชักชวนให้ผู้คน ไปร่วมลอยกระทง ในวันเพ็ญเดือนสิบสอง ซึ่งเป็นประเพณีลอยกระทงของชาวไทย ที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์สืบไป

ภาษาที่ใช้ ของเพลงลอย ลอย กระทง

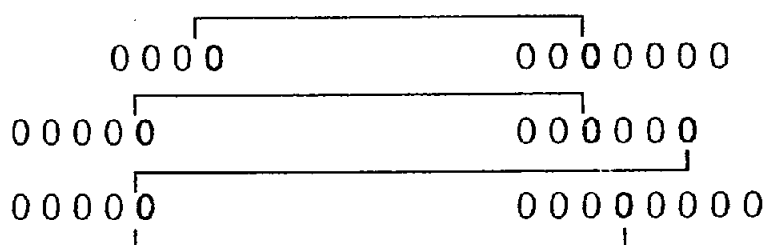
ภาษาที่ใช้ในเพลง ลอย ลอย กระทง ของตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล เป็นภาษาที่ฟังแล้วเข้าใจง่าย เป็นเพลงที่มีเนื้อร้องสั้น กระชับ เป็นจังหวะอิสระ ง่ายต่อการจำ เป็นเพลงที่ผู้ใหญ่ก็ร้องได้ เด็ก ๆ ก็ร้องได้ดีไม่แพ้กัน เพราะเป็นเพลงที่คุ้นหูมานาน

ฉันทลักษณ์ของ (โครงสร้าง) ของเพลงลอย ลอย กระถง

เพลงลอย ลอย กระถง

(รำไท่น)ลอย ลอย กระถง
วันเพ็ญเดือนสิบสอง
เราทั้งหลายชายหญิง

บุญจะส่งให้เราสุขใจ
น้ำก็นองเต็มคอง
สนุกกันจริงวันลอยกระถง

เพลงลอย ลอย กระถง เป็นเพลงสั้น ๆ มีคำคล้องจอง จะประกอบไปด้วย 1 บท กับอีก 1 บาทแต่ละบทมี 2 บาท แต่ละบาท มี 2 วรรค คำในแต่ละวรรคมีตั้งแต่ 4 คำ ถึง 8 คำ

จากการศึกษาแผนผังข้างต้น พบว่าเพลงลอย ลอย กระถง บ้านบัวชุม ตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี มีสัมผัสที่แน่นอน มีเสียงคำสัมผัสคล้องจอง ดังเช่นในวรรคที่ 1 คำที่ 4 กับวรรคที่ 2 คำที่ 3 คือ ลอย ลอย กระถง บุญจะส่งให้เราสุขใจ และคำสัมผัสสระ ดังเช่น วรรคที่ 3 คำที่ 5 กับวรรคที่ 4 คำที่ 3 คือ วันเพ็ญเดือนสิบสอง น้ำก็นองเต็มคอง และ วรรคที่ 4 คำที่ 6 กับวรรคที่ 5 คำที่ 5 คือ น้ำก็นองเต็มคอง เราทั้งหลายชายหญิง และวรรคที่ 5 คำที่ 5 กับวรรคที่ 6 คำที่ 4 คือ เราทั้งหลายชายหญิง สนุกกันจริงวันลอยกระถง จากโครงสร้างดังกล่าว ทำให้เพลงลอย ลอย กระถง เป็นเพลงที่จำได้ง่าย ร้องง่าย และมีสัมผัสที่แน่นอน จึงทำให้บทเพลงมีความไพเราะ

มาตราเสียงของเพลงลอย ลอย กระถง

จากสกริปต์เพลงที่ถอดบันทึกเป็นโน้ต โดยเทียบกับระดับเสียงมาตรฐานสากลของบทเพลงลอย ลอย กระถง เสียงต่ำสุดจะอยู่ที่เสียง F (ช่องที่ 1 ของบรรทัด 5 เส้น ของกุญแจซอล) เสียงสูงสุดจะอยู่ที่เสียง E (ช่องที่ 4 ของบรรทัด 5 เส้น) สูงจากเสียงต่ำสุดของบทเพลง เท่ากับ 7 เสียง (คู่ 7 Major) ดังภาพแสดง

กระสวนจังหวะ โทน ของเพลงลอย ลอย กระทง จะมีกระสวนจังหวะ เหมือนกับกระสวน จังหวะของเพลงจุดเทียนเวียนวน และอีกหลาย ๆ เพลง ซึ่งเป็นกระสวนจังหวะที่ไม่สลับซับซ้อน ตัว โน้ตที่นำมาเขียนเป็นกระสวนจังหวะ มี ตัวเขบีต 1 ชั้น และ ตัวเขบีต 2 ชั้น ดังนี้

รูปแบบของเพลงลอย ลอย กระทง

เพลงลอย ลอย กระทง จะมีรูปแบบของบทเพลง ลักษณะทำนองเพลงจะเป็นทำนองที่ ร้อง ซ้ำทั้งบทเพลง เหมือนกับเพลงที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

จากโน้ตเพลงด้านล่าง จะเห็นได้ว่า เพลงลอย ลอย กระทง จะร้องตั้งแต่ห้องที่ 1 จนถึงห้อง ที่ 7 และจะร้องซ้ำห้องที่ 2 จนถึงห้องที่ 6 และข้ามไปห้องที่ 8 คือห้องสุดท้าย แล้วจบเพลง ลักษณะ ของทำนองเพลงเช่นนี้ เป็นการร้องซ้ำทำนอง หรือร้องซ้ำทั้งบทเพลง

1. ลอย ลอย กระทั่ง

Tempo ♩ = 96

ลอย ลอย กระทั่ง บุญ จะส่ง ให้เราสุข ใจ วันเพ็ญ เดือนสิบ

สอง น้ำ ก็ นอง เต็ม ต ลัง เรา ทั้งหลาย ชายหญิง ส นุกกันจริงวัน ลอย กระ

1. ทง ลอย ลอย กระ 2. ทง

FINE

4. เพลงประเภทที่แสดงถึงความรัก การเกี้ยวพาราสี และชักชวนให้เล่นรำไท่

การวิเคราะห์เนื้อร้อง

ความหมาย

เพลงประเภทที่แสดงถึงความรัก การเกี้ยวพาราสี และชักชวนให้เล่นรำไท่ ของตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล เป็นเพลงที่มีจำนวนมากที่สุด เนื่องจากเป็นเพลงที่แต่งง่าย เพราะเพลงรำไท่ส่วนใหญ่จะมีจำนวนวรรคเพลงไม่กี่วรรค บางบทเพลงจะมีอยู่เพียง 1 บท (4 วรรค) เท่านั้น และเพลงรำไท่เป็นเพลง ที่ชาวบ้านแต่งขึ้นเองเป็นส่วนใหญ่ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาชาวบ้าน ในบางครั้งมีการแต่งเพลงในขณะที่กำลังเล่นรำไท่อยู่ เป็นการแต่งขึ้นสด ๆ จึงมีเพลงที่เป็นเพลงรำไท่ประเภทที่แสดงถึงความรัก การเกี้ยวพาราสี และชักชวนให้เล่นรำไท่ เกิดขึ้นใหม่มากพอสมควร แต่ในปัจจุบัน การเล่นรำไท่ ได้รับความนิยมน้อยลง ดังนั้น เพลงรำไท่ที่มีอยู่ ก็เป็นเพียงเพลงที่ค่อนข้างเก่าแล้ว ไม่มีเพลงที่แต่งขึ้นใหม่

เพลงที่แสดงถึงความรัก การเกี้ยวพาราสี และชักชวนให้เล่นรำไท่ ของตำบลชัยบาดาล ที่ผู้วิจัยได้ทำการบันทึกเทปมา ปรากฏว่ามีทั้งสิ้น 50 เพลง คือ ถือได้ว่า มีจำนวนมากกว่าเพลงประเภทอื่นมาก ความหมายของเพลงแต่ละเพลงก็จะมีความหมายที่แตกต่างกันออกไป แต่บางเพลงก็มีความหมายที่ใกล้เคียงกัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอยกตัวอย่างเพลงประเภทที่แสดงถึงความรัก การเกี้ยวพาราสี และชักชวนให้เล่นรำไท่ ดังนี้

เพลงยามเล่นยามหัว

ยามเล่นยามหัว	อย่ามาถือตัวเลยแม่งามจำ
ทุกเช้า ทุกค่ำ	ฉันเคยได้รำ ฉันเคยได้เล่น
ทุกเช้า ทุกเย็น	ฉันเคยได้เล่น ฉันเคยได้รำ
อ้อยอ่า เรออย่า	ฉันอาย
หรือเธอแหม่งหน้า	ฉันอาย ต่อพระจันทร์

ความหมายของเพลง ยามเล่น ยามหัว เป็นการกล่าวถึง การชักชวนกันเล่นรำไท่ และเป็น การเกี้ยวพาราสี กันระหว่างหนุ่มสาว

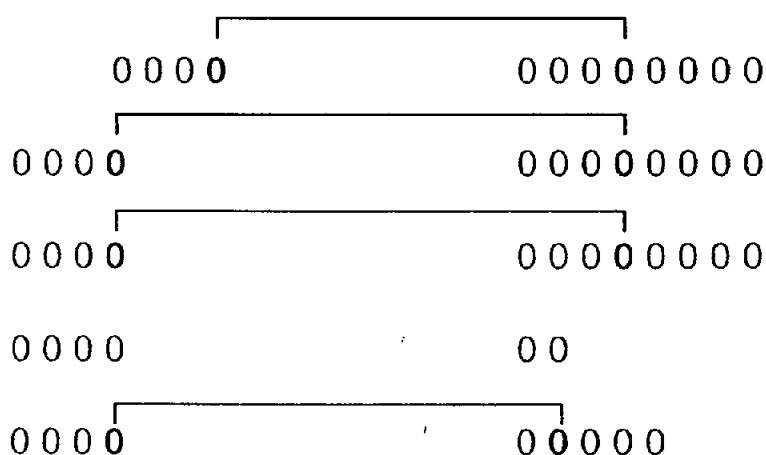
ภาษาที่ใช้ ของเพลงยามเล่นยามหัว

ภาษาที่ใช้ในเพลง ยามเล่นยามหัว ของตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล เป็นภาษาที่ฟังแล้วเข้าใจง่าย เป็นเพลงที่มีเนื้อร้องสั้น กระชับ เป็นจังหวะอิสระ ง่ายต่อการจำ

ฉันทลักษณ์ของ (โครงสร้าง) ของเพลงขามเล่นขามหัว

เพลงขามเล่นขามหัว

ขามเล่นขามหัว	อย่ามาถือตัวเลยแม่งามข้า
ทุกเช้า ทุกค่ำ	ฉันเคยได้รำ ฉันเคยได้เล่น
ทุกเช้า ทุกเย็น	ฉันเคยได้เล่น ฉันเคยได้รำ
อ้อยอ่ำ เรออ่ำ	ฉันอาย
หรือเธอเหงาหน่าย	ฉันอาย ต่อพระจันทร์

เพลงขามเล่น ขามหัว เป็นเพลงสั้น ๆ มีคำคล้องจอง จะประกอบไปด้วย 2 บท กับอีก 1 บท แต่ละบทมี 2 บาท แต่ละบาท มี 2 วรรค คำในแต่ละวรรคมีตั้งแต่ 2 คำ ถึง 8 คำ

จากการศึกษาแผนผังข้างต้น พบว่าเพลงขามเล่น ขามหัว บ้านบัวชุม ตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี มีสัมผัสที่ไม่แน่นอน มีเสียงคำสัมผัสคล้องจอง เช่น วรรคที่ 1 คำสุดท้าย กับ วรรคที่ 2 คำที่ 4 คือ ขามเล่น ขามหัว อย่ามาถือตัวเลยแม่งามข้า คำสัมผัสสระ เช่น วรรคที่ 2 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 3 คำสุดท้าย วรรคที่ 3 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 4 คำที่ 4 คือ ทุกเช้า ทุกค่ำ ฉันเคยได้รำ ฉันเคยได้เล่น คำสัมผัสคล้องจอง วรรคที่ 4 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 5 คำสุดท้าย คือ ฉันเคยได้รำ ฉันเคยได้เล่น ทุกเช้า ทุกเย็น วรรคที่ 5 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 6 คำที่ 4 คือ ทุกเช้า ทุกเย็น ฉันเคยได้เล่น ฉันเคยได้รำ และวรรคที่ 10 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 11 คำที่ 2 คือ หรือเธอเหงาหน่าย ฉันอาย ต่อพระจันทร์ จากโครงสร้างดังกล่าว ทำให้เพลงขามเล่น ขามหัว เป็นเพลงที่จำได้ง่าย ร้องง่าย ถึงแม้ว่าจะมีสัมผัสที่ไม่แน่นอน แต่เนื่องจากคำที่ใช้เป็นคำคล้องจองกันบ้าง จึงทำให้บทเพลงมีความไพเราะ

มาตราเสียงของเพลงขามเล่น ขามหัว

จากสกอรับทเพลงที่ถอดบันทึกเป็นโน้ต โดยเทียบกับระดับเสียงมาตรฐานสากลของบทเพลงขามเล่น ขามหัว (ต่ำกว่าโน้ตจริง 1 Octave) เสียงต่ำสุดจะอยู่ที่เสียง D (ได้เส้นที่ 1 ของบรรทัด 5 เส้น ของกุญแจซอล) เสียงสูงสุดจะอยู่ที่เสียง D (คาบเส้นที่ 4 ของบรรทัด 5 เส้น) สูงจากเสียงต่ำสุดของบทเพลง เท่ากับ 8 เสียง (1 Octave) ดังภาพแสดง

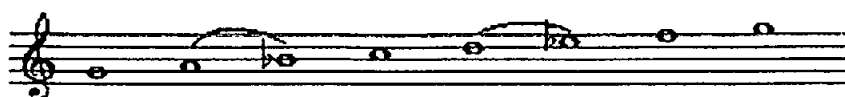
ภาพโน้ตแสดงเสียงต่ำสุดและเสียงสูงสุด (Range) ของบทเพลงขามเล่น ขามหัว

สังเกตจากสกอรับทเพลง ถ้าเรียงตามลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของเพลงขามเล่น ขามหัว จะได้ดังนี้

(ภาพโน้ตแสดงเสียงเรียงลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของบทเพลงขามเล่น ขามหัว)

จากภาพโน้ตเพลง เสียงขั้นที่ 2 ไม่ปรากฏในบทเพลง ถ้าพิจารณาจากโน้ตกลุ่มเสียงของบทเพลงลอย ลอย กระทง จะใกล้เคียงมาตราเสียง G Natural Minor แต่ในบทเพลง ระดับเสียงของขั้นที่ 6 ของมาตราเสียง G Natural Minor ไม่ได้ถูกนำมาใช้ คือ E

(ภาพโน้ตแสดงบันไดเสียง G Natural Minor)

จังหวะของบทเพลง ของเพลงยามเล่น ยามหัว

จังหวะของบทเพลงยามเล่น ยามหัว มี มีความเร็วของจังหวะเคาะ (Tempo) เท่ากับ 96 ครั้ง ในหนึ่งนาที (Tempo ♩ = 96)

กระสวนจังหวะโทน ของเพลงยามเล่น ยามหัว จะมีกระสวนจังหวะ เหมือนกับกระสวน จังหวะของเพลงลอย ลอย กระทง และอีกหลาย ๆ เพลง ซึ่งเป็นกระสวนจังหวะที่ไม่สลับซับซ้อน ตัวโน้ตที่นำมาเขียนเป็นกระสวนจังหวะ มี ตัวเข็บ็ต 1 ชั้น และ ตัวเข็บ็ต 2 ชั้น ดังนี้

รูปแบบของเพลง ยามเล่น ยามหัว

เพลงยามเล่น ยามหัว จะมีรูปแบบของบทเพลง ลักษณะทำนองเพลงจะเป็นทำนองที่ ร้องซ้ำ ทั้งบทเพลง เหมือนกับเพลงที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

จากโน้ตเพลงด้านล่าง จะเห็นได้ว่า เพลงยามเล่น ยามหัว จะร้องตั้งแต่ห้องที่ 1 จนถึงห้องที่ 10 และจะร้องซ้ำ ห้องที่ 2 จนถึงห้องที่ 9 และข้ามไปห้องที่ 11 คือห้องสุดท้าย แล้วจบเพลง ลักษณะ ของทำนองเพลงเช่นนี้ เป็นการร้องซ้ำทำนอง หรือร้องซ้ำทั้งบทเพลง

8. ยามเล่น ยามหัว

ยามเล่น ยาม หัวขำมา ถือตัว เลยแม่ งาม ขำ ทุก เข้า ทุก

ถ้า ฉันเคย ได้ รำ ฉันเคย ได้ เล่น ทุก เข้า ทุก เห็น ฉัน เคย ได้ เล่น ฉันเคย ได้

รำ อ้อย อย่า เธอ อย่า ฉัน อาย หรือ เธอ แหนง หน่าย ฉัน อาย ต่อ พระ

จันทร์ ยาม เล่น ยาม จันทร์

FINE

เพลงยืนอยู่ทำไม

ยืนอยู่ทำไม
ลมพัดสะบัดโบกเย็น (ซ้ำ)

หรือไม่เต็มใจเล่น
ขอเชิญมาเล่นเพื่อนรำ

ความหมายของเพลงยืนอยู่ทำไม เป็นการกล่าวชักชวนให้ผู้อื่น (น่าจะหมายถึงผู้ที่ยืนดูการเล่นรำไท่นอยู่) ให้ออกมาเล่นเพื่อนรำ เพื่อความสนุกสนาน

ภาษาที่ใช้ ของเพลงยืนอยู่ทำไม

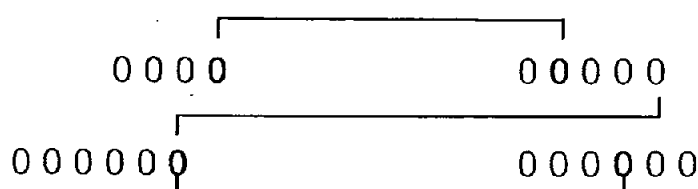
ภาษาที่ใช้ในเพลง ยืนอยู่ทำไม ของคำบลบัวชุม อำเภอสัยบาดาล เป็นภาษาที่ฟังแล้วเข้าใจง่าย เป็นเพลงที่มีเนื้อร้องสั้น กระชับ ง่ายต่อการจำ

ฉันทลักษณ์ของ (โครงสร้าง) ของเพลงยืนอยู่ทำไม

ยืนอยู่ทำไม

ยืนอยู่ทำไม
ลมพัดสะบัดโบกเย็น (ซ้ำ)

หรือไม่เต็มใจเล่น
ขอเชิญมาเล่นเพื่อนรำ

เพลงยืนอยู่ทำไม เป็นเพลงสั้น ๆ มีคำคล้องจอง ซึ่งมีเพียง 1 บท เท่านั้น แต่ละบทมี 2 บาท แต่ละบาท มี 2 วรรค คำในแต่ละวรรคมีตั้งแต่ 4 คำ ถึง 6 คำ

จากการศึกษาแผนผังข้างต้น พบว่าเพลงยืนอยู่ทำไม บ้านบัวชุม คำบลบัวชุม อำเภอสัยบาดาล จังหวัดลพบุรี มีสัมผัสที่แน่นอน มีเสียงคำสัมผัสคล้องจอง เช่น วรรคที่ 1 คำสุดท้าย กับ วรรคที่ 2 คำที่ 2 คือ ยืนอยู่ทำไม หรือไม่เต็มใจเล่น คำสัมผัสคล้องจอง เช่น วรรคที่ 2 คำสุดท้าย กับ วรรคที่ 3 คำสุดท้าย คือ หรือไม่เต็มใจเล่น ลมพัดสะบัดโบกเย็น และ วรรคที่ 3 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 4 คำที่ 4 คือ ลมพัดสะบัดโบกเย็น ขอเชิญมาเล่นเพื่อนรำ จากโครงสร้างดังกล่าว ทำให้เพลงยืน

อยู่ทำไม เป็นเพลงที่จำได้ง่าย ร้องง่าย เพราะมีสัมผัสที่แน่นอน แต่เนื่องจากคำที่ใช้เป็นคำคล้องจองกันบ้าง จึงทำให้บทเพลงมีความไพเราะ

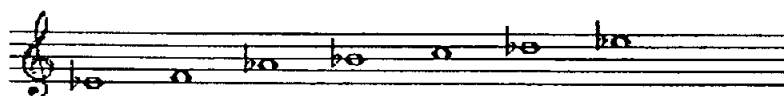
มาตราเสียงของเพลงยืนอยู่ทำไม

จากสกอร์บทเพลงที่ถอดบันทึกเป็นโน้ต โดยเทียบกับระดับเสียงมาตรฐานสากลของบทเพลงยืนอยู่ทำไม เสียงต่ำสุดจะอยู่ที่เสียง E (คาบเส้นที่ 1 ของบรรทัด 5 เส้น ของกุญแจซอล) เสียงสูงสุดจะอยู่ที่เสียง E (ช่องที่ 4 คือระหว่างเส้นที่ 4 กับเส้นที่ 5 ของบรรทัด 5 เส้น) สูงจากเสียงต่ำสุดของบทเพลง เท่ากับ 8 เสียง (1 Octave) ดังภาพแสดง

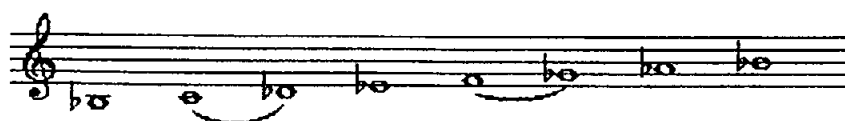
ภาพโน้ตแสดงเสียงต่ำสุดและเสียงสูงสุด (Range) ของบทเพลงยืนอยู่ทำไม

สังเกตจากสกอร์เพลง ถ้าเรียงตามลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของเพลงยืนอยู่ทำไม จะได้ดังนี้

(ภาพโน้ตแสดงเสียงเรียงลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของบทเพลงยืนอยู่ทำไม)

จากภาพโน้ตเพลง เสียงขั้นที่ 3 ไม่ปรากฏในบทเพลง ถ้าพิจารณาจากโน้ตกลุ่มเสียงของบทเพลงยืนอยู่ทำไม จะใกล้เคียงมาตราเสียง B^b Natural Minor แต่ในบทเพลง ระดับเสียงของขั้นที่ 6 ของมาตราเสียง B^b Natural Minor ไม่ได้ถูกนำมาใช้ คือ G

(ภาพโน้ตแสดงบันไดเสียง B^b Natural Minor)

จังหวะของบทเพลง ของเพลงยืนอยู่ทำไม

จังหวะของบทเพลงยืนอยู่ทำไม มี มีความเร็วของจังหวะเคาะ (Tempo) เท่ากับ 96 ครั้ง ใน หนึ่งนาที (Tempo ♩ = 96)

กระสวนจังหวะโทน ของเพลงยืนอยู่ทำไม จะมีกระสวนจังหวะ เหมือนกับกระสวนจังหวะ ของเพลงยามเล่น ยามหัว และอีกหลาย ๆ เพลง ซึ่งเป็นกระสวนจังหวะที่ไม่สลับซับซ้อน ตัวโน้ตที่ นำมาเขียนเป็นกระสวนจังหวะ มี ตัวเข็บ็ต 1 ชั้น และ ตัวเข็บ็ต 2 ชั้น ดังนี้

รูปแบบของเพลง ยามเล่น ยามหัว

เพลงยืนอยู่ทำไม จะมีรูปแบบของบทเพลง ลักษณะทำนองเพลงจะเป็นทำนองที่ ร้องซ้ำทั้ง บทเพลง เหมือนกับเพลงที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

จากโน้ตเพลงด้านล่าง จะเห็นได้ว่า เพลงยืนอยู่ทำไม จะร้องตั้งแต่ห้องที่ 1 จนถึงห้องที่ 6 และจะร้องซ้ำ ห้องที่ 2 จนถึงห้องที่ 5 และข้ามไปห้องที่ 7 คือห้องสุดท้าย แล้วจบเพลง ลักษณะของ ทำนองเพลงเช่นนี้ เป็นการร้องซ้ำทำนอง หรือร้องซ้ำทั้งบทเพลง

9. ยืนอยู่ทำไม

66

First system of the musical score. The treble clef staff contains the melody with lyrics: ยืน อยู่ ทำ ไม หรือ ไม่ เต็ม ใจ เล่น ลม พัด สะบัด โบก. The bass clef staff contains a simple accompaniment line. The key signature has three flats (B-flat, E-flat, A-flat).

Second system of the musical score. The treble clef staff continues the melody with lyrics: ยืน ลม พัด สะบัด โบก ยืน ขวัญใจ มา เล่น ฟ้อน รำ ยืน อยู่ ทำ. The bass clef staff continues the accompaniment. A first ending bracket labeled '1.' covers the final measure of this system.

Third system of the musical score. The treble clef staff begins with a second ending bracket labeled '2.' over a whole note 'รำ'. The rest of the system consists of empty staves. The bass clef staff contains a final measure with a double bar line and repeat sign.

FINE

Four empty musical staves (two treble and two bass clef) at the bottom of the page, likely for additional notation or a continuation of the piece.

เพลงรำกันเสียเถิดหนา

รำกันเสียเถิดหนา	สัญญากันว่าจะรำ
รำน้อยแม่ทองเนื้อเย็น (ซ้ำ)	พื้มารำเล่นในความซื่อตรง (ซ้ำ)
รำกันเสียเถิดหนา	สัญญากันว่าจะรำ
รำน้อยเถิดคนะน้องนะ	เอ้อ เออ เอ้ย เป็นขวัญตา
ใกล้เข้าไปอีกนิด	จิตชิดเข้าไปอีกหน่อย
สวรค์น้อย ๆ	อยู่ในวงพ็อนรำ
รูปหล่อขอเชิญมาเล่น	เนื้อเย็นขอเชิญมารำ

ความหมายของเพลงรำกันเสียเถิดหนา เป็นการกล่าวชักชวนให้เล่นพ็อนรำกัน และเป็นเพลงเกี่ยวพาราสิระหว่างหนุ่มสาว เนื้อเพลงบางวรรคเป็นการกล่าวจ้องอนของชายหนุ่ม เพื่อให้หญิงสาวออกมารำด้วย คือรำน้อยเถิดคนะน้องนะ เป็นต้น

เพลงเรียมเคยรำ

เรียมเคยรำ	ควรหรือมาทำใจน้อย
เรียมอุตคำห์มาคอย	ร้อยกรองมาร้องเป็นเพลง
ขอเชิญมารำกับพี่	อย่าหลบอย่าหนีให้พี่วังเวง
สาวเขยอย่าเกรง	อย่าทำให้เพลงเรียมจืดจาง

ความหมายของเพลง เรียมเคยรำ เป็นการกล่าวชักชวนให้คนที่เคยรำด้วยกัน ออกมารำ เป็นการจ้องอนกันระหว่างหญิงสาว เนื้อเพลงบางวรรคมีความหมายว่า ชายหนุ่มแต่งร้อยกรองซึ่งเป็นเพลงเพื่อที่จะนำมาร้องเล่นพ็อนรำ แต่หญิงสาวไม่ยอมออกมารำ ดังนั้น ชายหนุ่มจึงต้องจ้องอน เพื่อให้หญิงสาวออกมารำด้วยให้ได้

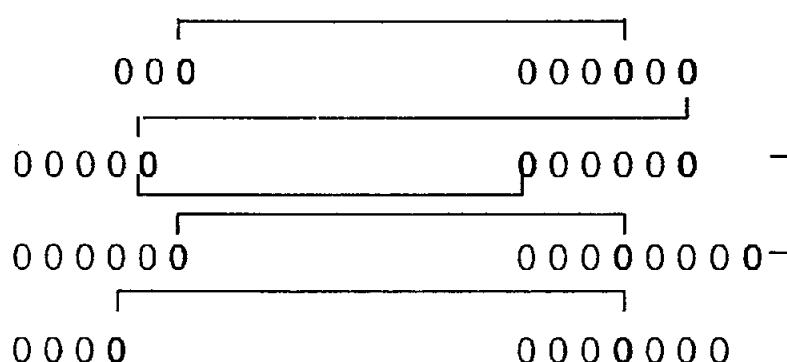
ภาษาที่ใช้ ของเพลงเรียมเคยรำ

ภาษาที่ใช้ในเพลง เรียมเคยรำ ของคำบลบัวชุม อำนวยชัยบาต เป็นภาษาที่ฟังแล้วเข้าใจง่าย เป็นเพลงที่มีเนื้อร้องสั้น กะทัดรัด ง่ายต่อการจำ

ฉันทลักษณ์ของ (โครงสร้าง) ของเพลงเรียมเคยร่า

เพลงเรียมเคยร่า

เรียมเคยร่า	ควรรหรือมาทำใจน้อย
เรียมอุตส่าห์มากอย	ร้อยกรองมาร้องเป็นเพลง
ขอเชิญมารำกับพี่	อย่าหลบอย่าหนีให้พี่วังเวง
สาวเอยอย่าเกรง	อย่าทำให้เพลงเรียมจืดจาง

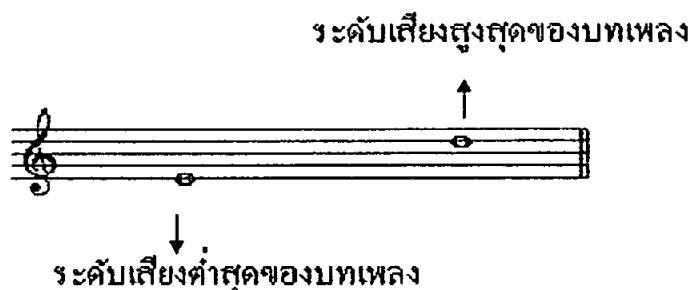

เพลงเรียมเคยร่า เป็นเพลงสั้น ๆ มีคำคล้องจอง ซึ่งมี 2 บท เท่านั้น แต่ละบทมี 2 บาท แต่ละบาท มี 2 วรรค คำในแต่ละวรรคมีตั้งแต่ 3 คำ ถึง 8 คำ

จากการศึกษาแผนผังข้างต้น พบว่าเพลงเรียมเคยร่า บ้าบวzum คำบลบวzum อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี มีสัมผัสที่แน่นอน มีเสียงคำสัมผัสสระ เช่น วรรคที่ 1 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 2 คำที่ 4 คือ เรียมเคยร่า ควรรหรือมาทำใจน้อย คำสัมผัสคล้องจอง เช่น วรรคที่ 2 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 3 คำสุดท้าย คือ ควรรหรือมาทำใจน้อย เรียมอุตส่าห์มากอย วรรคที่ 3 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 4 คำที่ 1 คือ เรียมอุตส่าห์มากอย ร้อยกรองมาร้องเป็นเพลง วรรคที่ 4 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 6 คำสุดท้าย คือ ร้อยกรองมาร้องเป็นเพลง อย่าหลบอย่าหนีให้พี่วังเวง คำสัมผัสสระ เช่น วรรคที่ 5 คำสุดท้ายกับวรรคที่ 6 คำที่ 4 คือ ขอเชิญมารำกับพี่ อย่าหลบอย่าหนีให้พี่วังเวง คำสัมผัสคล้องจอง เช่น วรรคที่ 6 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 7 คำสุดท้าย คือ อย่าหลบอย่าหนีให้พี่วังเวง สาวเอยอย่าเกรง และ วรรคที่ 7 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 8 คำที่ 4 คือ สาวเอยอย่าเกรง อย่าทำให้เพลงเรียมจืดจาง จากโครงสร้างดังกล่าว ทำให้เพลงเรียมเคยร่า เป็นเพลงที่จำได้ง่าย ร้องง่าย แม้ว่าจะมีสัมผัสที่ไม่แน่นอน แต่เนื่องจากคำที่ใช้เป็นคำคล้องจองกัน จึงทำให้บทเพลงมีความไพเราะยิ่งขึ้น

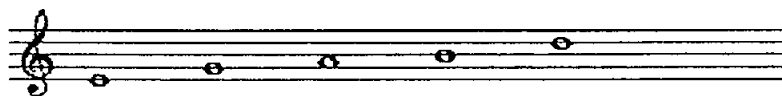
มาตราเสียงของเพลงเรียมเคยร่า

จากสกอรับทเพลงที่ถอดบันทึกเป็นโน้ต โดยเทียบกับระดับเสียงมาตรฐานสากลของบทเพลงเรียมเคยร่า เสียงต่ำสุดจะอยู่ที่เสียง E (คาบเส้นที่ 1 ของบรรทัด 5 เส้น ของกุญแจซอล) เสียงสูงสุดจะอยู่ที่เสียง D (คาบเส้นที่ 4 ของบรรทัด 5 เส้น) สูงจากเสียงต่ำสุดของบทเพลง เท่ากับ 7 เสียง (คู่ 7 Major) ดังภาพแสดง

ภาพโน้ตแสดงเสียงต่ำสุดและเสียงสูงสุด (Range) ของบทเพลงเรียมเคยร่า

สังเกตจากสกอรับทเพลง ถ้าเรียงตามลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของเพลงเรียมเคยร่า จะได้ดังนี้

(ภาพโน้ตแสดงเสียงเรียงลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของบทเพลงเรียมเคยร่า)

จากภาพโน้ตเพลง เสียงขั้นที่ 2 และขั้นที่ 6 ไม่ปรากฏในบทเพลง ถ้าพิจารณาจากโน้ตกลุ่มเสียงของบทเพลงเรียมเคยร่า จะใกล้เคียงมาตราเสียง G Natural Major แต่ในบทเพลง ระดับเสียงของขั้นที่ 6 ของมาตราเสียง G Natural Major ไม่ได้ถูกนำมาใช้ คือ G

(ภาพโน้ตแสดงบันไดเสียง G Natural Major)

จังหวะของบทเพลง ของเพลงเรียมเคยร่า

จังหวะของบทเพลงเรียมเคยร่า มี มีความเร็วของจังหวะเคาะ (Tempo) เท่ากับ 96 ครั้ง ใน หนึ่งนาที (Tempo ♩ = 96)

กระสวนจังหวะโทน ของเพลงเรียมเคยร่า จะมีกระสวนจังหวะ เหมือนกับกระสวนจังหวะ ของเพลงยามเล่น ยามหัว และอีกหลาย ๆ เพลง ซึ่งเป็นกระสวนจังหวะที่ไม่สลับซับซ้อน ตัวโน้ตที่ นำมาเขียนเป็นกระสวนจังหวะ มี ตัวเข็บด 1 ชั้น และ ตัวเข็บด 2 ชั้น ดังนี้

รูปแบบของเพลง เรียมเคยร่า

เพลงเรียมเคยร่า จะมีรูปแบบของบทเพลง ลักษณะทำนองเพลงจะเป็นทำนองที่ ร้องซ้ำทั้ง บทเพลง เหมือนกับเพลงที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

จากโน้ตเพลงด้านล่าง จะเห็นได้ว่า เพลงเรียมเคยร่า จะร้องตั้งแต่ห้องที่ 1 จนถึงห้องที่ 9 และจะร้องซ้ำ ห้องที่ 2 จนถึงห้องที่ 8 และข้ามไปห้องที่ 10 คือห้องสุดท้าย แล้วจบเพลง ลักษณะ ของทำนองเพลงเช่นนี้ เป็นการร้องซ้ำทำนอง หรือร้องซ้ำทั้งบทเพลง

14. เรียมเคยรำ

First system of the musical score. The treble clef staff has a key signature of one sharp (F#) and a common time signature. The melody consists of eighth and quarter notes. The lyrics are: เรียม เคย รำ | ควหรือ มา ทำ ใจ | น้อย เรียม อุด สำหรับ มา คอย. The bass clef staff contains a simple accompaniment of eighth and quarter notes, with repeat signs at the end of each measure.

Second system of the musical score. The treble clef staff continues the melody. The lyrics are: ร้อยกรองมา ร้องเป็น เพลง | ขอ เชิญ มา รำ กับ | พี่อย่าหลบอย่าหนีให้ พี่ วัง. The bass clef staff continues the accompaniment with repeat signs.

Third system of the musical score. The treble clef staff continues the melody. The lyrics are: เวง สาว เขย อย่า เกรง | อย่า ทำให้เพลงของเรียม จืด | 1. จาง เรียม เคย รำ. The first ending bracket covers the final measure. The bass clef staff continues the accompaniment with repeat signs.

Fourth system of the musical score. The treble clef staff starts with a second ending bracket labeled '2.'. The lyrics are: จาง. The staff then remains empty for two measures. The bass clef staff continues the accompaniment with repeat signs.

FINE

ความหมายของเพลงมองคูฝึงกงคา

เพลงมองคูฝึงกงคา

มองคูฝึงกงคา	ແຂ່ງເຫັນຄັດຄາຍື່ນຢູ່ໄກລ້ຳ ໆ
หล่อเหลาเกินอยากเดินเข้าไปใกล้	ສວຍເຫຼືອເກີນອາກເດີນເຂົ້າໄປໄກລ້ຳ
คิดแล้วใจหาย	ໄມ່ວາຍແລມອງ
ไม่ว่าใคร ๆ หัวใจจะได้น้อง	ມາເປັນຄູ່ຮອງຂອງຟີ້ກີ້ໄດ້
เขาสีมรักเก่าเกลียดเค้ารักใหม่	ເຂາສີມເຮົາໄດ້ຮັກໃໝ່ມາທີ່ຫລັງ
คิดไปน่าพรั้งความหลังตะลาลา	ແຕ່ຄວາມສຸຂຕາສຸຂາສຸຂໃຈ
ยามเย็นนั่งอยู่	ມອງດູຫາດຫຼາຍ

ความหมายของเพลง มองคูฝึงกงคา เป็นการกล่าวรำพึงรำพันของชายหนุ่ม ถึงหญิงสาวที่เคยเป็นคู่รักกัน หญิงสาวผู้นี้ เป็นสาวที่สวยงาม เป็นที่หมายปองของหนุ่ม ๆ หลายคน และหญิงสาวผู้นี้ก็ได้ลืมรักเก่าที่เคยมีให้กับชายหนุ่มจนหมดสิ้น เนื่องจากหญิงสาวได้พบรักใหม่กับชายอื่น ทำให้ชายหนุ่มต้องนั่งซึมมองดูหาดทรายอยู่คนเดียว

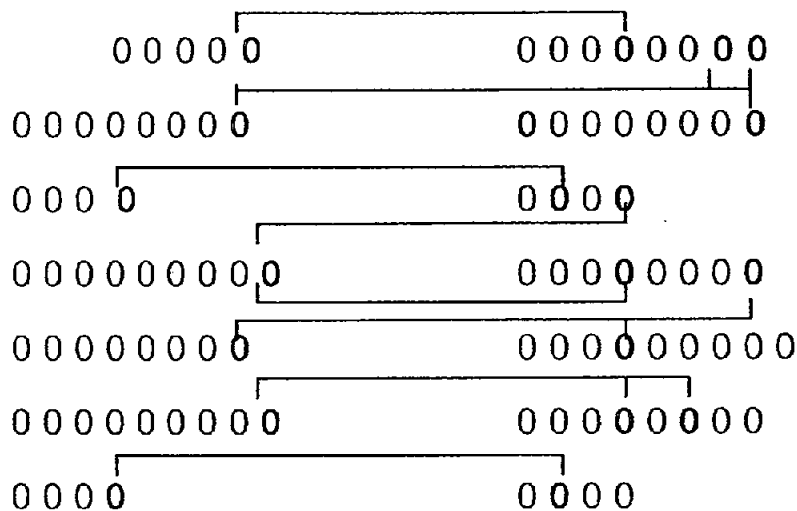
ภาษาที่ใช้ของเพลงมองคูฝึงกงคา

สำหรับภาษาที่ใช้ใน เพลงมองคูฝึงกงคา มีการใช้ภาษาที่เรียบง่าย ไม่มีอะไรซับซ้อน อ่านแล้วสามารถเข้าใจความหมายได้ทันที

ฉันทลักษณ์ (โครงสร้าง) ของเพลงมองคูฝึงกงคา

เพลงมองคูฝึงกงคา

มองคูฝึงกงคา	ແຂ່ງເຫັນຄັດຄາຍື່ນຢູ່ໄກລ້ຳ ໆ
หล่อเหลาเกินอยากเดินเข้าไปใกล้	ສວຍເຫຼືອເກີນອາກເດີນເຂົ້າໄປໄກລ້ຳ
คิดแล้วใจหาย	ໄມ່ວາຍແລມອງ
ไม่ว่าใคร ๆ หัวใจจะได้น้อง	ມາເປັນຄູ່ຮອງຂອງຟີ້ກີ້ໄດ້
เขาสีมรักเก่าเกลียดเค้ารักใหม่	ເຂາສີມເຮົາໄດ້ຮັກໃໝ່ມາທີ່ຫລັງ
คิดไปน่าพรั้งความหลังตะลาลา	ແຕ່ຄວາມສຸຂຕາສຸຂາສຸຂໃຈ
ยามเย็นนั่งอยู่	ມອງດູຫາດຫຼາຍ

จากแผนผังข้างต้น จะพบว่า เพลงมองคูฝังกงคา จะประกอบไปด้วย ฉันทลักษณ์เพียง 3 บท กับอีก 1 บาท ซึ่งแต่ละ 1 บทจะมี 2 บาท แต่ละบาทจะมี 2 วรรค จำนวนวรรคทั้งหมด เท่ากับ 14 วรรค ในแต่ละวรรค ก็จะประกอบไปด้วย จำนวนคำ ตั้งแต่ 4 คำ ไปจนถึง 9 คำ

จากแผนผัง ฉันทลักษณ์ของเพลง มองคูฝังกงคา คำนวณวชุน อ้าเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี เป็น เพลงที่มีสัมผัสที่ไม่แน่นอน จะมีทั้งคำสัมผัสสระ เช่น วรรคที่ 1 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 2 คำที่ 4 คือ มองคูฝังกงคา แลเห็นถักดาขึ้นอยู่ใกล้ ๆ และจะมีซ้ำกันบ้าง เช่น ในวรรคที่ 2 คำสุดท้าย วรรคที่ 3 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 4 คำสุดท้าย คือ แลเห็นถักดาขึ้นอยู่ใกล้ ๆ หล่อเหลื่อเกินอยากเดินเข้าไปใกล้ สวดยเหลื่อเกินอยากเดินเข้าไปใกล้ และมีคำสัมผัสสระ เช่น วรรคที่ 4 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 5 คำสุดท้าย คือ สวดยเหลื่อเกินอยากเดินเข้าไปใกล้ คิดแล้วใจหาย มีคำที่สัมผัสคล้องจอง คือ วรรคที่ 5 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 6 คำที่ 2 คือ คิดแล้วใจหาย ไม่วายแถมอง วรรคที่ 6 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 7 คำสุดท้าย คือ ไม่วายแถมอง ไม่ว่าใคร ๆ หวังใจจะได้น้อง และวรรคที่ 7 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 8 คำที่ 4 คือ ไม่ว่าใคร ๆ หวังใจจะได้น้อง มาเป็นคู่ครองของพี่ก็ได้ วรรคที่ 8 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 9 คำสุดท้าย คือ มาเป็นคู่ครองของพี่ก็ได้ เขาลืมรักเก่าเกลียดแล้วรักใหม่ วรรคที่ 9 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 10 คำที่ 4 คือ เขาลืมรักเก่าเกลียดแล้วรักใหม่ เขาลืมเราได้รักใหม่มาทีหลัง คำสัมผัสสระ ได้แก่ วรรคที่ 11 คำสุดท้ายกับวรรคที่ 12 คำที่ 4, 6 คือ คิดไปนำพรั่งความหลังตะลาลา แต่ความสุข ตาชราสุขใจ และคำสัมผัสคล้องจอง ได้แก่ วรรคที่ 13 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 14 คำที่ 2 คือ ยามเย็น นั่งอยู่ มองดูหาดทราย จากฉันทลักษณ์ข้างต้น จะเห็นได้ว่า มีรูปแบบของการสัมผัสที่หลากหลาย ซึ่งแต่ละรูปแบบจะมีผลทำให้การจดจำ บทเพลง เป็นไปได้โดยง่าย และทำให้บทเพลงมีความไพเราะมากขึ้น

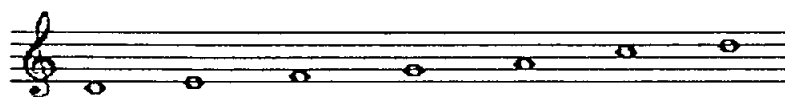
มาตราเสียงของเพลงมองคูฟังงคกา

จากสกอร์บทเพลงที่ถอดบันทึกเป็นโน้ต โดยเทียบกับระดับเสียงมาตรฐานสากลของบทเพลงมองคูฟังงคกา เสียงต่ำสุดจะอยู่ที่เสียง D (ได้เส้นที่ 1 ของบรรทัด 5 เส้น ของกุญแจซอล) เสียงสูงสุดจะอยู่ที่เสียง E (ช่องที่ 4 คือระหว่างเส้นที่ 4 กับเส้นที่ 5 ของบรรทัด 5 เส้น) สูงจากเสียงต่ำสุดของบทเพลง เท่ากับ 8 เสียง (1 Octave) ดังภาพแสดง

ภาพโน้ตแสดงเสียงต่ำสุดและเสียงสูงสุด (Range) ของบทเพลงมองคูฟังงคกา

สังเกตจากสกอร์เพลง ถ้าเรียงตามลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของเพลงมองคูฟังงคกา จะได้ดังนี้

(ภาพโน้ตแสดงเสียงเรียงลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของบทเพลงมองคูฟังงคกา)

จากภาพโน้ตเพลง เสียงขั้นที่ 6 ไม่ปรากฏในบทเพลง ถ้าพิจารณาจากโน้ตกลุ่มเสียงของบทเพลงมองคูฟังงคกา จะใกล้เคียงมาตราเสียง D Natural Minor แต่ในบทเพลง ระดับเสียงของขั้นที่ 6 ของมาตราเสียง D Natural Minor ไม่ได้ถูกนำมาใช้ คือ B^b

(ภาพโน้ตแสดงบันไดเสียง D Natural Minor)

จังหวะของบทเพลง ของเพลงมองดูฝั่งคงคา

จังหวะของบทเพลงมองดูฝั่งคงคา มี มีความเร็วของจังหวะเคาะ (Tempo) เท่ากับ 96 ครั้ง ในหนึ่งนาที (Tempo ♩ = 96)

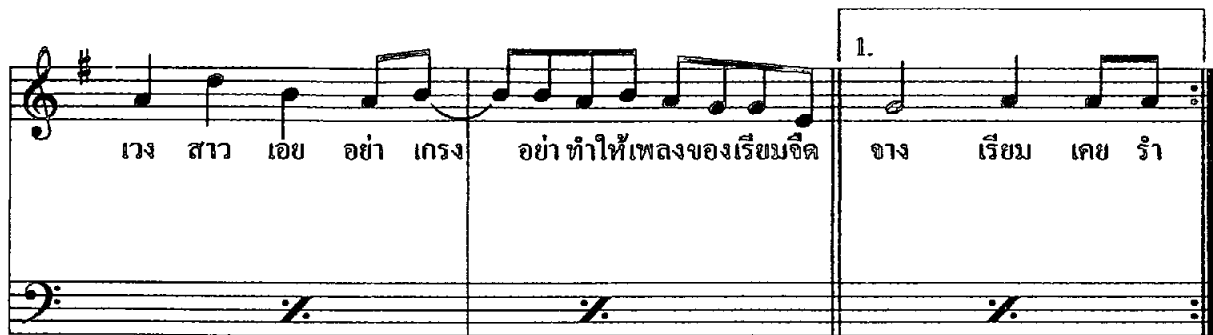
กระสวนจังหวะโทน ของเพลงมองดูฝั่งคงคา จะมีกระสวนจังหวะ เหมือนกับกระสวน จังหวะของเพลงเรียมเคยรำ และอีกหลาย ๆ เพลง ซึ่งเป็นกระสวนจังหวะที่ไม่สลับซับซ้อน ตัวโน้ต ที่นำมาเขียนเป็นกระสวนจังหวะ มี ตัวเข็บ็ต 1 ชั้น และ ตัวเข็บ็ต 2 ชั้น ดังนี้

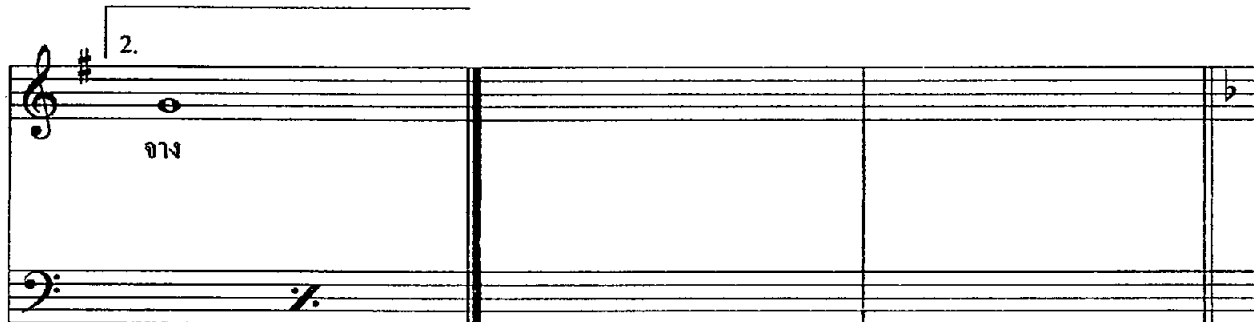
รูปแบบของเพลง มองดูฝั่งคงคา

เพลงมองดูฝั่งคงคา จะมีรูปแบบของบทเพลง ลักษณะทำนองเพลงจะเป็นทำนองที่ ร้องซ้ำ ทั้งบทเพลง เหมือนกับเพลงที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

จากโน้ตเพลงด้านล่าง จะเห็นได้ว่า เพลงมองดูฝั่งคงคา (เพลงที่ 15) จะร้องตั้งแต่ห้องที่ 1 จนถึงห้องที่ 13 และจะร้องซ้ำ ห้องที่ 2 จนถึงห้องที่ 12 และข้ามไปห้องที่ 14 คือห้องสุดท้าย แล้วจบ เพลง ลักษณะของทำนองเพลงเช่นนี้ เป็นการร้องซ้ำทำนอง หรือร้องซ้ำทั้งบทเพลง

1. เว ง สาว เอย อย่า เกรง อย่า ทำให้ เพลง ของ เรียม จิด จาง เรียม เคย รำ

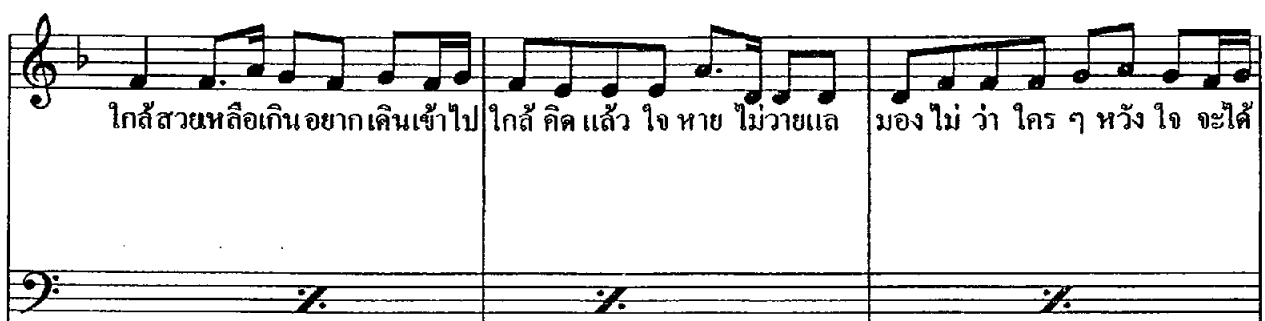
2. จาง

FINE

15. มองดูฝั่งงา

มอง ดู ฝั่ง งา คา แล เห็น ลัด ดา ยืน อยู่ ไกล ไกล สลัด สลัด เกิน อยากรู้ เดิน เข้า ไป

ไกล สลัด สลัด เกิน อยากรู้ เดิน เข้า ไป ไกล คิด แล้ว ใจ หาย ไม่วายแล มอง ไม่ ว่า ใคร ๆ หวัง ใจ จะได้

น้องมาเป็น คู่ครองของพี่ ก็ ได้ เขาลืม รักเก่า เคลียเคล้ารัก ใหม่เขา ลืม เรา ได้ รักใหม่มທີ

หลังคิดไปนำพรั่งความหลังตะลา ลา แต่ความ สุขตา ชรา สุข ใจ ยามเย็น นิ่ง อยู่ มอง ดู หาด

1. ทราย มอง ดู ฟัง คง 2. ทราย

FINE

16. ตันตาลโอน

ตัน ตาล โอน ฉันท รัก แม่ ตัน ตาล เอน ตัว พี่ กระ ไรเป็นทุกข์

ความหมายของเพลงน้ำค้างพรางพรหม

เพลงน้ำค้างพรางพรหม

น้ำค้างพรางพรหม	
ชื่นอกชื่นใจ	ลมเย็นอยู่บนยอดไม้
ผมยาวประบำ	ดอกไม้มีดังหลายสี
คนใส่เสื้อสี	หันหน้ามาทางนี้
โน่นดอกอะไร	สวยดีโน่นเนอะดอกอะไร (ซ้ำ)
พี่ยากจะรู้	ทัดไว้อยู่เหนือหู
ส่งกลิ่นหอมเย็น	ว่าดอกไม้มัน
ดอกไม้มัน	หรือจะเป็นมะลิวัลย์
ขอดอกไม้ไหม	ขอให้พี่จะได้ไหมเธอ (ซ้ำ)
ดอกเดียวก็เถอะหนอ	ไม่ได้ดอกไม้
ดอกเดียวก็เถอะนะ	เจ้าของเค้ามี
อ้าวขอเท่าไรพี่ก็ไม่ให้	เธอบ้าหรือดี
	อย่าหวังเลยพี่จะได้ดม

ความหมายของเพลง น้ำค้างพรางพรหม มีเนื้อหาเกี่ยวกับ การเกี่ยวพาราสีระหว่างหนุ่มสาว คือ ชายหนุ่มต้องการเกี่ยวหญิงสาว โดยพูดจาหวานล่อ ขอลดมดอกไม้ ซึ่งทัดไว้อยู่เหนือหูของหญิงสาว การขอเช่นนี้ เป็นความต้องการของชายหนุ่มที่ต้องการเข้าใกล้หญิงสาว แต่เป็นการพูดแบบอ้อมค้อม และบางวรรคก็กล่าวถึง การเริ่มต้นการพูดคุยระหว่างหนุ่มสาว โดยที่ชายหนุ่มเป็นผู้เริ่มก่อน เช่น โน่นดอกอะไร ทัดไว้อยู่เหนือหู เป็นต้น

ภาษาที่ใช้ของเพลงน้ำค้างพรางพรหม

ภาษาที่ใช้เป็นภาษาที่เรียบง่าย เป็นคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน จึงไม่มีอะไรซับซ้อน ฟังแล้วสามารถเข้าใจความหมายได้ทันที

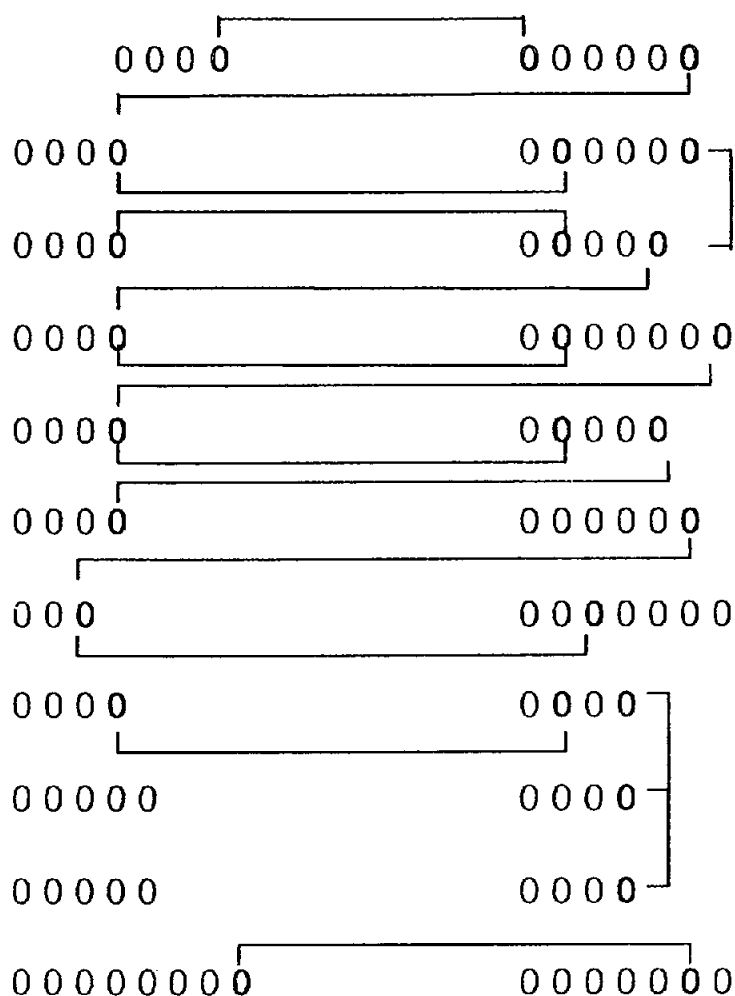
เพลงน้ำค้างพรางพรม

น้ำค้างพรางพรม

ชื่นอกชื่นใจ
 ผมยาวประป่า
 คนใส่เสื้อสี
 โนนคอกอะไร
 พี่อยากจะรู้
 ส่งกลิ่นหอมเย็น
 ดอกไม้นั้น
 ขอดอกได้ไหม
 ดอกเดียวก็เถอะหนอ
 ดอกเดียวก็เถอะนะ
 อ้าวขอเท่าไรพี่ก็ไม่ให้

ลมเย็นอยู่บนยอดไม้

ดอกไม้มีดังหลายสี
 หันหน้ามาทางนี้
 สวยดี โนนแน่นะคอกอะไร (จ๋า)
 ทักไว้อยู่เหนือหู
 ว่าดอกไม้ นั้น
 หรือจะเป็นมะลิวัลย์
 ขอให้พี่จะได้ไหมเธอ (จ๋า)
 ไม่ได้ดอกพี่
 เจ้าของเค้ามี
 เธอบ้าหรือดี
 อย่าหวังเลยพี่จะได้ดม

จากแผนผังข้างต้น จะพบว่า เพลงน้ำค้างพรางพรม จะประกอบไปด้วย ฉันทลักษณ์ 6 บท ซึ่งแต่ละ 1 บทจะมี 2 บาท แต่ละบาทจะมี 2 วรรค ซึ่งจำนวนวรรคทั้งหมดเท่ากับ 24 วรรค ในแต่ละวรรค ก็จะประกอบไปด้วย จำนวนคำ ตั้งแต่ 3 คำ ไปจนถึง 7 คำ

จากแผนผัง ฉันทลักษณ์ของเพลง น้ำค้างพรางพรม คำบลบัวชุม อำเภอสายคาต จังหวัด ลพบุรี เป็นเพลงที่มีสัมผัสที่ไม่แน่นอน จะมีคำสัมผัสคล่องจอง เช่น วรรคที่ 1 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 2 คำแรก คือ น้ำค้างพรางพรม ลมเย็นอยู่บนยอดไม้ คำสัมผัสสระ เช่น วรรคที่ 2 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 3 คำสุดท้าย ลมเย็นอยู่ยอดไม้ ขึ้นอกขึ้นใจ วรรคที่ 3 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 4 คำที่ 2 คือ ขึ้นอกขึ้นใจ ดอกไม้มีดังหลายสี วรรคที่ 5 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 6 คำที่ 2 คือ ผมยาวประบ่า หันหน้ามาทางนี้ วรรคที่ 4 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 6 คำสุดท้าย คือ ดอกไม้มีดังหลายสี หันหน้ามาทางนี้ วรรคที่ 6 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 7 คำสุดท้าย คือ หันหน้ามาทางนี้ คนใส่เสื้อสี และวรรคที่ 7 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 8 คำที่ 2 คือ คนใส่เสื้อสี สวยดีโน่นเนะดอกอะไร มีการซ้ำคำ ได้แก่ วรรคที่ 8 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 9 คำสุดท้าย คือ สวยดีโน่นเนะดอกอะไร โน่นดอกอะไร สัมผัส

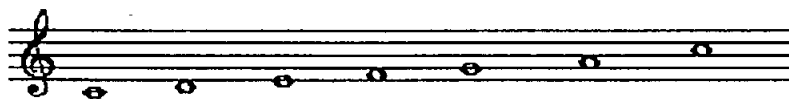
สระ ได้แก่ วรรคที่ 9 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 10 คำที่ 2 คือ โน่นดอกอะไร ทักไว้อยู่เหนือหู วรรคที่ 10 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 11 คำสุดท้าย คือ ทักไว้อยู่เหนือหู พี่ยากจะรู้ คำสัมผัสคล้องจอง ได้แก่ วรรคที่ 13 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 14 คำที่ 3 คือ ส่งกลิ่นหอมเย็น หรือจะเป็นมะลิวัลย์ วรรคที่ 14 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 15 คำสุดท้าย คือ หรือจะเป็นมะลิวัลย์ ดอกไม้้นั้น สัมผัสสระ ได้แก่ วรรคที่ 17 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 18 คำที่ 2 คือ ขอดอกได้ไหม ไม่ได้ดอกพี่ คำสุดท้าย ของวรรคที่ 18 วรรคที่ 20 และวรรคที่ 22 คือ ไม่ได้ดอกพี่ เจ้าของเค้ามี เธอบ้าหรือดี และ วรรคที่ 23 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 24 คำที่ 6 คือ อ้าวขอเท่าไรพี่ก็ไม่ให้ อย่าหวังเลยที่จะได้ชม จะเห็นได้ว่าบทเพลงนี้ ค้างพรางพรม มีฉันทลักษณ์ที่เป็นแบบแผนแน่นอน และมีสัมผัสที่แน่นอน ดังนั้น จึงทำให้บทเพลงนี้เป็นบทเพลงที่มีความไพเราะ และจดจำได้ง่าย ถึงแม้ว่าบทเพลงจะยาว กว่าเพลงอื่น ๆ ก็ตาม

มาตราเสียงของเพลงมองคูฝังกงกา

จากสกอร์บทเพลงที่ถอดบันทึกเป็นโน้ต โดยเทียบกับระดับเสียงมาตรฐานสากลของบทเพลงมองคูฝังกงกา เสียงต่ำสุดจะอยู่ที่เสียง C (คาบเส้นน้อย ได้บรรทัด 5 เส้น ของกุญแจซอล) เสียงสูงสุดจะอยู่ที่เสียง C (ช่องที่ 3 คือระหว่างเส้นที่ 3 กับเส้นที่ 4 ของบรรทัด 5 เส้น) สูงจากเสียงต่ำสุดของบทเพลง เท่ากับ 8 เสียง (1 Octave) ดังภาพแสดง

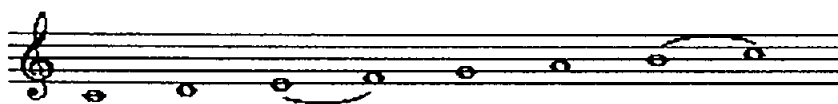

ภาพโน้ตแสดงเสียงต่ำสุดและเสียงสูงสุด (Range) ของบทเพลงมองน้ำค้างพรางพรม สังกัดจากสกอร์เพลง ถ้าเรียงตามลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของเพลงน้ำค้างพรางพรม จะได้ดังนี้

(ภาพโน้ตแสดงเสียงเรียงลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของบทเพลงน้ำค้างพรางพรม)

จากภาพโน้ตเพลง เสียงชั้นที่ 7 ไม่ปรากฏในบทเพลง ถ้าพิจารณาจากโน้ตกลุ่มเสียงของบทเพลงน้ำค้างพรางพรม จะใกล้เคียงมาตราเสียง C Natural Major แต่ในบทเพลง ระดับเสียงของชั้นที่ 7 ของมาตราเสียง C Natural Major ไม่ได้ถูกนำมาใช้ คือ B

จังหวะของบทเพลง ของเพลงน้ำค้างพรางพรม

จังหวะของบทเพลงน้ำค้างพรางพรม มี มีความเร็วของจังหวะเคาะ (Tempo) เท่ากับ 96 ครั้ง ในหนึ่งนาที (Tempo ♩ = 96)

กระสวนจังหวะโทน ของเพลงน้ำค้างพรางพรม จะมีกระสวนจังหวะ เหมือนกับกระสวนจังหวะของเพลงเรียมเคยรำ และอีกหลาย ๆ เพลง ซึ่งเป็นกระสวนจังหวะที่ไม่สลับซับซ้อน ตัวโน้ตที่นำมาเขียนเป็นกระสวนจังหวะ มี ตัวเบ๊ต 1 ชั้น และ ตัวเบ๊ต 2 ชั้น ดังนี้

รูปแบบของเพลง น้ำค้างพรางพรม

เพลงน้ำค้างพรางพรม จะมีรูปแบบของบทเพลง ลักษณะทำนองเพลงจะเป็นทำนองที่ ร้องซ้ำทั้งบทเพลง เหมือนกับเพลงที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

จากโน้ตเพลงด้านล่าง จะเห็นได้ว่า เพลงน้ำค้างพรางพรม (เพลงที่ 18) จะร้องตั้งแต่ห้องที่ 1 จนถึงห้องที่ 28 และจะร้องซ้ำ ห้องที่ 2 จนถึงห้องที่ 27 และข้ามไปห้องที่ 29 คือห้องสุดท้าย แล้วจบเพลง ลักษณะของทำนองเพลงเช่นนี้ เป็นการร้องซ้ำทำนอง หรือร้องซ้ำทั้งบทเพลง

18. น้ำค้างพร่างพรหม

น้ำ ค้างพร่าง พรหม ลม เอ็น อยู่ บนยอด ไม้ ชื่น ออก ชื่น

ใจ ดอก ไม้ มี ตั้งหลาย สี ผม ยาง ประ บา หัน หน้า มา ทาง

นี้ คน ไล่ เสือ สี สวย ดี โนนแน่นะดอกอะ ไร สวย ดี โนนแน่นะดอกอะ

ไร โนน ดอก อะ ไร ทัด ไร่ อยู่เหนือ หู พี่ อยาก จะ

ไร่ ว่า ดอก ไม้ นั้น ส่ง กลิ่นหอม เย็น หรือ จะเป็น มะ ลิ

วัลย์ ดอก ไม้ นั้น ขอ ให้พี่ จะ ได้ ไหม เธอ ขอ ให้พี่ จะ ได้ ไหม

เธอ ขอ ดอก ได้ ไหม ไม่ ได้ ดอก พี่ ดอกเดียว ก็เถอะ

หนอ เจ้า ของ เค้า มี ดอก เดียว ก็ เอะ นะ เธอ บ้า หรือ

ดี อ้าว ขอเท่าไร ที่ ก็ไม่ ให้ อย่าหวัง เลย ที่ จะ ได้ คม อย่าหวัง เลย ที่ จะ ได้

1. คม น้ำ ค้างพรวง 2. คม

FINE

ความหมายของเพลงคึกแล้วแม่งามงอน

เพลงคึกแล้วแม่งามงอน

คึกแล้วแม่งามงอน

ลาไปหัวใจจะขาด (ซ้ำ)

ลาก่อนนะน้องคนดี

เสียคยาว่าญาติของพี่ไม่มี

ความหมายของเพลงคึกแล้วแม่งามงอน กล่าวถึง การกล่าวอำลาคนรัก ทั้งที่ใจจริงแล้วไม่อยากจะจากไป ในวรรคที่ 4 ที่กล่าวว่า เสียคยาว่าญาติของพี่ไม่มี น่าจะมีความหมายว่า หากมีญาติก็จะให้ญาติมาทำการสู่ขอหญิงสาวตามประเพณี

ภาษาที่ใช้ของเพลงคึกแล้วแม่งามงอน

สำหรับภาษาที่ใช้ใน เพลงคึกแล้วแม่งามงอน มีการใช้ภาษาที่เรียบง่าย ไม่มีอะไรซับซ้อน อ่านแล้วสามารถเข้าใจความหมายได้ทันที และเป็นเพลงที่สั้นกะทัดรัด ง่ายต่อการจดจำ

ฉันทลักษณ์ (โครงสร้าง) ของเพลงคึกแล้วแม่งามงอน

เพลงคึกแล้วแม่งามงอน

คึกแล้วแม่งามงอน

ลาไปหัวใจจะขาด (ซ้ำ)

ลาก่อนนะน้องคนดี

เสียคยาว่าญาติของพี่ไม่มี

0 0 0 0 0

0 0 0 0 0 0

0 0 0 0 0 0

0 0 0 0 0 0 0 0

จากแผนผังข้างต้น จะพบว่า เพลงคึกแล้วแม่งามงอน จะประกอบไปด้วย ฉันทลักษณ์เพียง 1 บทเท่านั้น ซึ่งแต่ละ 1 บทจะมี 2 บาท แต่ละบาทจะมี 2 วรรค จำนวนวรรคทั้งหมด เท่ากับ 4 วรรค ในแต่ละวรรค ก็จะประกอบไปด้วย จำนวนคำ ตั้งแต่ 5 คำ ไปจนถึง 8 คำ

จากแผนผัง จันทลักษณ์ของเพลง ดึกแล้วแม่งามงอน ตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี เป็นเพลงที่มีสัมผัสที่ไม่แน่นอน จะมีทั้งคำสัมผัสสององ เช่น วรรคที่ 1 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 2 คำที่ 2 คือ ดึกแล้วแม่งามงอน ลาก่อนนะน้องคนดี คำสัมผัสสระ เช่น วรรคที่ 2 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 4 คำสุดท้าย คือ ลาก่อนนะน้องคนดี เสียควายว่าญาติของพี่ไม่มี คำสัมผัสสององ เช่น วรรคที่ 2 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 4 คำที่ 4 คือ ลาไปหัวใจจะขาด เสียควายว่าญาติของพี่ไม่มี จากจันทลักษณ์ข้างต้น จะเห็นได้ว่า จะมีผลทำให้การจดจำ บทเพลง เป็นไปได้โดยง่าย และทำให้บทเพลงมีความไพเราะมากขึ้น

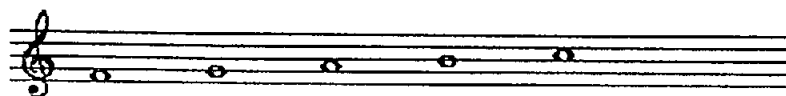
มาตราเสียงของเพลงดึกแล้วแม่งามงอน

จากสกอรับบทเพลงที่ถอดบันทึกเป็นโน้ต โดยเทียบกับระดับเสียงมาตรฐานสากลของบทเพลงดึกแล้วแม่งามงอน เสียงต่ำสุดจะอยู่ที่เสียง F (ช่องที่ 1 คือ ระหว่างเส้นที่ 1 กับเส้นที่ 2 ของบรรทัด 5 เส้น ของกัญแจซอล) เสียงสูงสุดจะอยู่ที่เสียง C (ช่องที่ 3 คือระหว่างเส้นที่ 3 กับเส้นที่ 4 ของบรรทัด 5 เส้น) สูงจากเสียงต่ำสุดของบทเพลง เท่ากับ 5 เสียง (คู่ 5 Perfect) ดังภาพแสดง

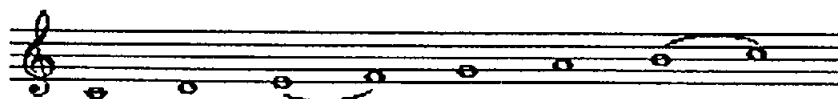
ภาพโน้ตแสดงเสียงต่ำสุดและเสียงสูงสุด (Range) ของบทเพลงมองดูฝั่งคงคา

สังเกตจากสกอรับเพลง ถ้าเรียงตามลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของเพลงมองดูฝั่งคงคา จะได้ดังนี้

(ภาพโน้ตแสดงเสียงเรียงลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของบทเพลงดึกแล้วแม่งามงอน)

จากภาพโน้ตเพลง เสียงชั้นที่ 6 และชั้นที่ 7 ไม่ปรากฏในบทเพลง ถ้าพิจารณาจากโน้ตกลุ่มเสียงของบทเพลงมองคูฟังคงคา จะใกล้เคียงมาตราเสียง C Natural Major แต่ในบทเพลง ระดับเสียงของชั้นที่ 2 และชั้นที่ 3 ของมาตราเสียง C Natural Major ไม่ได้ถูกนำมาใช้ คือ เสียง D และ E

(ภาพโน้ตแสดงบันไดเสียง C Natural Major)

จังหวะของบทเพลง ของเพลงดึกแล้วแม่จามงอน

จังหวะของบทเพลงดึกแล้วแม่จามงอน มี มีความเร็วของจังหวะเคาะ (Tempo) เท่ากับ 96 ครั้ง ในหนึ่งนาที (Tempo ♩ = 96)

กระสวนจังหวะ โทน ของเพลงดึกแล้วแม่จามงอน จะมีกระสวนจังหวะ เหมือนกับกระสวนจังหวะของเพลงเรียมเคยรำ และอีกหลาย ๆ เพลง ซึ่งเป็นกระสวนจังหวะที่ไม่สลับซับซ้อน ตัวโน้ตที่นำมาเขียนเป็นกระสวนจังหวะ มี ตัวเข็บด 1 ชั้น และ ตัวเข็บด 2 ชั้น ดังนี้

รูปแบบของเพลง ดึกแล้วแม่จามงอน

เพลงมองดึกแล้วแม่จามงอน จะมีรูปแบบของบทเพลง ลักษณะทำนองเพลงจะเป็นทำนองที่ร้องซ้ำทั้งบทเพลง เหมือนกับเพลงที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

จากโน้ตเพลงด้านล่าง จะเห็นได้ว่า เพลงดึกแล้วแม่จามงอน (เพลงที่ 25) จะร้องตั้งแต่ห้องที่ 1 จนถึงห้องที่ 6 และจะร้องซ้ำ ห้องที่ 2 จนถึงห้องที่ 5 และข้ามไปห้องที่ 7 คือห้องสุดท้าย แล้วจบเพลง ลักษณะของทำนองเพลงเช่นนี้ เป็นการร้องซ้ำทำนอง หรือร้องซ้ำทั้งบทเพลง

25. ดึกแล้วแม่งามงอน

First system of musical notation. The treble staff contains the melody with lyrics: "ดึกแล้ว แม่ งาม งอน ลา ก่อนนะ น้อง คน ดี ลา ไป หัว ใจ จะ". The bass staff contains a simple accompaniment line. A double bar line is present after the first measure of the treble staff.

Second system of musical notation. The treble staff contains the melody with lyrics: "ขาด ลา ไป หัว ใจ จะ ขาด เสีย ดาย ว่า ญาติ ของ ที่ ไม่ มี ดึก แล้ว แม่ งาม". The bass staff contains a simple accompaniment line. A double bar line is present after the first measure of the treble staff. A first ending bracket labeled "1." spans the final two measures of the treble staff.

Third system of musical notation. The treble staff contains the melody with lyrics: "มี". The bass staff contains a simple accompaniment line. A double bar line is present after the first measure of the treble staff. A second ending bracket labeled "2." spans the final two measures of the treble staff.

FINE

Fourth system of musical notation, consisting of empty treble and bass staves.

ความหมายของเพลงหงส์งามเมื่อยามจากถิ่น

เพลง หงส์งามเมื่อยามจากถิ่น

หงส์งามเมื่อยามจากถิ่น	ขยับปีกบินสวยสิ้นกับแสงทอง
หงส์น้อยบินลอยตามลม	ถ้าใครอยากชมไปที่ร่มโพธิ์ทอง
ไก่อ้อย แม่เจ้าไก่อ๊	หากินแต่แม่อยู่ภูเขาทอง
ไก่อ้อย เจ้าไก่อทอง	ไก่อจะร้องก็ขยับปีกบิน
ลา ลา ล้า ถลาบิน (จ๋า)	เอ๋ยบินออกจากรัง
ขอโทษ โฉมครู	มีคู่กันแล้วหรือยัง
เอ็นดูพี่บ้าง	พี่ยังไม่มีคู่เลย

ความหมายของเพลงหงส์งามเมื่อยามจากถิ่น เป็นการกล่าวถึง การรำพึงรำพันของชายหนุ่ม เมื่อเห็นหญิงสาว กล่าวได้ว่าเป็นการเกี่ยวพาราสี ของหนุ่มสาว

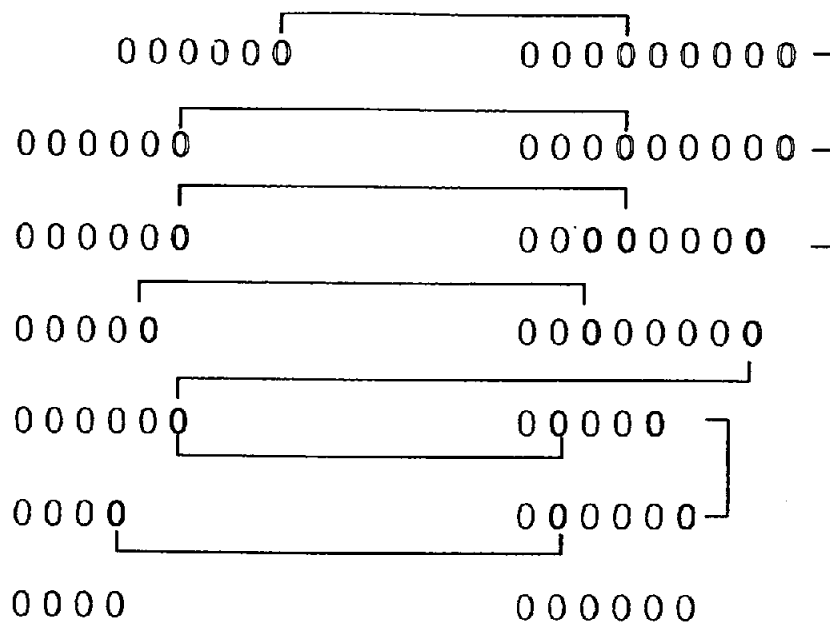
ภาษาที่ใช้ของเพลงหงส์งามเมื่อยามจากถิ่น

สำหรับภาษาที่ใช้ใน เพลงหงส์งามเมื่อยามจากถิ่น มีการใช้ภาษาที่เรียบง่าย ไม่มีอะไรซับซ้อน อ่านแล้วสามารถเข้าใจความหมายได้ทันที

ฉันทลักษณ์ (โครงสร้าง) ของเพลงหงส์งามเมื่อยามจากถิ่น

เพลงหงส์งามเมื่อยามจากถิ่น

หงส์งามเมื่อยามจากถิ่น	ขยับปีกบินสวยสิ้นกับแสงทอง
หงส์น้อยบินลอยตามลม	ถ้าใครอยากชมไปที่ร่มโพธิ์ทอง
ไก่อ้อย แม่เจ้าไก่อ๊	หากินแต่แม่อยู่ภูเขาทอง
ไก่อ้อย เจ้าไก่อทอง	ไก่อจะร้องก็ขยับปีกบิน
ลา ลา ล้า ถลาบิน (จ๋า)	เอ๋ยบินออกจากรัง
ขอโทษ โฉมครู	มีคู่กันแล้วหรือยัง
เอ็นดูพี่บ้าง	พี่ยังไม่มีคู่เลย

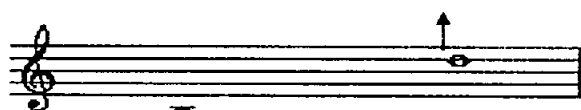
จากแผนผังข้างต้น จะพบว่า เพลงหงส์งามเมื่อยากจากถิ่น จะประกอบไปด้วย ฉันทลักษณ์ 3 บทกับอีก 1 บาท ซึ่งแต่ละ 1 บทจะมี 2 บาท แต่ละบาทจะมี 2 วรรค จำนวนวรรคทั้งหมด เท่ากับ 14 วรรค ในแต่ละวรรค ก็จะประกอบไปด้วย จำนวนคำ ตั้งแต่ 4 คำ ไปจนถึง 9 คำ

จากแผนผัง ฉันทลักษณ์ของเพลง หงส์งามเมื่อยากจากถิ่น คำบลบัวชุม อำเภอย้ายบาดาล จังหวัดลพบุรี เป็นเพลงที่มีสัมผัสที่ไม่แน่นอน จะมีทั้งคำสัมผัสคล้องจอง เช่น วรรคที่ 1 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 2 คำที่ 4 คือ หงส์งามเมื่อยากจากถิ่น ขยับปีกบินสวยสิ้นกับแสงทอง วรรคที่ 3 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 4 คำที่ 4 คือ หงส์น้อยบินลอยตามลม ถ้าใครอยากชมไปที่ร่วมโพธิ์ทอง คำสัมผัสสระ เช่น วรรคที่ 5 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 6 คำที่ 4 และ 5 คือ ไก่อ้อย แม่เจ้าไก่แจ้ หากินแต่แม่อยู่ภูเขาทอง มีการใช้คำซ้ำ เช่น วรรคที่ 2 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 4 คำสุดท้าย และวรรคที่ 6 คำสุดท้าย คือ ขยับปีกบินสวยสิ้นกับแสงทอง ถ้าใครอยากชมไปที่ร่วมโพธิ์ทอง หากินแต่แม่อยู่ภูเขาทอง และ วรรคที่ 8 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 9 คำสุดท้าย คือ หากินแต่แม่อยู่ภูเขาทอง ไก่อ้อย เจ้าไก่ทอง คำสัมผัสคล้องจอง เช่น วรรคที่ 7 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 8 คำที่ 3 คือ ไก่อ้อย เจ้าไก่ทอง ไก่จะร้องก็ขยับปีกบิน คำซ้ำ เช่น วรรคที่ 9 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 10 คำที่ 2 คือ ลา ลา ล้า ถลาบิน เอ้ยบินออกจากวัง คำสัมผัสคล้องจอง เช่น วรรคที่ 10 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 12 คำสุดท้าย คือ เอ้ยบินออกจากวัง มีคู่กันแล้วหรือยัง และคำสัมผัสสระ เช่น วรรคที่ 11 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 12 คำที่ 2 คือ ขอโทษโฉมตรู มีคู่กันแล้วหรือยัง จากฉันทลักษณ์ข้างต้น จะเห็นได้ว่า มีรูปแบบของการสัมผัสที่หลากหลาย มีการใช้คำซ้ำเป็นส่วนมาก ซึ่งแต่ละรูปแบบจะมีผลทำให้การจดจำ บทเพลง เป็นไปได้โดยง่าย และทำให้บทเพลงมีความไพเราะมากขึ้น

มาตราเสียงของเพลงหงส์งามเมื่อยามจากถิ่น

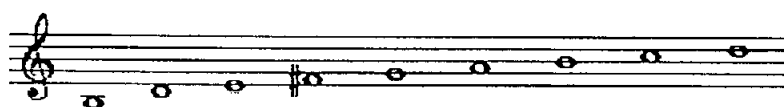
จากสกอร์บทเพลงที่ถอดบันทึกเป็นโน้ต โดยเทียบกับระดับเสียงมาตรฐานสากลของบทเพลงหงส์งามเมื่อยามจากถิ่น เสียงต่ำสุดจะอยู่ที่เสียง B (ได้เส้นน้อยที่ 1 ได้บรรทัด 5 เส้น ของกุญแจซอล) เสียงสูงสุดจะอยู่ที่เสียง D (คาบเส้นที่ 4 ของบรรทัด 5 เส้น) สูงจากเสียงต่ำสุดของบทเพลง เท่ากับ 10 เสียง (คู่ 10th) ดังภาพแสดง

ระดับเสียงสูงสุดของบทเพลง

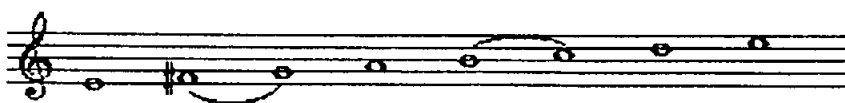
ระดับเสียงต่ำสุดของบทเพลง

ภาพโน้ตแสดงเสียงต่ำสุดและเสียงสูงสุด (Range) ของบทเพลงหงส์งามเมื่อยามจากถิ่น สังกัดจากสกอร์เพลง ถ้าเรียงตามลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของเพลงหงส์งามเมื่อยามจากถิ่น จะได้ดังนี้

(ภาพโน้ตแสดงเสียงเรียงลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของบทเพลงหงส์งามเมื่อยามจากถิ่น)

จากภาพโน้ตเพลง เสียงขั้นที่ 2 ไม่ปรากฏในบทเพลง ถ้าพิจารณาจากโน้ตกลุ่มเสียงของบทเพลงหงส์งามเมื่อยามจากถิ่น จะใกล้เคียงมาตราเสียง E Natural Minor และในบทเพลง มีการใช้ระดับเสียงทุกเสียง ของมาตราเสียง E Natural Minor

(ภาพโน้ตแสดงบันไดเสียง E Natural Minor)

จังหวะของบทเพลง ของเพลงหงส์งามเมื่อยามจากถิ่น

จังหวะของบทเพลงหงส์งามเมื่อยามจากถิ่น มี มีความเร็วของจังหวะเคาะ (Tempo) เท่ากับ 96 ครั้ง ในหนึ่งนาที (Tempo ♩ = 96)

กระสวนจังหวะ โทน ของเพลงหงส์งามเมื่อยามจากถิ่น จะมีกระสวนจังหวะ เหมือนกับ กระสวนจังหวะของเพลงมอญคู่ฝั่งคงคา และอีกหลาย ๆ เพลง ซึ่งเป็นกระสวนจังหวะที่ไม่สลับซับซ้อน ตัวโน้ตที่นำมาเขียนเป็นกระสวนจังหวะ มี ตัวเข็มน้ด 1 ชั้น และ ตัวเข็มน้ด 2 ชั้น ดังนี้

รูปแบบของเพลง หงส์งามเมื่อยามจากถิ่น

เพลงหงส์งามเมื่อยามจากถิ่น จะมีรูปแบบของบทเพลง ลักษณะทำนองเพลงจะเป็นทำนองที่ ร้องซ้ำทั้งบทเพลง เหมือนกับเพลงที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

จากโน้ตเพลงด้านล่าง จะเห็นได้ว่า เพลงหงส์งามเมื่อยามจากถิ่น (เพลงที่ 35) เป็นเพลงที่มีรูปแบบแตกต่างจากเพลงที่กล่าวมาแล้วข้างต้น คือ จะไม่มีการซ้ำทั้งเพลง แต่จะมีการซ้ำเฉพาะบางวรรคเท่านั้น เช่น ห้องที่ 3 กับ ห้องที่ 4, ห้องที่ 5 กับห้องที่ 6, ห้องที่ 9 กับห้องที่ 10 เป็นต้น ซึ่งเป็นการร้องกลับไปกลับมา

35. หงส์งามเมื่อยามจากถิ่น

หงส์งาม เมื่อยามจาก ถิ่น ขยับ ปีกบินสวยสลับแสง ทอง หงส์น้อยบิน ลอย ตาม

ลม หงส์ น้อย บิน ลอย ตาม ลม ถ้าใครอยากชม ไปที่ร่ม โพธิ์ ทองถ้าใครอยาก ชมไปที่ร่ม โพธิ์

ทอง ไก่ เอ๋ย เจ้า ไก่ แฉ่หากิน แต่ แม่ อยู่ ภู เขา ทอง ไก่ เอ๋ย เจ้า ไก่

ทอง ไก่ เอ๋ย เจ้า ไก่ ทอง ไก่ จะ ร้อง ก็ ขยับ ปีก บิน ไก่ จะ ร้อง ก็ ขยับ ปีก

บีน ลา ลา ล้า ลา บีน ลา ลา ล้า ลา บีน เอ้ย บีน ออกจาก

รัง เอ้ย บีน ออกจาก รัง ขอโทษ โฉม ด้รู มี กู้ กัน แล้วหรือ

ยัง เอ็น ดู ฟี่ บ้าง ฟี่ ยัง ไม่ มี กู้ เลข ฟี่ ยัง ไม่ มี กู้

เลข

FINE

5. เพลงประเภทเกี่ยวกับตัวละครในวรรณคดี

การวิเคราะห์เนื้อร้อง

ความหมาย

เพลงประเภทที่เกี่ยวกับตัวละครในวรรณคดี ของคำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี จากที่ผู้วิจัยได้ทำการบันทึกมาเพื่อทำการวิเคราะห์ จะมีเพลงประเภทที่เกี่ยวกับตัวละครในวรรณคดี มีอยู่เพียง 1 เพลงเท่านั้น ได้แก่ วันทองเป็นคนสองใจ ดังนี้

เพลงวันทองเป็นคนสองใจ

วันทองเป็นคนสองใจ	เชื่อไม่ได้สองใจแม่วันทอง
ขุนแผนไปทัพ เจ้าก็หาตัวใหม่ (ซ้ำ)	เชื่อไม่ได้สองใจแม่วันทอง

เพลงวันทองเป็นคนสองใจ เป็นเพลงที่เกี่ยวกับตัวละครในวรรณคดี เรื่อง ขุนช้าง ขุนแผน เนื้อหาของเพลงจะกล่าวถึง วันทองเป็นสาวสวย และได้รักชอบพอกับขุนแผน ซึ่งเป็นชายหนุ่มรูปงาม จนได้แต่งงานกัน ขุนช้าง ซึ่งเป็นชายรูปร่างอ้วน หัวล้าน ได้มาหลงรักวันทอง ทั้งที่รู้อยู่เต็มอกว่าวันทองมีสามีอยู่แล้ว วันหนึ่ง ขุนแผนต้องออกไปรบ ขุนช้าง จึงออกกลอุบาย เพื่อให้วันทองเชื่อว่า ขุนแผนนั้น ได้เสียชีวิตลงแล้ว และขอให้วันทอง แต่งงานกับคนเสีย วันทองหลงเชื่อ จึงแต่งงานกับขุนช้าง

และ ชื่อ วันทอง จึงถูกใช้เปรียบเทียบกับหญิงที่มีใจหลายใจ ไม่ซื่อสัตย์ต่อคนรัก

ภาษาที่ใช้ ของเพลงวันทองเป็นคนสองใจ

ภาษาที่ใช้ในเพลง ดังกล่าว ก็จะใช้ภาษาที่ฟังง่าย คำบางคำ เป็นคำที่ใช้ในวรรณคดีในเรื่องต่าง ๆ ถ้าหากผู้อ่านท่านใด ไม่มีความรู้เกี่ยวกับวรรณคดีในเรื่องนั้น อาจจะไม่ค่อยเข้าใจเท่าที่ควร เพราะคำส่วนมากเป็นชื่อของตัวละครในวรรณคดีเรื่องนั้น ๆ ส่วนคำอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ชื่อของตัวละคร ก็จะเป็นการใช้ภาษาง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน สามารถที่จะเข้าใจความหมายได้ทันที

ฉันทลักษณ์ (โครงสร้าง) ของเพลงวันทองเป็นคนสองใจ

เพลงวันทองเป็นคนสองใจ

วันทองเป็นคนสองใจ เชื่อไม่ได้สองใจแม่วันทอง
ขุนแผนไปทัพ เจ้าก็หาผัวใหม่ (ซ้ำ) เชื่อไม่ได้สองใจแม่วันทอง

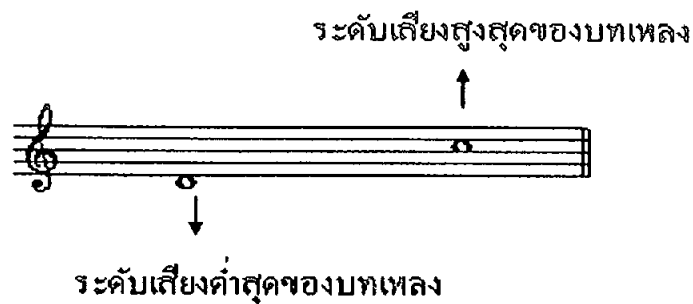
0 0 0 0 0 0	0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0	0 0 0 0 0 0 0 0

จะพบว่า เพลงวันทองเป็นคนสองใจ ประกอบไปด้วย ฉันทลักษณ์เพียง 1 บทเท่านั้น ซึ่งแต่ละ 1 บทจะมี 2 บาท แต่ละบาทจะมี 2 วรรค จำนวนวรรคทั้งหมด เท่ากับ 4 วรรค ในแต่ละวรรคก็จะประกอบไปด้วย จำนวนคำ ตั้งแต่ 3 คำ ไปจนถึง 9 คำ มีการใช้คำในแต่ละวรรคที่ไม่แน่นอน

จากแผนผัง ฉันทลักษณ์ของเพลง วันทองเป็นคนสองใจ ของคำบลบัวชุม อำเภอสัตหีบ จ.ชลบุรี เป็นเพลงที่มีสัมผัสที่ไม่แน่นอน จะมีคำสัมผัสสระ เช่น วรรคที่ 1 คำสุดท้าย กับ วรรคที่ 2 คำที่ 3 คือ วันทองเป็นคนสองใจ เชื่อไม่ได้สองใจแม่วันทอง วรรคที่ 3 คำสุดท้าย กับ วรรคที่ 4 คำที่ 3 คือ ขุนแผนไปทัพ เจ้าก็หาผัวใหม่ เชื่อไม่ได้สองใจแม่วันทอง จากบทเพลงจะเห็นว่า มีการใช้ประโยคซ้ำทั้งประโยค คือ วรรคที่ 2 กับวรรคที่ 4 ซ้ำทั้งวรรค คือ เชื่อไม่ได้สองใจแม่วันทอง เชื่อไม่ได้สองใจแม่วันทอง จากบทเพลงข้างต้น เป็นบทเพลงที่มีการประพันธ์ที่สั้นกะทัดรัด ถึงแม้ว่า จะมีสัมผัสที่ไม่แน่นอน แต่เนื่องจากเป็นเพลงที่สั้นและมีการใช้ประโยคซ้ำแล้ว จึงง่ายต่อการจดจำ

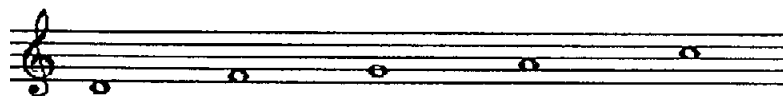
มาตราเสียงของเพลงวันทองเป็นคนสองใจ

จากสกอรับบทเพลงที่ถอดบันทึกเป็นโน้ต โดยเทียบกับระดับเสียงมาตรฐานสากลของบทเพลงวันทองเป็นคนสองใจ เสียงต่ำสุดจะอยู่ที่เสียง D (ใต้เส้นที่ 1 ของบรรทัด 5 เส้น ของกุญแจซอล) เสียงสูงสุดจะอยู่ที่เสียง C (คาบเส้นน้อยเส้นที่ 1 ใต้บรรทัด 5 เส้นของกุญแจซอล) สูงจากเสียงต่ำสุดของบทเพลง เท่ากับ 7 เสียง (คู่ 7 Major) ดังภาพแสดง

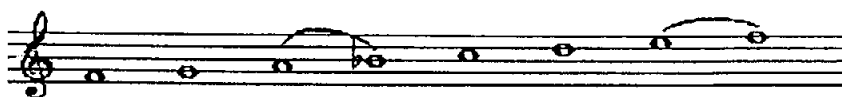
ภาพโน้ตแสดงเสียงต่ำสุดและเสียงสูงสุด (Range) ของบทเพลงวันทองเป็นคนสองใจ

สังเกตจากสกอาร์เพลง ถ้าเรียงตามลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของเพลงวันทองเป็นคนสองใจ จะได้ดังนี้

(ภาพโน้ตแสดงเสียงเรียงลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของบทเพลงวันทองเป็นคนสองใจ)

จากภาพโน้ตเพลง เสียงขั้นที่ 2 และขั้นที่ 6 ไม่ปรากฏในบทเพลง ถ้าพิจารณาจากโน้ตกลุ่มเสียงของบทเพลงวันทองเป็นคนสองใจ จะใกล้เคียงมาตราเสียง F Natural Major และในบทเพลง มีการใช้ระดับเสียงทุกเสียง ของมาตราเสียง F Natural Major

(ภาพโน้ตแสดงบันไดเสียง F Natural Major)

จังหวะของบทเพลง ของเพลงวันทองเป็นคนสองใจ

จังหวะของบทเพลงวันทองเป็นคนสองใจ มี มีความเร็วของจังหวะเคาะ (Tempo) เท่ากับ 96 ครั้ง ในหนึ่งนาที (Tempo ♩ = 96)

กระสวนจังหวะโทน ของเพลงวันทองเป็นคนสองใจ จะมีกระสวนจังหวะ เหมือนกับ กระสวนจังหวะของเพลงมอญคู่ฝั่งคงคา และอีกหลาย ๆ เพลง ซึ่งเป็นกระสวนจังหวะที่ไม่สลับซับซ้อน ตัวโน้ตที่นำมาเขียนเป็นกระสวนจังหวะ มี ตัวเข็บ็ต 1 ชั้น และ ตัวเข็บ็ต 2 ชั้น ดังนี้

รูปแบบของเพลง วันทองเป็นคนสองใจ

เพลงวันทองเป็นคนสองใจ จะมีรูปแบบของบทเพลง ลักษณะทำนองเพลงจะเป็นทำนองที่ร้องซ้ำทั้งบทเพลง เหมือนกับเพลงที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

จากโน้ตเพลงด้านล่าง จะเห็นได้ว่า เพลงวันทองเป็นคนสองใจ เป็นเพลงที่มีรูปแบบเหมือนกับหลาย ๆ เพลงที่กล่าวมาแล้วข้างต้น คือ มีการซ้ำวรรคบางวรรค และมีการซ้ำทั้งเพลง แต่จะมีการเช่น ห้องที่ 5 กับ ห้องที่ 6 ซึ่งเป็นการร้องกลับไปกลับมา

1. วันทองเป็นคนสองใจ

Tempo ♩ = 96

First system of musical notation. The treble clef staff contains the melody with lyrics: วันทองเป็นคนสองใจ เชื่อไม่ได้สองใจแม่ วันทอง วันทอง เป็น คน สอง. The bass clef staff contains a bass line with a repeat sign at the end of the first measure.

Second system of musical notation. The treble clef staff contains the melody with lyrics: ใจ เชื่อ ไม่ได้สองใจแม่ วันทอง ขุนแผนไปทัพเจ้าก็หาตัวใหม่ ขุนแผนไป ทัพ เจ้าก็หาตัว. The bass clef staff contains a bass line with a repeat sign at the end of the first measure.

Third system of musical notation. The treble clef staff contains the melody with lyrics: ใหม่ เชื่อ ไม่ได้สองใจแม่ วันทอง วันทอง เป็นคนสอง. The first ending (1.) leads back to the beginning of the first system, and the second ending (2.) leads to the end of the piece. The bass clef staff contains a bass line with a repeat sign at the end of the first measure.

Fourth system of musical notation, consisting of empty staves for the treble and bass clefs, with a key signature change to one sharp (F#) indicated at the end.

6. เพลงรำโทนประเภททั่วไป

การวิเคราะห์เนื้อร้อง

ความหมาย

ประเภทของเพลงรำโทนนอกจากที่ผู้วิจัยได้กล่าวมาแล้วนั้น ก็ยังมีประเภทอื่น ๆ อีกเช่นกัน เช่น เพลงนกเขามินข้ามเขา, ลมทะเลพัดล่อง, คูสิเจ้านกเขา, ปีกเป่า ถลาถิ่นลม, ฟังเสียงเพลงชาวเกาะ, ว่ายที่เคยวิ่งเล่น, จงสิริบรรจง และ มั่นเทศมันหัวเสือ

ความหมายของแต่ละบทเพลงก็จะมี ความหมายที่แตกต่างกันออกไป เช่น เพลงพลับพลึงกระไรกล้วยไม้ เป็นการกล่าวถึงดอกไม้ต่าง ๆ ที่มีความสวยงาม เป็นคำเปรียบเทียบกับ หญิงสาวหลาย ๆ คน ที่มีความสวย แตกต่างกัน คำว่า พลับพลึงกระไรกล้วยไม้ ทำอะไรไหน จะได้เซยชม มีความหมายว่า คนหนึ่งก็สวย อีกคนก็น่ารัก ไม่รู้จะทำอย่างไรถึงจะได้เซยชม ทั้งที่ใจอยากจะไขว่คว้า มาครอบครอง แต่ก็จนปัญญา

เพลงรำโทนที่กล่าวถึง ทะเล คือ ฟังเสียงเพลงชาวเกาะ เป็นเพลงที่คุ้นหูมากที่สุด แต่ก็มีความหมายที่แตกต่างออกไป ความหมายของเพลงฟังเสียงเพลงชาวเกาะ จะกล่าวถึง หาดทราย สายลม และทะเล เมื่อฟังเพลงแล้ว ทำให้อยากไปเที่ยวทะเล และว่าที่เคยวิ่งเล่น ก็เป็นเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ การเล่นว่าว เวลาที่ใช้เล่นว่าวกันเป็นประจำ ก็คือ ตอนเช้ากับตอนเย็น และเพลง มั่นเทศมันหัวเสือ เป็นเพลงที่มีความหมายบรรยายเกี่ยวกับ มั่นเทศมันหัวเสือ วิธีการรับประทานมันเทศกับมันหัวเสือ ให้อร่อย คือ คั้นมันโดยใส่เกลือลงไปด้วย (พอประมาณ) แล้วรับประทานได้เลย หรือคั้นแล้ว ปอกเปลือก แล้วจิ้มกับน้ำตาลทรายก็อร่อยไม่แพ้กัน และเพลงดาวไถเมื่อบ่ายหัวเร่ เป็นเพลงที่มีความหมายบรรยายเกี่ยวกับดาวต่าง ๆ ที่อยู่บนท้องฟ้า เช่น ดาวไถ ดาวตะเฑาะ ดาวม้า ดาวลูกไก่ เป็นต้น เพลงนี้ก็เป็นเพลงที่ชายหนุ่มชวนหญิงสาวดูดาว ซึ่งเพลงนี้ก็อาจจะจัดให้อยู่ในประเภทเพลงเกี่ยวกับความรักก็ได้

เพลงรำโทนอีกเพลงที่มีความหมายแตกต่างจากที่กล่าวมา คือ เพลง คูสิเจ้านกเขา ความหมายของเพลง จะกล่าวถึง นกเขาตัวผู้ ที่ส่งเสียงร้องหาคู่โดยมีเนื้อเพลงดังนี้

ความหมาย

เพลงคูสิเจ้านกเขา

คูสิเจ้านกเขา
ส่งเสียงลั่น
คูสิเจ้าตัวผู้
จับเสียงกระไรเคียงคู่

คืนแต่เช้าเฝ้าแต่ขัน
ฟังเพราะเสนาะจับใจ
จับอยู่ที่ภูเขาทอง
จู่ฮุกกรูหาคู่ประคอง (ซ้ำ)

เพลงรำไทพ่น ที่มีความหมายเกี่ยวกับการเดินทาง ทั้งทางบกและทางน้ำ ก็มี 1 เพลง คือ เพลง ขึ้นรถลงเรือ เป็นการบรรยายว่าเคยเดินทางไปเที่ยว ทุกทาง ไม่ว่าจะเป็นบน และในน้ำ คือ ทั้งขึ้นรถ และลงเรือ ไปเที่ยวแทบจะทุกที่ของเมืองไทย ทั้งขึ้นเหนือ และลงใต้ และไม่ว่าจะไปเดินทางไปที่ไหนก็ไม่เคยนึกกลัว แต่ต้องมาหยุดที่นครสวรรค์ เพราะที่นครสวรรค์มีบางอย่างที่ทำให้ลืมคืนวันที่ผ่านมาจนหมด (ความหมายนี้ อาจจะมีหมายความว่า ได้มาเจอคนรักที่นครสวรรค์ก็เลยไม่อยากคิดที่จะเดินทางไปไหนอีกแล้ว) โดยมีเนื้อเพลงดังนี้

ภาษาที่ใช้ ของเพลงนกเขabinข้ามเขา

ภาษาที่ใช้ในเพลง ดังกล่าว ก็จะใช้ภาษาเป็นภาษาท้องถิ่นของลพบุรี หรือภาษาไทยนี้เอง ซึ่งเป็นภาษาที่ง่าย อ่านหรือฟังแล้วสามารถเข้าใจได้ทันที

ฉันทลักษณ์ (โครงสร้าง) เพลงนกเขabinข้ามเขา

เพลงนกเขabinข้ามเขา

นกเขabinข้ามเขา
คู่นี้สมกันก็หรือไม่ (ซ้ำ)

ตัวของเราเฝ้าแต่แลมอง
พวกเราชาวไทยช่วยกันแลมอง

00000 00000000
00000000 00000000

จากแผนผังข้างต้น จะพบว่า นกเขabinข้ามเขา จะประกอบไปด้วย ฉันทลักษณ์เพียง 1 บท เท่านั้น ซึ่งแต่ละ 1 บทจะมี 2 บาท แต่ละบาทจะมี 2 วรรค จำนวนวรรคทั้งหมด เท่ากับ 4 วรรค ในแต่ละวรรค ก็จะประกอบไปด้วย จำนวนคำ ตั้งแต่ 5 คำ ไปจนถึง 8 คำ มีการใช้คำในแต่ละวรรคที่ไม่แน่นอน

จากแผนผัง ฉันทลักษณ์ของเพลง นกเขabinข้ามเขา ของคำบลบัวชุม อำเภอสัยบาดาล จังหวัดลพบุรี เป็นเพลงที่มีสัมผัสที่ไม่แน่นอน จะมีคำสัมผัสสระ เช่น วรรคที่ 1 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 2 คำที่ 3 คือ นกเขabinข้ามเขา ตัวของเราเฝ้าแต่แลมอง มีคำสัมผัสคล้องจอง ได้แก่ คู่นี้สมกันก็หรือไม่ พวกเราชาวไทยช่วยกันแลมอง และในเพลงนกเขabinข้ามเขานี้ ยังมีการซ้ำคำ คำสุดท้ายของวรรคที่ 2 กับวรรคที่ 4 คือ ตัวของเราเฝ้าแต่แลมอง พวกเราชาวไทยช่วยกันแลมอง การ

ประพันธ์เพลงเช่นนี้ ทำให้ง่ายต่อการจดจำ ถึงแม้จะมีสัมผัสที่ไม่แน่นอน แต่เนื้อเพลงค่อนข้างสั้น และมีสัมผัสบ้างในบางวรรค จึงทำให้เพลงมีความไพเราะ

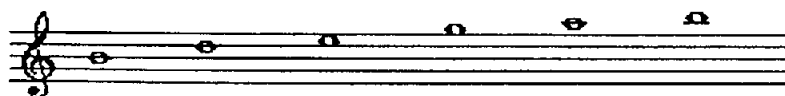
มาตราเสียงของเพลงนกเขabinข้ามเขา

จากสกอรับทเพลงที่ถอดบันทึกเป็นโน้ต โดยเทียบกับระดับเสียงมาตรฐานสากลของบทเพลงนกเขabinข้ามเขา เสียงต่ำสุดจะอยู่ที่เสียง B (คาบเส้นที่ 3 ของบรรทัด 5 เส้น ของกัญแจซอล) เสียงสูงสุดจะอยู่ที่เสียง B (บนเส้นน้อยเส้นที่ 1 บนบรรทัด 5 เส้นของกัญแจซอล) สูงจากเสียงต่ำสุดของบทเพลง เท่ากับ 8 เสียง (1 Octave) ดังภาพแสดง

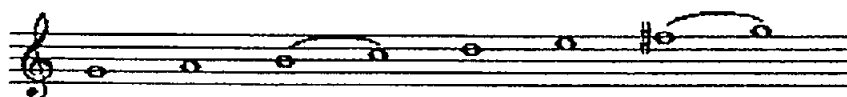
ภาพโน้ตแสดงเสียงต่ำสุดและเสียงสูงสุด (Range) ของบทเพลงนกเขabinข้ามเขา

สังเกตจากสกอรับทเพลง ถ้าเรียงตามลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของเพลงนกเขabinข้ามเขา จะได้ดังนี้

(ภาพ โน้ตแสดงเสียงเรียงลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของบทเพลงนกเขabinข้ามเขา)

จากภาพโน้ตเพลง เสียงขั้นที่ 2 และขั้นที่ 5 ไม่ปรากฏในบทเพลง ถ้าพิจารณาจากโน้ตกลุ่มเสียงของบทเพลงนกเขabinข้ามเขา จะใกล้เคียงมาตราเสียง G Natural Major แต่ในบทเพลง ไม่มีการใช้ระดับเสียงขั้นที่ 4 และขั้นที่ 7 ของมาตราเสียง G Natural Major คือ เสียง C และเสียง F

(ภาพ โน้ตแสดงบันไดเสียง G Natural Major)

จังหวะของบทเพลง ของเพลงนกเขabinข้ามเขา

จังหวะของบทเพลงนกเขabinข้ามเขา มี มีความเร็วของจังหวะเกาะ (Tempo) เท่ากับ 96 ครั้ง ในหนึ่งนาที (Tempo ♩ = 96)

กระสวนจังหวะ โทน ของเพลงนกเขabinข้ามเขา จะมีกระสวนจังหวะ เหมือนกับกระสวน จังหวะของเพลงมองคูฟังคงคา และอีกหลาย ๆ เพลง ซึ่งเป็นกระสวนจังหวะที่ไม่สลับซับซ้อน ตัว โน้ตที่นำมาเขียนเป็นกระสวนจังหวะ มี ตัวเขบีต 1 ชั้น และ ตัวเขบีต 2 ชั้น ดังนี้

รูปแบบของเพลง นกเขabinข้ามเขา

เพลงวันนกเขabinข้ามเขา จะมีรูปแบบของบทเพลง ลักษณะทำนองเพลงจะเป็นทำนองที่ ร้องซ้ำทั้งบทเพลง เหมือนกับเพลงที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

จากโน้ตเพลงด้านล่าง จะเห็นได้ว่า เพลงนกเขabinข้ามเขา เป็นเพลงที่มีรูปแบบเหมือนกับ หลาย ๆ เพลงที่กล่าวมาแล้วข้างต้น คือ มีการซ้ำทั้งเพลง ซึ่งเป็นการร้องกลับไปกลับมา เนื่องจาก เพลงนกเขabinข้ามเขา เป็นเพลงที่สั้น จึงต้องมีการร้องซ้ำทั้งเพลง

1. นกเขabinข้ามเขา

Tempo ♩ = 96

First system of the musical score. The treble clef staff contains the melody with lyrics: นก เขา บินข้าม เขา ตัวของเรา เฝ้า แต่แล มอง คู่ นี้ สม กัน ก็หรือ. The bass clef staff contains a simple accompaniment line. The key signature is one sharp (F#).

Second system of the musical score. The treble clef staff continues the melody with lyrics: ไม่ คู่ นี้ สม กัน ก็หรือ ไม่พวกเราชาวไทย ช่วยกัน แล มอง นก เขา บินข้าม. The bass clef staff continues the accompaniment. A first ending bracket labeled '1.' spans the final measure of this system.

Third system of the musical score. The treble clef staff begins with a second ending bracket labeled '2.' over the first measure, which has the lyric 'มอง'. The rest of the system is empty. The bass clef staff continues the accompaniment line.

FINE

Fourth system of the musical score, consisting of empty treble and bass clef staves.

สรุป

ความหมายของบทเพลง

บทเพลงส่วนใหญ่ของตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี เป็นบทเพลงที่มีความหมายเกี่ยวกับความรัก การเกี่ยวพราสีเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจาก เพลงรำโทนส่วนมากแล้ว ชาวบ้านโดยทั่วไป จะเป็นผู้แต่ง และเพลงที่เกี่ยวกับความรัก ก็เป็นบทเพลงที่แต่งง่าย บางเพลงก็จะแต่งกันสด ๆ ขณะที่ทำการละเล่นรำโทนอยู่ก็มาก ผู้ที่เล่นส่วนมาก ก็จะเป็นหนุ่มสาว ดังนั้นที่ใช้ร้องกันมาก ก็จะเป็นเพลงเกี่ยวกับความรัก

ภาษาที่ใช้

ภาษาที่ใช้ของเพลงรำโทนของตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี เป็นการใช้ภาษาแบบง่าย ๆ ไม่มีอะไรซับซ้อน เมื่อฟังเพลงแล้วสามารถที่จะทราบความหมายได้ทันที คำที่ใช้ส่วนใหญ่ ก็จะเป็นภาษาของชาวบ้านที่ใช้กันอยู่เป็นกิจวัตร

ฉันทลักษณ์ของบทเพลง

ฉันทลักษณ์เพลงรำโทนของตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี มีฉันทลักษณ์ที่ไม่แน่นอน แต่ละเพลงก็จะมีตั้งแต่ 1 บท จนถึง 6 บท มีการใช้คำตั้งแต่ 2 คำ จนถึง 11 คำ แต่ละบทเพลง ก็จะมีสัมผัสที่ไม่แน่นอน มีทั้งสัมผัสสระ คำคล้องจอง คำซ้ำ

มาตราเสียง

เพลงรำโทนของตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี จะมีมาตราเสียงที่แตกต่างกันออกไปไม่ว่าจะเป็นมาตราเสียงที่ใกล้เคียงกับมาตราเสียง C Natural Major, A Natural Minor, D Natural Major, G Natural Major, D Natural Minor, A^b Natural Major เป็นต้น ซึ่งแต่ละบทเพลง ก็จะมีช่วงเสียงที่แตกต่างกัน อาจจะเหมือนกันบ้างบางเพลง มีช่วงเสียงตั้งแต่ 5 เสียง ไปจนถึง 9 เสียง โน้ตที่ใช้ในบทเพลง บางเพลงก็มีการใช้โน้ตครบทุกตัว แต่เพลงส่วนมาก จะมีการใช้โน้ตไม่ครบ แต่ก็ขาดหายไปบางชิ้นเท่านั้น

จังหวะของบทเพลง

เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ ที่นำมาใช้ในบทเพลงรำโทนของหมู่บ้านบัวชุม ตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี จะมีเพียง โทน เพียงอย่างเดียวเท่านั้น

จังหวะของบทเพลงแต่ละบทเพลง มีความเร็วจังหวะเท่ากัน คือ มีความเร็วของจังหวะเคาะ (Tempo) เท่ากับ 96 ครั้ง ในหนึ่งนาที (Tempo ♩ = 96)

กระสวนจังหวะโทน กระสวนจังหวะโทนของบทเพลงรำโทนของหมู่บ้านบัวชุม ตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี เป็นกระสวนจังหวะที่ไม่สลับซับซ้อน ตัวโน้ตที่นำมาเขียนเป็น กระสวนจังหวะ มี ตัวเข็บ็ต 1 ชั้น และ ตัวเข็บ็ต 2 ชั้น กระสวนจังหวะโทนในแต่ละบทเพลง จะมี กระสวนจังหวะที่เหมือนกันทั้งบทเพลง และเหมือนกัน ทุก ๆ บทเพลง ดังนี้

รูปแบบของบทเพลงรำโทน

บทเพลงรำโทนของหมู่บ้านบัวชุม ตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี จะมีรูปแบบของบทเพลง ลักษณะทำนองเพลงจะเป็นทำนองที่ซ้ำ ๆ ร้องกลับไปกลับมา บางบทเพลง อาจจะร้องซ้ำทั้งบทเพลง บางเพลงก็จะร้องซ้ำประโยค และบางเพลงก็จะร้องเพียงรอบเดียว

การวิเคราะห์บทเพลงรำโทน

เพลงรำโทน บ้านโคกสูง ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี

บทเพลงรำโทนส่วนมากของ หมู่บ้านโคกสูง ตำบล โคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี เป็นบทเพลงประเภทที่แสดงถึงความรัก การเกี้ยวพาราสีของหนุ่มสาว, ชักชวนให้เล่น รำโทน ส่วนประเภทอื่น ๆ มีอยู่ไม่กี่เพลง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้เลือกบทเพลงรำโทนที่มีความแตกต่างจากบทเพลง อื่น ๆ ในแต่ละประเภท ในตำบลบัวชุมมาทำการวิเคราะห์ โดยจะทำการวิเคราะห์ในแต่ละประเภท ดังนี้

1. เพลงประเภทปลุกใจ หรือประเภทชักชวนให้เชื่อผู้นำ เช่น เพลงแปดนาฬิกา
2. เพลงประเภทสะท้อนสภาพบ้านเมือง เช่น ลพบุรี ลูกเกิด ดิ้นเกิด
3. เพลงเกี่ยวกับวัฒนธรรมหรือประเพณี เช่น เพลงลอย ลอย กระทง
4. เพลงประเภทที่แสดงถึงความรัก การเกี้ยวพาราสี ระหว่างหนุ่มสาว และชักชวนให้เล่นรำโทน
5. เพลงเกี่ยวกับตัวละครในวรรณคดี
6. เพลงประเภททั่วไป

1. เพลงประเภทปลุกใจ หรือประเภทชักชวนให้เชื่อผู้นำ

การวิเคราะห์เนื้อร้อง

ความหมาย

เพลงประเภทปลุกใจ หรือประเภทชักชวนให้เชื่อผู้นำ ของหมู่บ้านโคกสูง ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม เป็นบทเพลงที่มีเนื้อร้อง ชักชวนให้ผู้ร้องหรือผู้รำ ไปจนถึงผู้ฟัง เกิดความฮึกเหิม รักชาติ มีอยู่ 1 เพลงคือ เพลง แปดนาฬิกา ซึ่งมีเนื้อร้องที่คล้ายกับเพลง แปดนาฬิกา ของหมู่บ้านบัวชุม อำเภอชัยบาดาล แต่ มีความแตกต่างกันที่เนื้อเพลงบางวรรคเท่านั้น และเพลงประเภทปลุกใจของหมู่บ้านนี้ ก็มีเพียง 1 เพลงเท่านั้น ซึ่งเนื้อเพลงแปดนาฬิกาของหมู่บ้าน โคกสูงมีดังนี้

ความหมายของเพลงแปดนาฬิกา

เพลงแปดนาฬิกา (ของหมู่บ้าน โลกสูง อำเภอพัฒนานิคม)

แปดนาฬิกา	ได้เวลาชักธง
เราจะต้องยืนตรง	เคารพธงชาติไทย
เราสนับสนุน	ป. พิบูลสงคราม
เราจะต้องทำตาม	แทนผู้นำชาติไทย (ข้า)

จากบทเพลงข้างต้น จะเห็นได้ว่า ความหมายของเพลง จะมีเนื้อหาที่กล่าวถึง เวลาเคารพธงชาติของชาวไทย นั่นก็คือ เวลา 08.00 น. หรือแปดนาฬิกา คือวาระที่ 1 - 4 คือ แปดนาฬิกา ได้เวลาชักธง เราจะต้องยืนตรง เคารพธงชาติไทย เพลง แปดนาฬิกา ยังกล่าวถึง ป. พิบูลสงคราม ซึ่งเป็น นายกรัฐมนตรีในอดีต ซึ่งในขณะนั้น จะมีการเปลี่ยนแปลงหลาย ๆ อย่าง เช่น วัฒนธรรมการแต่งกาย และในช่วงดังกล่าว เป็นช่วงของสงครามโลกครั้งที่ 2 ดังนั้น รัฐบาล ซึ่งนำโดย จอมพล ป. (แปลก) พิบูลสงคราม จึงต้องรักษา วัฒนธรรม ตลอดจนสิ่งต่าง ๆ ที่บ่งบอก หรือแสดงความเป็นชาติไทย หนึ่งใน การแสดงความเป็นชาติไทย คือ ชาวไทยเคารพธงชาติในเวลา แปดนาฬิกา

ภาษาที่ใช้ของเพลงแปดนาฬิกา

เพลงแปดนาฬิกาของหมู่บ้าน โลกสูง ตำบล โลกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี มีการใช้ภาษาที่เรียบง่าย เป็นเพลงที่มีเนื้อร้องสั้น เป็นจังหวะอิสระ ง่ายต่อการจดจำ ทำให้เข้าใจเนื้อร้องได้ง่าย

ฉันทลักษณ์ (โครงสร้าง) ของเพลงแปดนาฬิกา

เพลงแปดนาฬิกานี้ จะมีทั้งฉันทลักษณ์ไม่แน่นอน จะมีทั้งสัมผัสสระ สัมผัสอักษร และการซ้ำคำ ซึ่งจะคล้ายกับกลอนทั่ว ๆ ไป มีการใช้คำคล้องจอง ซึ่งก็ไม่ได้กำหนดจำนวนคำที่ตายตัว ซึ่งแต่ละวรรคของบทเพลงก็จะมีจำนวนคำที่ไม่เท่ากัน จะมีการใช้คำตั้งแต่ 2 คำไปจนถึง 9 คำ สำหรับแปดนาฬิกา ของตำบล โลกสูง อำเภอพัฒนานิคม จะมีฉันทลักษณ์ที่เหมือนกับ ฉันทลักษณ์ของเพลงแปดนาฬิกาของตำบล โลกสูง เหมือนกับเพลง แปดนาฬิกาของหมู่บ้านบัวชุม สิ่งที่แตกต่างกันบ้างก็คือ คำที่ใช้เพียงไม่กี่คำเท่านั้น ซึ่งฉันทลักษณ์ของตำบล โลกสูง มีดังนี้

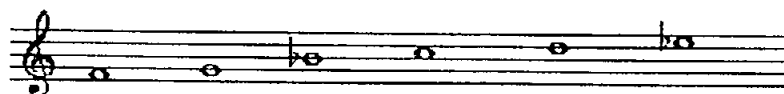
มาตราเสียงของเพลงแปดนาฬิกา

จากสกอร์บทเพลงที่ถอดบันทึกเป็นโน้ต โดยเทียบกับระดับเสียงมาตรฐานสากลของบทเพลงแปดนาฬิกา เสียงต่ำสุดจะอยู่ที่เสียง F (ช่องที่ 1 คือระหว่างเส้นที่ 1 กับเส้นที่ 2 ของบรรทัด 5 เส้น ของกุญแจซอล) เสียงสูงสุดจะอยู่ที่เสียง F (คาบเส้นที่ 5 ของบรรทัด 5 เส้น) สูงจากเสียงต่ำสุดของบทเพลง เท่ากับ 8 เสียง (1 Octave) ดังภาพแสดง

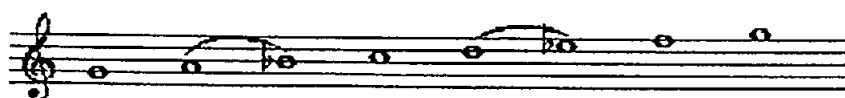
ภาพโน้ตแสดงเสียงต่ำสุดและเสียงสูงสุด (Range) ของบทเพลงแปดนาฬิกา

สังเกตจากสกอร์เพลง ถ้าเรียงตามลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของเพลงแปดนาฬิกา จะได้ดังนี้

(ภาพโน้ตแสดงเสียงเรียงลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของบทเพลงแปดนาฬิกา)

จากภาพโน้ตเพลง เสียงขั้นที่ 3 ไม่ปรากฏในบทเพลง ถ้าพิจารณาจากโน้ตกลุ่มเสียงของบทเพลงแปดนาฬิกา จะใกล้เคียงมาตราเสียง G Natural Minor แต่ในบทเพลง ระดับเสียงของขั้นที่ 4 ของมาตราเสียง G Natural Minor ไม่ได้ถูกนำมาใช้ คือ เสียง A

(ภาพโน้ตแสดงบันไดเสียง G Natural Minor)

จังหวะของบทเพลง ของเพลงแปดนาฬิกา

จังหวะของบทเพลงแปดนาฬิกา มีความเร็วของจังหวะเคาะ (Tempo) เท่ากับ 96 ครั้ง ในหนึ่งนาที (Tempo ♩ = 96)

กระสวนจังหวะ โทน ของเพลงแปดนาฬิกา จะมีกระสวนจังหวะ ที่ไม่สลับซับซ้อน ตัวโน้ตที่นำมาเขียนเป็นกระสวนจังหวะ มี ตัวดำ และ ตัวเข็บบีต 1 ชั้น ดังนี้

รูปแบบของเพลง แปดนาฬิกา

เพลงแปดนาฬิกา จะมีรูปแบบของบทเพลง ลักษณะทำนองเพลงจะเป็นทำนองที่ มีการร้องซ้ำบางวรรค คือ ห้องที่ 7 กับห้องที่ 8 และร้องซ้ำทั้งบทเพลง

จากโน้ตเพลงด้านล่าง จะเห็นได้ว่า เพลงแปดนาฬิกา จะร้องตั้งแต่ห้องที่ 1 จนถึงห้องที่ 11 และจะร้องซ้ำห้องที่ 2 จนถึงห้องที่ 10 และข้ามไปห้องที่ 12 คือห้องสุดท้าย แล้วจบเพลง ลักษณะของทำนองเพลงเช่นนี้ เป็นการร้องซ้ำทำนอง หรือร้องกลับไปกลับมา เนื่องจากเป็นบทเพลงที่มีเนื้อร้องสั้น จึงต้องมีการซ้ำทำนอง

1. แปรณาพิกา

Tempo ♩ = 96

ทำนองร้อง

แปร นา พิ กา ได้ เวลา ชัก ขง เรา จะ ต้อง ยืน

โทน

ตรง เคา รพ ขง ชาติ ไทย เรา ส นั บ ส นุน ป พิ บุต สง

คราม เรา จะต้อง ทำ ตาม เรา จะต้อง ทำ ตาม ตาม ผู้ นำ ของ ชาติ

ไทย ตาม ผู้ นำ ของ ชาติ 1. ไทย แปร นา พิ 2. ไทย

FINE

2. เพลงประเภทสะท้อนสภาพบ้านเมือง

การวิเคราะห์เนื้อร้อง

ความหมาย

ความหมายของเพลงประเภทสะท้อนสภาพบ้านเมือง ของหมู่บ้านโคกสูง ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม เป็นการกล่าวถึง สิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับจังหวัดลพบุรี บางเพลงก็จะมีเนื้อหา ความหมายกล่าวถึงชุมชน สถานที่ ซึ่งมีทั้งสิ้น 4 เพลง คือ เดียวนี้ผ้าแพ่ง, โลกสูงของฉันทน์เอ๋ย, ลพบุรีของเรานี้เอ๋ย (1) และลพบุรีของเรานี้เอ๋ย (2)

ความหมายของเพลงเดี่ยวนีผ้าแพ่ง

เพลงเดี่ยวนีผ้าแพ่ง

เดี่ยวนีผ้าแพ่ง	รัฐบาลเปลี่ยนแปลงในการปั่นฝ้าย
เตรียมทอผ้าไทย	แบบใหม่สมัยโบราณ (ซ้ำ)
น้องนั้นเป็นคนทอทุก	พี่นั้นเป็นคนปลูกฝ้าย
เตรียมทอผ้าไทย	แบบใหม่สมัยโบราณ (ซ้ำ)

เนื้อหาของเพลงเดี่ยวนีผ้าแพ่ง เป็นการกล่าวถึง ผ้า ที่คนไทยนิยมสวมใส่ คือ ผ้าฝ้ายนั่นเอง บทเพลงเดี่ยวนีผ้าแพ่ง เป็นเพลงมีมานาน ตั้งแต่สมัย จอมพล ป. พิบูลสงครามเป็นนายกรัฐมนตรี จะทราบได้จากเนื้อหาในบทเพลงบางวรรค คือ รัฐบาลเปลี่ยนแปลงในการปั่นฝ้าย เตรียมทอผ้าไทย แบบใหม่สมัยโบราณ ซึ่งในขณะที่จอมพล ป. ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีนั้น ได้มีการเปลี่ยนแปลง การแต่งกายครั้งใหญ่ของไทย มีการกำหนดการแต่งกายทั้งชายและหญิง คือ ต้องแต่งกายด้วยผ้าที่บ่งบอกถึงความเป็นไทยมากที่สุด

ภาษาที่ใช้ของเพลงเดี่ยวนีผ้าแพ่ง

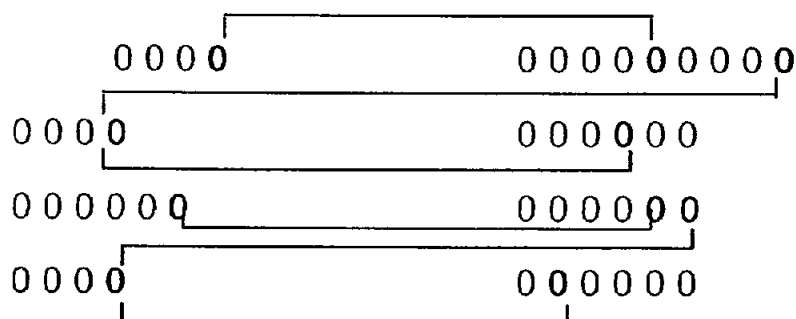
เพลงเดี่ยวนีผ้าแพ่ง ของหมู่บ้านโคกสูง ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี มีการใช้ภาษาที่เรียบง่าย เป็นเพลงที่มีเนื้อร้องสั้น เป็นจังหวะอิสระ ง่ายต่อการจดจำ ทำให้เข้าใจเนื้อร้องได้ง่าย

ฉันทลักษณ์ (โครงสร้าง) ของเพลงเดี่ยวนี้ผ้าแพง

เพลงเดี่ยวนี้ผ้าแพง จะมีทั้งฉันทลักษณ์ไม่แน่นอน จะมีทั้งสัมผัสสระ สัมผัสคล้องจอง ซึ่งจะคล้ายกับกลอนทั่ว ๆ ไป มีการใช้คำคล้องจอง ซึ่งก็ไม่ได้กำหนดจำนวนคำที่ตายตัว ซึ่งแต่ละวรรคของบทเพลงก็จะมีจำนวนคำที่ไม่เท่ากัน จะมีการใช้คำตั้งแต่ 4 คำไปจนถึง 9 คำ

เพลงเดี่ยวนี้ผ้าแพง

เดี่ยวนี้ผ้าแพง	รัฐบาลเปลี่ยนแปลงในการปันฝ้าย
เตรียมทอผ้าไทย	แบบใหม่สมัยโบราณ (จ๋า)
น้องนั้นเป็นคนทอทุก	พี่น้องเป็นคนปลูกฝ้าย
เตรียมทอผ้าไทย	แบบใหม่สมัยโบราณ (จ๋า)

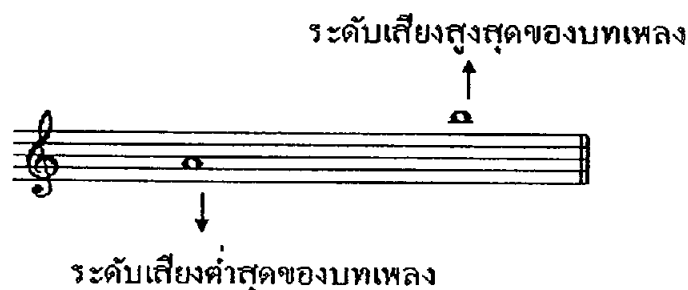

จากแผนผัง เพลงเดี่ยวนี้ผ้าแพง เป็นเพลงสั้น ๆ มีคำคล้องจอง จะประกอบไปด้วย 2 บท แต่ละบทมี 2 บาท แต่ละบาท มี 2 วรรค ซึ่งมีจำนวนวรรคทั้งสิ้น 8 วรรค คำในแต่ละวรรคมีตั้งแต่ 4 คำ ถึง 9 คำ ในแต่ละวรรคก็มีจำนวนคำที่ไม่แน่นอน

จากการศึกษาแผนผังข้างต้น พบว่า เพลงเดี่ยวนี้ผ้าแพง ของหมู่บ้าน โลกสูง ตำบล โลก สูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี มีสัมผัสที่ไม่แน่นอน มีเสียงคำสัมผัสคล้องจอง ดังเช่นในวรรคที่ 1 คำสุดท้ายกับวรรคที่ 2 คำที่ 5 คือ เดี่ยวนี้ผ้าแพง รัฐบาลเปลี่ยนแปลงในการปันฝ้าย คำสัมผัสพ้องเสียง ได้แก่ วรรคที่ 2 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 3 คำสุดท้าย คือ รัฐบาลเปลี่ยนแปลงในการปันฝ้าย เตรียมทอผ้าไทย และมีสัมผัสสระ ได้แก่ วรรคที่ 3 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 4 คำที่ 4 คือ เตรียมทอผ้าไทย แบบใหม่สมัยโบราณ มีคำสัมผัสสระ ได้แก่ วรรคที่ 5 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 6 คำที่ 5 คือ น้องนั้นเป็นคนทอทุก พี่นั้นเป็นคนปลูกฝ้าย มีคำพ้องเสียง ได้แก่ วรรคที่ 6 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 7 คำสุดท้าย คือ พี่น้องเป็นคนปลูกฝ้าย เตรียมทอผ้าไทย และ วรรคที่ 7 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 8 คำที่ 2 คือ เตรียมทอผ้าไทย แบบใหม่สมัยโบราณ จากรูปแบบฉันทลักษณ์ดังกล่าว นับว่าเป็นฉันทลักษณ์ที่มีแบบแผน เพราะมีสัมผัสที่แน่นอน ทำให้บทเพลงมีความไพเราะ และบทเพลงก็มีความสั้นกะทัดรัด ทำให้ง่ายต่อการจดจำ

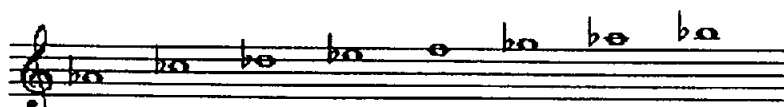
มาตราเสียงของเพลงเด็ยวนี้ผ้าแพง

จากสกอร์บทเพลงที่ถอดบันทึกเป็นโน้ต โดยเทียบกับระดับเสียงมาตรฐานสากลของบทเพลงเด็ยวนี้ผ้าแพง เสียงต่ำสุดจะอยู่ที่เสียง A (ช่องที่ 2 คือระหว่างเส้นที่ 2 กับเส้นที่ 3 ของบรรทัด 5 เส้น ของกุญแจซอล) เสียงสูงสุดจะอยู่ที่เสียง B (บนเส้นน้อย บนบรรทัด 5 เส้น ของกุญแจซอล) สูงจากเสียงต่ำสุดของบทเพลง เท่ากับ 9 เสียง (คู่ 9th) ดังภาพแสดง

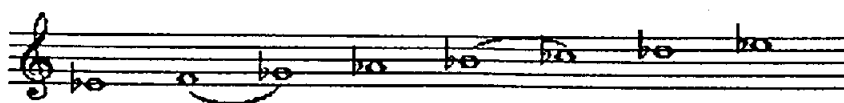
ภาพโน้ตแสดงเสียงต่ำสุดและเสียงสูงสุด (Range) ของบทเพลงเด็ยวนี้ผ้าแพง

สังเกตจากสกอร์เพลง ถ้าเรียงตามลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของเพลงเด็ยวนี้ผ้าแพง จะได้ดังนี้

(ภาพโน้ตแสดงเสียงเรียงลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของบทเพลงเด็ยวนี้ผ้าแพง)

จากภาพโน้ตเพลง เสียงขั้นที่ 2 ไม่ปรากฏในบทเพลง ถ้าพิจารณาจากโน้ตกลุ่มเสียงของบทเพลงเด็ยวนี้ผ้าแพง จะใกล้เคียงมาตราเสียง E^b Natural Minor และในบทเพลง มีการใช้ระดับเสียงครบทุกขั้น ของมาตราเสียง E^b Natural Minor

(ภาพโน้ตแสดงบันไดเสียง E^b Natural Minor)

จังหวะของบทเพลง ของเพลงเดิวนี่ผ้าแพง

จังหวะของบทเพลงเดิวนี่ผ้าแพง มีความเร็วของจังหวะเคาะ (Tempo) เท่ากับ 96 ครั้ง ในหนึ่งนาที (Tempo ♩ = 96)

กระสวนจังหวะโทน ของเพลงเดิวนี่ผ้าแพง จะมีกระสวนจังหวะ ที่ไม่สลับซับซ้อน ตัวโน้ตที่นำมาเขียนเป็นกระสวนจังหวะ มี ตัวเข็บ 1 ชั้น เท่านั้น ดังนี้

รูปแบบของเพลง เดิวนี่ผ้าแพง

เพลงเดิวนี่ผ้าแพง จะมีรูปแบบของบทเพลง ลักษณะทำนองเพลงจะเป็นทำนองที่ มีการร้องซ้ำบางวรรค คือ ห้องที่ 4 กับห้องที่ 5 และห้องที่ 9 กับห้องที่ 10 แต่ไม่มีการซ้ำทั้งเพลง กล่าวคือ ร้องเพียงรอบเดียวเท่านั้น

จากโน้ตเพลงด้านล่าง จะเห็นได้ว่า เพลงเดิวนี่ผ้าแพง จะร้องตั้งแต่ห้องที่ 1 จนถึงห้องสุดท้าย แล้วจบเพลง ลักษณะของทำนองเพลงเช่นนี้ เป็นการร้องซ้ำทำนองในบางวรรค หรือร้องกลับไปกลับมา เนื่องจากเป็นบทเพลงที่มีเนื้อร้องสั้น จึงต้องมีการซ้ำทำนอง

1. เดี่ยวนี้ผ้าแพง

Tempo ♩ = 96

ทำนองร้อง

โทน

เดี่ยว นี้ผ้า แพง รัฐบาลเปลี่ยนแปลงในการปั่น ผ้า เตรียมทอ ผ้า

ไทย แบบใหม่ ส มัย โบ ราณ แบบใหม่ ส มัย โบ ราณ นื่องนั้น เป็นคน ทอ

หูก ที่ นั้นเป็นคนปลูก ผ้า เตรียมทอ ผ้า ไทย แบบใหม่ ส มัย โบ

ราณ แบบใหม่ ส มัย โบ ราณ

FINE

ความหมายของเพลงโคกสูงของฉันทน์เอ๋ย

เพลงโคกสูงของฉันทน์เอ๋ย

โคกสูงของฉันทน์เอ๋ย	ไม่นึกเลยว่าตาจะคม
นุ่งถุงเอาไว้ผมดัด (ซ้ำ)	รัฐบาลท่านจัดอุดหนุน
นุ่งถุงกระดุ้งกระดิ่ง (ซ้ำ)	ช่างน่ารักจริงแม่ยอดหญิงชาวไทย (ซ้ำ)

เนื้อหาของเพลงโคกสูงของฉันทน์เอ๋ย นี้ มีเนื้อหาบางส่วนที่เหมือนกับเพลงเดิมนี้นี้ผ้าแพ่ง ส่วนที่เหมือนกันคือ เพลงนี้มีมานาน ตั้งแต่สมัย จอมพล ป. พิบูลสงครามเป็นนายกรัฐมนตรี ในขณะที่นั้นก็มีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับวัฒนธรรมการแต่งกาย มีกฎหมายออกมาว่า ให้ชาย หญิง เปลี่ยนแปลงตามที่รัฐบาลกำหนดทุกอย่าง เช่น การแต่งกาย ผู้หญิงจะต้องนุ่งผ้าถุง หรือกระโปรง ห้ามนุ่งโจงกระเบน และหากมีธุระจะต้องออกไปนอกบ้าน จะต้องสวมหมวกทุกครั้ง ผู้ชายจะต้องเลิกนุ่งผ้าม่วง ผ้าแพร เพราะรัฐบาลเห็นว่า มิใช่ผ้าของไทย แต่เป็นของชาวจีน ดังนั้น ผู้ชายจะต้องนุ่งกางเกงจะเป็นขาสั้นแค่เข่าหรือขายาวก็ได้ ส่วนทรงผมก็ต้องเปลี่ยนเช่นกัน เช่น ผู้หญิง จะต้องไว้ผมยาว ซึ่งในสมัยนั้น ทรงผมที่นิยมก็คือ ผมหักเป็นลอน

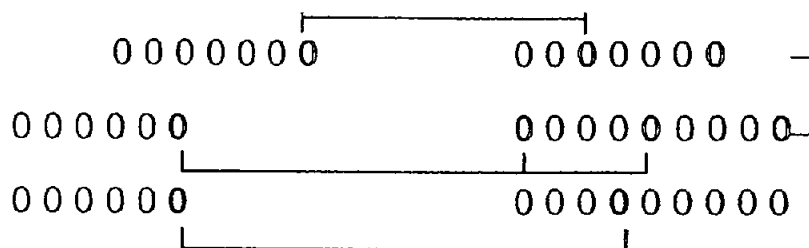
ภาษาที่ใช้ของเพลงโคกสูงของฉันทน์เอ๋ย

เพลงโคกสูงของฉันทน์เอ๋ย ของหมู่บ้านโคกสูง ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี มีการใช้ภาษาที่เรียบง่าย เป็นเพลงที่มีเนื้อร้องสั้น เป็นจังหวะอิสระ ง่ายต่อการจดจำ ทำให้เข้าใจเนื้อร้องได้ง่าย

ฉันทลักษณ์ (โครงสร้าง) ของเพลงโคกสูงของฉันทน์เอ๋ย

เพลงโคกสูงของฉันทน์เอ๋ย

โคกสูงของฉันทน์เอ๋ย	ไม่นึกเลยว่าตาจะคม
นุ่งถุงเอาไว้ผมดัด (ซ้ำ)	รัฐบาลท่านจัดอุดหนุน
นุ่งถุงกระดุ้งกระดิ่ง (ซ้ำ)	ช่างน่ารักจริงแม่ยอดหญิงชาวไทย (ซ้ำ)

จากแผนผัง เพลงโคกสูงของฉันทน์เอ๋ย เป็นเพลงสั้น ๆ มีคำคล้องจอง จะประกอบไปด้วย 1 บท กับอีก 1 บท แต่ละบทมี 2 บาท แต่ละบาท มี 2 วรรค ซึ่งมีจำนวนวรรคทั้งสิ้น 6 วรรค คำในแต่ละวรรคมีตั้งแต่ 5 คำ ถึง 9 คำ ในแต่ละวรรคก็มีจำนวนคำที่ไม่แน่นอน

จากการศึกษาแผนผังข้างต้น พบว่า เพลงโคกสูงนี้เอ๋ย ของหมู่บ้านโคกสูง ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี มีสัมผัสที่ไม่แน่นอน มีเสียงคำสัมผัสคล้องจอง ได้แก่ วรรคที่ 1 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 2 คำที่ 3 คือ โคกสูงของฉันทน์เอ๋ย ไม่นึกเลยว่าตาจะคม วรรคที่ 2 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 4 คำที่ 1 และคำที่ 5 คือ นุ่งถุงเอาไว้มัด รัฐบาลทำจัดถูกจริย และวรรคที่ 5 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 6 คำที่ 4 คือ นุ่งถุงกระดุงกระดิง ช่างน่ารักจริงเมื่อยอดหญิงชาวไทย วรรคที่ 2 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 4 คำสุดท้าย คือ ไม่นึกเลยว่าตาจะคม รัฐบาลท่านจัดถูกจริย จากฉันทลักษณ์เช่นนี้ ถึงแม้ว่าคำสัมผัสจะไม่แน่นอน แต่ก็ทำให้บทเพลงมีความไพเราะได้

มาตราเสียงของเพลงโคกสูงของฉันทน์เอ๋ย

จากสกอร์บทเพลงที่ถอดบันทึกเป็นโน้ต โดยเทียบกับระดับเสียงมาตรฐานสากลของบทเพลงโคกสูงของฉันทน์เอ๋ย เสียงคำสุดท้ายอยู่ที่เสียง B (คาบเส้นที่ 3 ของบรรทัด 5 เส้น ของกุญแจซอล) เสียงสูงสุดจะอยู่ที่เสียง G (บนเส้นที่ 5 ของบรรทัด 5 เส้น ของกุญแจซอล) สูงจากเสียงคำสุดท้ายของบทเพลง เท่ากับ 6 เสียง (คู่ 6 Major) ดังภาพแสดง

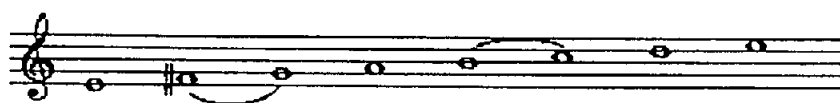
ภาพโน้ตแสดงเสียงต่ำสุดและเสียงสูงสุด (Range) ของบทเพลงโคกสูงของฉันทน์เอ๋ย

สังเกตจากสกอ์เพลง ถ้าเรียงตามลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของเพลง โลกสูงของฉันทน์
เอย จะได้ดังนี้

(ภาพโน้ตแสดงเสียงเรียงลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของบทเพลง โลกสูงของฉันทน์เอย)

จากภาพโน้ตเพลง เสียงขั้นที่ 2 ไม่ปรากฏในบทเพลง ถ้าพิจารณาจากโน้ตกลุ่มเสียงของบท
เพลง โลกสูงของฉันทน์เอย จะใกล้เคียงมาตราเสียง E Natural Minor แต่ในบทเพลง ไม่มีการใช้
ระดับเสียงขั้นที่ 6 ของมาตราเสียง E Natural Minor คือ เสียง C

(ภาพโน้ตแสดงบันไดเสียง E Natural Minor)

จังหวะของบทเพลง ของเพลง โลกสูงของฉันทน์เอย

จังหวะของบทเพลง โลกสูงของฉันทน์เอย มีความเร็วของจังหวะเคาะ (Tempo) เท่ากับ 96
ครั้ง ในหนึ่งนาที (Tempo ♩ = 96)

กระสวนจังหวะ โทน ของเพลง โลกสูงของฉันทน์เอย จะมีกระสวนจังหวะ ที่ไม่สลับซับซ้อน
ตัวโน้ตที่นำมาเขียนเป็นกระสวนจังหวะ มี ตัวเข็บ่ด 1 ชั้น เท่านั้น ดังนี้

รูปแบบของเพลง โศกสลงของฉันทน์เอ๋ย

เพลง โศกสลงของฉันทน์เอ๋ย จะมีรูปแบบของบทเพลง ลักษณะทำนองเพลงจะเป็นทำนองที่มีการร้องซ้ำบางวรรค คือ ห้องที่ 6 กับห้องที่ 7 และมีการซ้ำทั้งเพลง เช่นเดียวกับอีกหลาย ๆ เพลงที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

จากโน้ตเพลงด้านล่าง จะเห็นได้ว่า เพลง โศกสลงของฉันทน์เอ๋ย จะร้องตั้งแต่ห้องที่ 1 จนถึงห้อง 9 แล้วย้อนกลับมาไปห้องที่ 2 ร้องต่อจนถึงห้องที่ 8 ข้ามห้องที่ 9 แล้วร้องห้องที่ 10 ซึ่งเป็นห้องสุดท้าย แล้วจบเพลง ลักษณะของทำนองเพลงเช่นนี้ เป็นการร้องซ้ำทำนองในบางวรรค หรือร้องกลับไปกลับมา เนื่องจากเป็นบทเพลงที่มีเนื้อร้องสั้น จึงต้องมีการซ้ำทำนอง

2. โลกสวยของฉันนี่เอย

First system of musical notation for the song 'โลกสวยของฉันนี่เอย'. It consists of a treble and bass staff. The treble staff has a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. The melody starts with a quarter rest, followed by eighth and quarter notes. The lyrics are: โลกสวยของฉัน นี่ เอย ไม่ นึก เลข ว่าตา จะ คม นุ่ง ถุง เอา ไว้ ผม

Second system of musical notation. The treble staff continues the melody with eighth and quarter notes. The lyrics are: คัด นุ่ง ถุง เอา ไว้ ผม คัด รัช บาล ท่าน จัก ถุก รั ฐ นิ ยม นุ่ง ถุง กระตุง กระ

Third system of musical notation. The treble staff continues the melody. The lyrics are: ตั้ง นุ่ง ถุง กระ ตุง กระ ตั้ง ช่าง น่ารัก จริงแม่ ยอดหญิง ชาว ไทย โลกสวยของ ฉัน นี่. The system ends with a first ending bracket and a repeat sign.

Fourth system of musical notation. The treble staff starts with a second ending bracket and a repeat sign. The lyrics are: ไทย. The system ends with a double bar line and a key change to two flats (Bb and Eb).

FINE

ความหมายของเพลงลพบุรีของเราเนื่อ (2)

เพลงลพบุรีของเราเนื่อ (2)

ลพบุรีของเราเนื่อ	ไม่นึกเลยว่าจะถูกโจมตี
สี่เครื่องยนต์เข้ามาบินล้อม (ซ้ำ)	มาทิ้งลูกบอมบ์ที่หน้าสถานี
สาวเอยอย่าเพิ่งหนี	ลพบุรีเราไม่เป็นไร
ลพบุรีของเราเนื่อ	ไม่นึกเลยว่าจะถูกโจมตี
สี่เครื่องยนต์เข้ามาบินล้อม (ซ้ำ)	มาทิ้งลูกบอมบ์ที่หน้าสถานี
ถนนก็ขาดตลาดก็พัง(ซ้ำ)	ร้องเรียกเรือจ้างมารับฉันที
สาวเอยอย่าเพิ่งหนี	ลพบุรีเราไม่เป็นไร

จากเนื้อเพลงข้างต้น จะเห็นว่า เนื้อหาของเพลง จะมีเนื้อหาที่เหมือนกับเพลงลพบุรีเนื่อ ของตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล และเป็นเพลงที่ต่อเนื่องจากเพลงลพบุรีเนื่อ (1) เพลงนี้จะกล่าวถึง การถูกโจมตีจากเครื่องบิน (เครื่องบิน) โดยการทิ้งระเบิดลงมาที่จังหวัดลพบุรี และจากการโจมตีนี้ ทำให้ทุก ๆ พื้นที่ของจังหวัดลพบุรีได้รับความเสียหายเป็นอย่างมาก ทำให้ถนนถูกตัดขาด รวมทั้ง ตลาดก็พัง และในอดีตร ผลจากการโจมตี ทำให้ประชาชนบางส่วนต้องอพยพไปอยู่ที่อื่น เนื่องจากเกรงกลัวภัยอันตรายจากเครื่องบิน เป็นเพลงที่เรียกได้ว่า เป็นเพลงปลุกเร้าให้ประชาชนเกิดความตื่นตัว (ในสมัยสงคราม) ที่จะหาที่หลบภัย ซึ่งในขณะที่เกิดการโจมตีจากเครื่องบิน ประชาชนจะสร้างที่หลบภัยเอาไว้โดยเฉพาะ นั่นก็คือ หลุมหลบภัยนั่นเอง จากเนื้อหาดังกล่าว ทำให้ทราบได้ว่า เพลงลพบุรีเนื่อ เป็นเพลงที่มีความเก่าแก่มาเพลงหนึ่ง ซึ่งเป็น การดีที่มีการสืบทอดจนถึงปัจจุบัน ทำให้คนรุ่นหลังมองเห็นสภาพบ้านเมืองในอดีตได้เป็นอย่างดี

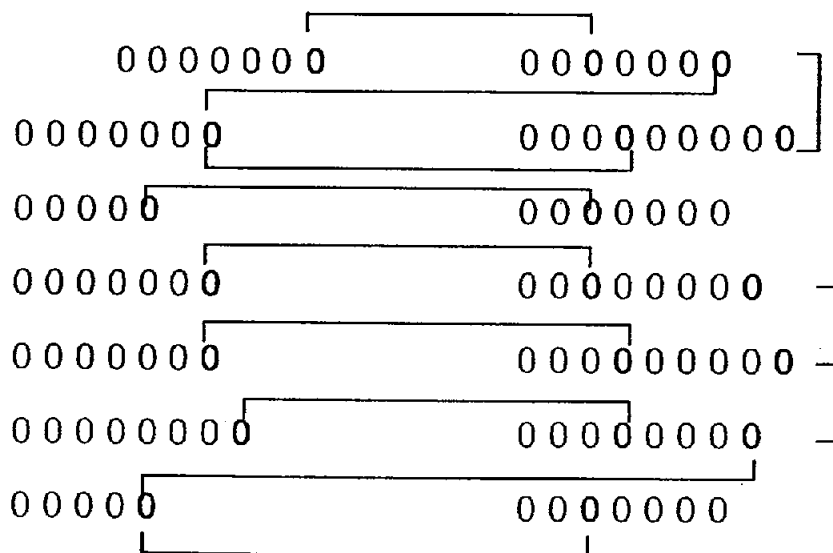
2.2 ภาษาที่ใช้ของเพลงลพบุรีของเราเนื่อ (2)

เพลงประเภทสะท้อนสภาพบ้านเมือง ของหมู่บ้านโคกสูง ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี มีการใช้ภาษาที่เรียบง่าย เป็นเพลงที่มีเนื้อร้องสั้น เป็นจังหวะอิสระ ง่ายต่อการจดจำ ทำให้เข้าใจเนื้อร้องได้ง่าย

2.3 ฉันทลักษณ์ (โครงสร้าง) ของเพลงลพบุรีของเราเนื่อ (2)

เพลงลพบุรีของเราเน่เอ๋ย (2)

ลพบุรีของเราเน่เอ๋ย	ไม่นึกเลยว่าจะถูก โจมตี
สี่เครื่องยนต์เข้ามาบินล้อม (ซ้ำ)	มาทั้งลูกบอมบ์ที่หน้าสถานี
สาวเอื่อยอย่าเพิ่งหนี	ลพบุรีเราไม่เป็นไร
ลพบุรีของเราเน่เอ๋ย	ไม่นึกเลยว่าจะถูก โจมตี
สี่เครื่องยนต์เข้ามาบินล้อม (ซ้ำ)	มาทั้งลูกบอมบ์ที่หน้าสถานี
ถนนก็ขาดตลาดก็พัง(ซ้ำ)	ร้องเรียกเรือจ้างมารับฉันที
สาวเอื่อยอย่าเพิ่งหนี	ลพบุรีเราไม่เป็นไร

จากแผนผังข้างต้น พบว่า เพลงลพบุรีของเราเน่เอ๋ย มีคำคล้องจอง จะประกอบไปด้วย 3 บาท กับอีก 1 บาท แต่ละบทมี 2 บาท แต่ละบาท มี 2 วรรค ซึ่งมีจำนวนวรรคทั้งสิ้น 14 วรรค คำในแต่ละวรรคมีตั้งแต่ 5 คำ ถึง 9 คำ และในแต่ละวรรคก็จะมีจำนวนคำที่ไม่แน่นอน

จากการศึกษาแผนผังข้างต้น จะพบว่า ฉันทลักษณ์จะมีลักษณะที่เหมือนกับเพลง ลพบุรีของเราเน่เอ๋ย (1) ทุกอย่าง คือ พบว่าเพลงลพบุรีของเราเน่เอ๋ย บ้านบัวชุม คำบลบัวชุม อำเภอยะยาตาล จังหวัดลพบุรี มีสัมผัสที่ไม่แน่นอน มีเสียงคำสัมผัสสระ ดังเช่นในวรรคที่ 1 คำที่ 5 กับวรรคที่ 2 คำที่ 3 ลพบุรีเน่เอ๋ย ไม่นึกเลยจะถูก โจมตี วรรคที่ 2 คำที่ 7 วรรคที่ 4 คำที่ 11 คือ ไม่นึกเลยจะถูก โจมตี มาทั้งลูกบอมบ์ที่หน้าสถานี มีคำพ้องเสียง ได้แก่ วรรคที่ 3 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 4 คำที่ 4 คือ สี่เครื่องยนต์เข้ามาบินล้อม มาทั้งลูกบอมบ์ที่หน้าสถานี วรรคที่ 4 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 5 คำสุดท้าย คือ มาทั้งลูกบอมบ์ที่หน้าสถานี สาวเอื่อยอย่าเพิ่งหนี คำสัมผัสสระ ได้แก่ วรรคที่ 5

สุดท้าย กับวรรคที่ 6 ที่ 3 คือ สาวเอยอย่าเพิ่งหนี ลพบุรีเราไม่เป็นไร คำสัมผัสคล้องจอง ได้แก่ วรรคที่ 7 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 8 คำที่ 3 คือ ลพบุรีของเรานี้เอ๋ย ไม่นึกเลยว่าจะถูกโจมตี คำสัมผัสคล้องจอง ได้แก่ วรรคที่ 9 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 10 คำที่ 4 คือ สี่เครื่องยนต์เขามาบินล้อม มาถึงลูกบอมบ์ที่หน้าสถานี คำพ้องเสียง ได้แก่ วรรคที่ 11 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 12 คำที่ 4 คือ ถนนก็ขาดตลาดก็พัง ร้องเรียกเรือจ้างมารับฉันที คำสัมผัสสระ ได้แก่ วรรคที่ 12 คำสุดท้ายกับ วรรคที่ 13 คำสุดท้าย คือ ร้องเรียกเรือจ้างมารับฉันที สาวเอยอย่าเพิ่งหนี และ วรรคที่ 13 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 14 คำที่ 3 คือ สาวเอยอย่าเพิ่งหนี ลพบุรีเราไม่เป็นไร ลักษณะคำประพันธ์เช่นนี้ ทำให้ง่ายต่อการร้อง ถึงแม้ว่าจะมีสัมผัสที่ไม่นอน แต่เนื่องจากเพลงลพบุรีของเรานี้เอ๋ย เป็นเพลงที่ค่อนข้างสั้น เพราะมีเพียง 2 บทเท่านั้น และบางวรรคก็มีคำสัมผัสสระ จึงทำให้จำได้ง่าย

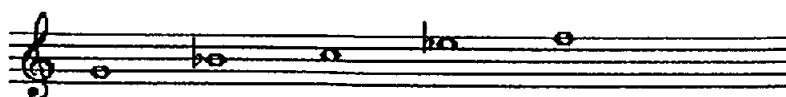
มาตราเสียงของเพลงลพบุรีของเรานี้เอ๋ย (2)

จากสกริปต์เพลงที่ออกแบบทีกเป็นโน้ต โดยเทียบกับระดับเสียงมาตรฐานสากลของบท เพลงลพบุรีของเรานี้เอ๋ย (2) เสียงต่ำสุดจะอยู่ที่เสียง G (คาบเส้นที่ 3 ของบรรทัด 5 เส้น ของกุญแจซอล) เสียงสูงสุดจะอยู่ที่เสียง F (คาบเส้นที่ 5 ของบรรทัด 5 เส้น ของกุญแจซอล) สูงจากเสียงต่ำสุดของบทเพลง เท่ากับ 7 เสียง (คู่ 7 Major) ดังภาพแสดง

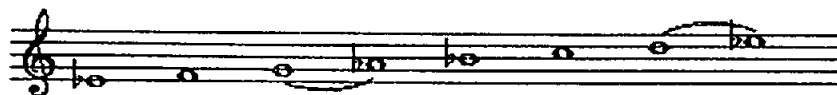
ภาพโน้ตแสดงเสียงต่ำสุดและเสียงสูงสุด (Range) ของบทเพลงลพบุรีของเรานี้เอ๋ย (2)

สังเกตจากสกริปต์เพลง ถ้าเรียงตามลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของเพลงลพบุรีของเรานี้เอ๋ย (2) จะได้ดังนี้

(ภาพโน้ตแสดงเสียงเรียงลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของบทเพลงลพบุรีของเรานี้เอ๋ย (2))

จากภาพโน้ตเพลง เสียงขั้นที่ 2 และขั้นที่ 5 ไม่ปรากฏในบทเพลง ถ้าพิจารณาจากโน้ตกลุ่มเสียงของบทเพลงลพบุรีของเรานี้เอ๋ย (2) จะใกล้เคียงมาตราเสียง E^b Natural Major แต่ในบทเพลงไม่มีการใช้ระดับเสียงขั้นที่ 4 และขั้นที่ 7 ของมาตราเสียง E^b Natural Major คือ เสียง A^b และเสียง D

(ภาพโน้ตแสดงบันไดเสียง E^b Natural Major)

จังหวะของบทเพลง ของเพลงลพบุรีของเรานี้เอ๋ย(2)

จังหวะของบทเพลงลพบุรีของเรานี้เอ๋ย(2) มีความเร็วของจังหวะเคาะ (Tempo) เท่ากับ 96 ครั้ง ในหนึ่งนาที (Tempo ♩ = 96)

กระสวนจังหวะโทน ของเพลงลพบุรีของเรานี้เอ๋ย(2) จะมีกระสวนจังหวะ ที่ไม่สลับซับซ้อน ซึ่งเป็นกระสวนจังหวะแบบเดียวกับเพลง เดี่ยวนี้ผ้าแพง และ เพลงลพบุรีของเรานี้เอ๋ย(1) ตัวโน้ตที่นำมาเขียนเป็นกระสวนจังหวะ มี ตัวเข็มน้ด 1 ชิ้น เท่านั้น ดังนี้

รูปแบบของเพลง ลพบุรีของเรานี้เอ๋ย(2)

เพลงลพบุรีของเรานี้เอ๋ย(2) จะมีรูปแบบของบทเพลง ลักษณะทำนองเพลงจะเป็นทำนองที่มีการร้องข้ามวรรค คือ ห้องที่ 3 กับห้องที่ 4 และห้องที่ 10 กับห้องที่ 11 และมีการซ้ำทั้งเพลง เช่นเดียวกับเพลงหลาย ๆ เพลงที่ยกตัวอย่างมาแล้วข้างต้น

จากโน้ตเพลงด้านล่าง จะเห็นได้ว่า เพลงเดี่ยวนี้ผ้าแพง จะร้องตั้งแต่ห้องที่ 1 จนถึงห้องที่ 18 แล้วย้อนกลับไปห้องที่ 2 จนถึงห้องที่ 15 แล้วข้ามไปห้องที่ 19 ซึ่งเป็นห้องสุดท้าย ลักษณะของทำนองเพลงเช่นนี้ เป็นการร้องซ้ำทำนองในบางวรรค หรือร้องกลับไปกลับมา เนื่องจากเป็นบทเพลงที่มีเนื้อร้องสั้น จึงต้องมีการซ้ำทำนอง

4. ลพบุรีของเราเน้อ(2)

ลพบุรีของเรา เน้อ เอ้ย ไม่ นึกเลยว่าจะถูก โจม ดี สี่ เครื่องยนต์เข้ามา บิน

ล้อมสี่ เครื่องยนต์ เข้ามา บิน ล้อมมา ทั้งลูกบอมบ์ที่ หน้าสภา นิ สาว เอย อย่า เพิ่ง

หนี ลพ บุรี เรา ไม่ เป็น ไร ลพ บุรี ของเรา เน้อ เอ้ย ไม่ นึกเลยว่าจะถูก โจม

ดี สี่ เครื่องยนต์ เข้ามา บิน ล้อม สี่ เครื่องยนต์เข้ามา บิน ล้อมมา ทั้งลูกบอมบ์ที่หน้า สภา

นี่ ถนน ก็ขาด ตลาด ก็ พัง ถนน ก็ ขาด ตลาด ก็ พัง ร้องเรียก เรือจ้างมารับฉัน

1. ที่ สาว เขย อย่า เพิ่ง หัน ลพ บุรี เรา ไม่ เป็น ไร ลพ บุรี ของเรา นี่

2. ไร

FINE

เพลงเกี่ยวกับวัฒนธรรมหรือประเพณี

การวิเคราะห์เนื้อร้องเกี่ยวกับวัฒนธรรมหรือประเพณี

เพลงที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมหรือประเพณี ของตำบลโคกสูง ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี จากที่ผู้วิจัยได้ทำการบันทึกมา ปรากฏว่าไม่พบเพลงประเภทดังกล่าว จึงขอข้ามไปวิเคราะห์บทเพลงประเภทต่อไป

4. เพลงประเภทที่แสดงถึงความรัก การเกี่ยวพาราสี และชักชวนให้เล่นรำไท

การวิเคราะห์เนื้อร้อง

ความหมาย

เพลงประเภทที่แสดงถึงความรัก การเกี่ยวพาราสี และชักชวนให้เล่นรำไท ของตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม เป็นเพลงที่มีจำนวนมากที่สุด มีจำนวนทั้งสิ้น 39 เพลง เนื่องจากเป็นเพลงที่แต่งง่าย เพราะเพลงรำไทส่วนใหญ่จะมีจำนวนวรรคเพลงไม่กี่วรรค บางบทเพลงจะมีอยู่เพียง 1 บท (4 วรรค) เท่านั้น และเพลงรำไทเป็นเพลงที่ชาวบ้านแต่งขึ้นเองเป็นส่วนใหญ่ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาชาวบ้าน ในบางครั้งมีการแต่งเพลงในขณะที่กำลังเล่นรำไทอยู่ เป็นการแต่งขึ้นสด ๆ จึงมีเพลงที่เป็นเพลงรำไทประเภทที่แสดงถึงความรัก การเกี่ยวพาราสี และชักชวนให้เล่นรำไทเกิดขึ้นใหม่มาพอสมควร แต่ในปัจจุบัน การเล่นรำไท ได้รับความนิยมน้อยลง ดังนั้น เพลงรำไทที่มีอยู่ ก็เป็นเพียงเพลงที่ค่อนข้างเก่าแล้ว ไม่มีเพลงที่แต่งขึ้นใหม่

เพลงที่แสดงถึงความรัก การเกี่ยวพาราสี และชักชวนให้เล่นรำไท ของตำบลโคกสูง อำเภอโคกสูง ที่ผู้วิจัยได้ทำการบันทึกเก็บมา ถือได้ว่า มีจำนวนมากกว่าเพลงประเภทอื่นมาก ความหมายของเพลงแต่ละเพลงก็จะมี ความหมายที่แตกต่างกันออกไป แต่บางเพลงก็จะมี ความหมายที่ใกล้เคียงกัน

ความหมายของเพลงไทยเบิ้ง

เพลงรำไทไทยเบิ้ง

รำไทไทยเบิ้งมาแล้ว
เก้เก้แน่นนอน
รำไทมีมานานหนักหนา
ของเก่าปู่ย่าตายาย
สามัคคีอนุรักษย์เข้าไว้
สามัคคีนี้ดีแน่นนอน

เสียงแจ้ว ๆ ของเก่าแต่ก่อน
อย่าควั่นคัตรอนอนุรักษย์รำไท
เราพากันมาอนุรักษย์เข้าไว้
รักษยาประเพณีไว้ของเก่าไทยเดิม
มรดกของไทยสมัยแต่ก่อน
มาชมกันก่อนของเก้ารำไท

รำไทรมีมานานหนักหนา
ขอเชิญร่วมใจสามัคคี

คนเก่าเล่ามาตั้งหลายร้อยปี
รักษาประเพณีในการรำไทรม

รำไทรมไทยเบิ่งมาแล้ว
เก่าแก่แน่นอน
หลายร้อยปีผ่านมา
ถ้ามีคนสนใจ
ซัดซ้าระบำที่ไหนเล่าเออ
ซัดซ้ากระยาเจ้าหงส์
พวกเราที่มา
รำไทรมกันเถิดหนา
เชิญลีฟี่น้องมา

เสียงแจ้ว ๆ ของเก่าแต่ก่อน
อย่าคว่นคัดรอนอนุรักษรำไทรม
ยังมีอีกหนาระบำบ้านไร่
จะร้องให้ฟังก็ได้ระบำบ้านไร่คู่กับรำไทรม
แม่ชื่นใจเออระบำบ้านไร่
ปีกอ่อนร้อนลงอยู่ในคมะไฟ
มารักกันสามัคคีกันหนาจะได้สุขใจ
อย่าคว่นระอาพี่น้องทุกคน
สนุกเฮฮามาเล่นรำไทรม

จากเนื้อเพลงข้างต้นจะพบว่า เนื้อเพลงมีความหมายที่ดีมาก เป็นการกล่าวถึง รำไทรม โดย เฉพาะ ผู้แต่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะให้ผู้ที่ได้ฟังเพลง หรือแม้แต่ผู้ที่ไม่ได้ฟัง ร่วมกันอนุรักษ์เพลงรำ ไทรม มีคำบางคำของวรรณคดีที่แรก ที่ผู้อ่านอาจจะยังไม่ทราบความหมาย คือ คำว่า ไทยเบิ่ง คำ ๆ นี้ เป็นชื่อของชนกลุ่มหนึ่งที่อาศัยอยู่ในจังหวัดลพบุรี ซึ่งแต่เดิม ชนกลุ่มนี้ ได้อพยพมาจากหลวงพระ บาล (เวียงจันทน์) ปัจจุบันกลุ่มชนไทยเบิ่งได้แยกย้ายกันไปอยู่แต่ที่ต่าง ๆ เพราะว่าถูกเวนคืนที่ดิน เพื่อที่จะสร้างเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์จากรัฐบาล และได้แยกย้ายไปอยู่ตามถิ่นที่ต่าง ๆ ในลพบุรี เช่น โคกสำโรง เพี้ยด สะแกราบ สระโสด มหาโพธิ์ บัวชุม ชัยบาดาล คีลัง มะนาวหวาน และ หนองบัว เป็นต้น กลุ่มชนไทยเบิ่ง เป็นกลุ่มชนที่รักษาวัฒนธรรมของคนไว้อย่างแนบแน่น และกลุ่ม ชนนี้ เป็นอีกกลุ่มชนหนึ่งที่ร่วมรักษาและอนุรักษ์รำไทรมมาจนถึงทุกวันนี้

ในเนื้อเพลง จะบรรยายให้ผู้คนร่วมกันอนุรักษ์วัฒนธรรมที่มีมานาน เพราะ รำไทรมนั้น เป็น มรดกของชาวไทยอย่างหนึ่ง เป็นมรดกที่มีความสำคัญควรค่าแก่การอนุรักษ์ เพราะวัฒนธรรม ของ ไทย ไม่ว่าจะเป็นรำไทรม หรือวัฒนธรรมอื่น ที่เป็นวัฒนธรรมที่เก่าแก่ ล้วนแต่สะท้อนให้เห็นถึง ความเป็นชาติไทยทั้งนั้น

ภาษาที่ใช้ของเพลงรำไทรมไทยเบิ่ง

เพลงรำไทรมไทยเบิ่ง ของหมู่บ้านโคกสูง ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี มีการใช้ภาษาที่เรียบง่าย เป็นเพลงที่มีเนื้อร้องสั้น แต่บางเพลง มีเนื้อร้องค่อนข้างยาว แต่เนื่องจากการใช้ประ โยคเพลงที่เหมือนกัน หรือคล้ายกัน ทำให้จดจำเพลงได้ง่าย

ฉันทลักษณ์ (โครงสร้าง)ของเพลงรำโทนไทยเบิ้ง

เพลงรำโทน เพลงรำโทนไทยเบิ้ง จะมีทั้งฉันทลักษณ์ไม่แน่นอน จะมีทั้งสัมผัสสระ สัมผัสอักษร และการซ้ำคำ ซึ่งจะคล้ายกับกลอนทั่ว ๆ ไป มีการใช้คำคล้องจอง ซึ่งก็ไม่ได้กำหนดจำนวนคำที่ตายตัว ซึ่งแต่ละวรรคของบทเพลงก็จะมีจำนวนคำที่ไม่เท่ากัน จะมีการใช้คำตั้งแต่ 4 คำไปจนถึง 14 คำ สำหรับเพลงประเภทที่แสดงถึงความรัก การเกี่ยวพาราสี และชักชวนให้เล่นรำโทน ของตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม ผู้วิจัยจะขอยกตัวอย่าง ฉันทลักษณ์ของเพลงประเภทดังกล่าว 4 เพลง ดังนี้

เพลงรำโทนไทยเบิ้ง

รำโทนไทยเบิ้งมาแล้ว

เก้เก้แน่นอน

รำโทนมีมานานหนักหนา

ของเก่าปู่ย่าตายาย

สามัคคีอนุรักษ์เข้าใจ

สามัคคีนี้ดีแน่นอน

รำโทนมีมานานหนักหนา

ขอเชิญร่วมใจสามัคคี

รำโทนไทยเบิ้งมาแล้ว

เก้เก้แน่นอน

หลายร้อยปีผ่านมา

ถ้ามีคนสนใจ

ซัดซำระบำที่ไหนเล่าเอ๋ย

ซัดซำกระชาเจ้าหงส์

พวกเราที่มา

รำโทนกันเถิดหนา

เชิญสี่พี่น้องมา

เสียงแจ้ว ๆ ของเก่าแต่ก่อน

อย่าควั่นศัตรอนอนุรักษ์รำโทน

เราพากันมาอนุรักษ์เข้าใจ

รักษาประเพณีไว้ของเก่าไทยเดิม

มรดกของไทยสมัยแต่ก่อน

มาชมกันก่อนของเก้ารำโทน

คนเก่าเล่ามาดังหลายร้อยปี

รักษาประเพณี ในการรำโทน

เสียงแจ้ว ๆ ของเก่าแต่ก่อน

อย่าควั่นศัตรอนอนุรักษ์รำโทน

ยังมีอีกหนาระบำบ้านไร่

จะร้องให้ฟังก็ได้ระบำบ้านไร่คู่กับรำโทน

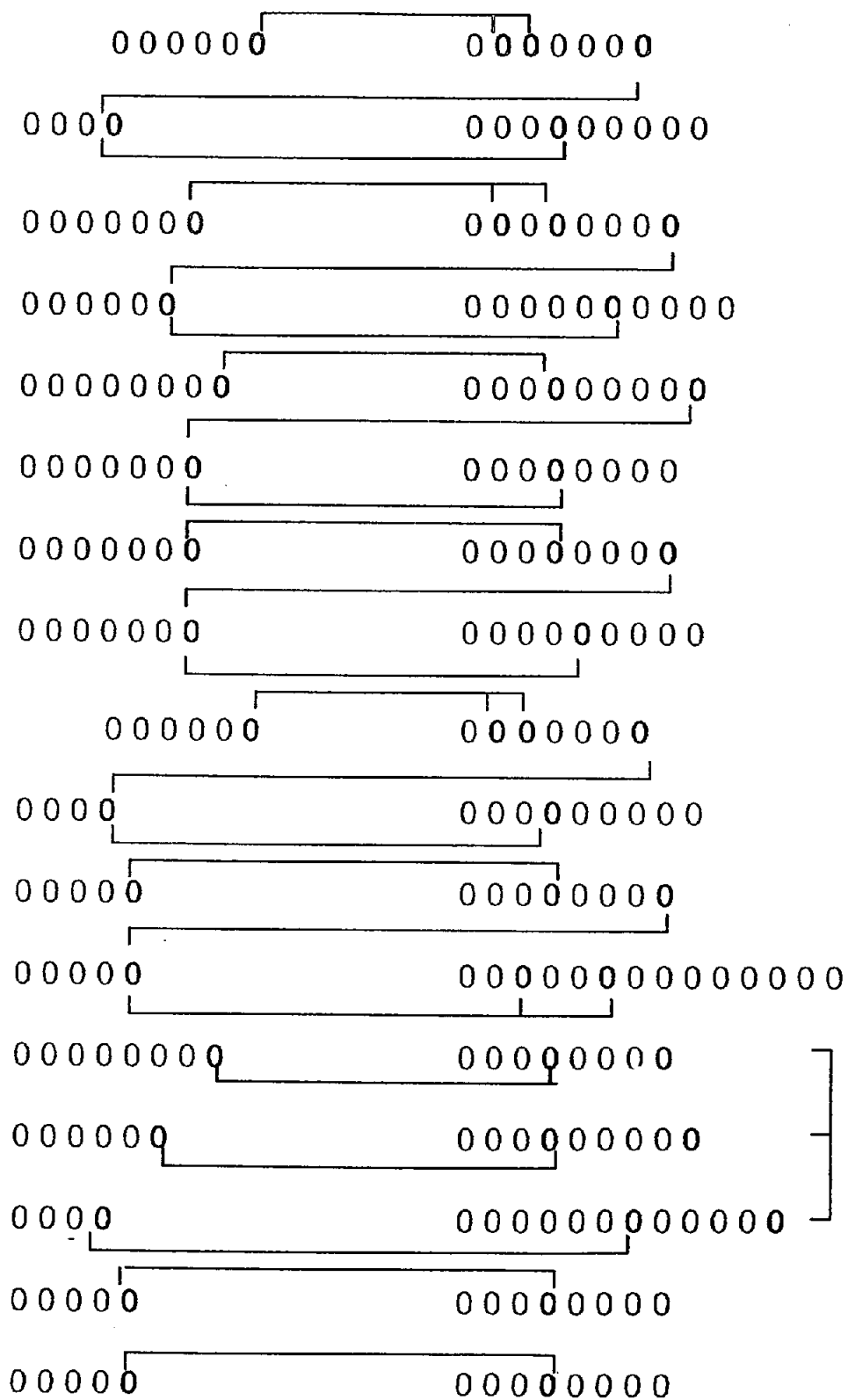
แม่ชื่นใจเอ๋ยระบำบ้านไร่

ปีก่อนร้อนลงอยู่ในดงมะไฟ

มารักกันสามัคคีกันหนาจะได้สุขใจ

อย่าควั่นระอาพี่น้องทุกคน

สนุกเฮฮามาเล่นรำโทน

จากแผนผัง เพลงรำไทไทยเบิ่ง เป็นเพลงยาวมาก ถ้าเปรียบเทียบกับเพลงรำไท เพลงอื่น ๆ เพลงรำไทไทยเบิ่งจะประกอบไปด้วย 8 บาท กับอีก 1 บาท แต่ละบทมี 2 บาท แต่ละบาท มี 2 วรรค และมีจำนวนวรรคทั้งหมด 34 วรรค คำในแต่ละวรรคมีตั้งแต่ 4 คำ ถึง 14 คำ ในแต่ละวรรคก็มีจำนวนคำที่ไม่แน่นอน

จากการศึกษาแผนผังข้างต้น พบว่า เพลงรำไทไทยเบิ่ง ของหมู่บ้านโคกสูง ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี มีสัมผัสที่ไม่แน่นอน มีเสียงคำสัมผัสคล้องจอง ได้แก่ วรรคที่ 1 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 2 คำที่ 2 – 3 คือ รำไทไทยเบิ่งมาแล้ว เสียงแจ้ว ๆ ของเก่าแต่ก่อน วรรคที่ 2 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 3 คำสุดท้าย คือ เสียงแจ้ว ๆ ของเก่าแต่ก่อน เก่าแก่แน่นอน วรรคที่ 3 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 4 คำที่ 4 คือ เก่าแก่แน่นอน อย่าด้วยศัตรูอนุรักษรำไท มีคำสัมผัสสระ ได้แก่ วรรคที่ 5 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 6 คำที่ 2, 4 คือ รำไทมีมานานหนักหนา เราพากันมาอนุรักษเข้าไว้ คำสัมผัสพ้องเสียง ได้แก่ วรรคที่ 6 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 7 คำสุดท้าย คือ เราพากันมาอนุรักษเข้าไว้ ของเก่าปู่ตายาย วรรคที่ 7 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 8 คำที่ 6 คือ ของเก่าปู่ตายาย รักษาประเพณีไว้ของเก่าไทยเดิม คำสัมผัสสระ ได้แก่ วรรคที่ 9 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 10 คำที่ 4 คือ สามัคคีอนุรักษเข้าไว้ มรดกของไทยสมัยแต่ก่อน คำสัมผัสคล้องจอง ได้แก่ วรรคที่ 10 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 11 คำสุดท้าย คือ มรดกของไทยสมัยแต่ก่อน สามัคคีนี้ดีแน่นอน วรรคที่ 11 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 12 คำที่ 4 คือ สามัคคีนี้ดีแน่นอน มาชมกันก่อนของเการำไท สัมผัสสระ ได้แก่ วรรคที่ 13 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 14 คำที่ 4 คือ รำไทมีมานานหนักหนา คนเก่าเล่ามาตั้งหลายร้อยปี วรรคที่ 14 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 15 คำสุดท้าย คือ คนเก่าเล่ามาตั้งหลายร้อยปี ขอเชิญร่วมใจสามัคคี วรรคที่ 15 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 16 คำที่ 5 คือ ขอเชิญร่วมใจสามัคคี รักษาประเพณีในการรำไท

คำสัมผัสคล้องจอง ได้แก่ วรรคที่ 17 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 18 คำที่ 2 – 3 คือ รำไทไทยเบิ่งมาแล้ว เสียงแจ้ว ๆ ของเก่าแต่ก่อน วรรคที่ 18 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 19 คำสุดท้าย คือ เสียงแจ้ว ๆ ของเก่าแต่ก่อน เก่าแก่แน่นอน วรรคที่ 19 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 20 คำที่ 4 คือ เก่าแก่แน่นอน อย่าด้วยศัตรูอนุรักษรำไท สัมผัสสระ ได้แก่ วรรคที่ 21 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 22 คำที่ 3 คือ หลายร้อยปีผ่านมา ยังมีอีกหนระบำบ้านไร่ วรรคที่ 22 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 23 คำสุดท้าย คือ ยังมีอีกหนระบำบ้านไร่ ถ้ามีคนสนใจ วรรคที่ 23 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 24 คำที่ 3, 6 คือ ถ้ามีคนสนใจ จะร้องให้ฟังก็ได้ระบำบ้านไร่คู่กับรำไท และมีการซ้ำคำ ได้แก่ วรรคที่ 25 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 26 คำที่ 4 คือ ซัดซำระบำที่ไหนเล่าเคย แม่ชื่นใจเคยระบำบ้านไร่ คำสัมผัสคล้องจอง ได้แก่ วรรคที่ 27 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 28 คำที่ 4 คือ ซัดซำกระยาเข้าหงส์ ปีกอ่อนร้อนลงในดงมะไฟ คำสัมผัสสระ ได้แก่ วรรคที่ 29 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 30 คำที่ 4, 8 คือ พวกเราที่มา มารักกันสามัคคีกันหนาจะได้สุขใจ วรรคที่ 31 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 32 คำที่ 4 คือ รำไทกันเถิดหนา อย่าด้วยระอาพี่น้องทุกคน และวรรคที่ 33 คำสุดท้ายกับวรรคที่ 34 คำที่ 4 คือ เชิญสี่พี่น้องมา สนุกเฮฮา

มาเล่นรำไท่น และคำสุดท้ายของวรรคที่ 26, 28, และ 30 เป็นสัมผัสสระ คือ แม่ชื่นใจเอยระบำบ้านไร่
ปึกอ่อนร้อนลงอยู่ในดงมะไฟ มารักกันสามัคคีกันหนาจะได้สุขใจ จากฉันทลักษณ์ดังกล่าว ทำให้
 เพลงรำไท่นไทยเบิ้ง เป็นบทเพลงที่ไพเราะ ถึงแม้ว่าจะมีสัมผัสที่ไม่แน่นอน และเนื้อเพลงค่อนข้างที่
 จะยาวกว่าเพลงอื่นๆ ก็ตาม

มาตราเสียงของเพลงรำไท่นไทยเบิ้ง

จากสกอร์บทเพลงที่ถอดบันทึกเป็นโน้ต โดยเทียบกับระดับเสียงมาตรฐานสากลของบท
 เพลงรำไท่นไทยเบิ้ง เสียงต่ำสุดจะอยู่ที่เสียง G (คาบเส้นที่ 2 ของบรรทัด 5 เส้น ของกุญแจซอล)
 เสียงสูงสุดจะอยู่ที่เสียง F (คาบเส้นที่ 5 ของบรรทัด 5 เส้น ของกุญแจซอล) สูงจากเสียงต่ำสุดของ
 บทเพลง เท่ากับ 7 เสียง (คู่ 7 Major) ดังภาพแสดง

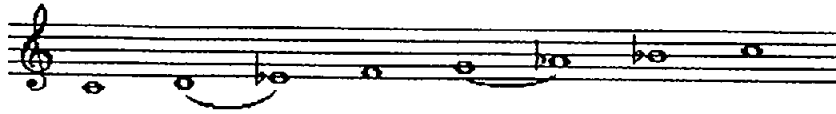
ภาพโน้ตแสดงเสียงต่ำสุดและเสียงสูงสุด (Range) ของบทเพลงรำไท่นไทยเบิ้ง

สังเกตจากสกอร์เพลง ถ้าเรียงตามลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของเพลงรำไท่นไทยเบิ้ง จะ
 ได้ดังนี้

(ภาพโน้ตแสดงเสียงเรียงลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของบทเพลงรำไท่นไทยเบิ้ง)

จากภาพ โน้ตเพลง เสียงขั้นที่ 2 ไม่ปรากฏในบทเพลง ถ้าพิจารณาจากโน้ตกลุ่มเสียงของบท
 เพลงโคกสูงของฉันทน์เอ๋ย จะใกล้เคียงมาตราเสียง C Natural Minor แต่ในบทเพลง ไม่มีการใช้
 ระดับเสียงขั้นที่ 6 ของมาตราเสียง C Natural Minor คือ เสียง A^b

(ภาพโน้ตแสดงบันไดเสียง C Natural Minor)

จังหวะของบทเพลง ของเพลงรำโทนไทยเบิ้ง

จังหวะของบทเพลงรำโทนไทยเบิ้ง มีความเร็วของจังหวะแต่ละ (Tempo) เท่ากับ 96 ครั้ง ในหนึ่งนาที (Tempo ♩ = 96)

กระสวนจังหวะโทน ของเพลงรำโทนไทยเบิ้ง จะมีกระสวนจังหวะ ที่ไม่สลับซับซ้อน ตัวโน้ตที่นำมาเขียนเป็นกระสวนจังหวะ มี ตัวเข็มนาฬิกา 1 ชั้น เท่านั้น ดังนี้

รูปแบบของเพลง รำโทนไทยเบิ้ง

เพลงรำโทนไทยเบิ้ง จะมีรูปแบบของบทเพลง ลักษณะทำนองเพลงจะเป็นทำนองที่ มีการร้องซ้ำบางวรรค และเป็นอีกเพลงที่มีรูปแบบของบทเพลง ที่ไม่มีการซ้ำทั้งบทเพลง คือร้องเพียงรอบเดียวแล้วจบเพลงเลย

จากโน้ตเพลงด้านล่าง จะเห็นได้ว่า เพลงรำโทนไทยเบิ้ง จะร้องตั้งแต่ห้องที่ 1 จนถึงห้องสุดท้าย แล้วจบเพลง ลักษณะของทำนองเพลงเช่นนี้ เป็นการร้องซ้ำทำนองในบางวรรค แต่ก็ร้องเพียงเทียวเดียว เนื่องจากเป็นบทเพลงที่มีเนื้อร้องค่อนข้างยาว ถ้าเปรียบเทียบกับเพลงรำโทนอื่น ๆ จึงร้องเพียงรอบเดียว

1. ราโทนไทยเบิ้ง

Tempo ♩ = 96

ทำนองร้อง

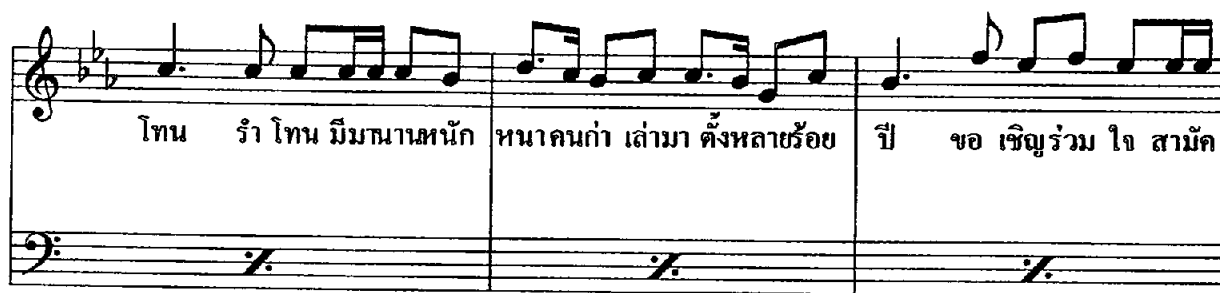
ราโทนไทยเบิ้ง มา แล้วเสียงแจ๊วแจ๊วของเก่า แต่ ก่อนเก่า แก่ แน่

โทน

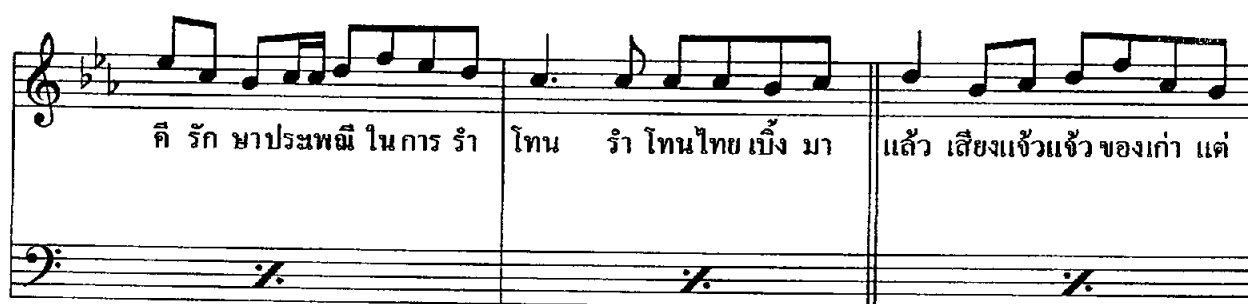
นอนอย่าควั่นคัตตอน อนุรักษ์รำ โทน รำ โทน มีมานานหนักหนาเราพากัน มา อนุรักษ์เข้า

ไว้ ของเก่า ปู่ ย่า ตา ยายรักษาประเพณีไว้ของเก่าไทย เดิม สามัคคี อ อนุรักษ์เข้า

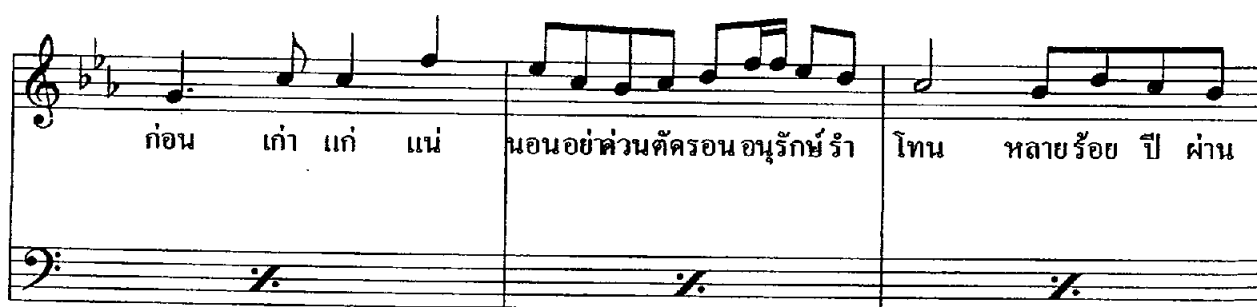
ไว้ มรดกของไทย สมัย แต่ ก่อน สามัคคี นี้ ดี แน่ นอนมาชมกัน ก่อนของเก่า รำ

โทน รำ โทน มีมณฑานหนัก หนาคนเก่า เล่ามา ตั้งหลายร้อย ปี ขอ เชิญร่วม ใจ สามัค

คี รัก ษาประพณี ในการ รำ โทน รำ โทนไทย เบิ่ง มา แล้ว เสียงแจ้วแจ้ว ของเก่า แต่

ก่อนเก่า แก่ แน่ นอนอยู่ถ้วนตติรอนอนุรักษรำ โทน หลายร้อย ปี ผ่าน

มา ยัง มี อีกหนวระ บำบ้าน ไร ถ้า มี คน สน ใจจะร้องให้ ฟัง ก็ ได้ระ บำบ้าน

ไร่ คู่ กับ ไร่ โทณ ชัด ช้ำ ระ บำ ที่ ไหนเล่าเอ๋ย แม่ ชื่น ใจ เอ๋ย ระ บำ บ้าน

ไร่ ชัด ช้ำ กระ ษา เจ้า หงส์ ปีก อ่อนร่อน ลง อยู่ใน คง มะ ไพ พวก เรา ที่

มามารักกัน สามัคคีกันหนจะได้สุข ใจ ไร่ โทณ กัน เกิด หนาอย่าด่วน ระ อา พี่น้องทุก

คน เชิญ สี่ พี่ น้อง มา สนุก เฮ ฮา มา เล่น ไร่ โทณ

FINE

ความหมายของเพลงรัก รัก รัก

เพลงรัก รัก รัก

รัก รัก รัก
สะเคาะกระไรว่าชม (ซ้ำ)

หัวอกจะหักถูกรักหลอกหลวง
ยังไม่เท่าลมชายหลวง

จากเนื้อเพลงข้างต้น เพลงรัก รัก รัก เป็นเพลงที่สั้นกะทัดรัด เป็นเพลงรักที่กล่าวถึงเรื่องของความรัก แต่เป็นรักหลวง มีการเปรียบเทียบ คือ สะเคาะกระไรว่าชม ยังไม่เท่าลมชายหลวง สรุปได้ว่า น้ำคำของผู้ชายนั้น เชื่อถือไม่ได้ และหากหญิงหลงเชื่อคำของชายแล้ว คงต้องจำใจแน่นอน

ภาษาที่ใช้ของเพลงรัก รัก รัก

เพลงรัก รัก รัก มีการใช้ภาษาที่เรียบง่าย เป็นคำที่ใช้กันในชีวิตประจำวัน ไม่มีอะไรซับซ้อน ฟังแล้วสามารถเข้าใจความหมายได้ทันที

ฉันทลักษณ์ (โครงสร้าง) ของเพลง รัก รัก รัก

เพลงรัก รัก รัก

รัก รัก รัก
สะเคาะกระไรว่าชม (ซ้ำ)

หัวอกจะหักถูกรักหลอกหลวง
ยังไม่เท่าลมชายหลวง

0 0 0	0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0	0 0 0 0 0 0

เพลงรัก รัก รัก จะประกอบไปด้วย 1 บท กับอีก 1 บาท แต่ละบทมี 2 บาท แต่ละบาท มี 2 วรรค และมีจำนวนวรรคทั้งหมด 4 วรรค คำในแต่ละวรรคมีตั้งแต่ 3 คำ ถึง 8 คำ ในแต่ละวรรคก็มีจำนวนคำที่ไม่แน่นอน

จากการศึกษาแผนผังข้างต้น พบว่า เพลงรัก รัก รัก ของหมู่บ้านโคกสูง ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี มีสัมผัสที่ไม่แน่นอน มีเสียงคำสัมผัสคล้องจอง ได้แก่ วรรคที่ 1

คำสุดท้าย กับวรรคที่ 2 คำที่ 4 คือ รัก รัก รัก หัวอกจะหักถูกรักหลอกหลวง และ วรรคที่ 3 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 4 คำที่ 4 คือ สะเดากระไรว่าชม ยังไม่เท่าลมชายหลง ลักษณะของการประพันธ์เช่นนี้ ทำให้ง่ายต่อการร้อง และเกิดความไพเราะของบทเพลง

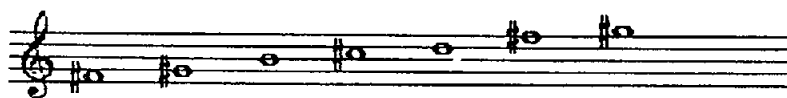
มาตราเสียงของเพลงรัก รัก รัก

จากสกอร์บทเพลงที่ถอดบันทึกเป็นโน้ต โดยเทียบกับระดับเสียงมาตรฐานสากลของบทเพลงรัก รัก รัก เสียงต่ำสุดจะอยู่ที่เสียง F (ช่องที่ 1 คือ ระหว่างเส้นที่ 1 กับเส้นที่ 2 ของบรรทัด 5 เส้น ของกุญแจซอล) เสียงสูงสุดจะอยู่ที่เสียง G (บนบรรทัด 5 เส้น ของกุญแจซอล) สูงจากเสียงต่ำสุดของบทเพลง เท่ากับ 9 เสียง (คู่ 9th) ดังภาพแสดง

ภาพโน้ตแสดงเสียงต่ำสุดและเสียงสูงสุด (Range) ของบทเพลงรัก รัก รัก

สังเกตจากสกอร์เพลง ถ้าเรียงตามลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของเพลงรัก รัก รัก จะได้ดังนี้

(ภาพโน้ตแสดงเสียงเรียงลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของบทเพลงรัก รัก รัก)

จากภาพโน้ตเพลง เสียงขั้นที่ 3 และขั้นที่ 6 ไม่ปรากฏในบทเพลง ถ้าพิจารณาจากโน้ตกลุ่มเสียงของบทเพลงรัก รัก รัก จะใกล้เคียงมาตราเสียง F# Natural Minor แต่ในบทเพลง ไม่มีการใช้ระดับเสียงขั้นที่ 3 กับขั้นที่ 6 ของมาตราเสียง F# Natural Minor คือ เสียง A กับเสียง E

2. รัก รัก รัก

First system of musical notation for the song 'รัก รัก รัก'. It consists of a treble and bass staff. The treble staff has a key signature of two sharps (F# and C#) and a common time signature. The melody starts with a whole rest, followed by a quarter note G4, a quarter note A4, and a quarter note B4. The bass staff has a whole rest, followed by a quarter note G3, a quarter note F3, and a quarter note E3. The lyrics are: รัก รัก รัก หัว อก จะ หัก ถูกรัก ลอก ลวง สะ เคา ะไร ว่า

Second system of musical notation. The treble staff continues the melody with a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, and a quarter note C5. The bass staff has a whole rest, followed by a quarter note G3, a quarter note F3, and a quarter note E3. The lyrics are: ขม สะ เคา ะไร ว่า ขม ยัง ไม่ เท่า ลม ชาย ลวง รัก รัก

Third system of musical notation. The treble staff has a whole rest, followed by a quarter note G4, and a quarter note A4. The bass staff has a whole rest, followed by a quarter note G3, and a quarter note F3. The lyrics are: ลวง

FINE

Fourth system of musical notation, consisting of empty treble and bass staves with a key signature of two sharps (F# and C#) and a common time signature.

ความหมายของเพลงนิกถึงอกคนจน

เพลงนิกถึงอกคนจน

นิกถึงอกคนจน	ไม่มีคนเขาจะรู้จัก
พูดถึงเรื่องความรัก	วาสนาไม่ชัก ฉันไม่यरกรักเลย
หยุดก่อน ช้าก่อน	อย่าทำใจร้อนไปเลยพี่เฮ้ย
คู่ดีเขามีไว้เซย	อย่ามารักน้องเลย น้องไม่เคยรักใคร
บอกหญิงความจริงใจพี่	คู่รักพี่ไม่มี พี่ไม่เคยรักใคร
ฉันไม่เชื่อหรือกพี่	พี่ไม่มีจริง ๆ (ซ้ำ*)
พ้นจากยอดหญิง	พี่ไม่เคยรักใคร
รักน้องให้มาถามไถ่	ให้ผู้ใหญ่เขามาสู่ขอ
แต่งงานตามประเพณี (ซ้ำ)	เวลานี้เงินพี่ไม่พอ
ให้พี่ตั้งต้น.....	ไปตลาดหาของมาขาย
เลี้ยงหมู เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่	ทำนา ทำไร่ ปลูกฝ้าย ก็พอ

จากเนื้อเพลง นิกถึงอกคนจน ข้างต้น จะเห็นได้ว่าเป็นเพลงที่ค่อนข้างยาวอีกเพลงหนึ่ง เนื้อหาของเพลงจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับชายหนุ่มกับหญิงสาว พูดถึงชายหนุ่มที่มีฐานะยากจน แต่ไม่กล้าที่จะมีรักกับสาวใด เพราะกลัวว่าสาวจะไม่รัก เพราะตนเป็นคนไม่มีฐานะ เป็นการร้องเกี่ยวพาราตี ชายร้องเกี่ยวหญิงสาว เพื่อให้หญิงสาวเห็นใจ และรับรัก ในเนื้อเพลงบางวรรคจะมีความหมายว่า ฝ่ายชายอยากจะมาสู่ขอตามประเพณี แต่ติดอยู่ที่ว่า ไม่มีเงิน จึงขอตั้งต้นใหม่ โดยการเลี้ยงเป็ด เลี้ยงหมู เลี้ยงไก่ ทำนา ทำไร่ ปลูกฝ้าย ดังเนื้อเพลง 2 วรรคสุดท้าย

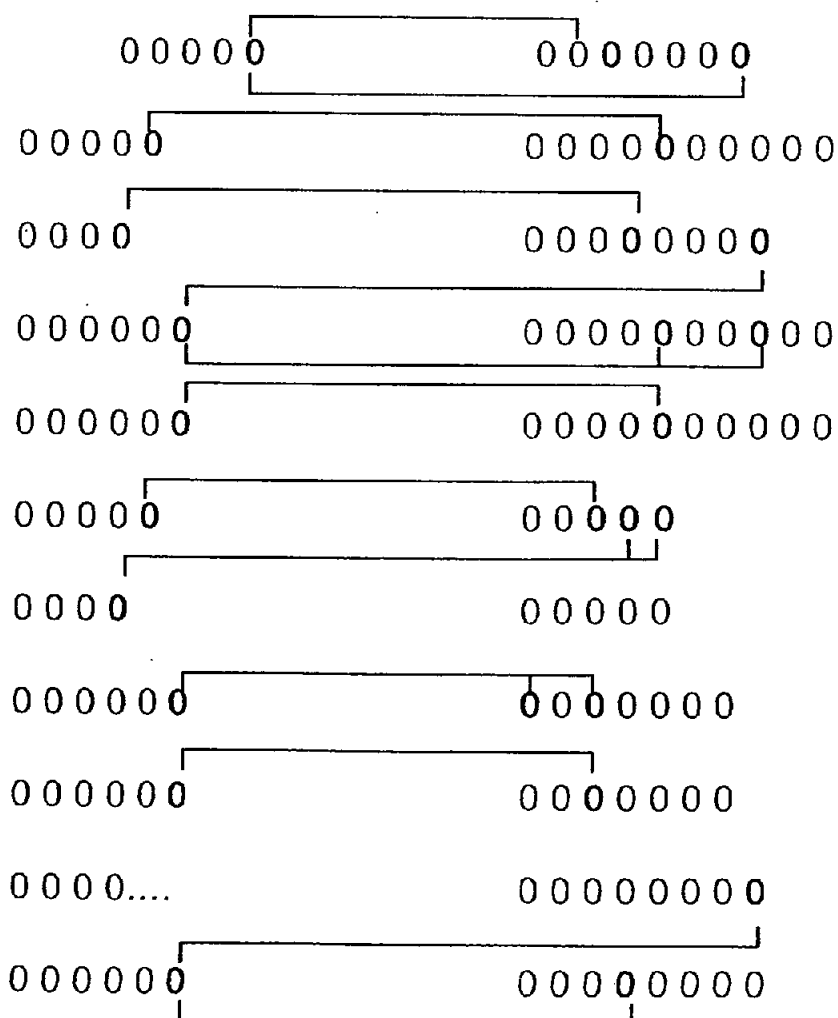
ภาษาที่ใช้ของเพลง นิกถึงอกคนจน

เพลงนิกถึงอกคนจนของหมู่บ้านโคกสูง ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี มีการใช้ภาษาที่เรียบง่าย เป็นเพลงที่มีเนื้อร้องค่อนข้างยาวกว่าเพลงรำไท่นอื่น ๆ แต่เนื่องจากการใช้ภาษาง่าย ๆ เป็นภาษาที่ใช้กันในชีวิตประจำวัน ทำให้จดจำเพลงได้ง่าย

ฉันทลักษณ์ (โครงสร้าง) ของเพลงนิกถึงอกคนจน

เพลงนิกถึงอกคนจน

นิกถึงอกคนจน	ไม่มีคนเขาจะรู้จัก
พูดถึงเรื่องความรัก	วาสนาไม่ชัก ฉันทไม่यरักเลย
หยุดก่อน ช้าก่อน	อย่าทำใจร้อนไปเลยพี่เอ๋ย
คู่ดีเขามีไว้เซย	อย่ามารักน้องเลย น้องไม่เคยรักใคร
ยอดหญิงความจริงใจพี่	คู่รักพี่ไม่มี พี่ไม่เคยรักใคร
ฉันทไม่เชื่อหรือพี่	พี่ไม่มีจริง ๆ (ซ้ำ*)
พ้นจากยอดหญิง	พี่ไม่เคยรักใคร
รักน้องให้นาตามไถ่	ให้ผู้ใหญ่เขามาสู่ขอ
แต่งงานตามประเพณี (ซ้ำ)	เวลานี้เงินพี่ไม่พอ
ให้พี่ตั้งคั้น.....	ไปตลาดหาของมาขาย
เลี้ยงหมู เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่	ทำนา ทำไร่ ปลุกฝ้าย ก็พอ

เพลงนี้ถึงออกคนจน จะประกอบไปด้วย 5 บท กับอีก 1 บาท แต่ละบทมี 2 บาท แต่ละบาท มี 2 วรรค และมีจำนวนวรรคทั้งหมด 22 วรรค คำในแต่ละวรรคมีตั้งแต่ 4 คำ ถึง 10 คำ ในแต่ละวรรคก็มีจำนวนคำที่ไม่แน่นอน

จากการศึกษาแผนผังข้างต้น พบว่า เพลงนี้ถึงออกคนจน ของหมู่บ้านโคกสูง ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี มีสัมผัสที่ไม่แน่นอน มีเสียงคำสัมผัสคล้องจอง ได้แก่ วรรคที่ 1 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 2 คำที่ 3 คือ นี้ถึงออกคนจน ไม่มีคนเขาจะรัก วรรคที่ 2 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 3 คำสุดท้าย คือ ไม่มีคนเขาจะรัก พุดถึงเรื่องความรัก วรรคที่ 3 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 4 คำที่ 5 คือ พุดถึงเรื่องความรัก วาสนาไม่ชัก ฉันไม่อย่ารักเลย วรรคที่ 5 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 6 คำที่ 4 คือ หยุดก่อน ช้าก่อน อย่าทำใจร้อนไปเลยพี่เอ๋ย วรรคที่ 6 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 7 คำสุดท้าย คือ อย่าทำใจร้อนไปเลยพี่เอ๋ย คู่ดีเขามีไว้เชย วรรคที่ 7 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 8 คำที่ 5 คือ คู่ดีเขามีไว้เชย อย่างารักน้องเลย น้องไม่เคยรักใคร สัมผัสสระ ได้แก่ วรรคที่ 9 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 10 คำที่ 5 คือ บอกหญิงความจริงใจพี่ คู่รักที่ไม่มีพี่ไม่เคยรักใคร วรรคที่ 11 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 12 คำที่ 3 คือ ฉันไม่เชื่อหรือพี่ พี่ไม่มีจริง ๆ สัมผัสคล้องจอง ได้แก่ วรรคที่ 12 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 13 คำสุดท้าย คือ พี่ไม่มีจริง ๆ พันจากยอดหญิง วรรคที่ 15 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 16 คำที่ 1, 3 คือ รักน้องให้มาถามไถ่ ใช้ผู้ใหญ่เขามาสู่ขอ สัมผัสสระ ได้แก่ วรรคที่ 17 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 18 คำที่ 3, 5 คือ แต่งงานตามประเพณี เวลานี้เงินพี่ไม่พอ คำสัมผัสคล้องจอง ได้แก่ วรรคที่ 20 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 21 คำสุดท้าย คือ ไปตลาดหาของมาขาย เลี้ยงหมู เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ สัมผัสสระ ได้แก่ วรรคที่ 21 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 22 คำที่ 4 คือ เลี้ยงหมู เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ ทำนา ทำไร่ ปลูกฝ้าย ก็พอ จากการประพันธ์ดังกล่าว ทำให้ง่ายต่อการขับร้อง และทำให้บทเพลงมีความไพเราะ

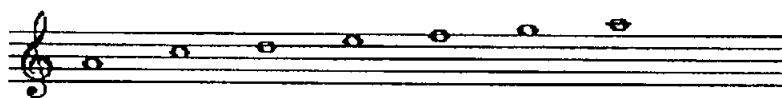
มาตราเสียงของเพลงนี้ถึงออกคนจน

จากสกอรับบทเพลงที่ถอดบันทึกเป็นโน้ต โดยเทียบกับระดับเสียงมาตรฐานสากลของบทเพลงนี้ถึงออกคนจน เสียงคำสุดท้ายจะอยู่ที่เสียง F (ช่องที่ 1 คือ ระหว่างเส้นที่ 1 กับเส้นที่ 2 ของบรรทัด 5 เส้น ของกุญแจซอล) เสียงสูงสุดจะอยู่ที่เสียง G (บนบรรทัด 5 เส้น ของกุญแจซอล) สูงจากเสียงคำสุดท้ายของบทเพลง เท่ากับ 9 เสียง (คู่ 9th) ดังภาพแสดง

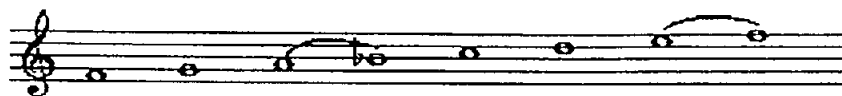
ภาพโน้ตแสดงเสียงต่ำสุดและเสียงสูงสุด (Range) ของบทเพลงนี้ถึงออกคนจน

สังเกตจากสกออร์เพลง ถ้าเรียงตามลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของเพลงนี้ถึงออกคนจน จะได้ดังนี้

(ภาพโน้ตแสดงเสียงเรียงลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของบทเพลงนี้ถึงออกคนจน)

จากภาพโน้ตเพลง เสียงขึ้นที่ 2 ไม่ปรากฏในบทเพลง ถ้าพิจารณาจากโน้ตกลุ่มเสียงของบทเพลงนี้ถึงออกคนจน จะใกล้เคียงมาตราเสียง F Natural Major แต่ในบทเพลง ไม่มีการใช้ระดับเสียงขึ้นที่ 4 ของมาตราเสียง F Natural Major คือ เสียง B^b

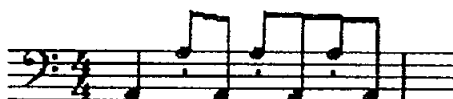

(ภาพโน้ตแสดงบันไดเสียง F Natural Major)

จังหวะของบทเพลง ของเพลงนี้ถึงอกคนจน

จังหวะของบทเพลงนี้ถึงอกคนจน มีความเร็วของจังหวะเคาะ (Tempo) เท่ากับ 96 ครั้ง ในหนึ่งนาที (Tempo $\text{♩} = 96$)

กระสวนจังหวะโทน ของเพลงนี้ถึงอกคนจน จะมีกระสวนจังหวะ ที่ไม่สลับซับซ้อน ตัวโน้ตที่นำมาเขียนเป็นกระสวนจังหวะ มี ตัวดำ และ ตัวเข็ปัด 1 ชั้น ดังนี้

รูปแบบของเพลง นึกถึงอกคนจน

เพลงนี้ถึงอกคนจน จะมีรูปแบบของบทเพลง ลักษณะทำนองเพลงจะเป็นทำนองที่ มีการร้องซ้ำบางวรรค และเป็นอีกเพลงหนึ่ง ที่มีการร้องซ้ำทั้งเพลง

จากโน้ตเพลงด้านล่าง จะเห็นได้ว่า เพลงนี้ถึงอกคนจน จะร้องตั้งแต่ห้องที่ 1 จนถึงห้อง ที่ 23 แล้วย้อนกลับไปห้องที่ 2 และร้องไปจนถึงห้องที่ 22 แล้วข้ามไปห้องที่ 24 คือห้องสุดท้าย แล้วจบเพลง ลักษณะของทำนองเพลงเช่นนี้ เป็นการร้องซ้ำทำนองในบางวรรค และร้องซ้ำทั้งบทเพลง

17. นึกถึงออกคนจน

First system of musical notation. The treble clef staff contains the melody with lyrics: นึก ถึง ออก คน จน ไม่ มี คน เขาจะ รู้ จัก พุด ถึง เรื่อง ความ. The bass clef staff contains a simple accompaniment line.

Second system of musical notation. The treble clef staff contains the melody with lyrics: รัก วาสนา ไม่ชักจูงไม่ยาก รัก เลย หยุต ก่อน ช้า ก่อนอย่า ทำ ใจร้อน ไป เลย พี่. The bass clef staff contains a simple accompaniment line.

Third system of musical notation. The treble clef staff contains the melody with lyrics: เอ๋ย คู่ ดี เขามี ไว้ เชยอย่ามา รัก น้อง เลย น้อง ไม่เคยรัก ใคร ขอดหญิง ความ จริงใจ. The bass clef staff contains a simple accompaniment line.

Fourth system of musical notation. The treble clef staff contains the melody with lyrics: พี่ คู่รักพี่ ไม่ มี พี่ไม่เคย รัก ใคร จันไม่เชื่อ หรือพี่ พี่ไม่ มีจริง ๆ จันไม่เชื่อหรือพี่ พี่ ไม่ มีจริง. The bass clef staff contains a simple accompaniment line.

จริงพ้นจากขอหญิงที่ไม่เคยรัก ใคร รัก นื่อง ให้ มา ตาม ได้ ไซ้ ผู้ใหญ่ เขามา สู่

แต่ง กัน ตามประ เพ ณี แต่ง กัน ตามประ เพ ณี เว ลา นี้ เงิน ที่ ไม่

พอ ให้ ที่ ตั้ง ดัน ไป ค ลาด หา ของ มา ขาข เลี้ยง หมู เลี้ยงเป็ด เลี้ยง

ไก่อ ทำ นา ทำ ไร่ปลูกฝ้าย ก็ 1. พอ นึก ถึง ออก คน 2. พอ

FINE

5. เพลงประเภทที่เกี่ยวกับตัวละครในวรรณคดี

การวิเคราะห์เนื้อร้อง

ความหมาย

เพลงประเภทที่เกี่ยวกับตัวละครในวรรณคดี ของศาลโลกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี จากที่ผู้วิจัยได้ทำการบันทึกมาเพื่อทำการวิเคราะห์ จะมีเพลงประเภทที่เกี่ยวกับตัวละครในวรรณคดี เพียง 1 บทเพลงเท่านั้น คือ เพลงลักษณะวงศ์แก้วตา ซึ่งมีเนื้อร้องดังนี้

เพลงลักษณะวงศ์แก้วตา

ลักษณะวงศ์แก้วตา	มาเล่นซ่อนหากับพราหมณ์เณร
แอบซัดหัวฟัดจะแอบก่อน (ซ้ำ)	ให้พราหมณ์เณรไปเที่ยวตามหา
กูก้องตัวน้องไม่กุ่มรับ (ซ้ำ)	ถ้าไม่งามซักฟักไม่กลับพารา

ความหมายของบทเพลง ลักษณะวงศ์แก้วตา เป็นการกล่าวถึงชื่อตัวละครในวรรณคดี เรื่องลักษณะวงศ์ ซึ่งเป็นวรรณคดีที่อยู่กับคนไทยมานานเรื่องหนึ่ง ตัวเอกของเรื่อง ก็คือ ลักษณะวงศ์ และพราหมณ์เณร แต่ที่จริงแล้ว คำว่าพราหมณ์ นั้น จะมีเฉพาะผู้ชายเท่านั้นที่จะเป็นพราหมณ์ได้ แต่ในเรื่องลักษณะวงศ์นั้น เณร เป็นชื่อของผู้หญิงคนหนึ่ง ซึ่งปลอมตัวเป็นพราหมณ์

ภาษาที่ใช้ของเพลงประเภทที่เกี่ยวกับตัวละครในวรรณคดี

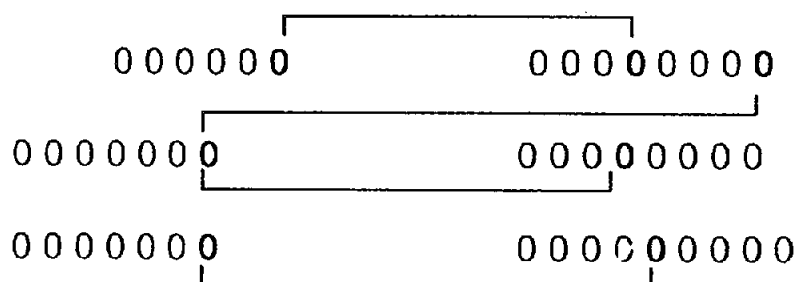
เพลงประเภทที่เกี่ยวกับตัวละครในวรรณคดี ของหมู่บ้านโคกสูง ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี คำบางคำ เป็นชื่อของตัวละครในวรรณคดี ส่วนภาษาอื่น มีการใช้ภาษาที่เรียบง่าย เป็นเพลงที่มีเนื้อร้องสั้น ทำให้จดจำเพลงได้ง่าย

ฉันทลักษณ์ของเพลงลักษณะวงศ์แก้วตา

เพลงรำไท่น เพลงลักษณะวงศ์แก้วตา จะมีทั้งฉันทลักษณ์ไม่แน่นอน จะมีทั้งสัมผัสสระ สัมผัสอักษร และการซ้ำคำ ซึ่งจะคล้ายกับกลอนทั่ว ๆ ไป มีการใช้คำคล้องจอง ซึ่งก็ไม่ได้กำหนดจำนวนคำที่ตายตัว ซึ่งแต่ละวรรคของบทเพลงก็จะมีจำนวนคำที่ไม่เท่ากัน จะมีการใช้คำตั้งแต่ 6 คำ ไปจนถึง 10 คำ สำหรับเพลงประเภทที่เกี่ยวกับตัวละครในวรรณคดี ของตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม ดังนี้

เพลงลักษณะวงศ์แก้วตา

ลักษณะวงศ์แก้วตา	มาเล่นซ่อนหากับพราหมณ์เกสร
แอบซิดัวพีจะแอบก่อน (ซ้ำ)	ให้พราหมณ์เกสรไปเที่ยวควาหา
กู่ก้องตัวน้องไม่กู่รับ (ซ้ำ)	ถ้าไม่ได้งามซักพีไม่กลับพารา

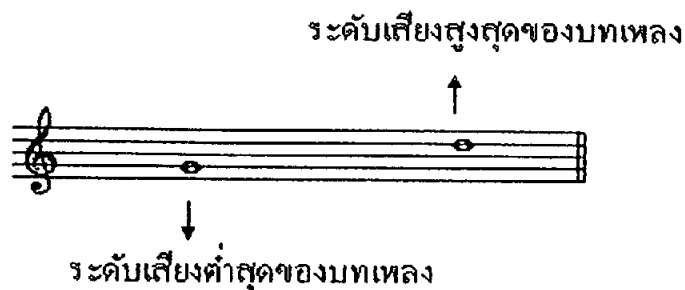

เพลงลักษณะวงศ์แก้วตา จะประกอบไปด้วย 1 บท กับอีก 1 บท แต่ละบทมี 2 บาท แต่ละบาท มี 2 วรรค และมีจำนวนวรรคทั้งหมด 6 วรรค คำในแต่ละวรรคมีตั้งแต่ 4 คำ ถึง 10 คำ ในแต่ละวรรคก็มีจำนวนคำที่ไม่แน่นอน

จากการศึกษาแผนผังข้างต้น พบว่า เพลงลักษณะวงศ์แก้วตา ของหมู่บ้านโคกสูง ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี มีสัมผัสที่ไม่แน่นอน มีเสียงคำสัมผัสสระ ได้แก่ วรรคที่ 1 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 2 คำที่ 4 คือ ลักษณะวงศ์แก้วตา มาเล่นซ่อนหากับพราหมณ์เกสร คำสัมผัสคล้องจอง ได้แก่วรรคที่ 2 คำสุดท้าย กับ วรรคที่ 3 คำสุดท้าย คือ มาเล่นซ่อนหากับพราหมณ์เกสร แอบซิดัวพีจะแอบก่อน วรรคที่ 3 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 4 คำที่ 4 คือ แอบซิดัวพีจะแอบก่อน ให้พราหมณ์เกสรไปเที่ยวควาหา และวรรคที่ 5 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 6 คำที่ 5 คือ กู่ก้องตัวน้องไม่กู่รับ ถ้าไม่ได้งามซักพีไม่กลับพารา จากการประพันธ์เช่นนี้ ทำให้บทเพลงมีความไพเราะ และจดจำบทเพลงได้ง่าย

มาตราเสียงของเพลงลักษณะวงศ์แก้วตา

จากสกอรับบทเพลงที่ถอดบันทึกเป็นโน้ต โดยเทียบกับระดับเสียงมาตรฐานสากลของบทเพลงลักษณะวงศ์แก้วตา เสียงต่ำสุดจะอยู่ที่เสียง G (คาบเส้นที่ 2 ของบรรทัด 5 เส้น ของกุญแจซอล) เสียงสูงสุดจะอยู่ที่เสียง D (คาบเส้นที่ 4 ของบรรทัด 5 เส้น ของกุญแจซอล) สูงจากเสียงต่ำสุดของบทเพลง เท่ากับ 5 เสียง (คู่ 5 Perfect) ดังภาพแสดง

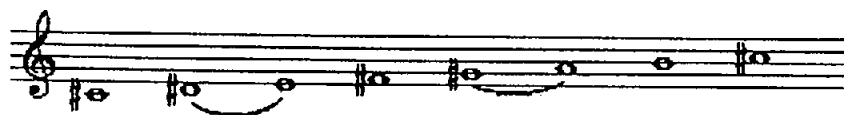
ภาพโน้ตแสดงเสียงต่ำสุดและเสียงสูงสุด (Range) ของบทเพลงลักษณะวงศ์แก้วตา

สังเกตจากสกอ์เพลง ถ้าเรียงตามลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของเพลงลักษณะวงศ์แก้วตา
จะได้ดังนี้

(ภาพโน้ตแสดงเสียงเรียงลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของบทเพลงลักษณะวงศ์แก้วตา)

จากภาพโน้ตเพลง เสียงขั้นที่ 2 ไม่ปรากฏในบทเพลง ถ้าพิจารณาจากโน้ตกลุ่มเสียงของบทเพลงลักษณะวงศ์แก้วตา จะใกล้เคียงมาตราเสียง C# Natural Minor แต่ในบทเพลง ไม่มีการใช้ระดับเสียงขั้นที่ 3, 4 และขั้นที่ 6 ของมาตราเสียง C# Natural Minor คือ เสียง E, F# และ A

(ภาพโน้ตแสดงบันไดเสียง C# Natural Major)

1. ลักษณะวงศ์แก้วตา

Tempo ♩ = 96

ทำนองร้อง

โทน

ลักษณะวงศ์ แก้ว ตามา เล่นซ่อนหากับพราหมณ์เก สร แอบ ซิ ตัว พี่จะแอบ

ก่อน แอบ ซิ ตัว พี่จะแอบ ก่อนให้พราหมณ์เก สรไปเที่ยวตาม หา กู ก้องตัวน้องไม่ กู

รับ กู ก้อง ตัวน้องไม่ กู รับ ถ้าไม่ได้ งามซักแล้วพี่ไม่กลับ พา รา ลักษณะวงศ์ แก้ว

รา

FINE

6. เพลงรำโทนประเภททั่วไป

การวิเคราะห์เนื้อร้อง

ความหมาย

ประเภทของเพลงรำโทนนอกจากที่ผู้วิจัยได้กล่าวมาแล้วนั้น ก็ยังมีประเภทอื่น ๆ อีกเช่นกัน ซึ่งเพลงประเภทนี้ มีทั้งสิ้น 2 เพลง คือ เพลงลมทะเลพัดล่อง และเพลง ดาว ไกลเมื่อบ่ายหัว ดังนี้

ความหมายของเพลงลมทะเลพัดล่อง

เพลงลมทะเลพัดล่อง

ลมทะเลพัดล่อง
จากถิ่นหาถิ่นไกลแดน (ซ้ำ)

นกยูงทองมาร้องรำแพน
นกยูงรำแพนพลัดแดนมาไกล

จากเนื้อหาดังกล่าว หากจะแปลความหมายตามคำในบทเพลง ก็จะมีหมายถึง นกยูงทองที่แสนสวยงาม ต้องจากพลัดถิ่นมาจากแดนไกล เพื่อความอยู่รอดของตน เปรียบเทียบผู้คนที่ต้องจากถิ่นฐานบ้านเกิด เพื่อที่จะไปทำงานต่างถิ่น ซึ่งอยู่ห่างไกลบ้านเกิดเมืองนอน

ภาษาที่ใช้ของเพลงลมทะเลพัดล่อง

เพลงลมทะเลพัดล่อง ของหมู่บ้านโคกสูง ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี มีการใช้ภาษาที่เรียบง่าย เป็นเพลงที่มีเนื้อร้องสั้น ทำให้จดจำเพลงได้ง่าย

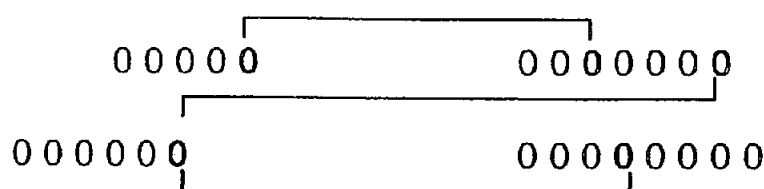
ฉันทลักษณ์ของเพลงลมทะเลพัดล่อง

เพลงรำโทน เพลงลมทะเลพัดล่องจะมีทั้งฉันทลักษณ์ไม่แน่นอน ซึ่งจะคล้ายกับกลอนทั่ว ๆ ไป มีการใช้คำคล้องจอง ซึ่งก็ไม่ได้กำหนดจำนวนคำที่ตายตัว ซึ่งแต่ละวรรคของบทเพลงก็จะมีจำนวนคำที่ไม่เท่ากัน จะมีการใช้คำตั้งแต่ 5 คำไปจนถึง 9 คำ ดังนี้

เพลงลมทะเลพัดล่อง

ลมทะเลพัดล่อง
จากถิ่นหาถิ่นไกลแดน (ซ้ำ)

นกยูงทองมาร้องรำแพน
นกยูงรำแพนพลัดแดนมาไกล

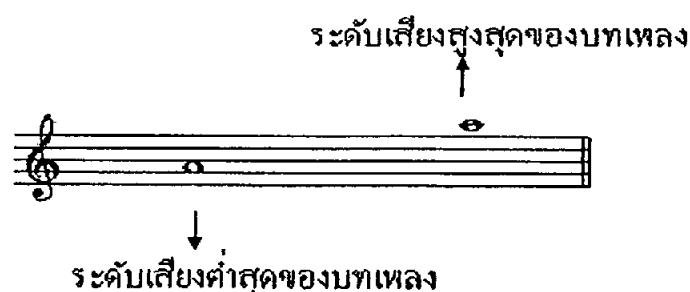

เพลงลมทะเลพัดล่อง จะประกอบไปด้วย 1 บท แต่ละบทมี 2 บาท แต่ละบาท มี 2 วรรค และมีจำนวนวรรคทั้งหมด 4 วรรค คำในแต่ละวรรคมีตั้งแต่ 5 คำ ถึง 8 คำ ในแต่ละวรรคก็มีจำนวนคำที่ไม่แน่นอน

จากการศึกษาแผนผังข้างต้น พบว่า เพลงลมทะเลพัดล่อง ของหมู่บ้านโคกสูง ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี มีสัมผัสที่แน่นอน มีเสียงคำสัมผัสคล้องจอง ได้แก่ วรรคที่ 1 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 2 คำที่ 3 คือ ลมทะเลพัดล่อง นกยูงทองมาร้องรำแพน คำสัมผัสคล้องจอง ได้แก่ วรรคที่ 2 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 3 คำสุดท้าย คือ นกยูงทองมาร้องรำแพน จากถิ่นหาถิ่นไกลแดน และ วรรคที่ 3 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 4 คำที่ 4 คือ จากถิ่นหาถิ่นไกลแดน นกยูงรำแพนพลัดแดนมาไกล จากการประพันธ์เช่นนี้ให้บทเพลงมีความไพเราะ และเป็นบทเพลงที่สั้น ทำให้ง่ายต่อการจดจำ

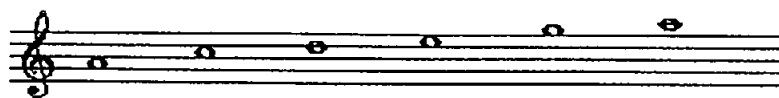
มาตราเสียงของเพลงลมทะเลพัดล่อง

จากสกอรับบทเพลงที่ถอดบันทึกเป็นโน้ต โดยเทียบกับระดับเสียงมาตรฐานสากลของบทเพลงลมทะเลพัดล่อง เสียงต่ำสุดจะอยู่ที่เสียง A (ช่องที่ 2 คือ ระหว่างเส้นที่ 2 กับเส้นที่ 3 ของบรรทัด 5 เส้น ของกุญแจซอล) เสียงสูงสุดจะอยู่ที่เสียง A (คาบเส้นน้อย บนบรรทัด 5 เส้น ของกุญแจซอล) สูงจากเสียงต่ำสุดของบทเพลง เท่ากับ 8 เสียง (1 Octave) ดังภาพแสดง

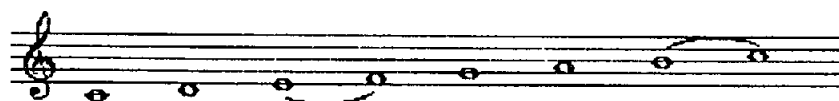
ภาพโน้ตแสดงเสียงต่ำสุดและเสียงสูงสุด (Range) ของบทเพลงลมทะเลพัดล่อง

สังเกตจากสกอ์เพลง ถ้าเรียงตามลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของเพลงลมทะเลพัดล่อง จะได้ดังนี้

(ภาพโน้ตแสดงเสียงเรียงลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของบทเพลงลมทะเลพัดล่อง)

จากภาพโน้ตเพลง เสียงขั้นที่ 2 และขั้นที่ 6 ไม่ปรากฏในบทเพลง ถ้าพิจารณาจากโน้ตกลุ่มเสียงของบทเพลงลมทะเลพัดล่อง จะใกล้เคียงมาตราเสียง C Natural Major แต่ในบทเพลง ไม่มีการใช้ระดับเสียงขั้นที่ 4 และขั้นที่ 7 ของมาตราเสียง C Natural Major คือ เสียง F และ B

(ภาพโน้ตแสดงบันไดเสียง C Natural Major)

จังหวะของบทเพลง ของเพลงลมทะเลพัดล่อง

จังหวะของบทเพลงลมทะเลพัดล่องมีความเร็วของจังหวะเคาะ (Tempo) เท่ากับ 96 ครั้ง ในหนึ่งนาที (Tempo ♩ = 96)

กระสวนจังหวะโทน ของเพลงลมทะเลพัดล่อง จะมีกระสวนจังหวะ ที่ไม่สลับซับซ้อน ตัวโน้ตที่นำมาเขียนเป็นกระสวนจังหวะ มี ตัวเข้บีด 1 ชั้นเท่านั้น ดังนี้

รูปแบบของเพลง ดมทะเลพัดล่อง

เพลงลมทะเลพัดล่อง จะมีรูปแบบของบทเพลง ลักษณะทำนองเพลงจะเป็นทำนองที่ มีการร้องซ้ำบางวรรค และเป็นอีกเพลงหนึ่ง ที่มีการร้องเพียงเที่ยวเดียว คือ ไม่มีการซ้ำทั้งบทเพลง

จากโน้ตเพลงด้านล่าง จะเห็นได้ว่า เพลงลมทะเลพัดล่อง จะร้องตั้งแต่ห้องที่ 1 จนถึงห้องห้องสุดท้าย แล้วจบเพลง ลักษณะของทำนองเพลงเช่นนี้ เป็นการร้องซ้ำทำนองในบางวรรค

1. ลมทะเลพัดล่อง

Tempo ♩ = 96

ทำนองร้อง

โทน

ลม ทะเล พัด ล่อง นก ยุง ทองมา ร้อง รำ แพน จาก ถิ่น หา กิน ไกล

แดน จาก ถิ่น หา กิน ไกล แดน นก ยุง รำ แพน พัด แดน มา ไกล พัด แดน พัด แดน มา

ไกล

FINE

สรุป

การวิเคราะห์เนื้อร้องของตำบลดอกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี

บทเพลงรำโทนของตำบลดอกสูง อำเภอพัฒนานิคม เป็นบทเพลงที่มีความหมายหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นบทเพลงประเภทปลุกใจ , เพลงที่สะท้อนให้เห็นสภาพบ้านเมือง, เพลงที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม, เพลงที่เกี่ยวกับความรัก การเกี่ยวพาราตี หรือชักชวนให้เล่นรำโทน, เพลงที่เกี่ยวกับตัวละคร ในวรรณคดีและบทเพลงประเภททั่วไป ซึ่งประเภทของบทเพลงที่มีมากที่สุด ได้แก่ ประเภทที่เกี่ยวกับความรัก การเกี่ยวพาราตี หรือชักชวนให้เล่นรำโทน

สำหรับภาษาที่ใช้ในบทเพลงนั้น ก็จะเป็นภาษาที่เรียบง่าย ฟังง่าย หากได้ฟังแล้วก็จะสามารถเข้าใจความหมายได้ทันที เป็นภาษาชาวบ้าน ไม่มีอะไรซับซ้อน เป็นภาษาที่ใช้กันในชีวิตประจำวัน

ฉันทลักษณ์ของบทเพลง แต่ละบทเพลงจะมีฉันทลักษณ์ (โครงสร้าง) ที่ค่อนข้างคล้ายกัน และคำสัมผัสที่ไม่แน่นอน จะมีทั้ง สัมผัสคล้องจอง สัมผัสสระ สัมผัสพ้องเสียง การซ้ำคำ และในแต่ละวรรคจะมีการใช้คำตั้งแต่ 2 คำ ไปจนถึง 11 คำ

มาตราเสียงของบทเพลงรำโทนตำบลดอกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี

ในการวิเคราะห์มาตราเสียงของบทเพลงรำโทนตำบลดอกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ในครั้งนี้ บทเพลงที่นำมาวิเคราะห์ในครั้งนี้ จะนำบทเพลงที่มีมาตราเสียงที่แตกต่างกัน เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่าง ในเรื่องมาตราเสียงของแต่ละบทเพลง ซึ่งแต่ละบทเพลงก็มีมาตราเสียงที่แตกต่างกันออกไป เช่น บางบทเพลงก็มีมาตราเสียงใกล้เคียงกับมาตราเสียง C Natural Major, G Natural Major, D Natural Major, E Natural Major, A Natural Major, B Natural Major, F Natural Major, B^b Natural Major, E Natural Minor, C Natural Minor เป็นต้น และยังมีมาตราเสียงอื่น ๆ อีกมาก

จังหวะของบทเพลงรำโทนของตำบลดอกสูง อำเภอพัฒนานิคม

เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ ที่นำมาใช้ในบทเพลงรำโทนของ ตำบลดอกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี จะมีเพียง โทน เพียงอย่างเดียวเท่านั้น

จังหวะของบทเพลงแต่ละบทเพลง มีความเร็วจังหวะเท่ากัน คือ มีความเร็วของจังหวะเคาะ (Tempo) เท่ากับ 96 ครั้ง ในหนึ่งนาที (Tempo ♩ = 96)

กระสวนจังหวะ โทน กระสวนจังหวะ โทนของบทเพลงรำโทนของ ตำบลโคกสูง อำเภอ ชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี เป็นกระสวนจังหวะที่ไม่สลับซับซ้อน ตัวโน้ตที่นำมาเขียนเป็นกระสวน จังหวะ มี ตัวค้ำ ตัวเข็บ 1 ชั้น และ ตัวเข็บ 2 ชั้น และมีตัวหยุดเข็บ 1 ชั้น กระสวนจังหวะ โทน ในแต่ละบทเพลง บางเพลงก็มีใช้กระสวนจังหวะแบบเดียวกัน และเพลงแต่ละเพลงก็จะใช้กระสวน จังหวะ รูปแบบใดก็จะใช้รูปแบบนั้น จนจบเพลง ไม่มีการเปลี่ยนใช้รูปแบบอื่น จากที่ผู้วิจัยได้ทำการ วิเคราะห์มาแล้วนั้น กระสวนจังหวะ โทนของเพลงรำโทนของตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จะมี กระสวนจังหวะทั้งสิ้น 11 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 จากตัวอย่างจากสกอร์โน้ตเพลง เพลง รัก รัก รัก เพลงกล่อมมะลิกัน และยังมีอีก หลายเพลงที่ใช้กระสวนจังหวะรูปแบบนี้

รูปแบบที่ 2 จากตัวอย่างจากสกอร์โน้ตเพลง รักจริงหรือรักเล่น และยังมีอีกหลายเพลงที่ใช้ กระสวนจังหวะรูปแบบนี้

รูปแบบที่ 3 จากตัวอย่างจากสกอร์โน้ตเพลง ยามพระจันทร์ครึ่งซีก และยังมีอีกหลายเพลง ที่ใช้กระสวนจังหวะรูปแบบนี้

รูปแบบที่ 4 จากตัวอย่างจากสกอร์โน้ตเพลง ลักษณะวงศ์แก้วดา และยังมีอีกหลายเพลงที่ใช้ กระสวนจังหวะรูปแบบนี้

รูปแบบที่ 5 จากตัวอย่างจากสกอร์โน้ตเพลง จันทร์จำจันทร์ ฉันทมาซ้ำไปหน่อย และยังมีอีกหลายเพลงที่ใช้กระสวนจังหวะแบบนี้

รูปแบบที่ 6 จากตัวอย่างจากสกอร์โน้ตเพลง ฉันทมองแล้วเธอจะเก้อ และยังมีอีกหลายเพลงที่ใช้กระสวนจังหวะแบบนี้

รูปแบบที่ 7 รูปแบบนี้ จะเป็นการปรบมือเข้าจังหวะ เท่านั้น จากตัวอย่างจากสกอร์โน้ตเพลง ไก่เอ๋ยไก่แก้ว เพลงนั้นดอกอะไร และยังมีอีกหลายเพลงที่ใช้กระสวนจังหวะแบบนี้

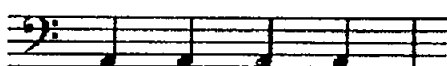
รูปแบบที่ 8 จากตัวอย่างจากสกอร์โน้ตเพลง ลมเย็น เย็น ดอกบัวไทย และยังมีอีกหลายเพลงที่ใช้กระสวนจังหวะแบบนี้

รูปแบบที่ 9 จากตัวอย่างจากสกอร์โน้ตเพลง ว่าที่เราเคยเล่น จันมาช้าไปหน่อย และยังมีอีกหลายเพลงที่ใช้กระสวนจังหวะแบบนี้

รูปแบบที่ 10 จากตัวอย่างจากสกอร์โน้ตเพลง จันมองแล้วเธอจะเกือ และยังมีอีกหลายเพลงที่ใช้กระสวนจังหวะแบบนี้

รูปแบบที่ 11 จากตัวอย่างจากสกอร์โน้ตเพลง เพลง รำโทนไทยเบิ้ง และยังมีอีกหลายบทเพลงที่ใช้กระสวนจังหวะแบบนี้

รูปแบบของบทเพลงรำโทน ของตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม

บทเพลงรำโทนของหมู่บ้านโคกสูง ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี จะมีรูปแบบของบทเพลง ลักษณะทำนองเพลงจะเป็นทำนองที่ช้า ๆ ร้องกลับไปกลับมา บางบทเพลงอาจจะร้องซ้ำทั้งบทเพลง บางเพลงก็จะร้องซ้ำประโยค และบางเพลงก็จะร้องเพียงรอบเดียว ซึ่งมีลักษณะเหมือนกับเพลงรำโทนของตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล

เพื่อให้เห็นภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างบทเพลงที่มีทำนองที่ช้า ๆ ร้องกลับไปกลับมา เพื่อความเข้าใจยิ่งขึ้น

บทเพลงรำโทนของตำบลโคกสูง ที่มีการร้องซ้ำทำนองเช่นนี้ อีกหลายเพลง ถือได้ว่ามีเพลงประเภทนี้มากที่สุด เช่นเดียวกับเพลงรำโทนของตำบลบัวชุม เลยก็ว่าได้ เพราะมีการร้องซ้ำทำนองเกือบจะทุกเพลงเลยทีเดียว

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การวิเคราะห์บทเพลงรำไท่นระหว่าง 2 ตำบล คือ ตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล และตำบลโลกสง อำเภอนานาค จังหวัดลพบุรี นั้น วัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อต้องการทราบวัฒนธรรมดนตรี ลักษณะและองค์ประกอบทั่ว ๆ ไปของรำไท่น และบทเพลงรำไท่นของเพลงรำไท่น ในด้านประวัติความเป็นมา การแต่งกาย โอกาสที่แสดง เครื่องดนตรีประกอบ

การเปรียบเทียบระหว่าง 2 ตำบล ในหัวข้อต่อไปนี้ ความหมายของบทเพลง ภาษาที่ใช้ของบทเพลง ฉันทลักษณ์ของบทเพลง มาตรฐานเสียงของบทเพลง รูปแบบของจังหวะ รูปแบบของบทเพลงของทั้ง 2 ตำบล ซึ่งในการดำเนินการวิจัยได้จำแนกข้อมูล ในการดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 ส่วนดังนี้คือ

1. สืบค้นและศึกษาแหล่งข้อมูลทุติยภูมิจากแถบบันทึกเสียง หนังสือและเอกสารต่าง ๆ ที่มีผู้ศึกษาวิจัยไว้แล้ว เกี่ยวกับดนตรีพื้นบ้านหรือเพลงพื้นบ้าน โดยทั่ว ๆ ไปในจังหวัดลพบุรี
2. สืบค้นแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ และเลือกวิทยากรที่มีความสามารถเป็นผู้ให้ข้อมูล
3. เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากวิทยากรที่เลือกไว้แล้ว โดยใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ดังนี อุปกรณ์ในการจดบันทึก และกระดานบันทึกโน้ตดนตรี เครื่องบันทึกเสียงและเทปบันทึกเสียง กล้องถ่ายทำวีดิทัศน์และเทปบันทึกภาพ กล้องถ่ายรูปและฟิล์มชนิดต่าง ๆ
4. บันทึกวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาวิเคราะห์สามารถสรุปประเด็นต่าง ๆ ของเพลงรำไท่นของตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล และตำบลโลกสง อำเภอนานาค ได้ดังนี้

1. ประวัติความเป็นมา

ไท่น เป็นเครื่องดนตรีชนิดหนึ่ง ใช้ทำจังหวะและใช้เป็นจังหวะในรำวง ลักษณะรูปร่างของไท่น เป็นกลองจึงด้วยหนังสัตว์หน้าเดียว ตัวไท่นหรือที่เรียกว่าหุ่น ทำด้วยไม้ บางแห่งทำด้วยดินเหนียวเผาไฟ ลักษณะเหมือนหม้อน้ำ หรือใช้อุปกรณ์ที่หาง่ายและมีอยู่ในท้องถิ่น ประยุกต์ใช้แทนไท่น เนื่องจากการตีไท่นไม่มีลีลาหรือจังหวะพลิกแพลงมากนัก ใช้เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ เช่น ฉิ่ง ฉาบ กรับ และลูกขัด รวมด้วย (

รำไท่น เกิดขึ้นเมื่อใด ใครเป็นผู้ริเริ่มยังไม่มีข้อมูลที่ชัดเจน แต่ผู้นิยมเล่นรำไท่น คือ หนุ่มสาวชาวบ้าน กล่าวกันว่าในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ผู้คนคอยแต่จะอพยพหนีภัยกัน ในยามค้ำคินจะ

มีดไปทั่วทุกหนทุกแห่ง เนื่องจากรัฐบาลห้ามจุดไฟ ห้ามชุมนุม ประชาชนเกิดความเหงาจึงได้คิดเล่นรำโทนขึ้น วิธีเล่น คือ จุดตะเกียงไว้ตรงกลางลาน ผู้แสดงยืนล้อมวง ร้องเพลงเกี่ยวพาราสักกัน ด้วยจังหวะท่วงทำนองที่สั้น ๆ ง่าย ๆ ร้องซ้ำ ๆ กันหลายเที่ยว เพลงใดที่ผู้เล่นไม่ชอบก็จะไม่นำมาร้อง จึงทำให้เพลงสูญหายไป ปัจจุบันการเล่นรำโทน มีไม่กี่คณะ

2. การแต่งกาย

วัฒนธรรมการแต่งกายของผู้แสดงรำโทน ในตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จากที่ผู้วิจัยได้ไปเก็บข้อมูล และพบเห็นมา ปรากฏว่า ผู้แสดงรำโทน จะมีเพียงแม่เพลง เพียง 2 คนเท่านั้น และที่สำคัญแม่เพลงทั้ง 2 คน ก็มีอายุมากแล้ว นอกจากแม่เพลง ทั้ง 2 คนแล้ว ก็จะมีผู้ร่วมแสดงอื่น ๆ (ผู้หญิงทั้งหมด) อีกหลายท่าน และทำหน้าที่ให้จังหวะ เช่น ตี(กลอง)โทน บ้าง ตบมือบ้าง ส่วนการแต่งกายของผู้แสดงจะแต่งกาย ดังนี้

เสื้อคอกระเช้า และนุ่งโจงกระเบน ทุกคนจะมีผ้าขาวม้าพาดไหล่ ซึ่งการแต่งกายเช่นนี้ ก็เป็นการแต่งกายที่มีมานาน

วัฒนธรรมการแต่งกายของผู้แสดงรำโทน ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี นั้น ผู้แสดงรำโทน ก็จะมีเพียง พ่อเพลง เพียงคนเดียวเท่านั้น นอกจากพ่อเพลง แล้ว ก็จะมีบุตรชาย 1 คน ที่จะเป็นผู้สืบทอดการละเล่นรำโทนต่อไป และมีผู้ร่วมแสดงอื่น ๆ (ส่วนมากจะเป็นผู้หญิงทั้งหมด) อีกหลายท่าน และทำหน้าที่ให้จังหวะ เช่น ตี(กลอง)โทน บ้าง ตบมือบ้าง ส่วนการแต่งกายของผู้แสดงจะแต่งกาย แบบเรียบง่าย ไม่พิถีพิถันเท่าใดนัก เป็นการแต่งกายแบบชาวบ้านทั่วไป

3. โอกาสที่ใช้แสดง

รำโทน ใช้แสดงได้ทุกโอกาส เช่น งานบวชนาค งานวันสงกรานต์ งานวันลอยกระทง ตามหมู่บ้านนั้น ๆ แต่งานที่ไม่นิยมใช้แสดงเลย ก็คือ งานอวมงคลหรืองานศพ

4. เครื่องดนตรีประกอบ

สำหรับเครื่องดนตรีของบัวชุม อำเภอชัยบาดาล และ ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี จะมีเครื่องดนตรีเพียงอย่างเดียวเท่านั้น นั่นก็คือ โทน ไม่มีการใช้เครื่องประกอบจังหวะอื่น ๆ เช่น ฉิ่ง ฉาบ หรือ กรับ

เปรียบเทียบความแตกต่างของเพลงร่ำโทน ของ 2 ตำบล ระหว่างตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล และ ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี

1. วิเคราะห์เนื้อร้องของบทเพลง

1.1 ความหมาย

ในการวิเคราะห์เรื่องความหมายของบทเพลงร่ำโทนของทั้ง 2 ตำบลนั้น ผู้วิจัย ได้จำแนกประเภทของเพลงร่ำโทนออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้

- 1.1 เพลงประเภทปลุกใจ หรือประเภทชักชวนให้เชื่อผู้นำ ตำบลบัวชุม มี 2 เพลง และ ตำบลโคกสูง มี 1 เพลง
- 1.2 เพลงประเภทสะท้อนสภาพบ้านเมือง ของตำบลบัวชุม มี 1 เพลง และ ตำบลโคกสูง มี 4 เพลง
- 1.3 เพลงเกี่ยวกับวัฒนธรรมหรือประเพณี ตำบลบัวชุมมี 1 เพลง แต่ตำบลโคกสูงไม่มี เพลงประเภทนี้
- 1.4 เพลงประเภทที่แสดงถึงความรัก การเกี้ยวพาราสี ระหว่างหนุ่มสาว และชักชวนให้ เล่นร่ำโทน ตำบลบัวชุมมี 50 เพลง และตำบลโคกสูง มี 39 เพลง
- 1.5 เพลงเกี่ยวกับตัวละครในวรรณคดี ทั้งตำบลบัวชุม และตำบลโคกสูง มี 1 เพลง เหมือนกัน
- 1.6 เพลงประเภททั่วไป ตำบลบัวชุม มี 9 เพลง และตำบลโคกสูง มี 2 เพลง

ดังนั้น เพลงของตำบลบัวชุม มีทั้งสิ้น 64 เพลง และตำบลโคกสูง มี 47 เพลง

บทเพลงร่ำโทนของตำบลบัวชุม จะมีจำนวนเพลงมากกว่า ตำบลโคกสูงมาก และตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จะมีเพลงร่ำโทนครบทุกประเภท จากที่กล่าวมาข้างต้นคือ ครบทั้ง 6 ประเภท และบทเพลงที่ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมมาทำการวิเคราะห์ ปรากฏว่า ประเภทของบทเพลงของตำบลบัวชุมที่มีมากที่สุด คือ ประเภทที่ 4 คือ เพลงประเภทที่แสดงถึงความรัก การเกี้ยวพาราสี ระหว่างหนุ่มสาว และชักชวนให้เล่นร่ำโทน มีมากกว่า 80 % ของบทเพลงทั้งหมด และประเภทของบทเพลงที่มีน้อยที่สุด คือ ประเภทที่ 3 คือ เพลงเกี่ยวกับวัฒนธรรมหรือประเพณี ซึ่งมีเพียง 1 เพลงเท่านั้น คือ เพลง ลอย ลอย กระทง ยกตัวอย่าง บทเพลงเกี่ยวกับความรัก เช่น

เพลงคำแล้วแว่วเสียงเพลง

คำแล้วแว่วเสียงเพลง	ที่ต้องมาบรรเลง
เป็นเพลงของพี่เลื่อนลอย	คิดถึงคู่เคยรำ
เคยฝากคำน้ำด้อย	ปานนี้เธอคงคอย (ซ้ำ)
หัวใจฉันน้อย	เลื่อนลอยไปหาเธอ

เพลงขอมาลีนีหนอ

ขอมาลีนีหนอ	เมื่อแรกรักขอเจ้าช่อระทม
ใครหลงเคঁคคค	ใครหลงเคঁคคคน่าสมใจ
ยามเมื่อรักห่างไกล	หาใหม่จึงจะได้เชยชม (ซ้ำ)

บทเพลงรำโทนของตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม ถึงแม้ว่าจะมีจำนวนเพลงน้อยกว่า ตำบลบัวชุม แต่แต่ละเพลงก็ยังคงความเป็นเพลงรำโทนได้อย่างดี สำหรับบทเพลงของตำบลโคกสูงนี้ ไม่มีบทเพลงประเภท เพลงเกี่ยวกับวัฒนธรรมหรือประเพณี และประเภทเพลงที่มีมากที่สุด ก็เหมือนกับตำบลบัวชุม คือ มีเพลงประเภทที่ 4 คือ เพลงประเภทที่แสดงถึงความรัก การเกี่ยวพาราสีระหว่างหนุ่มสาว และชักชวนให้เล่นรำโทน จะมีมากกว่าเพลงประเภทอื่น ๆ ยกตัวอย่างเพลงเกี่ยวกับความรัก เช่น

เพลงเดือนคารา

เดือนคารา	เคঁบนบฟ้าคาราขาวผ่อง
เคঁบนบฟ้านามอง	ขอเชิญมาจงคู่รักเสียใหม่ (ซ้ำ)
กอดคอกกระไรรำพึง	คิดถึงกระไรรำพัน
จำได้ไผ่ฝัน	แสงจันทร์ส่องหล้า
เดือนก็หงาย	ลมพระพรายพัดมา
ชื่นอุรา	ฉันอยากจะหาคู่ชม (ซ้ำ)

เพลงรัก รัก รัก

รัก รัก รัก	หวัตกจะหักถูกรักหลอกหลวง
สะเดากระไรว่าชม (ซ้ำ)	ยังไม่เท่าลมชายหลวง

1.2 ภาษาที่ใช้

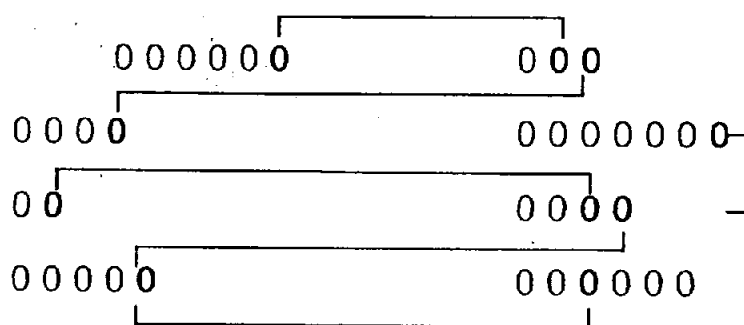
ภาษาที่ใช้ของเพลงรำโทน ของตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล และตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม มีการใช้ภาษาที่เรียบง่าย ไม่ซับซ้อน ฟังแล้วสามารถเข้าใจความหมายได้ทันที

1.3 ฉันทลักษณ์

ฉันทลักษณ์ของบทเพลงรำไท่น ของคำบลบัวชุม อำเภอสชัย แต่ละบทเพลงจะมีฉันทลักษณ์ตั้งแต่ 1 บท ไปจนถึง 6 บท ซึ่งในแต่ละวรรคของบทเพลง ก็จะมีการใช้คำตั้งแต่ 2 คำ ไปจนถึง 11 คำ สำหรับลักษณะการประพันธ์ บางเพลงก็มีสัมผัสที่แน่นอน บางเพลงไม่แน่นอน ซึ่งโดยรวม แล้ว จะมีทั้ง สัมผัสสระ สัมผัสคล้องจอง คำสัมผัสพ้องเสียง การซ้ำคำ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

เพลงสามัคคี สามัคคี

สามัคคี สามัคคี	นั่นดีเลิศ
เป็นของประเสริฐ	ทุก ๆ คน ต้องจำไว้ใช้
บ้านเมือง	จะรุ่งเรืองได้
สามัคคีเป็นใหญ่	ต้องจำเอาไว้ให้ดี ๆ (ซ้ำ)

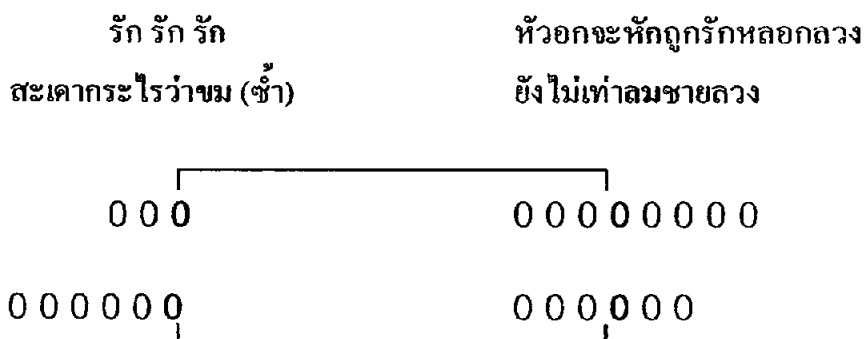

จากการศึกษาแผนผัง เพลงสามัคคี สามัคคี เป็นเพลงเป็นเพลงสั้น ๆ มีคำคล้องจอง จะประกอบไปด้วย 2 บท แต่ละบทมี 2 บาท แต่ละบาท มี 2 วรรค คำในแต่ละวรรคมีตั้งแต่ 2 คำ ถึง 7 คำ

จากการศึกษาแผนผังข้างต้น พบว่าเพลงสามัคคี สามัคคี บ้านบัวชุม คำบลบัวชุม อำเภอสชัย บาดาล จังหวัดลพบุรี มีสัมผัสที่แน่นอน บางวรรค มีเสียงคำสัมผัสสระ ดังเช่นในวรรคที่ 1 คำที่ 6 กับวรรคที่ 2 คำที่ ดังนี้ สามัคคี สามัคคี นั่นดีเลิศ วรรคที่ 2 คำที่ 3 กับวรรคที่ 3 คำที่ 4 ดังนี้ นั่นดีเลิศ เป็นของประเสริฐ วรรคที่ 4 คำที่ 7 กับวรรคที่ 6 คำที่ 4 ดังนี้ ทุก ๆ คน ต้องจำไว้ใช้ จะรุ่งเรืองได้ วรรคที่ 5 คำที่ 2 กับวรรคที่ 6 คำที่ 3 ดังนี้ บ้านเมือง จะรุ่งเรืองได้ วรรคที่ 6 คำที่ 4 กับวรรคที่ 7 คำที่ 5 ดังนี้ รุ่งเรืองได้ สามัคคีเป็นใหญ่ และวรรคที่ 7 คำที่ 5 กับวรรคที่ 8 คำที่ 4 ดังนี้ สามัคคีเป็นใหญ่ ต้องจำเอาไว้ให้ดี ๆ ลักษณะคำประพันธ์เช่นนี้ ทำให้ง่ายต่อการร้อง และเพื่อให้เกิดความไพเราะในบทเพลง เนื่องจากมีคำสัมผัสสระทุกวรรค ทำให้ง่ายต่อการจดจำ

ฉันทลักษณ์ของบทเพลงราโตน ของตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม แต่ละบทเพลงจะมีฉันทลักษณ์ตั้งแต่ 1 บท ไปจนถึง 8 บท กับอีก 1 บท ซึ่งในแต่ละวรรคของบทเพลง ก็จะมีการใช้คำตั้งแต่ 2 คำ ไปจนถึง 14 คำ สำหรับลักษณะการประพันธ์ บางเพลงก็มีสัมผัสที่แน่นอน บางเพลงไม่แน่นอน ซึ่งโดยรวม แล้ว จะมีทั้ง สัมผัสสระ สัมผัสคล้องจอง คำสัมผัสพ้องเสียง การซ้ำคำ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

เพลงรัก รัก รัก

เพลงรัก รัก รัก จะประกอบไปด้วย 1 บท กับอีก 1 บาท แต่ละบทมี 2 บาท แต่ละบาท มี 2 วรรค และมีจำนวนวรรคทั้งหมด 4 วรรค คำในแต่ละวรรคมีตั้งแต่ 3 คำ ถึง 8 คำ ในแต่ละวรรคก็มีจำนวนคำที่ไม่แน่นอน

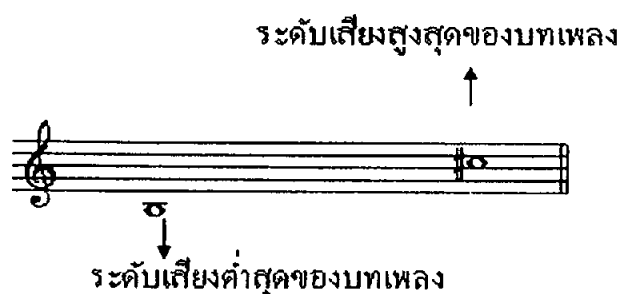
จากการศึกษาแผนผังข้างต้น พบว่า เพลงรัก รัก รัก ของหมู่บ้านโคกสูง ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี มีสัมผัสที่ไม่แน่นอน มีเสียงคำสัมผัสคล้องจอง ได้แก่ วรรคที่ 1 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 2 คำที่ 4 คือ รัก รัก รัก หัวอกจะหักถูกรักหลอกหลวง และ วรรคที่ 3 คำสุดท้าย กับวรรคที่ 4 คำที่ 4 คือ สะเคาะกระไรว่าชม ยังไม่เท่าลมชายหลวง ลักษณะของการประพันธ์เช่นนี้ ทำให้ง่ายต่อการร้อง และเกิดความไพเราะของบทเพลง

2. วิเคราะห์มาตราเสียง

บทเพลงราโตนของตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล และตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม แต่ละบทเพลงก็จะประกอบไปด้วย มาตราเสียงต่าง ๆ ซึ่งมาตราเสียงของทั้ง 2 ตำบล จะมีลักษณะเหมือนกันคือ มีการใช้มาตราเสียงต่าง ๆ เมื่อเทียบกับมาตรฐานสากลแล้ว จะมีมาตราเสียงใกล้เคียงกับมาตราเสียงสากล มาตราต่าง ๆ เช่น C Natural Major, A Natural Minor, D Natural Major, G Natural Major, D Natural Minor, A^b Natural Major เป็นต้น ตัวอย่างเช่น มาตราเสียงของเพลงราโตนของตำบลบัวชุม เพลง แหวนประดับนิ้วก้อย และเพลง เจ้าขอมะปรางปริง ซึ่งเป็นเพลงของตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ซึ่งทั้ง 2 เพลง มีมาตราเสียง ใกล้เคียงกับมาตราเสียง E Natural Major

มาตราเสียงของเพลงแหวนประดับนิ้วก้อย

จากสกอร์บทเพลงที่ถอดบันทึกเป็นโน้ต โดยเทียบกับระดับเสียงมาตรฐานสากล เสียงต่ำสุดของบทเพลงแหวนประดับนิ้วก้อย (ลดลง 1 Octave) จะอยู่ที่เสียง B (ใต้เส้นน้อยของบรรทัด 5 เส้น ของกุญแจซอล) เสียงสูงสุดจะอยู่ที่เสียง C (ระหว่างเส้นที่ 3 กับเส้นที่ 4 ของบรรทัด 5 เส้น ของกุญแจซอล) สูงจากเสียงต่ำสุดของบทเพลง 9 เสียง (คู่ 8 Double Aug หรือ คู่ 9th) ดังภาพแสดง

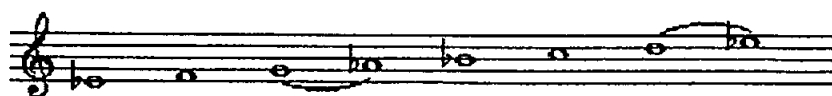
ภาพโน้ตแสดงเสียงต่ำสุดและเสียงสูงสุด (Range) ของบทเพลงแหวนประดับนิ้วก้อย

สังเกตจากสกอร์เพลง ถ้าเรียงตามลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของเพลงแหวนประดับนิ้วก้อย จะได้ดังนี้

(ภาพโน้ตแสดงเสียงเรียงลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของบทเพลงแหวนประดับนิ้วก้อย)

จากภาพโน้ตเพลง เสียงขั้นที่ 7 ไม่ปรากฏในบทเพลง ถ้าพิจารณาจากโน้ตกลุ่มเสียงของบทเพลงแหวนประดับนิ้วก้อย จะใกล้เคียงมาตราเสียง E Natural Major แต่ในบทเพลง ระดับเสียงของขั้นที่ 4 ของมาตราเสียง E Natural Major ไม่ได้ถูกนำมาใช้ คือ เสียง A

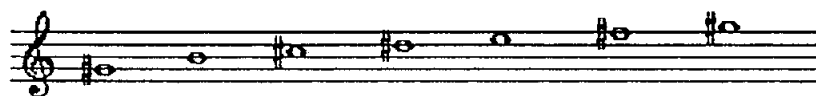
(ภาพโน้ตแสดงบันไดเสียง E Natural Major)

มาตราเสียงของเพลงเจ้าช่อมะปรางปริง

จากสกอรับบทเพลงที่ถอดบันทึกเป็นโน้ต โดยเทียบกับระดับเสียงมาตรฐานสากลของบทเพลงเจ้าช่อมะปรางปริง เสียงต่ำสุดจะอยู่ที่เสียง G (คาบเส้นที่ 2 ของบรรทัด 5 เส้น ของกุญแจซอล) เสียงสูงสุดจะอยู่ที่เสียง G (บนเส้นที่ 4 ของบรรทัด 5 เส้น ของกุญแจซอล) สูงจากเสียงต่ำสุดของบทเพลง เท่ากับ 8 เสียง (1 Octave) ดังภาพแสดง

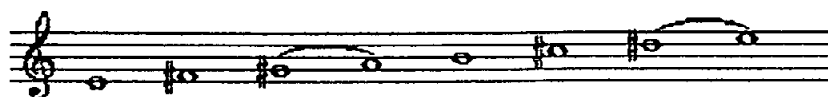

ภาพโน้ตแสดงเสียงต่ำสุดและเสียงสูงสุด (Range) ของบทเพลงเจ้าช่อมะปรางปริง สังกัดจากสกอรับบท เพลง ถ้าเรียงตามลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของเพลงเจ้าช่อมะปรางปริง จะได้ดังนี้

(ภาพโน้ตแสดงเสียงเรียงลำดับจากเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด ของบทเพลงลักษณะวงศ์แก้วดา)

จากภาพโน้ตเพลง เสียงขั้นที่ 2 ไม่ปรากฏในบทเพลง ถ้าพิจารณาจากโน้ตกลุ่มเสียงของบทเพลง จะใกล้เคียงมาตราเสียง E Natural Major แต่ในบทเพลง ระดับเสียงของขั้นที่ 4 ของมาตราเสียง E Natural Major ไม่ได้ถูกนำมาใช้ คือ เสียง A

(ภาพโน้ตแสดงบันไดเสียง E Natural Major)

และส่วนที่เหมือนกันระหว่าง 2 ค้างคาว อีกประการหนึ่ง คือ ช่วงเสียงของบทเพลงจะมีช่วงเสียงตั้งแต่ 5 เสียง ไปจนถึง 10 เสียง เหมือนกัน ซึ่งเป็นช่วงเสียงที่สามารถร้องได้ง่าย

3. วิเคราะห์จังหวะของบทเพลง

เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ ที่นำมาใช้ในบทเพลงรำโทนของหมู่บ้านบัวชุม ตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี จะมีเพียง โทน เพียงอย่างเดียวเท่านั้น

จังหวะของบทเพลงแต่ละบทเพลง มีความเร็วจังหวะเท่ากัน คือ มีความเร็วของจังหวะเคาะ (Tempo) เท่ากับ 96 ครั้ง ในหนึ่งนาที (Tempo $\text{♩} = 96$)

กระสวนจังหวะโทน กระสวนจังหวะโทนของบทเพลงรำโทนของหมู่บ้านบัวชุม ตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี เป็นกระสวนจังหวะที่ไม่สลับซับซ้อน ตัวโน้ตที่นำมาเขียนเป็นกระสวนจังหวะ มี ตัวเข็บ็ต 1 ชั้น และ ตัวเข็บ็ต 2 ชั้น กระสวนจังหวะโทนในแต่ละบทเพลง จะมีกระสวนจังหวะที่เหมือนกันทั้งบทเพลง และเหมือนกัน ทุก ๆ บทเพลง ดังนี้

เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ ที่นำมาใช้ในบทเพลงรำโทนของหมู่บ้านโคกสูง ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี จะมีเพียง โทน เพียงอย่างเดียวเช่นเดียวกับ ตำบลบัวชุม

จังหวะของบทเพลงแต่ละบทเพลง มีความเร็วจังหวะเท่ากัน คือ มีความเร็วของจังหวะเคาะ (Tempo) เท่ากับ 96 ครั้ง ในหนึ่งนาที (Tempo $\text{♩} = 96$) ความเร็วของจังหวะเคาะแต่ละบทเพลง จะมีความเร็วใกล้เคียงกับความเร็วของจังหวะเคาะ ของเพลงรำโทนของตำบลบัวชุม

กระสวนจังหวะโทน กระสวนจังหวะโทนของบทเพลงรำโทนของ ตำบลโคกสูง อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี เป็นกระสวนจังหวะที่ไม่สลับซับซ้อน ตัวโน้ตที่นำมาเขียนเป็นกระสวนจังหวะ มี ตัวดำ ตัวเข็บ็ต 1 ชั้น และ ตัวเข็บ็ต 2 ชั้น กระสวนจังหวะโทนในแต่ละบทเพลง บางเพลง ก็มีใช้กระสวนจังหวะแบบเดียวกัน และเพลงแต่ละเพลงก็จะใช้กระสวนจังหวะ รูปแบบใดก็จะใช้รูปแบบนั้น จนจบเพลง ไม่มีการเปลี่ยนใช้รูปแบบอื่น จากที่ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์มาแล้วนั้น กระสวนจังหวะ โทนของเพลงรำโทนของตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จะมีกระสวนจังหวะทั้งสิ้น 11 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 จากตัวอย่างจากสกอรีโน้ตเพลง เพลง รัก รัก รัก เพลงกล่อมมะลิกัน และยังมีอีกหลายเพลงที่ใช้กระสวนจังหวะรูปแบบนี้

รูปแบบที่ 2 จากตัวอย่างจากสกอร์โน้ตเพลง รักจริงหรือรักเล่น และยังมีอีกหลายเพลงที่ใช้
กระสวนจังหวะแบบนี้

รูปแบบที่ 3 จากตัวอย่างจากสกอร์โน้ตเพลง ยามพระจันทร์ครึ่งซีก และยังมีอีกหลายเพลง
ที่ใช้กระสวนจังหวะแบบนี้

รูปแบบที่ 4 จากตัวอย่างจากสกอร์โน้ตเพลง ลักษณะวงศ์แก้วดา และยังมีอีกหลายเพลงที่ใช้
กระสวนจังหวะแบบนี้

รูปแบบที่ 5 จากตัวอย่างจากสกอร์โน้ตเพลง จันทร์จำจันทร์ ฉันทาชาไปหน่อย และยังมีอีก
หลายเพลงที่ใช้กระสวนจังหวะแบบนี้

รูปแบบที่ 6 จากตัวอย่างจากสกอร์โน้ตเพลง ฉันมองแล้วเธอจะเกือ และยังมีอีกหลายเพลงที่ใช้กระสวนจังหวะแบบนี้

รูปแบบที่ 7 รูปแบบนี้ จะเป็นการปรบมือเข้าจังหวะ เท่านั้น จากตัวอย่างจากสกอร์โน้ตเพลง ไก่เอ๋ยไก่แก้ว เพลงนั้นดอกอะไร และยังมีอีกหลายเพลงที่ใช้กระสวนจังหวะแบบนี้

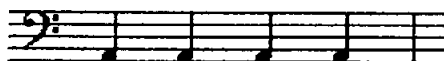
รูปแบบที่ 8 จากตัวอย่างจากสกอร์โน้ตเพลง ลมเย็น เย็น ดอกบัวไทย และยังมีอีกหลายเพลงที่ใช้กระสวนจังหวะแบบนี้

รูปแบบที่ 9 จากตัวอย่างจากสกอร์โน้ตเพลง ว่าวที่เราเคยเล่น ฉันมาช้าไปหน่อย และยังมีอีกหลายเพลงที่ใช้กระสวนจังหวะแบบนี้

รูปแบบที่ 10 จากตัวอย่างจากสกอร์โน้ตเพลง ฉันทองแล้วเธอจะเก้อ และยังมีอีกหลายเพลงที่ใช้กระสวนจังหวะแบบนี้

รูปแบบที่ 11 จากตัวอย่างจากสกอร์โน้ตเพลง เพลง รำโทนไทยเบิ้ง และยังมีอีกหลายบทเพลงที่ใช้กระสวนจังหวะแบบนี้

สรุปเรื่องจังหวะของบทเพลงได้ว่า คำบลโคกสูง มีรูปแบบของกระสวนจังหวะ ที่หลากหลายกว่าคำบลบัวชุม เนื่องจากคำบลบัวชุม มีการใช้กระสวนจังหวะเพียง จังหวะเดียวเท่านั้น

4. วิเคราะห์รูปแบบของบทเพลง

บทเพลงรำโทนของหมู่บ้านบัวชุม คำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล และคำบลโคกสูง อำเภอนานาคำ จังหวัดลพบุรี จะมีรูปแบบของบทเพลง ลักษณะทำนองเพลงจะเป็นทำนองที่ซ้ำ ๆ ร้องกลับไปกลับมา บางบทเพลง อาจจะร้องซ้ำทั้งบทเพลง บางเพลงก็จะร้องซ้ำประโยค และบางเพลงก็จะร้องเพียงรอบเดียว กล่าวได้ว่า ทั้ง 2 คำบล มีรูปแบบของบทเพลงที่คล้ายคลึงกัน เนื่องจากพื้นที่ของทั้ง 2 คำบล อยู่ไม่ไกลกันเท่าใดนัก และเนื่องจากเพลงรำโทน เป็นเพลงเก่าแก่ที่ได้รับการสืบทอดมานานนับ 10 ปี เพราะฉะนั้นอาจเป็นไปได้ว่า ที่มาของเพลงอาจจะมาจากแหล่งเดียวกันก็เป็นได้ และวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของชาวลพบุรีในแต่ละคำบล ก็คงยึดถือวัฒนธรรมของจังหวัดลพบุรีไว้อย่างแนบแน่น และความเป็นอยู่ของชาวบ้าน ก็คงจะไม่แตกต่างกันเท่าใดนัก เพราะ เพลงรำโทน ที่ยังคงสืบทอดกันอยู่ทุกวันนี้ ล้วนมาจากวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของชาวลพบุรี โดยแท้

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัย เพลงรำไท่น : กรณีศึกษาจังหวัดลพบุรี ได้ทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งได้ทำการเก็บข้อมูลเกี่ยวเนื่องกันแล้วนำมาวิเคราะห์ตามลำดับ ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นคนอีสาน ซึ่งไม่ค่อยได้มีโอกาสได้คลุกคลี และสัมผัสศิลปประเพณีวัฒนธรรม คนตรีหรือเพลงพื้นบ้านของภาคกลางเท่าใดนัก แต่จากการที่ได้วิเคราะห์เพลงรำไท่น ของทั้ง 2 ตำบล ในจังหวัดลพบุรีแล้วนั้น ทำให้ผู้วิจัยได้สัมผัสและซาบซึ้งในบทเพลงซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของไทยและเป็นศิลปประเพณีวัฒนธรรมของชาวลพบุรี โดยเห็นส่วนสาเหตุที่บทเพลงที่ศึกษาวิเคราะห์ บ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาวลพบุรีนั้น มีข้อสังเกตหลายประการ ซึ่งจะกล่าวดังต่อไปนี้

1. เพลงรำไท่นแต่ละบทเพลงนั้นมีความเก่าแก่ ซึ่งสืบทอดมาช้านาน คำร้องของเพลงรำไท่นนั้น ไม่มีผู้ใดสามารถบอกได้ว่า ใครเป็นผู้แต่งและแต่งขึ้นเมื่อใด เพลงหลาย ๆ เพลง หากไม่ได้รับความนิยมนิยม หรือไม่มีใครนำมาร้อง ก็จะถูกกลืนเลือน และสูญหายไปในที่สุด
2. ทำนองของบทเพลงมีความเรียบง่าย ไม่สลับซับซ้อน มีระดับเสียงอยู่ในบทเพลงเป็นทำนองสั้น ๆ บรรเลงกลับไปกลับมา เสียงไม่สูงและต่ำจนเกินไป มีระดับเสียงอยู่ในระดับปานกลาง
3. เครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลง มีเพียงไท่นซึ่งใช้ตีประกอบจังหวะเพียงอย่างเดียวเท่านั้น นอกจากไท่นแล้ว เพลงบางเพลง ยังใช้เพียงการปรบมือเข้าจังหวะเท่านั้น
4. คำร้องของบทเพลงรำไท่น บ่งบอกให้เห็นถึง วัฒนธรรม และสภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของบรรพบุรุษของชาวลพบุรีได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิเคราะห์เพลงรำไท่นของ 2 ตำบล คือ ตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล และตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ทำให้ผู้วิจัยได้พบแนวทางที่จะศึกษาต่อไป และปรับปรุงแก้ไขดังนี้ คือ

1. ศึกษาบทเพลงรำไท่นอื่น ๆ
2. ศึกษาวิเคราะห์บทเพลงรำไท่น ซึ่งเป็นเพลงเก่าแก่ของชาติไทย เพื่อบันทึกเป็นโน้ตสากลไว้เป็นข้อมูลและเป็นประโยชน์ ต่อผู้สนใจศึกษาต่อไป
3. ศึกษาเพลงพื้นบ้านในส่วนของมานุษยวิทยาในหัวข้ออื่น ๆ
4. เสนอให้หน่วยงานภาครัฐ เห็นความสำคัญต่อคนตรีพื้นบ้านหรือเพลงพื้นบ้าน เพื่อส่งเสริมและอนุรักษ์ต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา อินทรสุนานนท์. มานุษยศาสตร์ปริทัศน์ วิเคราะห์รูปแบบเพลงพื้นบ้าน. กรุงเทพมหานคร : 2532.
- เทคนิคการขับร้องเพลงไทย. ภาควิชาดุริยางค์ศาสตร์ไทย
คณะศิลปกรรมศาสตร์. 2540.
- การประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี. สำนักงาน. รำโทน. เอกสารส่งเสริมการเรียนรู้ท้องถิ่นจังหวัดลพบุรี : 2540. อัดสำเนา.
- กฤษณา แสงทอง. เพลงปฏิพากย์ : วัฒนธรรมการดนตรีและภาพสะท้อนทางสังคมของ ชาวตำบล
เถาทอง อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- การแต่งกายสมัยรัตนโกสินทร์. กรุงเทพมหานคร : เมืองโบราณ, 2525.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. สำนักงาน. ศิลปะการแสดงของไทย. กรุงเทพมหานคร : 2542.
- นาฏศิลป์ ลพบุรี. วิทยาลัย. รำโทนฉบับสมบูรณ์. กรมศิลปากร กองศิลปศึกษา : 2537.
- คุณหญิง บริพัตร ณ อยุธยา. หม่อม. รำไทย ศิลปะการฟ้อนรำ พื้นเมืองภาคต่าง ๆ ทั่วไทย.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ค้นอักษร, 2536.
- ดวงเดือน สดแสงจันทร์. การศึกษาเพลงพื้นบ้านของคณะขวัญจิต ศรีประจันต์. ปรินิพนธ์.
ศป.ม. กรุงเทพมหานครมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2544.
- พรรณราย คำโสภา. การวิเคราะห์เพลงพื้นบ้านกันตรึมของหมู่บ้านดงมัน จังหวัดสุรินทร์.
ปรินิพนธ์. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร. กรุงเทพมหานคร, 2542.
- พจนารถ แสงประดับ. ศึกษาชีวิตประวัติและผลงานวรรณกรรมเพลงบอกของสร้อย เสียงเสนาะ.
ปรินิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
2538.
- พระเจนดุริยางค์. แบบเรียนดุริยางค์ศาสตร์สากล. 2541
- สมทรง กฤตมโนรณ. รำโทน ความสนุกสนานของคนไทยสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2. ศิลปวัฒนธรรม.
กรุงเทพมหานคร : 2536.
- สาคร พรหมนิน. วิเคราะห์วัฒนธรรมที่ปรากฏในเพลงกล่อมเด็ก อำเภอปากพูน จังหวัด
นครศรีธรรมราช. ปรินิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ ประสานมิตร. 2539.
- สายสุนีย์ ขาวปลื้ม. เพลงรำผีหมอของชาวมอญ จังหวัดปทุมธานี. ปรินิพนธ์. ศศ.ม.
กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2540.

- สุมิตร เทพวงษ์. สารานุกรม ระบำรำฟ้อน. ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา.
กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ.
- เสาวนีย์ ชื้อตรง. การวิเคราะห์ทางร้องเพลงแขกมอญเถา. งานวิจัย. 2540, อัดสำเนา.
- อนเนก นาวิกมูล. เพลงพื้นบ้านพนมทวน กาญจนบุรี. กรุงเทพมหานคร: เรือนแก้วการพิมพ์, 2530.
- อรวรรณ บรรจงศิลป์. ความคิดและภูมิปัญญาไทย ชุดดุริยางคศิลป์. งานวิจัย. 2534. อัดสำเนา.
- อารีรัตน์ เรืองกำเนิด. การศึกษาวงโหม่งครี๊ม : คนตรีสำหรับงานศพในจังหวัดชุมพร. ปรินิพนธ์.
ศศ.ม. กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2543.
- อนรรฆ จริตยานนท์. แก้วเตอร์พ้อยท์. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส. พรินต์ติ้ง เฮ้าส์, 2537.
- สุกัญญา สุจนาย. เพลงพื้นบ้านศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2543.
- ไชแสง สุขะวัฒนะ. สังคีตนิยม ว่าด้วย : คนตรีตะวันตก. กรุงเทพมหานคร : บริษัท โรงพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2535.
- สุจิตต์ วงษ์เทศ. ร้องรำ ทำเพลง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ มติชน, 2532.
- ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏเทพสตรี. ภาพเก่าเล่าอดีตลพบุรี. ลพบุรี : โรงพิมพ์
กรุงไทยการพิมพ์, 2540.
- ฉัษฐา ไสคดียานุรักษ์. สังคีตลักษณ์และการวิเคราะห์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : โรงพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. นิราศเมืองไทย ภาคกลาง. 2545
- สุจริต บัวพิมพ์. มรดกไทย. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส. พรินต์ติ้ง เฮ้าส์, 2538.
- ทับทิม ตำริคเปี่ยม และคณะ . สัมภาษณ์. สิงหาคม, 2545.
- ละมุล พูนหล่ำ. สัมภาษณ์. กันยายน, 2545.
- ม่วน ใจมงคล และคณะ. สัมภาษณ์. กันยายน, 2545.

ภาคผนวก

๒

ภาคผนวก ก
โน้ตเพลงรำโทน

เพลงรำโทนของตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี

เพลงประเภทปลูกใจ และชักชวนให้เชื่อผู้นำ

1. แดนาฬิกา

Tempo ♩ = 96

First system of musical notation for 'แดนาฬิกา'. It consists of a treble and bass staff in 4/4 time, key of B-flat major. The melody is in the treble staff. The lyrics are: แด นาฬิก าคา ได้ เว ลา ชัก ฆง เรา จะ ต้อง ยืน

Second system of musical notation. The melody continues in the treble staff. The lyrics are: ครง เภา รพ ฆง ชาติ ไทย เพื่อ ส นั บ ส นุน ป. พิ บุล สง

Third system of musical notation. The melody continues in the treble staff. The lyrics are: คราม ท หาร จะ ต้อง ทำ ตาม แทน ผู้ นำ ชาติ ไทย แทน ผู้ นำ ชาติ

Fourth system of musical notation, ending with a double bar line and a key signature change to C major. It includes first and second endings. The lyrics for the first ending are: ไทย แด นาฬิก. The lyrics for the second ending are: ไทย

FINE

2. สามัคคี สามัคคี

First system of the musical score. The treble staff contains the melody with lyrics: สามัคคี สามัคคี นั้นดีเลิศ เป็น ของ ประเสริฐ ทุก ทุก คน ต้อง จำ ไว้. The bass staff contains a bass line. The key signature is one sharp (F#).

Second system of the musical score. The treble staff contains the melody with lyrics: ใจ บ้าน เมือง จะ รุ่งเรือง ได้ สามัคคี เป็น. The bass staff contains a bass line. The key signature is one sharp (F#).

Third system of the musical score. The treble staff contains the melody with lyrics: ใหญ่ต้องจำ เอา ไว้ ให้ ดี. The first ending (1.) has lyrics: ดี สามัคคี สามัคคี นั้นดี. The second ending (2.) has lyrics: ดี. The bass staff contains a bass line. The key signature is one sharp (F#).

FINE

Empty musical staves for the end of the piece. The treble staff has a key signature of one sharp (F#) and a common time signature. The bass staff is empty.

เพลงรำโทนของตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี

เพลงประเภทสะท้อนสภาพบ้านเมือง

1. จุดเทียนเวียนวน

Tempo ♩ = 96

จุดเทียน เวียน วน เรามา สองคน วน เอ๋ย เวียนวน หมุน ลับ สลับ เปลี่ยน

เรา มา จุด เทียนเวียน เอ๋ยเวียน วน วัด เอ๋ย วัด โบสถ์ ชอบ ปลุกข้าวโพด สา ลี

วัด เอ๋ย วัด โบสถ์ ชอบปลุกข้าว โพด สา ลี ปลุก ไว้ หลาย ๆ

จะ ได้ ไปขายเมืองลพ บุ รี ลพ บุ รี ขาย ยาก ก็ บาง ช้นมาก ขาย

ดี จู๊ด เทียน เวียน วน เรา มาสองคน วน เอ๊ย เวียน เวียน หมุน ลับ สลับเปลี่ยน

เรา มา จู๊ดเทียน เวียน เอ๊ย เวียน วน ดอก บัว อยู่ กลาง สระ จะ บาน คอยพระหรือ คอย เณร

ดอก บัวอยู่ กลาง สระ จะบานคอยพระหรือ คอย เณร หากหวาน คอย พี่

เอา ไว้ พรุ่ง นี้ ค่อน เย็น จู๊ด เทียน เวียน วน เย็น

FINE

เพลงรำโทนของตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี^{๙๖}

เพลงเกี่ยวกับวัฒนธรรมหรือประเพณี

1. ดอย ดอย กระทง

Tempo ♩ = 96

ลอย ลอย กระ ทง บุญ จะ ส่ง ให้เราสุข ใจ วัน เพ็ญ เดือน สิบ

สอง น้ำ ก็ นอง เต็ม ต ลัง เราทั้งหลาย ชายหญิง ส นุกันจริงวัน ลอย กระ

1. ทง ลอย ลอย กระ 2. ทง

FINE

เพลงรำโทนของตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี^๗
เพลงที่แสดงถึงความรัก การเกี้ยวพาราสี และชักชวนให้เล่นรำโทน

1. ศรี ศรี ศรี

Tempo ♩ = 96

First system of musical notation for the song 'ศรี ศรี ศรี'. It consists of a treble and bass staff. The treble staff has a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a common time signature. The melody starts with a whole rest, followed by a quarter note G4, a quarter note A4, and a quarter note B4. The bass staff has a whole rest, followed by a quarter note G3, a quarter note A3, and a quarter note B3. The lyrics 'ศรี วันนี้ วัน ดีพวกเราเดิน รำ คน ไทย ถือ วั ฒ น' are written below the treble staff.

Second system of musical notation. The treble staff continues the melody with a quarter note C5, a quarter note D5, a quarter note E5, and a quarter note F5. The bass staff has a whole rest. The lyrics 'ธรรม คนไทย ถือ วั ฒ น ธรรมคนไหน ไม่ รำขาด ความสามัคคี ศรี ศรี' are written below the treble staff. A first ending bracket is placed over the final measure of the treble staff.

Third system of musical notation. The treble staff has a second ending bracket over the final measure, which contains a whole note G4. The bass staff has a whole rest. The lyrics 'ศรี' are written below the treble staff.

FINE

2. บ้านไถ่เรือนเคียง

First system of musical notation for the song 'บ้านไถ่เรือนเคียง'. It consists of a treble and bass staff. The treble staff has a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a common time signature. The melody starts with a whole rest, followed by a quarter note G4, a quarter note A4, and a quarter note B4. The bass staff has a whole rest, followed by a quarter note G3, a quarter note A3, and a quarter note B3. The lyrics 'บ้าน ไถ่ เรือน เคียงเหลียวแล กัน แต่ คา เมื่อ ไห้ เล่า' are written below the treble staff.

หนา หวานตา จะเป็นหวาน ใจ เมื่อ แรก รัก กัน สัก ญา กัน ว่า อย่าง

ไร ผิด หวัง พลัง ไป จันทขอ อภัย เกิด นะ แม่ คุณ จันทขอ อภัย เกิดนะแม่ คุณ

1. บ้าน ไกล เรือน 2. คุณ

FINE

3. ซ้อมาลี มาลี

ซ้อมาลี มาลี คน ดี พี่ ก็ มา สวยจริง หนาเว ลา คำ

คีน สวยจริง หนา เว ลา คำ คีน ดวง จันทร ไป ไหน ทำ ไม่ จึง ไม่ ส่อง

แสง จันทร แสง วัง แสง สว่าง จันทร แสง วัง แสง สว่าง เมฆ น้อย ลอย มา บัง

แสง สว่าง ก็เลย หาย 1. ไป ขอ มา ลี มา 2. ลี

FINE

4. เย็นน้ำค้างกลางดึก

เย็น น้ำค้าง กลาง ดึก ใจ ฟั่นึก ถึง คู่ คีน ก่อน เรา เคย เชิด

ซู่ ถิ่น ก่อน เรา เคย เชิด ชู ดวงจันทร์นั้นอยู่ จนเป็น ท ยาน อยู่ ไกล กัน คน ละ

ฝั่ง มี แม่ น้ำ หน้า บุญ คา ได้ มา เจอ กัน บุญ คา ได้ มา เจอ

กันรัก ร่วม สัมพันธ์ สมานไม ครี ส มาน ไม ตรี ยิน ดี ต่อ 1. กัน เย็น น้ำ ค้าง กลาง

2. กัน

FINE

5. ใจหนอใจ

First system of the musical score. It consists of a treble and a bass staff. The treble staff has a key signature of one flat (Bb) and a common time signature (C). The melody starts with a whole note G4, followed by a half note A4, and then a series of eighth notes: B4, A4, G4, F4, E4, D4, C4. The bass staff provides a simple accompaniment with a whole note G3, followed by a half note A3, and then a series of eighth notes: B3, A3, G3, F3, E3, D3, C3. The lyrics are: ใจ หนอ | ใจมันช่างกระไรหนอน้ำ ใจ | เธอ จะมา ล่อลวง ให้หลง ละ

Second system of the musical score. The melody continues with a half note D4, followed by a half note E4, and then a series of eighth notes: F4, G4, A4, B4, A4, G4, F4, E4, D4. The bass staff continues with a whole note G3, followed by a half note A3, and then a series of eighth notes: B3, A3, G3, F3, E3, D3, C3. The lyrics are: เมอ จะมา ล่อลวงให้หลงละ เมอ | น้ำ ใจ เธอ มาสลับ คัด | ทั้ง ใจ กระไร ไม่ แน่ เสีย

Third system of the musical score. The melody continues with a half note D4, followed by a half note E4, and then a series of eighth notes: F4, G4, A4, B4, A4, G4, F4, E4, D4. The bass staff continues with a whole note G3, followed by a half note A3, and then a series of eighth notes: B3, A3, G3, F3, E3, D3, C3. The lyrics are: ใจ เอ๋ย หนอ น้ำ ใจ | หญิงเหมือนลัด เลาะไหลเซาะ ค | ลิ่งเหมือน ลัดเลาะ ไหลเซาะ ค

Fourth system of the musical score. The melody continues with a half note D4, followed by a half note E4, and then a series of eighth notes: F4, G4, A4, B4, A4, G4, F4, E4, D4. The bass staff continues with a whole note G3, followed by a half note A3, and then a series of eighth notes: B3, A3, G3, F3, E3, D3, C3. The lyrics are: ลิ่งเอา น้ำ ใจหญิง ไม่ แน่ เสีย | 1. เลย ใจ หนอ | 2. เลย

FINE

เอื้อ เอื้อ เอื้อ เรอ จ้า เอื้อ เอื้อ เอื้อ หอม ชื่น ใจ สาวน้อย ห้อย ระ

2. ใจ

FINE

8. ยามเล่น ยามหัว

ยาม เล่น ยาม หัวขำมา ถือ ตัว เลยแม่ งาม จ้า ทุก เช้า ทุก

คำ ฉันทเคย ได้ รำ ฉันทเคย ได้ เล่น ทุก เช้า ทุก เย็น ฉันทเคย ได้ เล่น ฉันทเคย ได้

ร่ำ อ้าย อย่า เธอ อย่า จัน อาย หรือ เธอ แหนง หน่าย จัน อาย ต่อ พระ

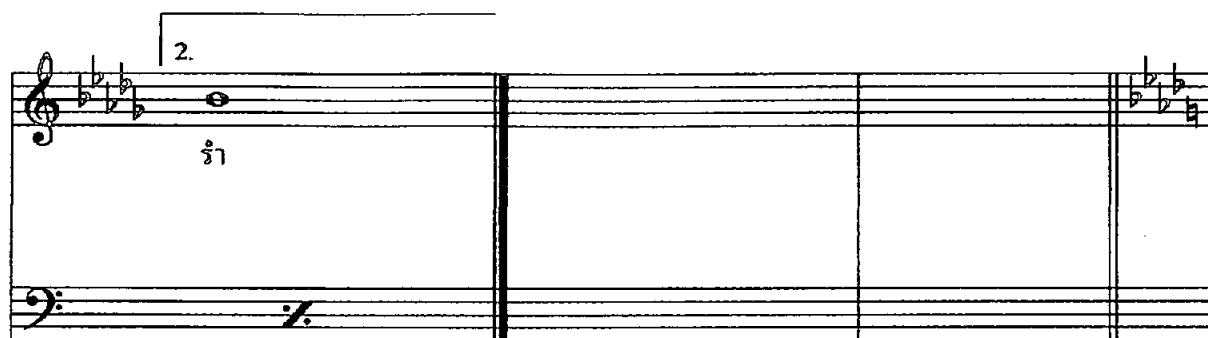
1. จันทร่ ยาม เล่นยาม 2. จันทร่

FINE

9. ยืนอยู่ทำไม

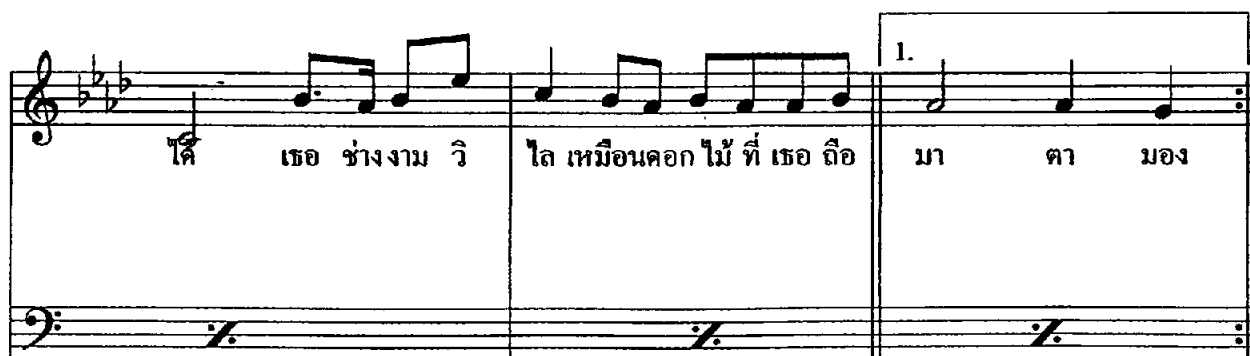
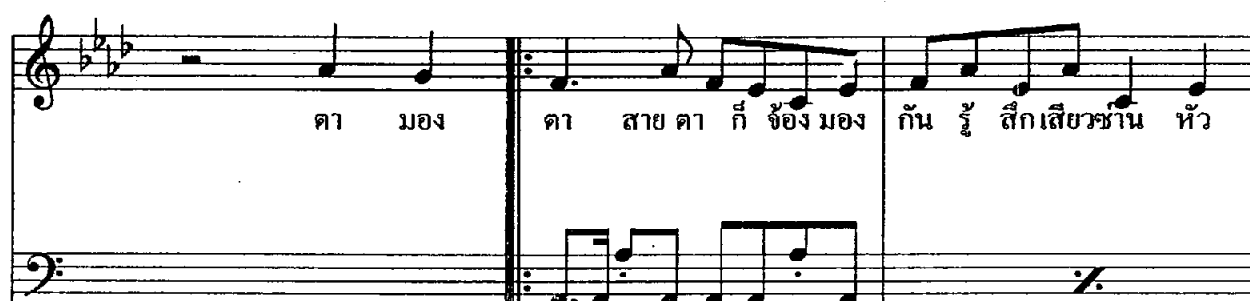
ยืน อยู่ ทำ ไหม หรือ ไม่ เต็ม ใจ เล่น ลม พัด สะบัด โบก

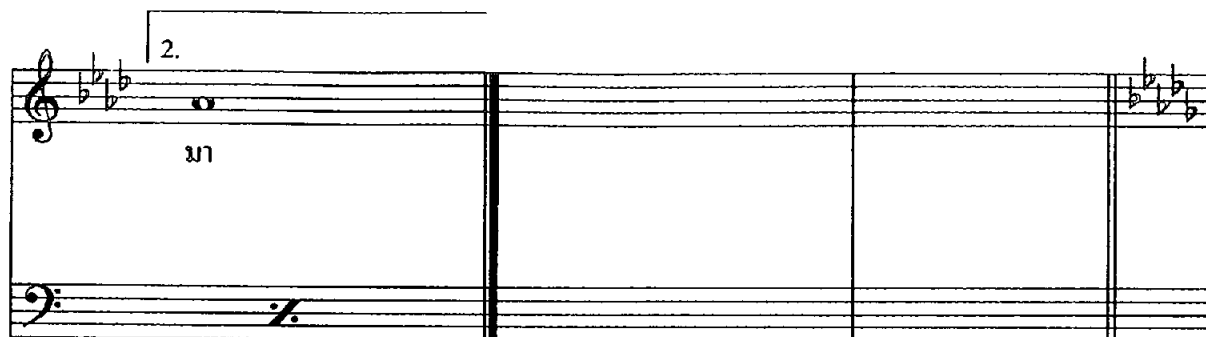
1. ยืน ลม พัด สะบัด โบก ยืน ขอเชิญ มา เล่น ฟ้อน ร่ำ ยืน อยู่ ทำ

FINE

10. ตามองตา

FINE

11. ลืม ลืม ลืม

รัก กัน ยังไม่ทัน ก็ วัน รัก กัน ยังไม่ทัน ก็ วัน พอ ย้าย กอง พัน น้อย นั้น ก็

ลิม ลิม ลิม ลิม ลิม ที่ แล้ว หรือ รัก กัน ยัง ไม่ ทัน ก็

วัน รัก กัน ยังไม่ ทัน ก็ วัน พอ ย้าย กอง พัน น้อย นั้น ก็ ลิม

FINE

12. นาง นาง นาง

นาง นาง นาง เอว เล็ก เอว บาง เหมือน อย่าง ละ คร ตัว โกง เหมือน วง พระ จันทร

คือโก่ง เหมือนวง พระจันทร์ ถามว่าน้อง กันหรือ มันโก่ง เอง โก่ง เอง ทำไม ถึง งอน

โก่ง เอง ทำไมถึง งอน อีตอน น้องนอน ผันเห็นพระ จันทร์อีตอนน้องนอนผันเห็นดวง

จันทร์

FINE

13. ใจหนอใจ

ใจ หนอ ใจ เปิด ได้อย่างบานประ ดุ จะเปิด ให้ ดู หัว

ใจ ปดุงรัก ไว้คนละต้น ปดุงรัก ไว้คนละต้น รัก ใคร จะ ไถ่ก่อน

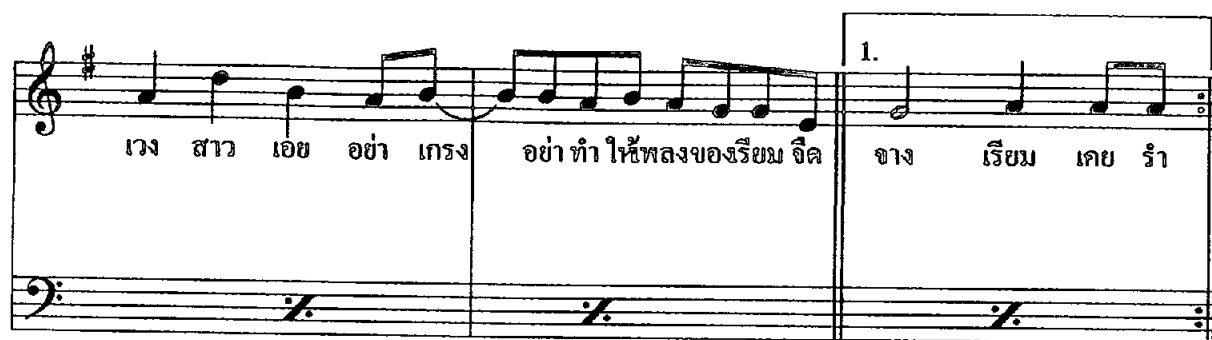
ใคร รัก ใคร จะ ไถ่ก่อน 1. ใคร ใจ หนอ 2. ใคร

FINE

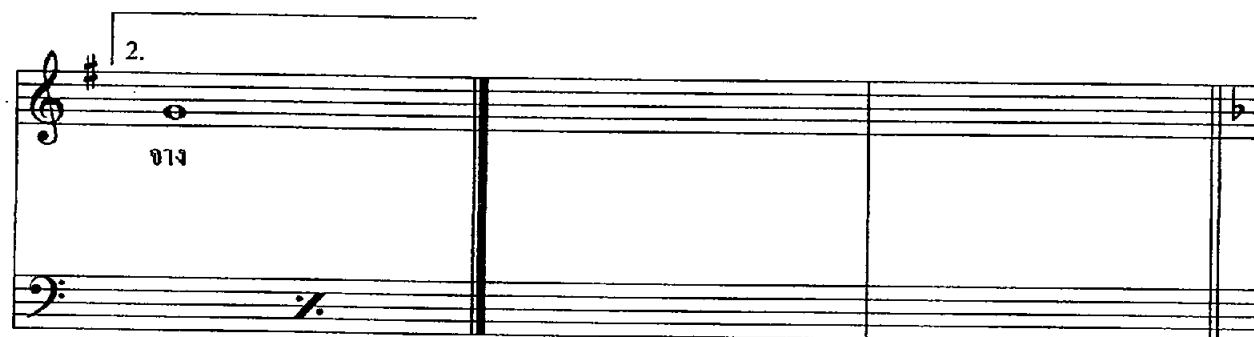
14. เรียมเคยรำ

เรียม เคย รำ ควหรือ มา ทำ ใจ น้อย เรียม อุต สำนั มา คอย

ร้อยกรอง มา ร้อง เป็น เพลง ขอ เชิญ มา รำ กับ พี่อย่าหลบอย่าหนีให้ พี่ วัง

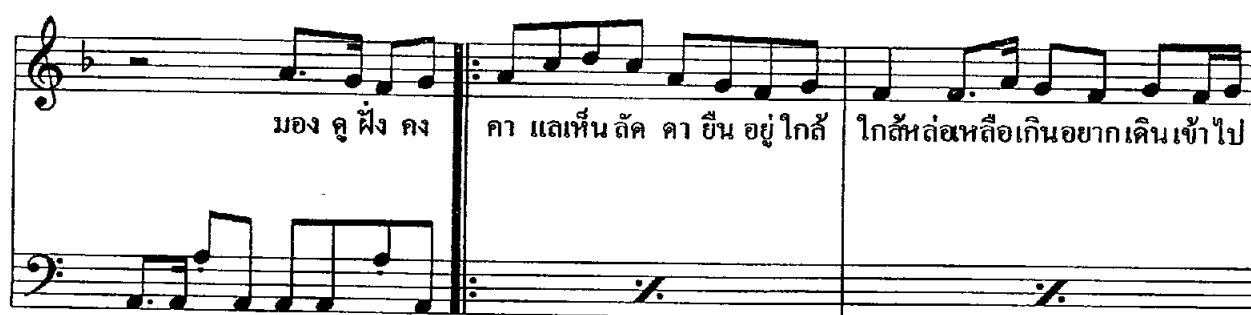
1. เวง สาว เอช อย่า เกรง อย่า ทำให้ พลงของ เรียม จิด จาง เรียม เคย รำ

2. จาง

FINE

15. มองดูฝั่งคงคา

มอง ดู ฝั่ง คง คา แลเห็น ถัด คา ขึ้น อยู่ ใกล้ ใกล้ ลัดหลือเกินอยากเดินเข้าไป

ใกล้ สว หลือเกินอยากเดินเข้าไป ใกล้ คิด แล้ว ใจ หาย ไม่วายแล มอง ไม่ ว่า ใคร ๆ หวัง ใจ จะได้

น้องมาเป็น คู่ครองของพี่ ก็ ได้เขาลืม รักเก่าเคลือบเล้ารัก ใหม่เขา ลืม เรา ได้ รักใหม่มาที

หลังคิดไปนำพรุ่งความหลังตะลา ลา แต่ความ สุขตา ชรา สุข ใจ ยามเย็น นั่ง อยู่ มอง ดู หาด

1. ทรา ย มอง ดู ฝั่ง คง 2. ทรา ย

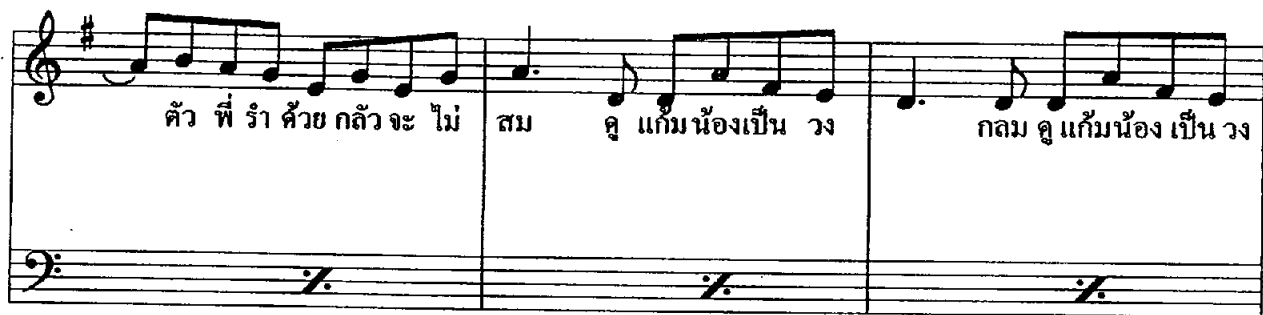
FINE

16. ตันตาลโอน

ตัน ตาล โอน ฉันท รัก แม่ ตัน ตาล เอน คิ้ว พิ กระ ไรเป็นทุกข์

ตัว พี่ กระ ไรป็น ทุกๆ พี่ กลัว จะ ถูก หมาย เกณฑ์ นื่อง ไร่ สวย

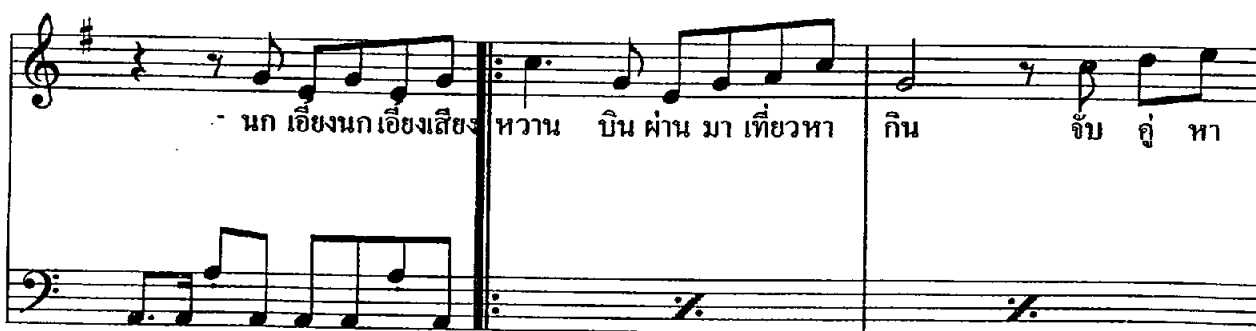
ตัว พี่ ไร่ ค้าย กลัว จะ ไม่ สม ดู แก้มน่องเป็น วง กลม ดู แก้มน่อง เป็น วง

กลม เชอสวย สม ะะ จริง นะ 1. เออ คั่น คาล โอโน 2. เออ

FINE

17. นกเอี้ยง นกเอี้ยง เสียงหวาน

นก เอี้ยงนกเอี้ยงเสียง หวาน บิน ผ่าน มา เทียวหา กิน จับ ู่ หา

กิ่น หา กิ่น หา กิ่น ไกล รั้ง ขอโทษ โฉม ด้รุ มี ด้ กั้น ด้แล้วหรือ

ยัง เอ็น ด้ ด้ บ้าง ด้ ยัง ด้มี ด้ เลย ด้ ด้ ยัง ด้มี ด้

1. เลย นกเอียง นกเอียงเลียง 2. เลย

FINE

18. น้ำค้างพร่างพรหม

น้ำ ค้างพร่าง พรหม ลม เอ็น อยู่ บน ยอด ไม้ ชื่น อก ชื่น

ใจ ดอก ไม้ มี ตั้งหลาย สี ผม ขาง ประ บ่า หัน หน้า มา ทาง

นี้ คน ไล่ เสือ สี สวย ดี โนน่นะดอก อะ ไร สวย ดี โนน่นะดอก อะ

ไร โนน ดอก อะ ไร ทัด ไร่ อยู่ เหนือ หู ที่ อยาก จะ

เฝ้า ว่า ดอก ไม้ นั้น ส่ง กลิ่น หอม เย็น หรือ จะ เป็น มะ ลิ

ว้ดยั คอก ไม้ นั้น ขอ ให้พี่ จะ ได้ โหม เธอ ขอ ให้พี่ จะ ได้ โหม

เธอ ขอ คอก ได้ โหม ไม่ ได้ คอก พี่ คอกเดียว ก็เอะ

หนอ เจ้า ของ แก้ว มี คอก เดียว ก็ เอะ นะ เธอ บ้า หรือ

ดี ฮ้าว ขอเท่าไรว่ พี่ ก็ไม่ ให้อ่าหวัง เลย พี่ จะ ได้ คม อ่าหวัง เลย พี่ จะ ได้

1. คม น้ำ ค้างพรวง

2. คม

FINE

19. ยวนย่าเหล

ยวน ย่า

เหล ยวน ย่า

เหล หัว ใจ หัว เหว

ไม่ รู้ จะ เร่ ไป หา

ใคร จะ ชื้อ เปล ยวน

ที่ สายหย่อน ๆ

จะ ชื้อ เปล ยวน

ที่ สายหย่อน ๆ

จะ ให้ น้อง นอน

ไกว เช้า ไกว เย็น จะ ให้ น้อง นอน ไกว เช้า ไกว เย็น

1. ขวน ข่า 2. เย็น

FINE

20. รุ่งงามกินน้ำอยู่เป็นวง

รุ่ง งามกิน น้ำอยู่เป็น วง อยู่ เป็นวง ลง ล้อม น ภา พระอาทิตย์ โปรยแสง ลง

มา พระ อาทิตย์ โปรยแสง ลง มาพอ แดด ออก จ้า รุ่งก็ หาย ไป พอแดด ออก จ้า รุ่ง ก็ หาย

ไป นื่องจำอย่าเอามือ ไป จี๋ตัว รุ่ง นี้ มัน ร้อน เป็น ไฟ โบราณเล่า เล่า กัน

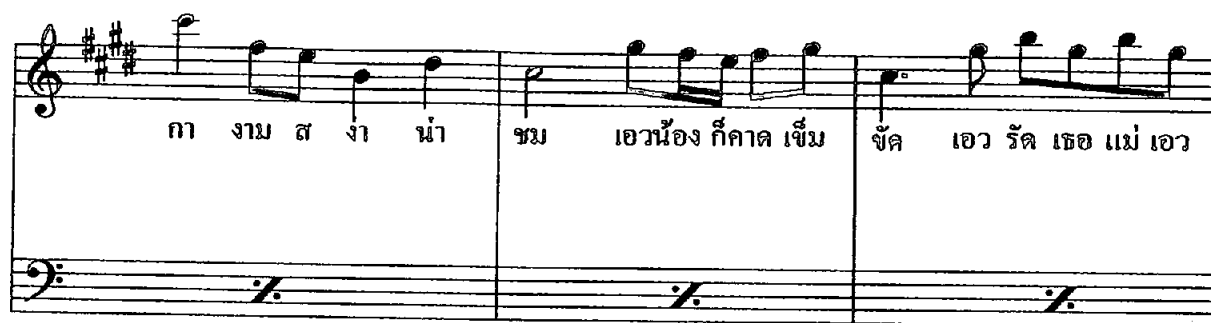
ไว้ โบราณเล่า เล่า กัน ไว้จริงหรือ ไม่เล่าก็เล่ากันนาน มาจริงหรือไม่ เล่า ก็เล่ากันนาน

1. มา รุ่ง งาน กิน น้าอยู่เป็น 2. มา

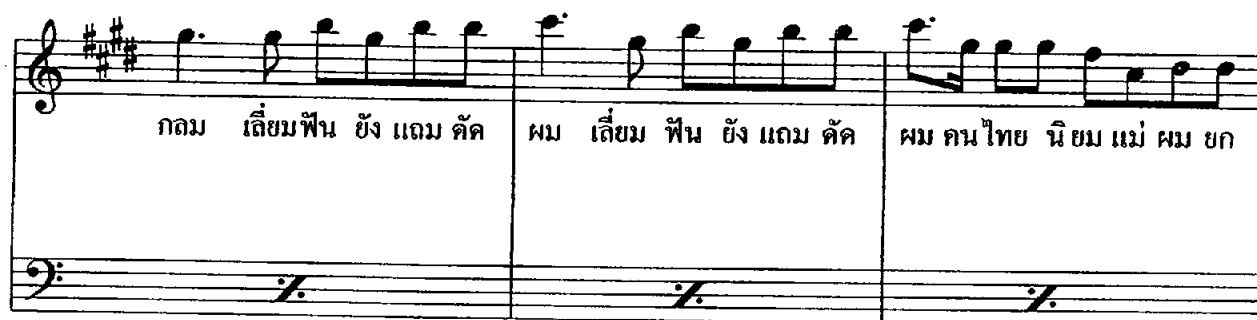
FINE

21. แหวนประดับนิ้วก้อย

แหวนประดับ นิ้ว ก้อย สาวน้อย กำลัง เดิน มา แขน นื่อง ผูก นา หิ

กา งาม ส งาม น้า ขม เอวน้อง ก็คาด เข้ม จัด เอว รัต เธอ แม่ เอว

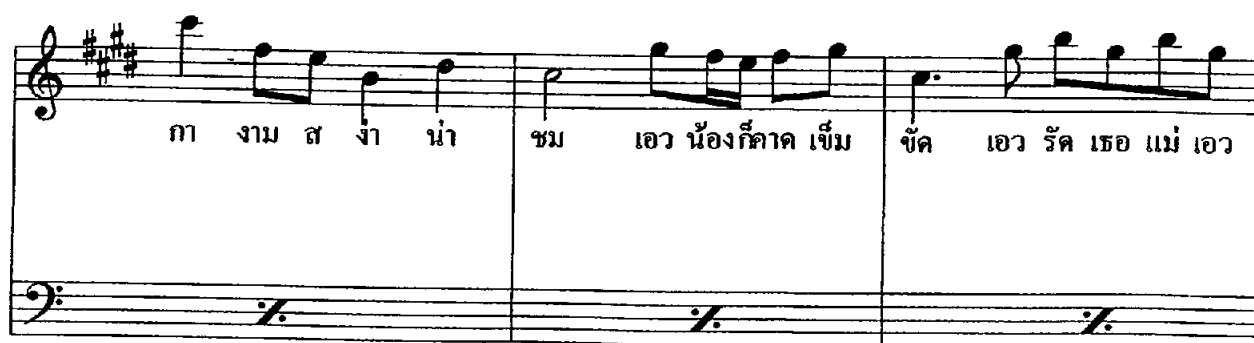

กลม เลี่ยมฟัน ยัง แถม ดัด ผม เลี่ยม ฟัน ยัง แถม ดัด ผม คนไทย นิยม แม่ ผม ขก

21. แหวานประดับนิ้วก้อย

หวาน ประดับ นิ้ว ก้อย สาวน้อย กำลัง เดิน มา แขน น้อง ผูก นา พิ

กา งาม ส งาม น้า ขม เอว น้องก็คาด เข้ม จัด เอว รัต เธอ แม่ เอว

กลม เลี่ยม ฟิน ชัง แถม คัด ผม เลี่ยม ฟิน ชัง แถม คัด ผม คนไทย นิยม แม่ ผม ยก

1. ลอน แหวน ประคับ นัว 2. ลอน

FINE

22. ป๊ะ โมง เท่ง โมง

ป๊ะ โมง เท่ง โมง ป๊ะ โมง เท่ง โมง ป๊ะ โมง เท่ง

โมง มา รำ เป็น วง ประสา หา คู่ เถิบ ๆ กระชั้น เข้า ไป ตั้ง ใจ เอาไม้ มา

บั้ง คบ มือ กระทุ้ง ให้ ค้าง คบ มือ กระทุ้ง ให้ ค้าง อย่า ลัง เถ

1. ใจ ป๊ะ โมง เห่ง 2. โมง

FINE

23. คำแล้วแว่วเสียงเพลง

คำ แล้ว แว่วเสียง เพลง ที่ ต้อง มา บรรเลง เป็น เพลง ของ ที่ เลื่อน

ลอย คึด ถึง คู่ เคย รำ เคย ฝาก คำ น้ำ ถ้อย ปำน นี เธอ คง

คอย ป่าน นี เธอ คง คอยหัวใจฉันน้อยเลื่อน ลอยไปหา เธอหัวใจฉันน้อยเลื่อนลอยไปหา

1. เธอ คำ แล้ว แว่วเสียง 2. เพลง

FINE

24. ซ้อมาลีนี้หนอ

ซ้อม มา ลี นี หนอเมื่อ แรกรักขอ เจ้าช้อ ระ ทม ใคร หลง เค็ด

คม ใครหลงเค็ด คม นำ สม ใจ ยาม เมื่อรัก ห่าง ไกล หา ใหม่ จึงจะได้ เซย

1. ขม ช่อ มา ลี นี

2. ขม

The musical score consists of two staves, treble and bass. The first ending (1.) has a treble staff with a melody and a bass staff with a simple accompaniment. The second ending (2.) is a single note in the treble staff. Both endings end with a double bar line and repeat signs.

FINE

25. ดึกแล้วแม่จามจน

ดึก แล้ว แม่ จาม จน ลา ก่อน นะ น้อง คน ดี ลา ไป หัว ใจ จะ

The musical score for the first part of the song. It has two staves. The treble staff contains the melody with lyrics. The bass staff contains a simple accompaniment. The first measure is a whole rest. The piece ends with a double bar line and repeat signs.

ขาด ลา ไป หัว ใจ จะ ขาด เสีย คาย ว่า ญาติ ของ ที่ ไม่ มี ดึก แล้ว แม่ จาม

The musical score for the second part of the song. It has two staves. The treble staff contains the melody with lyrics. The bass staff contains a simple accompaniment. The piece ends with a double bar line and repeat signs.

2. มี

The musical score for the third part of the song. It has two staves. The treble staff contains a single note with the lyric 'มี'. The bass staff contains a simple accompaniment. The piece ends with a double bar line and repeat signs.

FINE

26. บุ่มตะหลุ่มบุ่มบุ่ม

บุ่ม ตะหลุ่ม บุ่ม บุ่ม โอ้แม่ เนื้อนุ่ม ไม่ แล ไม่ เหลียว โอ้ แม่ เนื้อ ทอง

พี่ มา รัก น้อง คน เดียว ไม่ แล ไม่ เหลียว มัน ช่าง เปลา เปลิ้ว ใจ

1. เออ บุ่ม ตะหลุ่ม บุ่ม 2. เออ

FINE

27. สาวงามแม่คนปักปิ่น

สาว งาม แม่ คน ปัก ปิ่น สวย จริง น้อง สาวเผ่น คิน ทอง สาว งาม อยู่หนองยาย

ได้ะ สาว งาม อยู่หนองคาย ได้ะ อยู่ที่บ้าน บัว ชุม สาวสวยอยู่อำเภอ ชัยบา

คาล สาวสวย อยู่อำเภอชัยบา คาล สาวตหวาน อยู่ที่บ้าน บัว ชุม สาว งาม แม่คน ปีก

ชุม

FINE

28. คุณ คุณ เอ๋ย

คุณ คุณ เอ๋ย สา ลี สา ลีกระท้อน คุณ ทำ บุญ สิ่ง ใด

1.

หนอ ทำ บุญ สิ่ง ไฉ หนอ จะ ได้ ร่วม หอ กับ แม่ กุณ กุณ กุณ

2.

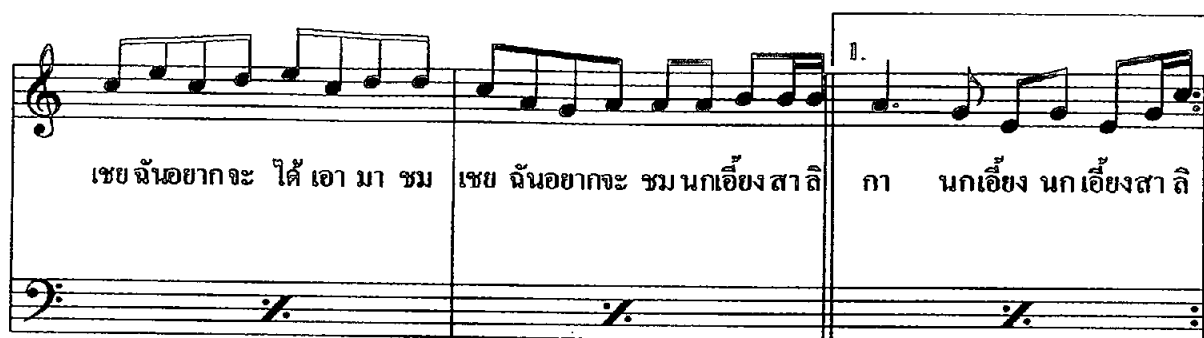
เอ๋ย

FINE

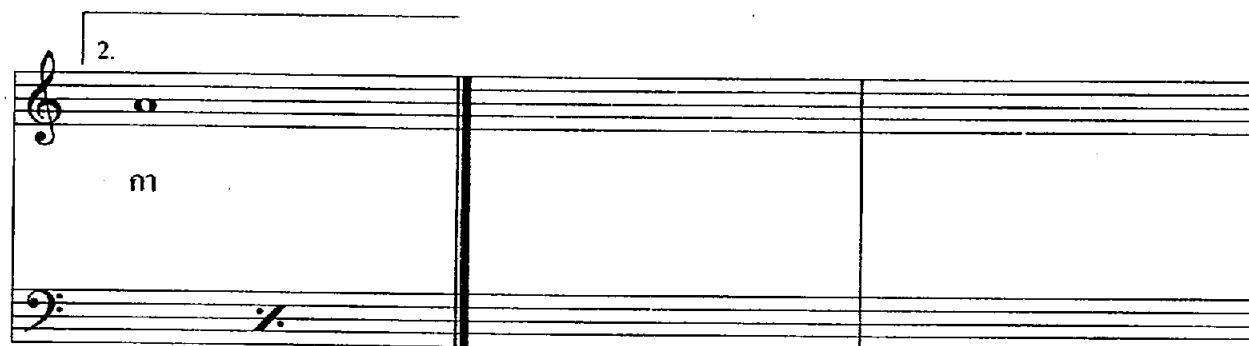
29. นกเอี้ยง นกเอี้ยง สารีกา

นก เอี้ยง นก เอี้ยง สารี กา นกเอี้ยง นกเอี้ยง สารี ลิ กา สารี กา บิน มา แต่

ไกล จับ กรง แล้ว ก็ ส่ง เสี่ยง ไป จับ กรง แล้ว ก็ ส่ง เสี่ยง ไป ฉันอยาก จะ ได้ เอา มา ชม

เซยจันอยากจะ ได้ เอา มา ชม เซย จันอยากจะ ชม นกเอี้ยงสา ลี กา นกเอี้ยง นกเอี้ยงสา ลี

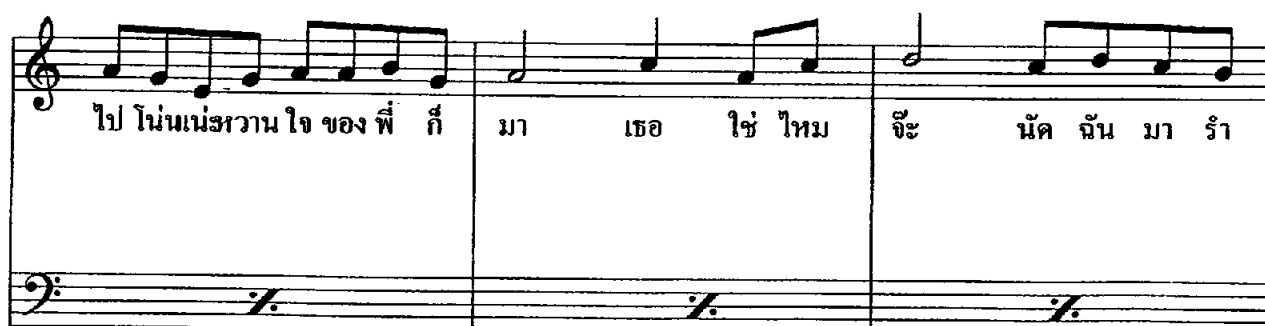
กา

FINE

30. มอง มอง มอง

มอง มอง มองสายดา แด่ จ้องมองมา แต่ ไกล มอง มอง

ไป โนนเนอวาน ใจ ของ พี่ ก็ มา เธอ ไซ้ ไหม จ๊ะ นั้ด จัน มา รำ

1. วัง เอ้อเออ เขี้ยว นัค ฉั่น มา รำ

2. วัง มอง มอง

3. วัง

FINE

31. ระกำใจตนไม่มีคนจะรัก

1. รำ กำ ใจ ตน ไม่มีคน จะ

2. รัก ระ กำ ใจ นักรักไม่สมใจ

3. ปอง ก้ม หน้า น้ำ ตา ไหล

4. นอง ก้ม หน้า น้ำ ตา ไหน

5. นอง เอ้อ เอ้อเออ รักมาเป็นสอง

6. ใจ เอ้อ เอ้อเออ รัก มาเป็นสอง

7. ใจ ระ กำ ใจ ตน ไม่มีคน จะ

8. ใจ

9. (Key signature change to D major)

FINE

32. พวงมาลัยเจ้าเอ๋ย

พวงมาลัย เจ้า เอ๋ย เอ๋ย พวง มาลัย เจ้า เอย สาวน้อย เขาร้อย ไว้

ให้ สาวน้อย เขาร้อย ไว้ ให้จะสวมคอใคร พวงมา ลัยเจ้า เอย พวง มาลัย เจ้า

เอ๋ย

FINE

33. ยามเย็นเดินเล่นบนถนน

ยามเย็นเดินเล่น บนถนน แลเห็น รถยนต์แล่น มา ข้าง หน้า โนนเนาะ ภู่ รัก จัน ก็

มา โนนเนะ คู่ รัก ดันที มา นึก กัน ว่า จะ ไป รำ โทน ยาม เข็นเดินเล่น บนด

2. โทน

FINE

34. สาวเอยไม่เคยเห็นหน้า

สาวเอย ไม่ เคยเห็น หน้า เป็นบุญ คา วา สนาเหลือ เกิน หล่ออย่าง นื่อง ยิ่ง มอง ยิ่ง

เพลิน สวยอย่าง นื่อง ยิ่ง มองยิ่ง เพลิน พี่รักเหลือ เกิน พี่ เต็มใจ รัก หลง รักเขา ตัว เรามัน คำ

ศักดิ์ หลงรัก เขาตัวรันทด้า ศักดิ์ น้อยใจ นัก เขาไม่รักเรา เลย น้อยใจ นัก เขาไม่รักเรา

1. เลย สาวเอย ไม่เคยเห็น 2. เลย

FINE

35. หงส์งามเมื่อยามจากถิ่น

หงส์งาม เมื่อยามจาก ถิ่น ขยับ ปีกบิน สวยสลับแสงทอง หงส์น้อยบิน ลอย คาม

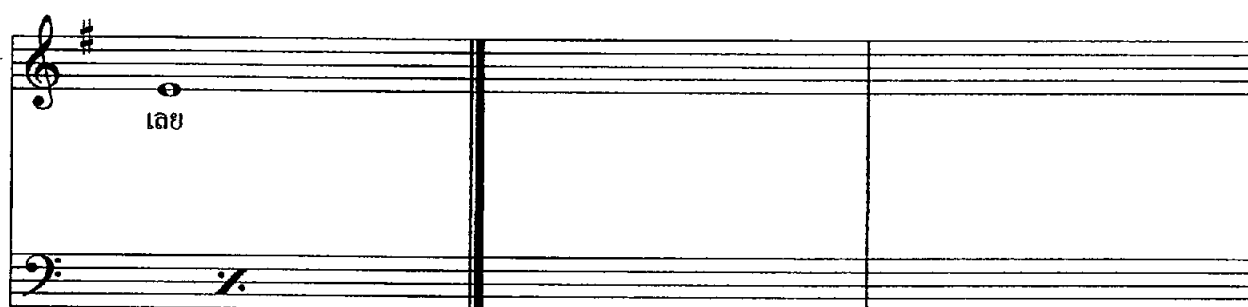
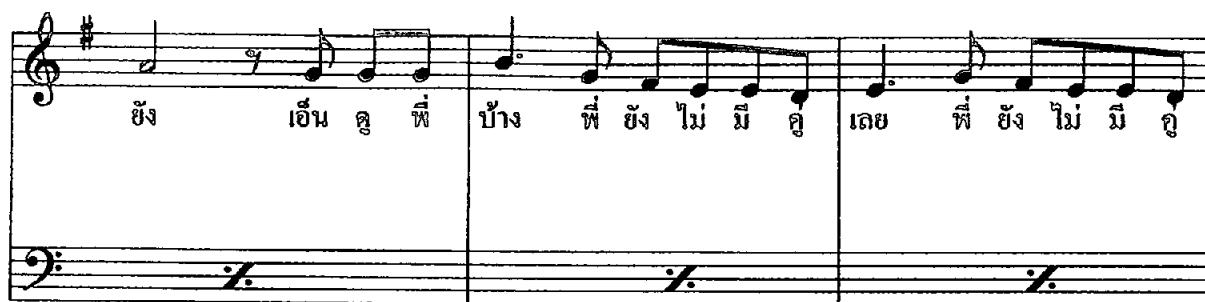
ลม หงส์ น้อย บิน ลอย คาม ลม ถ้าใครอยากชม ไปที่ร่ม โพธิ์ ทองถ้าใครอยากชม ไปที่ร่ม โพธิ์

ทอง ไก่ เอ๊ย เจ้า ไก่
แจ้หากิน แต่ แม่ อยู่ ภู เขา ทอง ไก่ เอ๊ย เจ้า ไก่

ทอง ไก่ เอ๊ย เจ้า ไก่ ทอง ไก่ จะ ร้อง ก็ ขยับ ปีก บิน ไก่ จะ ร้อง ก็ ขยับ ปีก

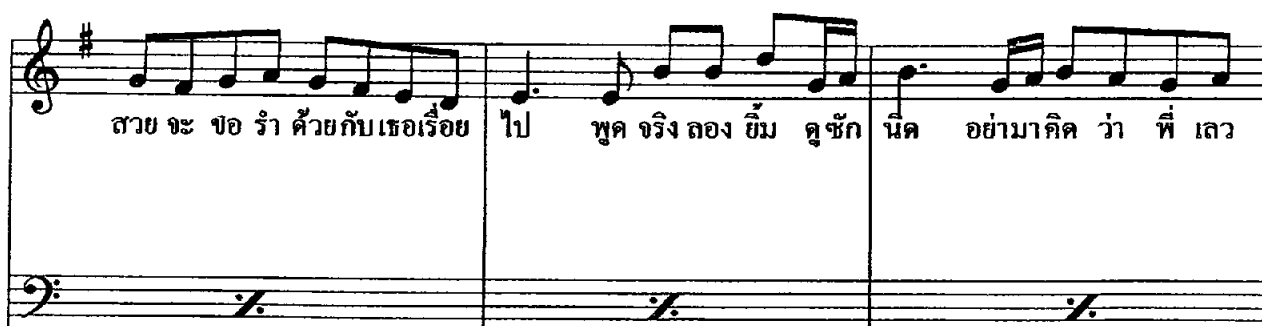
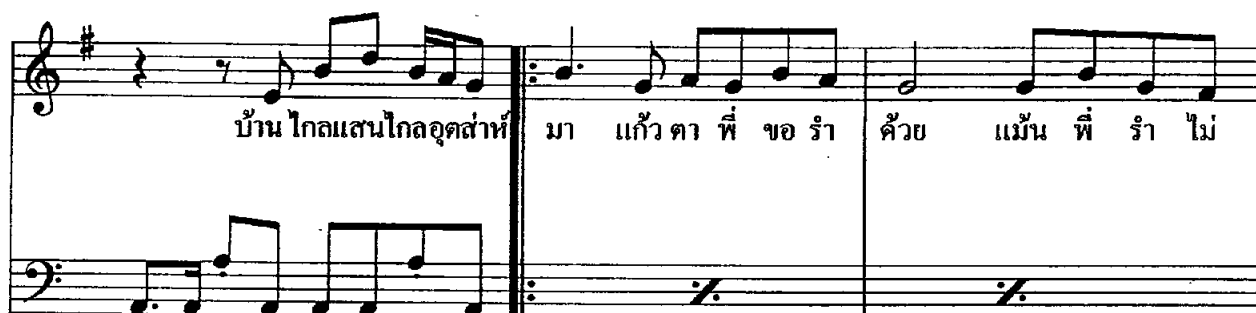
บิน ลา ลา ล้า ลา บิน ลา ลา ล้า ลา บิน เอ๊ย บิน ออกจาก

รัง เอ๊ย บิน ออกจาก รัง ขอ โทษ โฉม ทรู มี คู่ กัน แล้วหรือ

FINE

36. บ้านไกลแสนไกลอดสำห้มา

1.

ทราบ ถึง แม่ พี่ ขอ ไม่ งาม พี่ ขอ รำตามกับน้องเรื่อย ไป บ้านไกลแสนไกลสุดสัปดาห์

2.

ไป

FINE

37. สาวชาววัง

สาว ชาว วัง เอวเล็กเอวบางผัดแป้งบา หั้น สี แดง เป็น ใคร

กัน สี แดงเป็น ใคร กัน ถ้า เป็น ฉั้น ฉั้น รัก ดาย เลย ถ้า เป็น ฉั้นฉั้น รัก ดาย

1. เลิย สาว ชาว

2. เลิย

FINE

38. มอง มอง หา

มอง มอง หา หวานตา ฉัน อยู่ ที่ ไหน มอง มอง

ไป หวานใจ ทำ ไม่ ไม่ มา หลอกให้ พี่ มา รอ ใจน้อง มา สัม พี่

ได้ เป็นเพราะเหตุ อัน ไฉ หวาน ใจ ทำ ไม่ ไม่ มา หวาน ใจ ทำ ไม่ ไม่

1. มา มอง มอง 2. มา

FINE

39. ลา ลี ลา ลี ลา ลัด

ลา ลี ลา ลี ลา ลัด ลา ลัด ลา ลัด ลาว ดี เหนื่อย นักพักผ่อน เสีย

ที่ เหนื่อยนัก พักผ่อน เสีย ที่ นื่องหรือพี่ ฝัน ดิตลอด คื่น นื่องหรือพี่ ฝัน ดิตลอด

1. คื่น ลา ลี ลา ลี ลา 2. คื่น

FINE

40. ยามเย็นฉันมาเดินเล่น

ยามเย็น ฉัน มาเดิน เล่น พบนกนางแอ่นจับ คู่ เกรง ใจ แฉ่วแฉ่วแวว สำเนียง

มา แฉ่วแฉ่วแวว สำเนียง มา ฉัน นึกว่าเสียง หรีอ เร ไร จะออกไปหัก กลัวคนรัก ไม่

ใช่ จะออกไปหักคนงามว่าเป็นของ ใคร ถ้า เป็น ตัว พี่ เชิญ จิ เชิญ จิ เชิญ มา ไว

1. ไว ยามเย็น ฉัน มา เดิน 2. ไว

FINE

41. สาว สาว อายุ 15

สาว สาวอา ยู สิบห้า หนีมารดา มาเล่น รำ โทน พ่อ แม่ หนูตาม มา

ดี พ่อ แม่ หนูตาม มา ดี เห็นหนู รำ ดี เลย ดี ไม่ ลงเห็นหนู รำ ดี เลย ดี ไม่

1. ลง สาวสาว อา ยู สิบห้า 2. ลง

FINE

42. ลาก่อน ลาก่อน

ลาก่อน ลา ก่อน อุ รา สะท้อนเมื่อตอนจาก เธอเมื่อ เธอ จาก ไป เสีย เมื่อไรจะ

เจอเมื่อเธอจากไปเสียเมื่อไหร่ เจอ ปี หน้า สี่ เออ จะ เจอ ก็ นาน ลา ก่อน ลา

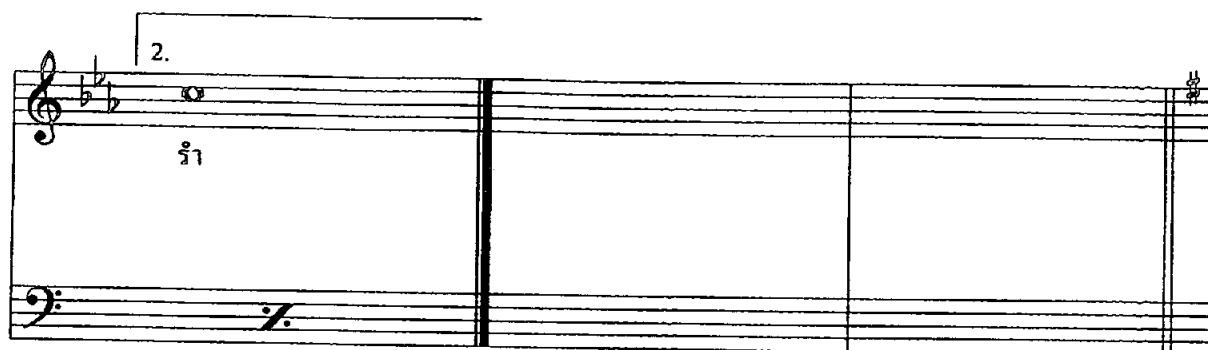
ก่อน

FINE

43. ยืนอยู่ทำไม

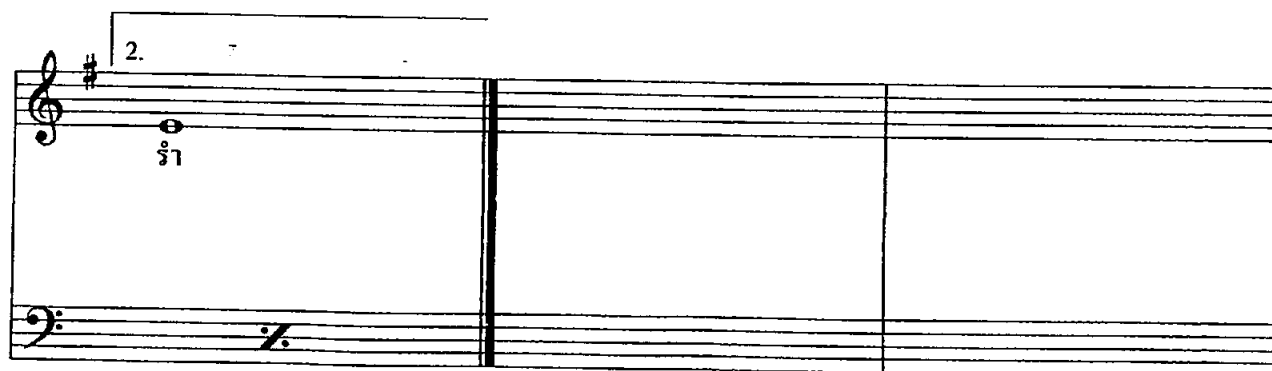
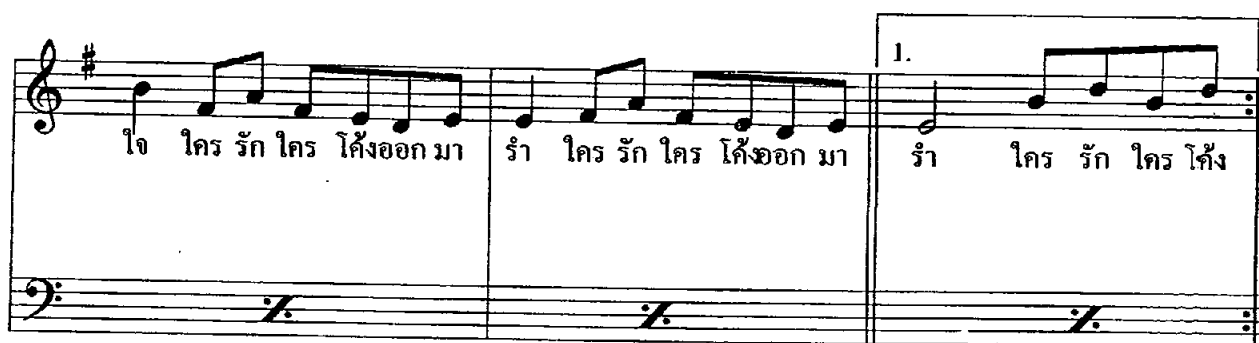
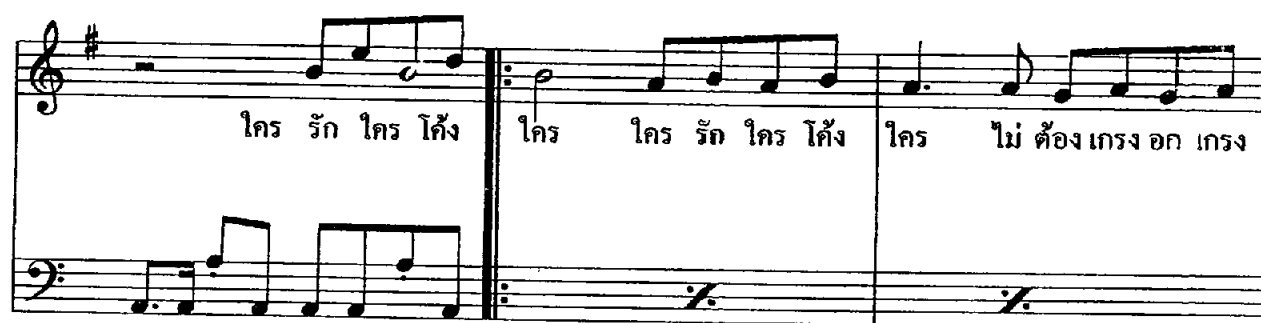
ยืน อยู่ ทำ ไม หรือ ไม่ เต็ม ใจ เล่น ลม พัด สะ บัด โบก

ยืน เล่น ลม พัด สะ บัด โบก ยืน เชิญ มา เล่น เพื่อน รำ ยืน อยู่ ทำ

FINE

44. ใครรักใครโด้งใคร

FINE

45. เสียขายตัว

First system of the musical score. The treble clef staff has a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). The melody consists of quarter and eighth notes. The lyrics are: เสีย คาย คั้ว อย่า มัว ไป หลง ระ เริง รัก เรา นั้น คือ. The bass clef staff contains a simple accompaniment of eighth notes in the first measure, followed by two measures with a double bar line and a repeat sign.

Second system of the musical score. The treble clef staff continues the melody. The lyrics are: เพลิง อย่า ระ เริง หลง เล่น หลง เอา มือ เข้าไป จี เคี้ยว จะ มี รอย. The bass clef staff contains a simple accompaniment of eighth notes in the first measure, followed by two measures with a double bar line and a repeat sign.

Third system of the musical score. The treble clef staff continues the melody. The lyrics are: ไหม้ รัก เรา นั้น คือ ไฟ น้อง จำ ไว้ อย่า ลืม เสีย คาย. The first measure of the third system has a first ending bracket labeled '1.' above it. The bass clef staff contains a simple accompaniment of eighth notes in the first measure, followed by two measures with a double bar line and a repeat sign.

Fourth system of the musical score. The treble clef staff has a second ending bracket labeled '2.' above it. The melody consists of a single note (G4) followed by a double bar line. The lyrics are: ลืม. The bass clef staff contains a simple accompaniment of eighth notes in the first measure, followed by two measures with a double bar line and a repeat sign. The system ends with a key signature change to two flats (Bb, Eb) in the final measure.

FINE

46. รำโทนกันให้เพลิน

โทน โทน ป๊ะ โทน โทน โทน โทน ป๊ะ โทน โทน เสียง โทน คำ บล บัว

ชุม มา เด็ด สาวสาวหนุ่ม หนุ่ม เรา มา ตั้ง กลุ่ม รำ โทนสามัคคี มา เด็ดสาวสาวหนุ่ม

หนุ่มรามา ตั้ง กลุ่มรำ โทนสามัคคี 1. คี โทน โทน ป๊ะ โทน 2. คี

FINE

47. อยู่ไกลกันคนละฝั่ง

อยู่ ไกล กันคน ละฝั่ง มี แม่ น้ำ ขวาง หน้า บุญ คา ได้ มา เจอ

กัน บุญ ตา ได้ มา เจอ กัน รัก ร่วม สัมพันธ์ สยาม สวรรค์ ดี สยาม โม ครี ยิน ดี ต่อ

กัน: เห็น น้ำ ค้าง กลาง ดึก ใจ พี่ นึก ถึง อยู่ คืบ ก่อน เรา เคย ขึ้น

ชู คืบ ก่อน เรา เคย ขึ้น ชู ดวงจันทร์ นั้น อยู่ กง เป็น พ ยาน อยู่ ไกล กัน คน ละ ฟัง

FINE

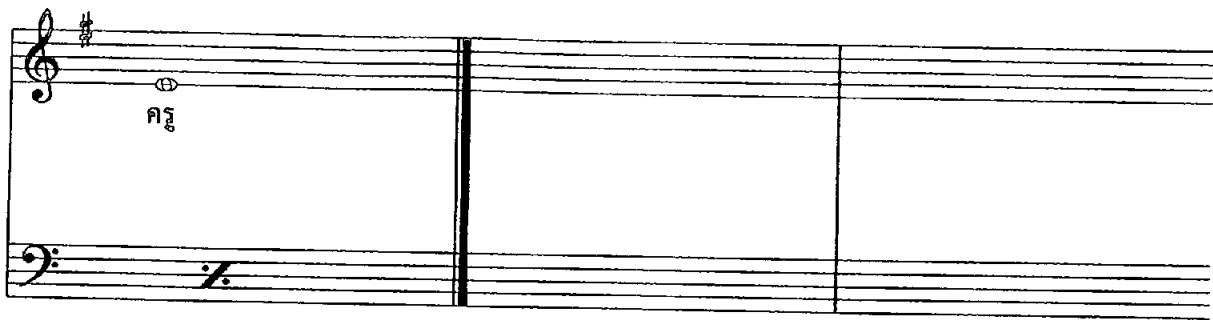
48. ยกมือขึ้นไหว้ครู

ยก มือ ขึ้น ไหว้ ครุ ครุ ผมบอกให้ไหว้ พระ ยก มือ ขึ้น ไหว้

พระ ไหว้ ทางซ้าย ไหว้ ทาง ขวา เสก แป้ง แด้ม ผัด หน้า ทา แล้วหน้า แป้ง ของ

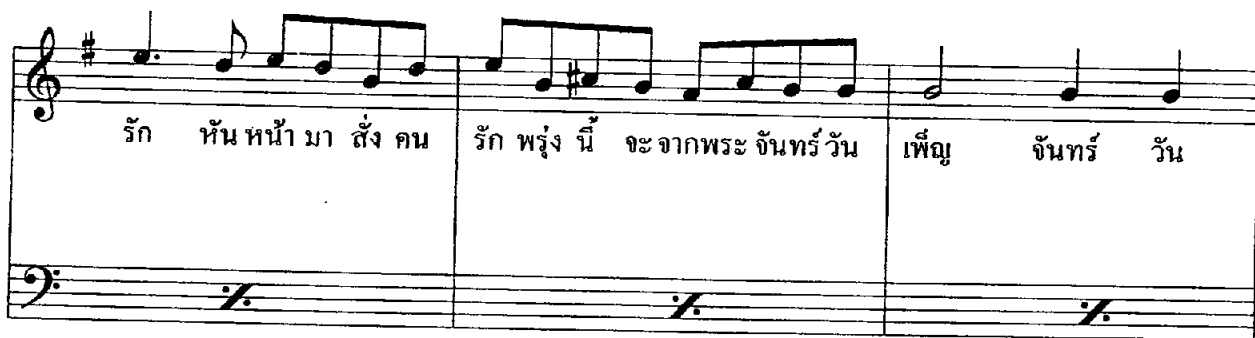
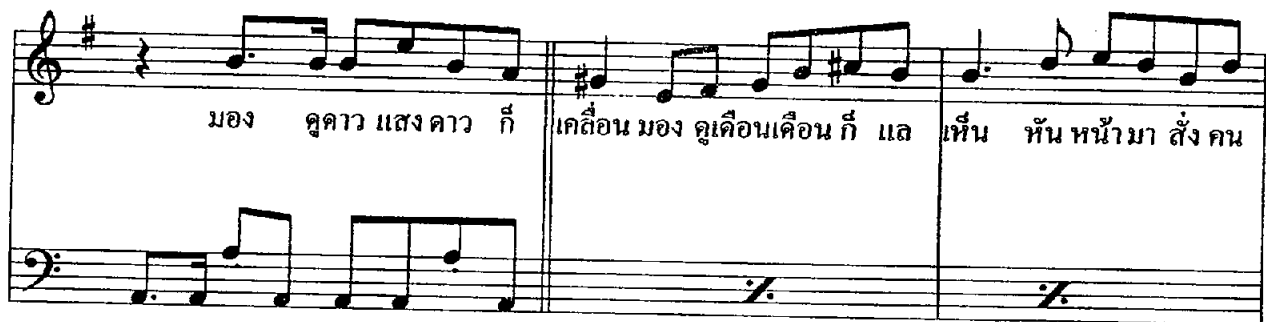
ครุ เสียง โทนกระ หน้า ก้อง มา มาเถิด น้อง ยา มารำเพลง ครุ น้อง จำ รำ ให้ อ่อน

อ่อน น้อง จำ รำ ให้ อ่อน อ่อน พี่จะ ได้ ค้อน สอนเพลง 1. ครุ ยก มือ ขึ้น ไหว้

FINE

49. กระจายหมายจันทร์

โนน กระ ด่าย กับ จันทร์ นั้บ วัน จะ แรม ไกล ดู หรือ น้ำ

ใจกระด่าย คละ มา นะ จริง คิน นี เดือน หงาย ดาว กระ จาย แจ่ม

ฟ้า หอม หวนชวน ตา เมื่อ เว ลา จะ ไผ ผิน เจ้า ช่อ อัง ภาป ภู หลาบส่ง

กลั่น เอ็น ดู ชู ก้าน จะ บาน จะ บิน ภู หลาบส่งกลั่น อัม รินทร์ จัน ใจ

FINE

50. พายจัด

First system of the musical score for 'พายจัด'. It consists of a treble and a bass staff. The treble staff has a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. The melody is written in a simple, folk-like style. The lyrics are written below the treble staff.

ถูกคลื่น กระเซ็น ชัด พาย จัด จัน กลัว เรือ ล่ม พาย เรือ ทวน

Second system of the musical score for 'พายจัด'. It continues the melody from the first system. The lyrics are written below the treble staff.

ลม จัน กลัว เรือ ล่ม ต้องพายจัด พาย จัด เกิด มาจันยัง ไม่เคย รัก หวันใจ นัก กลัว รัก จะมา

Third system of the musical score for 'พายจัด'. It continues the melody. The lyrics are written below the treble staff.

เจอ เท ว คา คล ใจให้ มา เจอ เท ว คา คล ใจให้ มา เจอ นัน รัก เธอจัน ยังไม่บอก

Fourth system of the musical score for 'พายจัด'. It ends with a double bar line. The lyrics are written below the treble staff.

ใคร

FINE

เพลงรำโทนของตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี

เพลงที่เกี่ยวกับตัวละครในวรรณคดี

1. วันทองเป็นคนสองใจ

Tempo ♩ = 96

วันทองเป็นคนสองใจ เชื่อไม่ได้สองใจแม่วันทอง วันทองเป็นคนสอง

ใจ เชื่อไม่ได้สองใจแม่วันทอง ขุนแผนไปทัพเจ้าก็หาตัวใหม่ ขุนแผนไปทัพเจ้าก็หาตัว

ใหม่ เชื่อไม่ได้สองใจแม่วันทอง วันทองเป็นคนสอง

1. 2.

เพลงรำโทนของตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี²³⁸

เพลงประเภททั่วไป

1. นกเขาบินข้ามเขา

Tempo ♩ = 96

นก เขา บิน ข้าม เขา ตัวของเรา เฝ้า แต่ แล มอง อยู่ นี้ สม กัน ก็ หรือ

ไม่ อยู่ นี้ สม กัน ก็ หรือ ไม่ พวกเราชาวไทย ช่วยกัน แล 1. มอง นก เขา บิน ข้าม

2. มอง

FINE

2. ลมทะเลพัดล่อง

ลม ทะเล พัด ล่อง นก ยุง ทอง มา ร้อง รำ แพน จาก ถิ่น หา กิน ไกล

แคน จาก ถิ่น หา กิน ไกล แคนนง ขุน รำแพนจากแคนมา ไกลนง ขุน รำแพนจากแคน มา

1. ไกล ลม ทะเล พัด 2. ไกล

FINE

3. คูตีเจ้านกเขา

คู ตี เจ้า นก เขา ตื่น เจ้า เฝ้า แต่ จัน ส่ง เสียง ลั่น

ฟัง เพราะ เสนาะ จับ ใจ คู ตี เจ้า คัว ผู้ จับ อยู่ ที่ ภู เขา

ทอ ง จั บ เสี ย ง กระ ไร เคิ ย ง ถู๋ จั บ เสี ย ง กระ ไร เคิ ย ง ถู๋ จู๋ สุก กรู หา ถู๋ ประ

คอง จู๋ สุก กรู หา ถู๋ ประ 1. คอง ดู สี เจ้า นก 2. คอง

FINE

4. ปักเป้า ถลา ลั่นลม

ปักเป้า ถลา ลั่น ลม ชื่น ชม กระ ชื่น กระ ชิด ปัก เป้า สาย หาง คู้

คี่ปักกะป้าดุก คู้ค คิดแล้วก็น่า รัก ยักหนึ่ง ยัก สอง ยัก หนึ่ง ฉิ่ง ฉิ่ง แล้ว ก็ ยัก

1.
 ยัก ชาย ใด ใฝ่หลงพระวง รักปักกะ เป้ารักชายหลงพระวง ชม ปักเป้า ถ ลา ลิ่น

2.
 ชม

FINE

5. ขึ้นรถลงเรือ

ขึ้น รถ ลง เรือ ขึ้น เหนือ แล้วล่อง ได้ กรุงเทพฯ เชียง

ใหม่ ผม ไป เที่ยวมา ทุก ทาง พิชญ์โลก ลำ ปาง บาง ช้าง หนองจอกขนนุ

ริ ปัดดาณี สุโขทัย ไป ทัว แต่ ผม ยัง ไม่ นึก กลัวผม มา ลืม ตัว อยู่ นคร ส

วรรค์ ทำ ให้ ตัว ฉันทิม วัน ที่ ได้ ผ่าน มา ขึ้น รถ ลง

2.

FINE

6. ฟังเสียงเพลงชาวเกาะ

ฟัง เสียงเพลงชาว เกาะ ฟังเพราะ เสนาะ จีบ ใจ สาย น้ำ หลัง

ไหล สาย น้ำ หลั่ง ไหลระทดหาศทรายดัง คลื่น คลื่นระทดหาศทรายดัง คลื่น

1. คลื่น ฟังเสียงเพลง ชาว 2. คลื่น

FINE

7. ว้าวที่เคยวิ่งเล่น

ว้าว ที่ เคย วิ่ง เล่น เข้า เข็น วิ่ง เล่น แต่ ว้าว ว้าว น้อย มา ลอยเทียม

ดาว ว้าว น้อย มา ลอยเทียม ดาวสอง มือ ชัก สาวแม่ ว้าว ขาด ลอยสอง มือ ชัก สาวแม่ ว้าว ขาด

1. ลอย ว่าว ที่ เรา เคย

2. ลอย

FINE

8. จงสิริบรรจง

จง สิ ริ บรร จง สุ ริ ยง ไบ ยอ พ รุ่ง นี้ จะ ไป ต

1. ลาด พ รุ่ง นี้ จะ ไป ต ลาดไปซื้อกระดาษมาเขียนจ. ม. จง สิ ริ บรร

2. ม.

FINE

9. มันทะค มันทัวเสื่อ

มันทะค มันทัว เสื่อ คัม ไล่เกลือกิน เล่น มันทะค รสดี กว่ากรอย อร่อยจริง

จริง รส ดี กว่ากรอย อร่อยจริง จริงปอกเปลือกมันทั้ง จัมน้ำตาล 1. ทราช มันทะค มันทัว

2. ทราช

FINE

เพลงรำโทน ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี 247

เพลงประเภทปลุกใจ และชักชวนให้เชื่อผู้นำ

1. แดนาพิกา

Tempo ♩ = 96

ทำนองร้อง

โทน

แด นา พี กา ได้ เวลา ชัก รง เรา จะ ต้อง ยืน

Detailed description: This is the first system of musical notation for the song 'แดนาพิกา'. It consists of two staves. The top staff is a treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a 2/4 time signature. It contains a melody with a repeat sign after the first measure. The bottom staff is a bass clef, mostly containing rests with a repeat sign. The lyrics are written below the top staff.

ตรง เคา รพ รง ชาติ ไทย เรา ส นับ ส นุน ป พิ บุล สง

Detailed description: This is the second system of musical notation. It continues the melody from the first system. The top staff has the melody, and the bottom staff has rests with repeat signs. The lyrics are written below the top staff.

คราม เรา จะต้อง ทำ ตาม เรา จะต้อง ทำ ตาม ตาม ผู้ นำ ของ ชาติ

Detailed description: This is the third system of musical notation. It continues the melody. The top staff has the melody, and the bottom staff has rests with repeat signs. The lyrics are written below the top staff.

1. 2.

ไทย ตาม ผู้ นำ ของชาติ ไทย แด นา พี ไทย

Detailed description: This is the fourth system of musical notation, which includes a first and second ending. The first ending (marked '1.') leads back to the beginning of the phrase 'ไทย ตาม ผู้ นำ ของชาติ'. The second ending (marked '2.') ends with a final cadence. The top staff has the melody, and the bottom staff has rests with repeat signs. The lyrics are written below the top staff.

FINE

เพลงรำโทน ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี

เพลงประเภทสะท้อนสภาพบ้านเมือง

1. เดี่ยวนี้ผ้าแพง

Tempo ♩ = 96

ทำนองร้อง

โทน

เดี่ยว นี้ผ้า แพง รัฐบาลเปลี่ยนแปลงใน การปั่น ฝ้าย เตรียมทอ ผ้า

ไทย แบบใหม่ ส มัย โบราณ แบบใหม่ ส มัย โบราณ นื่องนั้น เป็นคน ทอ

หูก ฟี่ นั้นเป็นคน ปลูก ฝ้าย เตรียมทอ ผ้า ไทย แบบใหม่ ส มัย โบ

ราชน แบบใหม่ ส มัย โบราณ

FINE

2. โลกสวยของฉันนี่เอ๋ย

First system of musical notation for the song 'โลกสวยของฉันนี่เอ๋ย'. It consists of a treble and bass staff. The treble staff has a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. The melody starts with a quarter rest, followed by eighth and quarter notes. The lyrics are: โลกสวยของฉัน นี่ เอ๋ย ไม่ นึก เลย ว่าตา จะ คม นุ่น ถูง เอา ไว้ ผม

Second system of musical notation. The melody continues with eighth and quarter notes. The lyrics are: คัด นุ่น ถูง เอา ไว้ ผม คัด รัฐ บาลท่าน จิต ถูก รั ชู นิ ยม นุ่น ถูง กระตุ้ง กระ

Third system of musical notation. The melody continues with eighth and quarter notes. The lyrics are: คัด นุ่น ถูง กระ ตุ้ง กระ คัด ช่าง น่ารัก จริ่งแม่ ยอดหญิงสาว ไทย โลกสวยของฉัน นี่

Fourth system of musical notation. It begins with a first ending bracket labeled '1.' over the melody. The lyrics are: ไทย โลกสวยของฉัน นี่. The system ends with a double bar line and repeat dots. Below this, there is a second ending bracket labeled '2.' over a single note on the treble staff, with the word 'ไทย' written below it. The system ends with a double bar line and repeat dots.

FINE

3. ลพบุรีของเราเนี่ย(1)

ลพบุรี ของเรา เนี่ย เอ๊ย ไม่ นึก เลยา จะถูก โจม ตี สี่เครื่อง ฆนค์ เข้า มา บิน

ล้อม สี่เครื่อง ฆนค์ เข้า มา บิน ล้อมมา ทั้งลูกบอมบ์ที่หน้าสภา นี่ ลูก เกิด คื่น

เกิดเสียงลูก ระ เป็ดมัน คัง ไม่ น้อยเสียงหวอไซเรนเย็น ระ หื้อชวนแม่ สาวน้อยลงหลุมหลบ

1. ักย ลพ บุ รี เนี่ย 2. เออ

FINE

4. ลพบุรีของเราเน่เอ๋ย(2)

ลพบุรีของเรา เน่ เอ๋ย ไม่ นึกเลยว่าจะ ถูก โจม ดี สี เครื่องยนต์เข้ามา บิน

ล้อมสี เครื่องยนต์ เข้า มา บิน ล้อมมา ทั้งลูกบอมบ์ที่ หน้าสตา นิ สาว เอย อย่า เพิ่ง

หนี ลพ บุ รี เรา ไม่ เป็น ไร ลพ บุ รี ของเรา เน่ เอ๋ย ไม่ นึกเลย ว่า จะถูก โจม

ดี สี เครื่องยนต์ เข้ามา บิน ล้อม สี เครื่องยนต์เข้ามา บิน ล้อมมา ทั้งลูกบอมบ์ที่หน้า สตา

นี่ ถนน ก็ขาด ตลาด ก็ พัง ถนน ก็ ขาด ตลาด ก็ พัง ร้องเรียก เรือจ้างมารับฉัน

ที่ สาว เขย อย่า เพิ่ง หัน ลพ บุรี เรา ไม่ เป็น ใคร ลพบุรี ของเรา นี่

ใคร

FINE

ใคร

เพลงรำโทน ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี

เพลงประเภทที่แสดงถึงความรัก การเกี้ยวพาราสี และชักชวนให้เล่นรำโทน

1. รำโทนไทยเบิ้ง

Tempo ♩ = 96

ทำนองร้อง

รำโทนไทยเบิ้ง มา แล้วเสียงแจ่มแจ้ว ของเก่า แต่ ก่อนเก่า แก่ แน่

โทน

นอนอย่าควั่น คัดคอน อนุรักษ์รำ โทน รำ โทน มีมานานหนัก หนาเราพากัน มา อนุรักษ์เข้า

ไว้ ของเก่า ปู่ ย่า ตา ยาย รักษาประเพณีไว้ของเก่าไทย เดิม สามัคคี อนุรักษ์เข้า

ไว้ มรดกของไทย สมัย แต่ ก่อน สามัคคี นี้ ดี แน่ นอนมาชมกัน ก่อนของเก่า รำ

โตน รำ โตน มีมทานหนัก หนาคณเก่า เล่ามา ดังหลายร้อย ปี ขอ เชิญร่วม ใจ สามัค

คี รัก ขาประพณี ในการ รำ โตน รำ โตนไทย เบิ่ง มา แล้ว เสียงแจ้วแจ้วของเก่า แต่

ก่อนเก่า แก่ แน่ นอนอยู่คว้นคัตรอนอนุรักษ์รำ โตน หลายร้อย ปี ผ่าน

มา ยัง มี อีกหนาระ บำบ้าน ไร่ ถ้า มี คน สน ใจจะร้องให้ ฟัง ก็ได้ระ บำบ้าน

ไร่ ไร่ กับ ไร่ โทณ ชัด ชั่ว ไร่ ไร่ ที่ โทณเล่าเอ๋ย แม่ ชื่น ใจ เอ๋ย ไร่ ไร่ บ้าน

ไร่ ชัด ชั่ว กระ ยา เจ้า หงส์ ปีก อ่อนร้อน ลง อยู่ใน คง มะ ไพ พวก เรา ที่

มา มารักกัน สามัคคีกันหนจะได้สุข ใจ ไร่ โทณ กัน เกิด หนาอย่าคว่น ไร่ อา พี่น้องทุก

คน เชิญ สี่ พี่ น้อง มา สนุก เฮฮา มาเล่น ไร่ โทณ

FINE

2. รัก รัก รัก

รัก รัก รัก หัว อก จะ หัก ถูก รัก ลอก ลวง สะ เคา กระไร ว่า

ขม สะ เคา กระไร ว่า ขม ยัง ไม่ เท่า ลม ชาย ลวง รัก รัก

ลวง

FINE

3. รักจริงหรือรักเล่น

รัก จริง หรือ รัก เล่น รัก เล่น หรือ ว่า เธอ รัก จริง จิต ใจ ฉันทให้ ประ

วิ่ง ไม่รู้ รักจริงหรือ ว่า รัก เล่น บอกน้องสัก คำ ได้ ไหม บอกน้อง สัก คำ ได้

ไหม ว่าพี่ รัก ใครด้วย น้ำ ใจ จริง ว่าพี่ รักใคร ด้วยน้ำ ใจ จริง

FINE

4. ยามพระจันทร์ครึ่งซีก

ยาม พระ จันทร์ ครึ่ง ซีก เมฆ ก็หลิก มาบัง แสง จันทร์ ดวง เดือนมาเป็น พ

ขาน ดวงเดือนมาเป็น พ ขาน เธอ กับ ฉัน รัก กันไม่ น่่า ลืม เธอ กับ ฉัน รัก กันไม่ น่่า

1. ลิ้ม ยาม พระจันทร์ ครึ่ง

2. ลิ้ม

FINE

5. สาวชาววัง

สาว ชาว

วัง เอวเล็กเอวบาง ประแป้ง บา

หยัน เลื้อย ลาย เป็น ของ ใคร

กัน เลื้อย ลาย เป็น ของ ใคร

กัน ถ้าเป็นของ ฉัน ฉัน รัก คาย

เลย ถ้าเป็น ของ ฉัน ฉัน รัก คาย

1. เลย สาว ชาว

2. เลย

FINE

6. หล่อจริงนะดารา

หล่อจริงนะดา รา งาม ดา จริง แม่ สาว เอย วัน นี้ ฉัน มีความ

สุข วัน นี้ ฉัน มีความ สุข สนุก รื่น เริง หัว ใจ ที่ นี้ เป็น แดน ส

วรรค์ เธอ กับ ฉัน มา เล่น ทอง ก้า เธอ กับ ฉัน มา เล่น ทอง ก้า

FINE

7. หวาน หวาน หวาน

หวาน หวาน หวาน สุข สำ ราษฎ ใน วง ฟ้อน ร้า เธอ ยิ้ม มา เหมือน เธอ จะ ฝาก

1. คำ เธอ ขึ้น มทเหมือนระฆะฟาก คำ นัยต์ หวาน น้ำเหมือนน้ำตาล หวาน หวาน หวาน

2. หวาน หวาน หวาน 3. หวาน

FINE

8. พบเธอในวงฟ้อนรำ

พบเธอ ในวง ฟ้อน รำ เพียง แต่ แล มอง ตา นื่อง กระจาย หวาน

ฉ่ำ วัน นี้ มา พบ งาม งอนฉันอยากจะ ด้อนเอา ไปฟ้อน รำ ฉันอยากจะ ด้อนเอา ไปฟ้อน

รำ สุข สำราญ นาน มา เจอ พบเจอ ใน วง ฟ้อน เจอ

FINE

9. กาหลงอยู่ในดงกาฝาก

กาหลง อยู่ในดงกา ฝาก พุด แต่ ปากแม่ กาหลง เอ๊ย นุ่ง ดำ รำ แน่ ไป

เลย นุ่ง ดำ รำ แน่ ไป เลยแม่ กาหลงเอ๊ยอยู่ในดง กา ฝาก กาหลง อยู่ในดง กา

ฝาก ฝาก

FINE

10. ฉันมองแล้วเธอจะเก้อ

ฉันมอง แล้วเธอ จะ เก้อ คู่ รัก เธอ นั้น ชื่อ ไร กันฉันมองออกไป จิต ใจ ไหว

หวั่นฉันมองออกไปจิต ใจ ไหว หวั่น คู่ รักฉัน คล้ายกัน กับ เธอ คู่ รัก ฉัน คล้ายกัน กับ

1. เธอ ฉันมองแล้วเธอ จะ เก้อ 2.

FINE

11. กลองมะลิกัน

กลอง มะ ลิ กัน ฉัน รัก พ่อ บ้าน อยู่ ไกล รัก แล้ว ก็

กลัว ไม่ รั้ ว่า ผัว ของ ใคร ลูก เมีย เขา มา คาม ก็ จะ ดี ความ ยาก

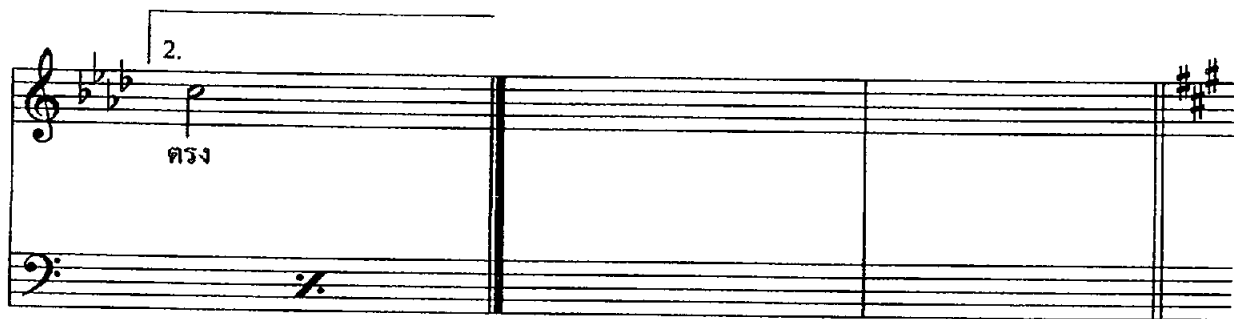
1. ใจ กลอง มะ ลี 2. ใจ

FINE

12. สาวเอ๋ยเมื่อไหร่จะมา

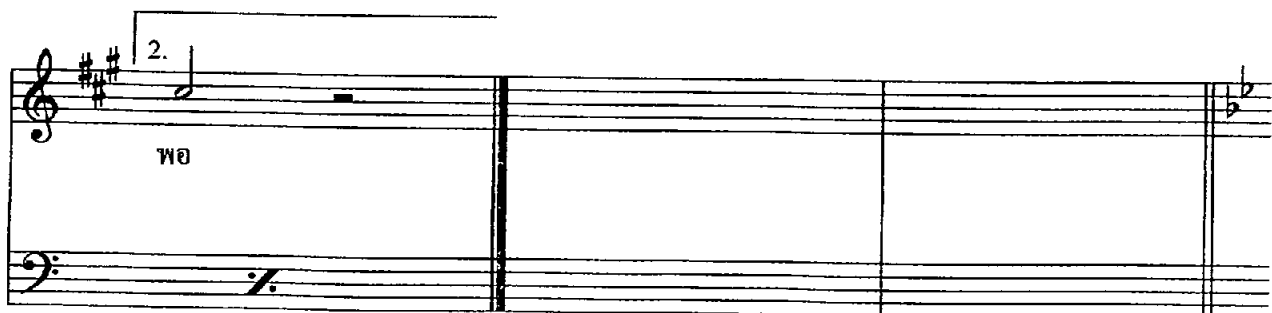
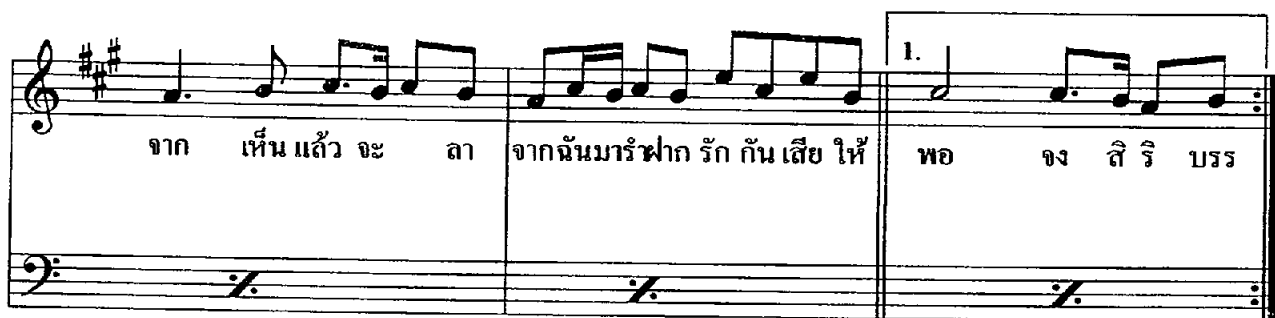
สาวเอ๋ยเมื่อไหร่จะ มา สัก ฦ ฦ กัน ว่า รำ วง รำ น้อยแม่ ทอง เนื่อ

1. เห็น รำ น้อยแม่ ทอง เนื่อ เห็นฉันมา รำ เล่น ด้วย ความ ชื้อ ตรง สาวเอ๋ย เมื่อไหร่ จะ

FINE

13. จงศิริบรรจง

FINE

14. ฟ้ายะนองร้องมา

ฟ้า คมมอ ร้อง มา ฉัน ขอ ลา ไป ก่อน ที่ จริง ฉัน ไม่ ยาก

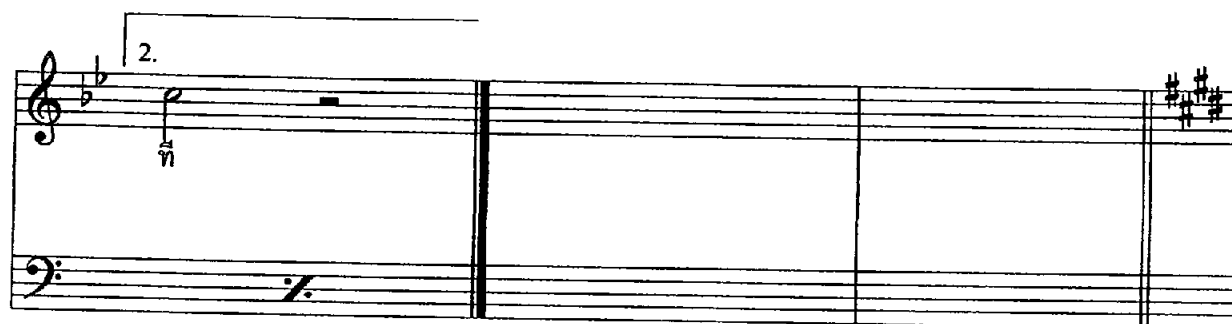
จ ร ขอ ลา ไปก่อนแม่ ทองเนื้อ 1. เย็น ฟ้า คะ นอง ร้อง 2. เย็น

FINE

15. รำวงประสงค์หาไก่

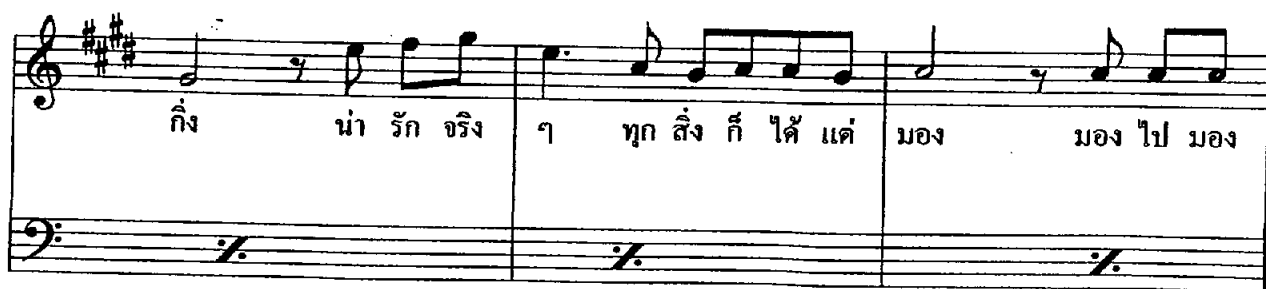
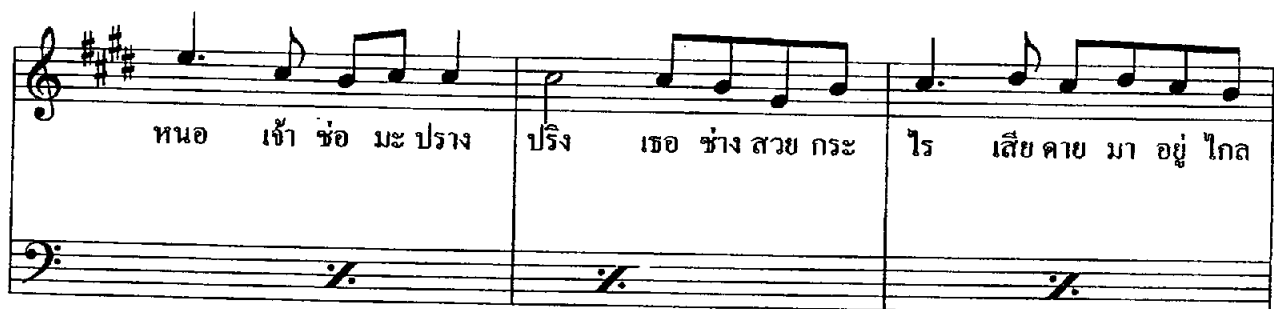
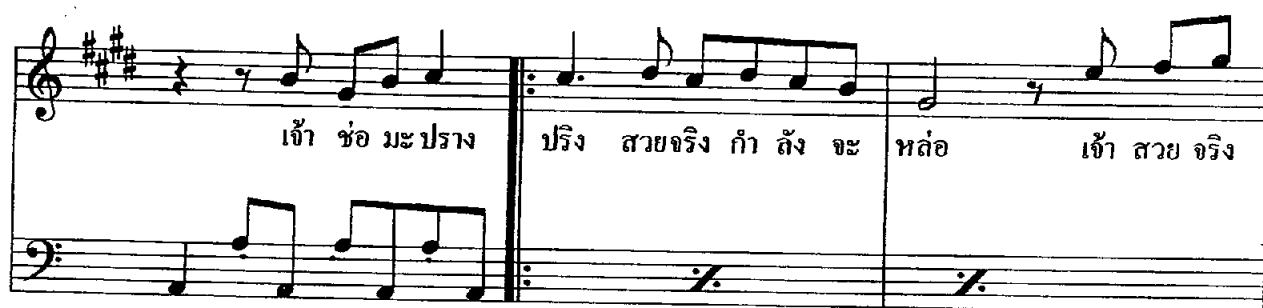
รำ วงประสงค์หา ไก่ รำ ที่ไร ไก่ หายทุก ที่ ไร่ ไฉ้ ก็ หายไร่ ไฉ้ ก็

หาย ไร่ ไปด้วย ไร่ ไปด้วย รำ วง เสงขวยเล็ก รำ เสือ 1. ที่ รำ วง ประสงค์ หา 2.

FINE

16. เจ้าช่อมะปรางปริง

มา สาย ดา ของเรา เป็น สื่อ ความรัก ของเรา นี้ หรือ เป็น สื่อ กัน ด้วย สาย

1. ดา เจ้า ช่อ มะปราง 2. ดา

FINE

17. นึกถึงอกคนจน

นึก ถึง อก คน จน ไม่ มี คน เขา จะ รั้ง จัก พุด ถึง เรื่อง ความ

รัก วาสนา ไม่ ซัก ฉันทน์ ไม่ ยาก รัก เลย หยุต ก่อน ช้ำ ก่อนอย่า ทำ ใจ ร้อน ไป เลย พี่

เอ๋ย คู่ คี เขามี ไว้ เซขอย่ามรัก น่อง เลยน่อง ไม่เคยรัก ใคร ขอคหญิง ความจริงใจ

พี่ คู่รักพี่ ไม่ มี พี่ไม่เคย รัก ใคร ฉันไม่เชื่อหรือพี่ พี่ไม่มีจริง ๆ ฉันไม่เชื่อหรือพี่ พี่ไม่มีจริง

จริงพันจากขอหญิง พี่ไม่เคย รัก ใคร รัก น่อง ให้ มา ถาม ไถ่ ไซ้ ผู้ใหญ่ เขามา คู่

แต่ง กัน ตามประ เภ ณี แต่ง กัน ตามประ เภ ณี เว ลา นี้ เงิน พี่ ไม่

พอ ให้ พี่ ตั้ง ต้น ไป ต ลาด หา ของ มา ชาย เลี้ยง หมู เลี้ยง เป็ด เลี้ยง

ไก่ ทำ นา ทำ ไร่ปลูกฝ้าย ก็ 1. พอ นึก ถึง ออก คน 2. พอ

FINE

18. ยามเมื่อจันทร์ฉาย

ยาม เมื่อ จันทร์ ฉาย แสงกระจาย ส ว้าง น ภา เมฆ น้อย ลอย ลง

มา สว่าง น ภา เว ลากกลาง วัน ค่ำ จัน กระจ่าง ค่ำ ด้อย ค่ำ จัน กระจ่าง ค่ำ

ค้อยไ้แม่สาวน้อยเปรียบเหมือนดวงจันทร์ มา จิ มา รัก กัน รัก กัน ให้ มัน ได้ไหมเล่า

1. เอ ยาม เมื่อจันทร์ ฉาย

FINE

19. ไก่เอ๋ย ไก่แก้ว

ไก่ เอ๋ย ไก่ แก้ว ขนงามเพริศพร้วประกาย ฟ้า ยาม เมื่อ เชื่อง
ปรบมือ

กราย มี คนเรื่องราย สะ อาด ตา ข่าง สวย จริง หนา ไม่ หา ไค

เทียม มี ผุ่นละออง เอี่ยมหา ไค เท้าเทียมเทียมเจ้า เอ้ย นาง เอี่ยมพะนาง ฐ ฐ

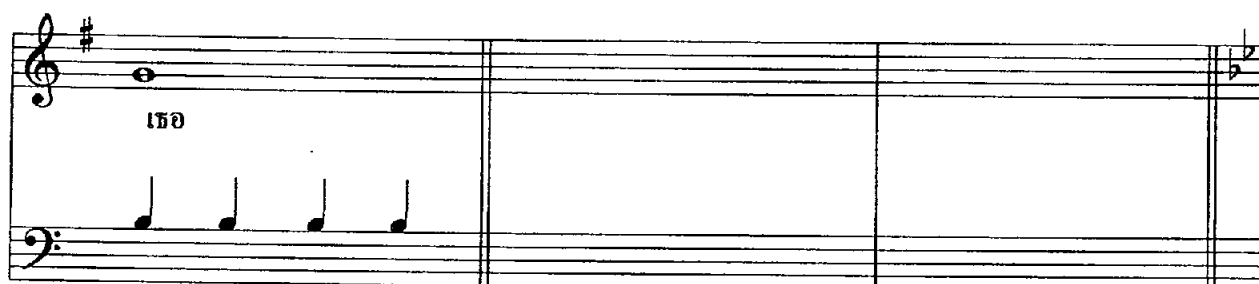
ฉี พระนางเป็นศรีของผองชาว ไทยพระนางสวยเลิศ ประเสริฐวิไล มา รำ วง ให้แสน สุขสำราญ

ราญ

FINE

20. นันดอกอะไร

นัน ดอก อะไร ทัก ไว้กระไร เหนือ หู จัน อยาก จะ
ปรบมือ

FINE

21. สวนลุมเป็นหลุมล่อรัก

ลุม หัว ออกฉันทลุ่มสวนลุม เฝ้า คอย โอ้ สวน ลุม พื นี น้อย กับ พี่ เคย

ไป สัก ญา ฝาก รัก กัน ไว้ ต่อ ไป จะ ไม่ ลืม เดือน เรา จาก กันไป หนึ่ง

วันเหมือนราจาก กัน ไป แรม เดือน ยาม หนาว คราว เคลื่อนมา คิด ถึงเพื่อน อยู่ ใน สวน

ลุม มา คิด ถึงเพื่อนอยู่ ในสวน 1. ลุม สวน ลุมเป็นหล่นล่อ 2. ลุม

FINE

22. ลมเย็น เย็น

First system of the musical score. The treble staff has a key signature of one flat (B-flat) and a common time signature. The melody starts with a whole note rest, followed by a half note G4, a quarter note F4, and a quarter note E4. The bass staff has a whole note G3, a half note F3, and a quarter note E3. The lyrics are: ลม เย็น เย็น จัน มา เดิน เล่น เก็บ ดอก พ ยอม จะ บาน ก็

Second system of the musical score. The treble staff continues the melody with a half note D4, a quarter note C4, a quarter note B3, and a quarter note A3. The bass staff has a whole note G3, a half note F3, and a quarter note E3. The lyrics are: บาน จะ เติบ เอา ก้าน ไป สาย ละ ลอม จะ ตูม ก็ ตูม จะ เติบ ใ้ ต้ม ลาย มัง

Third system of the musical score. The treble staff continues the melody with a half note G4, a quarter note F4, a quarter note E4, and a quarter note D4. The bass staff has a whole note G3, a half note F3, and a quarter note E3. The lyrics are: กร จะ แฉ่ม ก็ แฉ่ม จะ เติบ เอา แก้ม เข้า ไป กอด นอน ลม เย็น

FINE

Fourth system of the musical score. The treble staff starts with a half note G4, a quarter note F4, a quarter note E4, and a quarter note D4. The bass staff has a whole note G3, a half note F3, and a quarter note E3. The lyrics are: นอน จะ เติบ เอา แก้ม เข้า ไป กอด นอน

FINE

23. ดอกบัวไทย

ดอก บัว ไทย ฉัน จะ งาม หุด ฝ่อง ได้ แต่ แล

มอง เห็น ว่า เธอ สวย กว่า เธอ งาม จริง ยิ่ง กว่า เทพ ธิ

ดา ฉัน รัก เธอ นึก หนา ฉัน รัก เธอ นึก หนา ยิ่ง กว่า ธิ วั ของ

ฉัน หาก เธอ ดาย ฉัน ต้อง วาย ธิ วั น มา ดาย คั้ว

มา ขึ้น สวรรค์ คู่ กัน กับ เธอ ขึ้น สวรรค์คู่ กัน กับ เธอ ดอก บัว

เธอ

FINE

24. นาง นาง นาง

นาง นาง นางเอว เล็กเอว บางเหมือนนางละ คอน เต็น ระบำ ฟ้อน รำ แขน

อ่อน เต็นระบำ ฟ้อน รำ แขน อ่อน ไม่รัก ไม่ มา ทำ มททางดา งอน นาง นาง

2.
จน

FINE

25. ยืนอยู่ทำไม

ยืน อยู่ ทำ ไม หรือ ไม่ได้ม ใจ เล่น ลม พัด สะบัด โบก

เย็น ลม พัด สะบัด โบก เย็น ขอ เชิญ มา เล่น ฟ้อน รำ ยืน อยู่ ทำ

2.
รำ

FINE

26. จันทรเจ้าจันทร์

จันทร เจ้า จันทรไปเที่ยวด้วยกัน สองคน ไปมัย ละ พี่จะพา ไปเที่ยวพระน

กร พี่จะพา ไปเที่ยวพระน คร จะ พนเขน อ่อน ไปเพื่อน รามะ นา จันทร เจ้า

นา

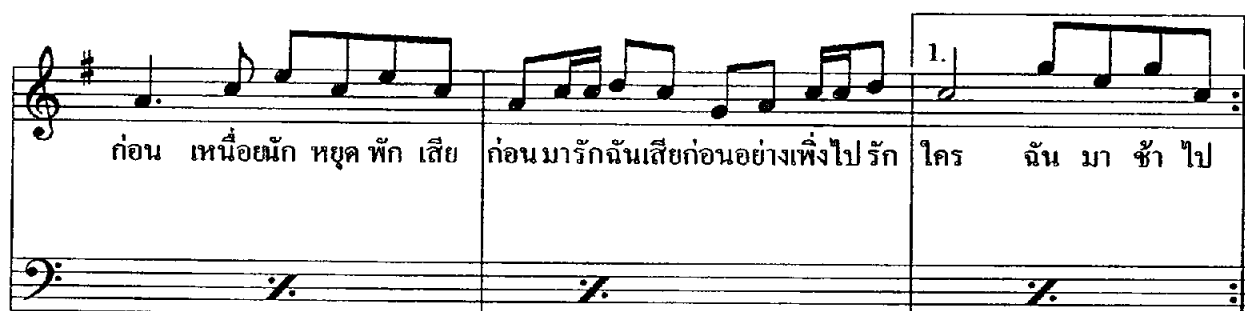
FINE

27. ฉันทมาข้าไปหน้อย

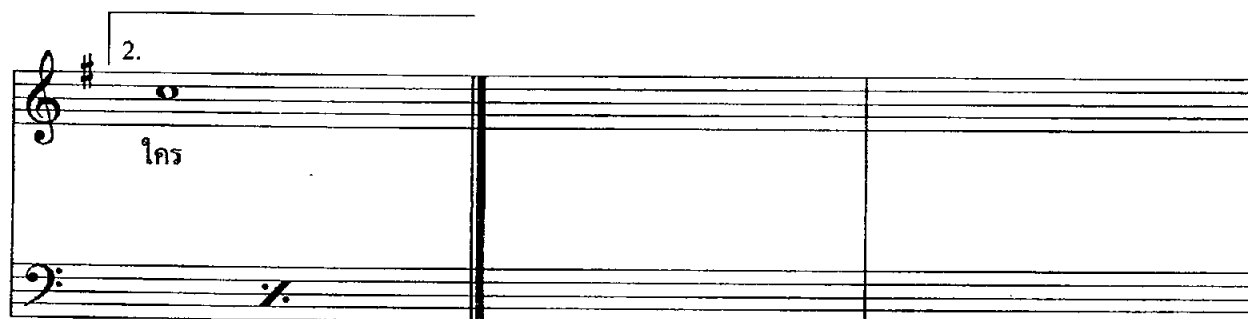
ฉันท มา ข้า ไป หน้อยอย่าทำ ใจ น้อยบ้านฉัน อยู่ ไกล บุค ป่า ฝ่า ดง หลง

ไป บุก ป่า ผ่า คง หลง ไป จงโปรดเห็นใจ เกิดแม่ งาม งอน เหนื่อยนัก หยุค พัก เสีย

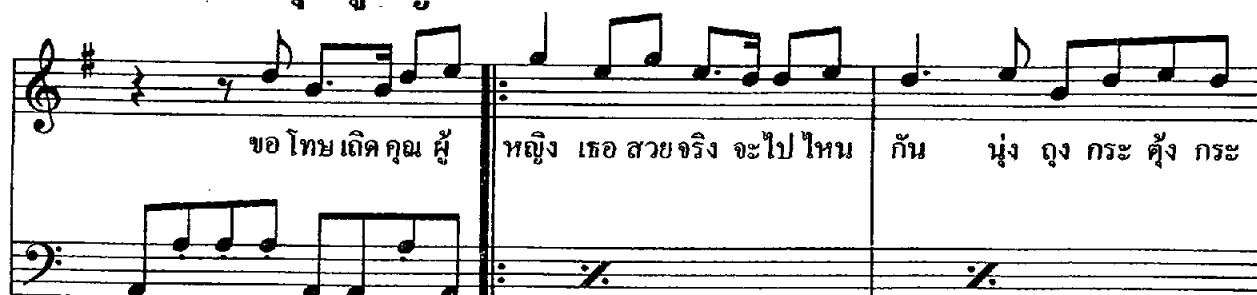
ก่อน เหนื่อยนัก หยุค พัก เสีย ก่อนมารักฉันเสียก่อนอย่างเพ็งไปรัก ใคร ฉัน มา ชำ ไป

2.
ใคร

FINE

28. ขอโทษเถิดคุณผู้หญิง

ขอโทษเถิด คุณ ผู้ หญิง เธอ สวยจริง จะไป ไหน กัน นุ่ง ถุง กระ ตั้ง กระ

คั้ง นุ่ง ดุงกระ ตั่งกระ คั้ง ช่างน่า รัก จจริงแม่ ขอคหญิงชาว ไทย ขอโทษ เกิดคุณ ผู้

ไทย

FINE

29. โคนสลุงวัยกะนอง

โคนส ลุง วัยกะ นอง เรา จะ ต้อง ไว้ ชื่อ ให้ เขา เลื่อง

ลือ จั้น ชื่อ ว่า นัก ร่า วง ใครจะ ร่า ก็ เชิญ เรา ไม่ เมิน หน้า

หนึ่ พวก เรา ยิน ดี ยิน ดี ใน การ รำ วง โลก สูง ้วยะ

1. นอง ยิน ดี ใน การ รำ 2. วง

FINE

30. ว่าวที่เราเคยเล่น

ว่าว ที่ เรา เคย เล่น เข้า เย็น เคย เล่น แด่ ว่าว สาวน้อย มา ร้อยเทียม

ดาว สาวน้อย มร้อยเทียม ดาวสองมือ ชักสาว แม่ ว่าว ขาด ลอยสองมือ ชัก สาวแม่ ว่าว ขาด

ลอย แหวกอ กาศหวัด วัดเวียน วน แหวกอ กาศหวัด วัดเวียน วน แหวกอ กาศหวัด วัดเวียน

วน สลับ สับ สน อยู่บน เว ที่ ยาม ดู สี ดู ใจ พี่ ว่าว นี้ ฉันทแล ไม่

เห็น อก ใจ ของ พี่ คั่น เต็น อก ใจ ของ พี่ คั่น เต็น ฉันทแล ไม่ เห็นแม่ ว่าว ขาด

ลอยฉันทแล ไม่ เห็นแม่ ว่าว ขาด ลอยฉันทแล ไม่เห็น แม่ ว่าว ขาด ลอย

FINE

31. เสียตายตัว

First system of the musical score. The treble clef staff contains the melody with lyrics: เสีย คาย ตัว อย่า มัว ไป หลง ระ เริง รัก กระ นั้น คือ. The bass clef staff contains a bass line with a repeat sign at the end of the first measure.

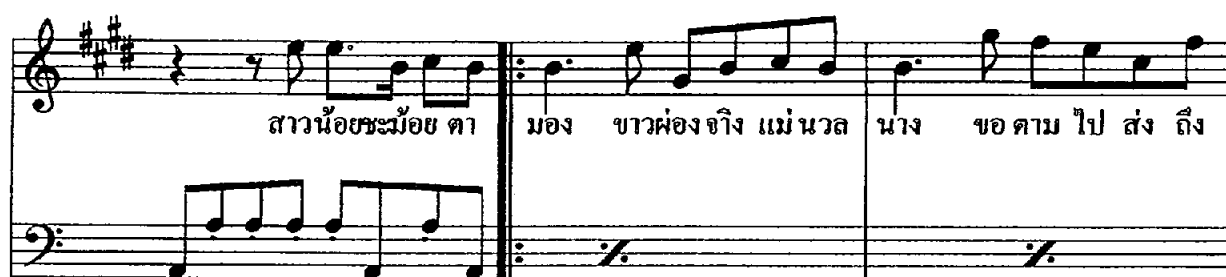
Second system of the musical score. The treble clef staff contains the melody with lyrics: เหลิง อย่า ระ เริง ไป เล่น หลง เอา มือ ไป จี้ ไม่ รู้ จะ มี รอย. The bass clef staff contains a bass line with a repeat sign at the end of the first measure.

Third system of the musical score. The treble clef staff contains the melody with lyrics: ใหม่ รัก ครั้ง นั้น คือ ไฟ ยัง จำ ได้ ไม่ ลืม เสีย คาย. The first ending bracket is above the final measure. The bass clef staff contains a bass line with a repeat sign at the end of the first measure.

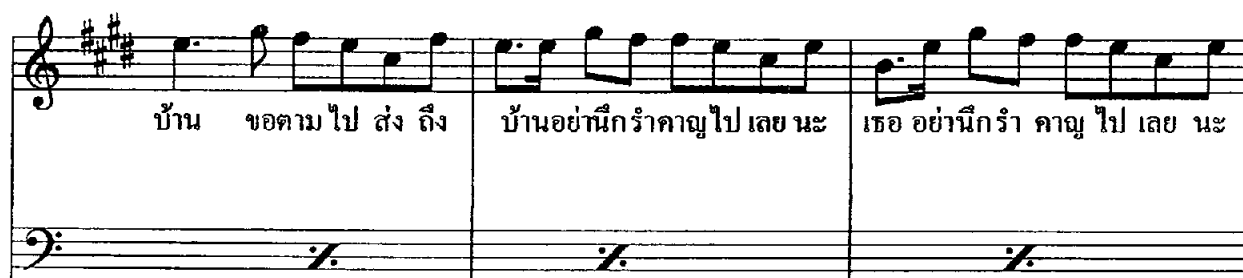
Fourth system of the musical score. The treble clef staff contains the melody with lyrics: ลืม. The second ending bracket is above the first measure. The bass clef staff contains a bass line with a repeat sign at the end of the first measure. The system ends with a key signature change to three sharps (F#, C#, G#).

FINE

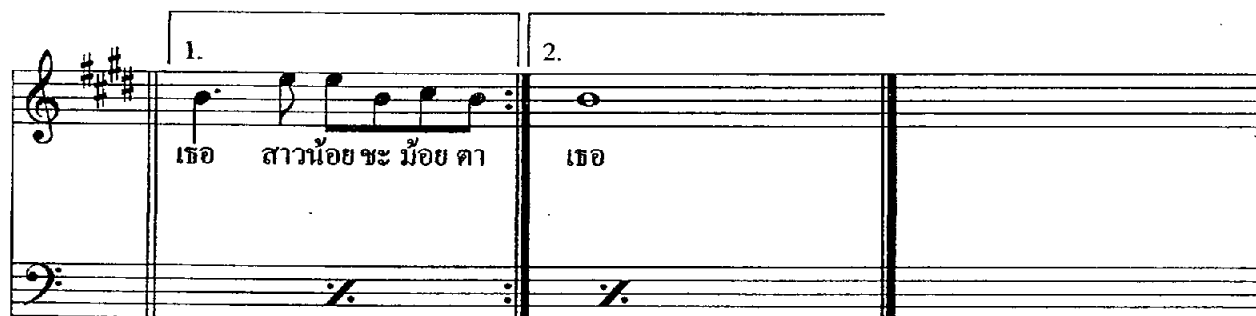
32. สาวน้อยชะม้อยตามอง

สาวน้อยชะม้อย คา มอง ขาวผ่องจิ่ง แม่นวล นาง ขอตาม ไป ส่ง ถึง

บ้าน ขอตาม ไป ส่ง ถึง บ้านย่านี่กรำคาญไปเลย นะ เธอ ย่านี่กรำ คาญ ไป เลย นะ

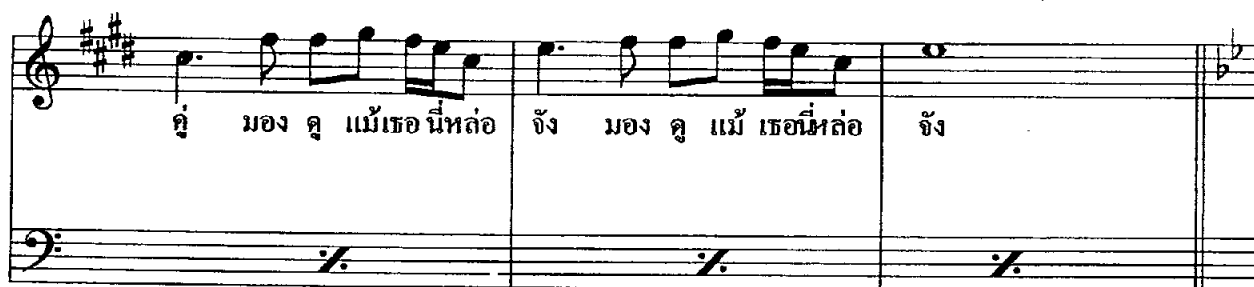
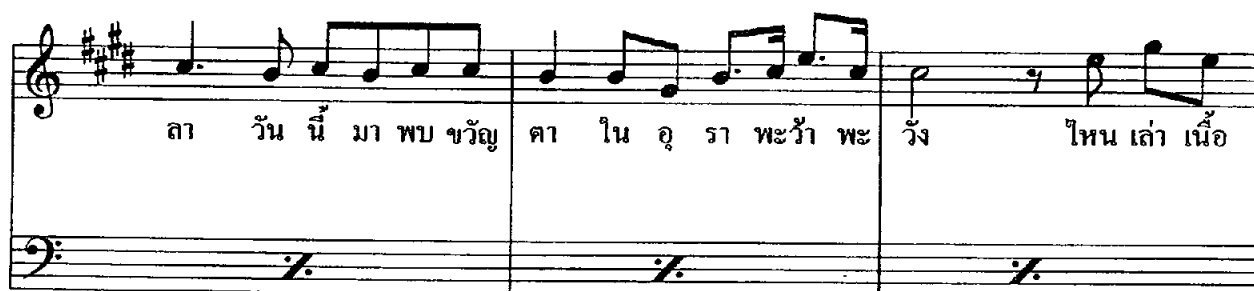
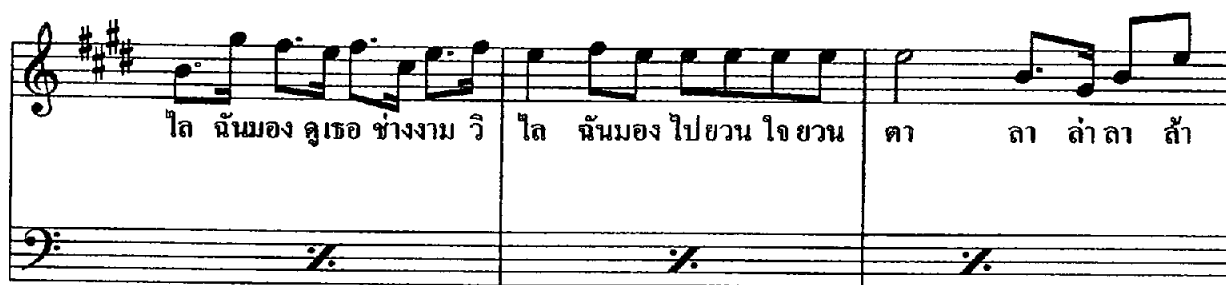
1. เธอ สาวน้อยชะ ม้อย คา
2. เธอ

FINE

33. นกเขาบินข้ามเขา

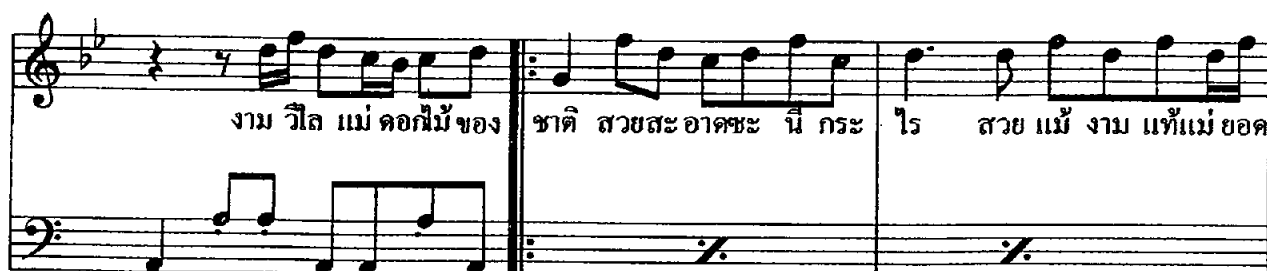

นก เขา บิน ข้าม เขา ไม่ช้ ของรา เฝ้า แต่ แด มอง ถิ่นมองดู เธอ ข้างงาม วิ

FINE

34. งามวิไลแม่ดอกไม้ของชาติ

หญิงฉันรักเธอจริงแม่ขอหญิงชาว ไทยตัวจะตาย ก็ไม่ว่าให้เห็นหน้าอร ท้าย งาม วิไลเมื่อดอกไม้ ของ

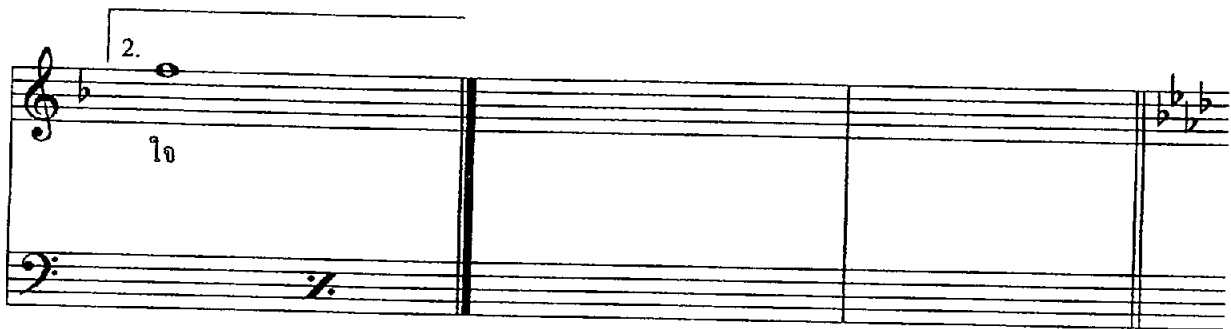
ท้าย

FINE

35. จะรักก็รักเถิดหนา

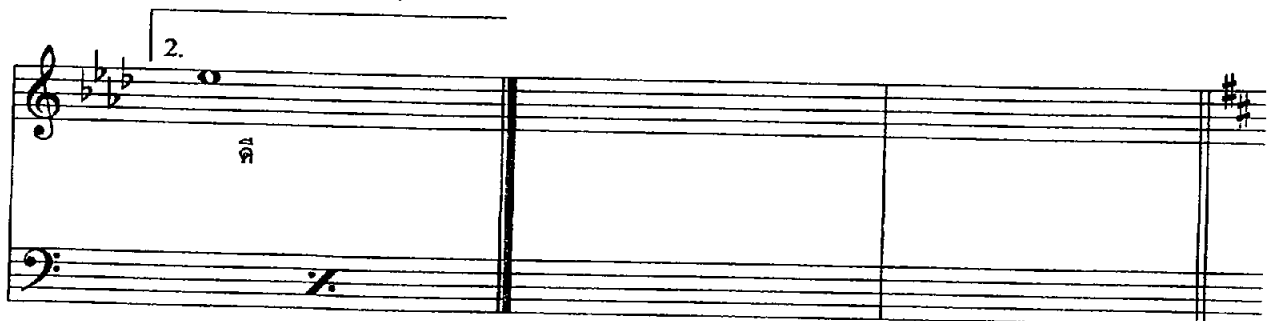
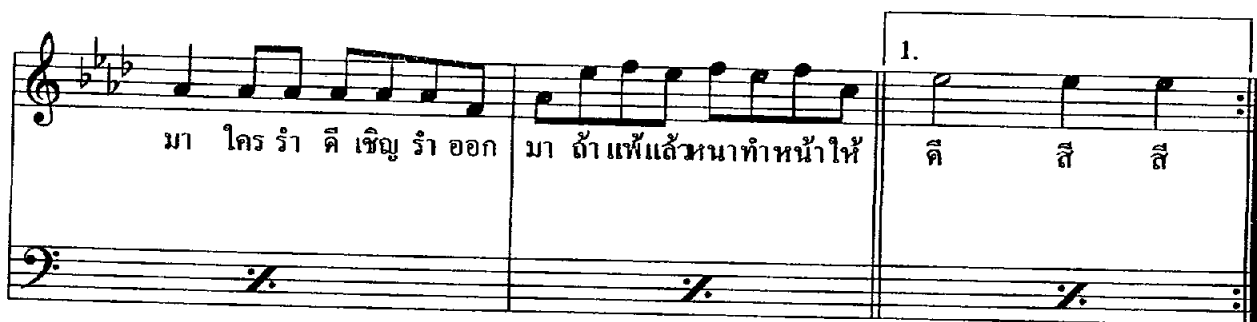
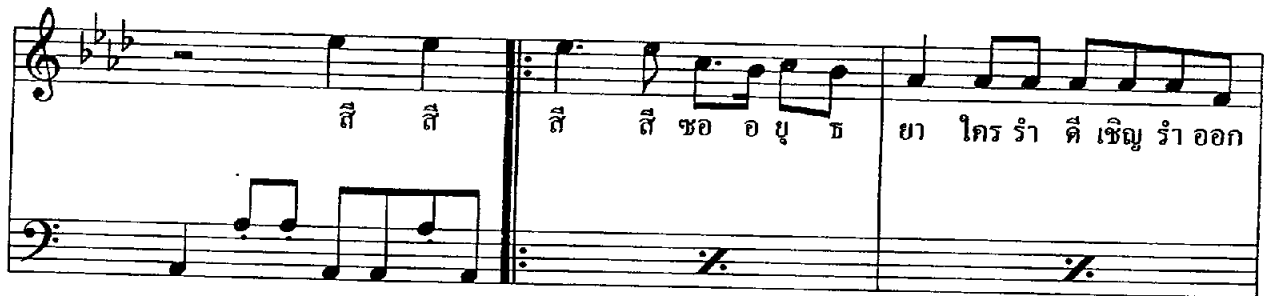
จะ รัก ก็ รัก เถิด หนา ประคิ๋ว ขวัญตา จะลา ไป กรม อีกหน่อย จะ เข้า ระ

คม อีกหน่อยจะ เข้า ระ คม ถ้า พี่ ไปกรม จะชม หัว ใจ จะ รัก ก็ รัก เถิด

FINE

36. ลี ลี ลี

FINE

37. นึกถึงรักเมื่อไหร่

First system of musical notation. Treble and bass staves. Key signature: one sharp (F#). The melody is in the treble staff. The lyrics are: นึกถึงรัก เมื่อ ไร พา หัว ใจ ฉัน เสร้า เธอ นี้ ฐ หรือ

Second system of musical notation. Treble and bass staves. The melody continues in the treble staff. The lyrics are: แปล่า ว่า เรา เคย ร่วม รัก กัน เดียว นี้ เขา ลืม รัก เก่า เขาไป เคลียดเล้าอยู่แต่ รัก

Third system of musical notation. Treble and bass staves. The melody continues in the treble staff. The lyrics are: ใหม่ ปลอ่ยให้ฉันนั้น อยู่ เดียว คาย ปลอ่ยให้ฉันนั้น อยู่ เดียว คาย คิด คิด ไป ใจโศก ท

Fourth system of musical notation. Treble and bass staves. The melody continues in the treble staff. The lyrics are: 1. วี นึก ถึงรัก เมื่อ 2. The system ends with a double bar line and a key signature change to two flats (Bb, Eb).

FINE

38. ดึกแล้วละหนา

First system of musical notation. The treble clef staff contains the melody with lyrics 'ดึก แล้ว ละ หนา ฉัน ขอ ลา ไป ก่อน จำ ใจ จะ ต้อง จาก'. The bass clef staff contains a bass line. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/4. The system ends with a double bar line and repeat signs.

Second system of musical notation. The treble clef staff contains the melody with lyrics 'จร ให้ อา วรณ เรา ร้อน ฤ ทัย แม้ ถ้า โอ กาส มี โอ กาส ดี มา สนุก กัน'. The bass clef staff contains a bass line. The system ends with a double bar line and repeat signs.

Third system of musical notation. The treble clef staff contains the melody with lyrics 'ใหม่ ขอ วอน องค์พระ นา รายน ขอ วอน องค์พระ นา รายน จง ให้ มี ความ สุข'. The bass clef staff contains a bass line. The system ends with a double bar line and repeat signs.

Fourth system of musical notation, featuring two endings. The first ending (marked '1.') has the lyrics 'เอย ดึก แล้ว ละ' and leads back to the beginning of the piece. The second ending (marked '2.') has the lyrics 'เอย' and leads to the final double bar line. The bass clef staff contains a bass line. The system ends with a double bar line and repeat signs.

FINE

39. จะมองดูดาว

จะมอง ดู ดาวแสงดาว ก็ เคลื่อนจะมองดูเดือนเดือนไม่ แล เห็น หันหน้า มาสั่ง กู

รัก หันหน้ามาสั่ง กู รักคราว นี้ ต้อง จากพรจันทร์วัน เพ็ญจะมอง ดู ดาวแสงดาว ก็

2. เพ็ญ

FINE

เพลงรำโทน ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี

เพลงที่เกี่ยวกับตัวละครในวรรณคดี

1. ลักษณะวงค์แก้วตา

Tempo ♩ = 96

ทำนองร้อง

โทน

ลักษณะวงค์ แก้ว ตามา เล่นช้อนหา กับพราหมณ์เก สร แอบ ซิ ตัว พึ่งจะแอบ

ก่อน แอบ ซิ ตัว พึ่งจะแอบ ก่อนให้พราหมณ์เก สรไปเที่ยวตาม หา กู้ ก้องตัวน้องไม่ กู้

รับ กู้ ก้อง ตัวน้องไม่ กู้ รับ ถ้าไม่ได้งามซักแล้วพี่ไม่กลับ พา รา ลักษณะวงค์ แก้ว

รา

FINE

เพลงรำโทน ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ²⁹²

เพลงประเภททั่วไป

1. ลมทะเลพัดล่อง

Tempo ♩ = 96

ทำนองร้อง

โทน

ลม ทะเล พัด ล่อง นก ยุง ทองมา ร้อง รำ แพน จาก ถิ่น หา กิน ไกล

แดน จาก ถิ่น หา กิน ไกล แดน นก ยุง รำแพน พัด แดน มา ไกล พัด แดน พัด แดน มา

ไกล

FINE

2. ดาวไถเมื่อบ่ายหัวเร่

ดาว ไถ เมื่อ บ่าย หัว เร่ ดาว ตะ เช่ บ่าย เร่ หัว ลง โนนแน่ ดาว ม้า ไหน จ๊ะ ดาว

1.

ถูก ไก่ไอ้ดาวอะไร คู่กับดาวทองไอ้ดาวอะไร คู่ กับ ดาว ทอง ดาว ไฉเมื่อ บ่ายหัว

2.

ทอง

FINE

ภาคผนวก ข
บทเพลงรำโทน

เพลงรำโทนของตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาด จังหวัดลพบุรี

1. ประเภทปลุกใจ และประเภทชักชวนให้เชื่อผู้นำ

เพลงแปดนาฬิกา

แปดนาฬิกา

เราจะต้องขึ้นตรง

เพื่อสนับสนุน

ทหารจะต้องทำตาม

ได้เวลาชักธง

เคารพธงชาติไทย

ป. พิบูลสงคราม

แทนผู้นำชาติไทย

เพลงสามัคคี สามัคคี

สามัคคี สามัคคี

เป็นของประเสริฐ

บ้านเมือง

สามัคคีเป็นใหญ่

นั่นคือเลิศ

ทุก ๆ คน ต้องจำไว้ไว้

จะรุ่งเรืองได้

ต้องจำเอาไว้ให้ดี ๆ (ซ้ำ)

2. ประเภทสะท้อนสภาพบ้านเมือง

เพลงจุดเทียนเวียนวน

จุดเทียนเวียนวน

หมุนสับสลับเปลี่ยน

*วัดเอ๋ยวัด โบสถ์

ปลุกไว้หลาย ๆ

ลพบุรีขายยาก

จุดเทียนเวียนวน

หมุนสับสลับเปลี่ยน

*ดอกบัวอยู่กลางสระ

หากหวานคอยที่

เรามาสองคนวนเอ๋ยวนเวียน

เรามาจุดเทียนเวียนเอ๋ยเวียนวน

ชอบปลุกข้าวโพดสาเก * (ซ้ำ*)

จะได้ไปขายเมืองลพบุรี

ก็บางขันหมากขายดี

เรามาสองคนวนเอ๋ยวนเวียน

เรามาจุดเทียนเวียนเอ๋ยเวียนวน

จะบานคอยพระหรือคอยเณร * (ซ้ำ*)

เอาไว้พวงนี้ตอนเย็น

เพลงลพบุรีนี้เอ๋ย

ลพบุรีนี้เอ๋ย
ที่เครื่องขนคัมมานาบินว่อน (ซ้ำ)

ไม่นึกเลยจะถูกโจมตี

มาถึงระเบิด(ลูก) บอมบ์ถูกหน้าสถานี

3. เพลงเกี่ยวกับวันธรรมหรือประเพณี

เพลงลอยลอยกระทง

(รำไท่น)ลอยลอยกระทง
วันเพ็ญเดือนสิบสอง
เราทั้งหลายชายหญิง

บุญจะส่งให้เราสุขใจ
น้ำกินองเต็มตลิ่ง
สนุกกันจริงวันลอยกระทง

4. เพลงที่แสดงถึงความรัก การเกี่ยวพาราสี ระหว่างหนุ่มสาว และชักชวนให้เล่นรำไท่น

เพลงมาเถิดพวกเรา

มาเถิดพวกเรา
ครีกครื้นรื้นเริง
มารำไท่นให้

อย่าได้ช้าจงมาเร็วไว
บันเทิงสำราญบานใจ
แสนสนุกสำราญ

เพลง ศรี ศรี ศรี

ศรี ศรี ศรี
คนไทยถือวัฒนธรรม (ซ้ำ)

วันนี้วันดีพวกเราเดินรำ
คนไทยไม่ราชาดความสามัคคี

เพลงบ้านใกล้เรือนเคียง

บ้านใกล้เรือนเคียง
เมื่อไหร่เล่าหนา
เมื่อแรกรักกัน
ผิดหวังพลั้งไป

เหลียวแลกันแต่ตา
หวานตาจะเป็นหวานใจ
สัญญากันว่าอย่างไร
ฉันขออภัยเถิดคนแม่คุณ (ซ้ำ)

เพลงขอมาลี มาลี

ขอมาลี มาลี
 สวยจริงหนาเวลาค่ำคืน (ซ้ำ)
 ทำไมจึงไม่ต้องแสง
 เมฆน้อยลอยมาบัง

คนดีของพี่ก็มา
 ดวงจันทร์ไปไหน
 จันทรแสงแสงสว่าง (ซ้ำ)
 แสงสว่างก็เลหายไป

เพลงเย็นน้ำค้างกลางดึก

เย็นน้ำค้างกลางดึก
 คื่นก่อนเราเคยเชิดชู (ซ้ำ)
 อยู่ไกลกันคนละฝั่ง
 บุญตาได้มาเจอกัน (ซ้ำ)
 สมานไมตรี

ใจพี่นึกถึงคู่
 ดวงจันทร์นั้นอยู่จนเป็นพยาน
 มีแม่น้ำขวางหน้า
 รักร่วมสัมพันธ์สมานไมตรี
 ยินดีต่อกัน

เพลงใจหนอใจ

ใจหนอใจ
 จะมาล่อลวงให้หลงละเมอ (ซ้ำ)
 ไ้อ๊ะไรไม่แนเสีย
 เหมือนลัดเลาะไหลเซาะคลั่ง (ซ้ำ)

มันช่างกระไรหนอน้ำใจเธอ
 น้ำใจเธอมาลัดลัดทั้ง
 ไ้อ๊ะหนอน้ำใจหญิง
 เอน้ำใจหญิงไม่แนเสียเลย

เพลงพอไต่ยีนเสียงพิณ

พอไต่ยีนเสียงพิณ
 เพื่อเอยเจอนางบ้างไหม (ซ้ำ)
 พบน้องอยู่บนแ่งหิน (ซ้ำ)
 ดี คะ คึง ดี คะ คึง ดี คะ คึง (ซ้ำ)

ที่คิดพิณไปหาเจ้าของพิณ
 หนทางมันไกลกันไม่พบเธอ
 กำลังคิดคึงกันอยู่เพลินใจ
 ดี คึง ดี คึง ดี คึง คึง

เพลงสาวน้อยห้องระย้า

สาวน้อยห้อยระย้า
 โนน่นะดาบง เอ้อ เออ เออ สูงลิ่ว (ซ้ำ)
 สองคนจะ ไปชมสวย
 โนน่นคอกอะไร เอ้อ เออ เออ เธอจำ

เมื่อลมพัดมาถลาถอยลิ่ว
 เอ้อ เออ เอ้ย เป็นทิวมา
 เก็บดอกกล้าควนคอดกระดั่งงา
 เอ้อ เออ เอ้ย หอมชื่นใจ

เพลงยามเล่นยามหัว

ยามเล่นยามหัว
ทุกเช้า ทุกค่ำ
ทุกเช้า ทุกเย็น
อ้อยอ่า เรออย่า
หรือเธอเหงาหน่าย

อย่ามาถือตัวเลยแม้งามจำ
ฉันเคยได้รำ ฉันเคยได้เล่น
ฉันเคยได้เล่น ฉันเคยได้รำ
ฉันอาย
ฉันอาย ต่อพระจันทร์

เพลงยืนอยู่ทำไม

ยืนอยู่ทำไม
ลมพัดสะบัดโบกเย็น (ซ้ำ)

หรือไม่เต็มใจเล่น
ขอเชิญมาเล่นเพื่อนรำ

เพลงตามองตา

ตามองตา
รู้สึกเกี่ยวข่วนหัวใจ
จะว่าหลงพี่ก็ไม่หลง
เธอช่างงามวิไล

ตายดาก็จ้องมองกัน
จะว่ารักพี่ก็ไม่รัก
พี่ยังอดโศกเธอไม่ได้
ดอกไม้ที่เธอถือมา

เพลงลืม ลืม ลืม

*ลืม ลืม ลืม
รักกันยังไม่ทันกี่วัน
*ลืม ลืม ลืม
รักกันยังไม่ทันตาแล

ลืมพี่แล้วหรือ (ซ้ำ*)
พอย้ายกองพิน้องนั้นก็ลืม
ลืมพี่แล้วหรือ* (ซ้ำ*)
เอาหล่ออย่างแกล้งไม่แนเสียดเลย

เพลงนาง นาง นาง

นาง นาง นาง
คือไก่อ้อนเหมือนวงพระจันทร์(ซ้ำ)
ไก่อ้อนทำไมถึงนอน

เอาจเล็ก เอาจาง เหมือนอย่างละคอน
ถามว่าน้องกันหรือมันไก่อ้อน
อิตอนนี้คงนอนฝันเห็นดวงจันทร์ (ซ้ำ)

เพลงใจหนอใจ

ใจหนอใจ
จะเปิดให้ดูหัวใจ
รักใครจะไก่อนก่อนใคร (ซ้ำ)

เปิดได้อย่างบานประดุ
ปลูกรักไว้คนละคัน(ซ้ำ)

เพลงมองคูฝ้งกงคา

มองคูฝ้งกงคา

หล่อเหลาเกินอยากเดินเข้าไปใกล้
คิดแล้วใจหาย
ไม่ว่าใคร ๆ หวังใจจะได้น้อง
เขาส้มรักเก่าเกลียดเค็ลลารักใหม่
คิดไปน่าพรั้งความหลังตะลาลา
ยามเย็นนั่งอยู่

แลเห็นลัดดาขึ้นอยู่ใกล้ ๆ
สวยเหลาเกินอยากเดินเข้าไปใกล้
ไม่วายแถมอง
มาเป็นคู่ครองของพี่ก็ได้
เขาส้มเราได้รักใหม่มาทีหลัง
แต่ความสุขดาชราสุขใจ
มองคูหาคทราย

เพลงเรียมเคยร่า

เรียมเคยร่า

เรียมอุตสาห์มากอย
ขอเชิญมารำกับพี่
สาวเอยอย่าเกรง

ควรรหรือมาทำใจน้อย
ร้อยกรองมาร้องเป็นเพลง
อย่าหลบอย่าหนีให้พี่วังเวง
อย่าทำให้เพลงเรียมจืดจาง

เพลงต้นตาลโตน

ต้นตาลโตน

ตัวพี่กระไรเป็นทุกข์
น้องร่าสวย
ดูแก่นน้องเป็นวงกลม (ซ้ำ)

ฉันรักแม่ต้นตาลเอน
พี่กลัวจะถูกหมายเกณฑ์
ตัวพี่ร่าด้วยกลัวไม่สม
เธอสวยสมชะจริงนะเออ

เพลงนกเอี้ยง นกเอี้ยง เสียงหวาน

นกเอี้ยง นกเอี้ยง เสียงหวาน

จับคู่หากิน
ขอโทษโฉมครู
เอ็นดูพี่บ้าง

บินผ่านมาเที่ยวหากิน
หากิน หากิน ไกลรัง
มีคู่กันแล้วหรือยัง
พี่ยังไม่มียู่เลย (ซ้ำ)

เพลงน้ำค้างพร่างพรหม

น้ำค้างพร่างพรหม

ชื่นอกชื่นใจ

ผมยาวประบ่า

คนไต้เสื่อสี

โน่นดอกอะไร

พื่ออยากจะรู้

ส่งกลิ่นหอมเย็น

ดอกไม้นั้น

ขอดอกได้ไหม

ดอกเดี๋ยวกี่เถอะหนอ

ดอกเดี๋ยวกี่เถอะนะ

อ้าวขอเท่าไรพื้ก็ไม่ให้

ลมเย็นอยู่บนยอดไม้

ดอกไม้มี้ดั่งหลายสี

หันหน้ามาทางนี้

สวยดีโน่นแน่ะดอกอะไร (ซ้ำ)

ทักไว้อยู่เหนือหู

ว่าดอกไม้นั้น

หรือจะเป็นมะลิวัลย์

ขอให้พื้จะได้ไหมเธอ (ซ้ำ)

ไม่ได้ดอกพื้

เจ้าของเค้ามี

เธอบ้าหรือดี

อย่าหวังเลยพื้จะได้ดม

เพลงยวนย่าเหล

ยวนย่าเหล

หัวใจหัวเหว่

*จะซื้อเปลยวน

*จะให้น้องนอน

ยวน ยวน ย่าเหล

ไม่รู้จะเรไปหาใคร

ที่สายหย่อน ๆ* (ซ้ำ*)

ไกวเข้าไกวเย็น* (ซ้ำ*)

เพลงรุ่งงามกินน้ำอยู่เป็นวง

รุ่งงามกินน้ำอยู่เป็นวง

พระอาทิตย์ไปรยแสงลงมา (ซ้ำ)

น้องจ๋าย่าเอามือเข้าไปจี

โบราณเค้าเล่ากันไว้ (ซ้ำ)

อยู่เป็นวงลงล้อมนภา

พอแดดออกจ๋ารุ่งก็หายไป (ซ้ำ)

ตัวรุ่งนี้มันร้อนเป็นไฟ

จริงหรือไม่เค้าก็เล่ากันนานมา (ซ้ำ)

เพลงแหวนประดับนิ้วก้อย

แหวนประดับนิ้วก้อย

แขนน้องผูกนาฬิกา

เอน้องก็คาดเข็มขัด

เลี่ยมพินยังแถมคัดผม (ซ้ำ)

สาวน้อยกำลังเดินมา

งามสง่าน่าชม

เฮอร์คเธอแม่เฮอร์กลม

คนไทยนิยมแม่ผมขกลอน (ซ้ำ)

เพลงป๊ะ โมง เท่ง โมง

ป๊ะ โมง เท่ง โมง (ซ้ำ 3 เที้ยว)
เจ็บ ๆ กระชั้นเข้าไป
ตบมือกระทั่งให้ดัง (ซ้ำ)

มาราเป็นวงประสาหาคู่
ตั้งใจเอาไว้มาบัง
อย่าลึงเลใจ (ซ้ำ)

เพลงคำแล้วแว่วเสียงเพลง

คำแล้วแว่วเสียงเพลง
เป็นเพลงของพี่เลื่อนลอย
เคยฝากค่าน้ำน้อย
หัวใจฉันน้อย

พี่ต้องมาบรรเลง
คิดถึงคู่เคยรำ
ปานนี้เรอคงคอย (ซ้ำ)
เลื่อนลอยไปหาเธอ

เพลงขอมาลีนีหนอ

ขอมาลีนีหนอ
ใครหลงเค็ดคม
ยามเมื่อรักห่างไกล

เมื่อแรกรักขอเจ้าช่อระทม
ใครหลงเค็ดคมน่าสนใจ
หาใหม่จึงจะได้เชยชม (ซ้ำ)

เพลงคึกแล้วแม่งามนอน

คึกแล้วแม่งามนอน
ลาไปหัวใจจะขาด (ซ้ำ)

ลาก่อนนะน้องคนดี
เสียดยาว่าญาติของพี่ไม่มี

เพลงบุมตะละบุมบุ้ม

บุมตะละบุมบุ้ม
โอ้แม่เนื้อทอง
ไม่แลไม่เหลียว

โอ้แม่เนื้อนุ่มไม่แลไม่เหลียว
พี่มารักน้องคนเดียว
มันช่างเปล่าเปลี่ยนใจเธอ

เพลงสาวงามแม่คนปักปิ่น

สาวงามแม่คนปักปิ่น
สาวงามอยู่หนองยายไค้ะ (ซ้ำ)
สาวสวยอยู่อำเภอยะยาบาล (ซ้ำ)

สาวจริงน้องสาวแผ่นดินทอง
.....อยู่ที่บ้านบัวชุม
สาวคาวหวานอยู่ที่บ้านบัวชุม

เพลงคุณ คุณ เอ้ย

คุณ คุณ เอ้ย
*ทำบุญสิ่งใดหนอ

สาธุ สาธุ กระทั่งอันคุณ
จะได้ร่วมหอกับแม่คุณ * (ซ้ำ)

เพลงนกเอี้ยง นกเอี้ยง สาลิกา

นกเอี้ยง นกเอี้ยง สาลิกา
จับกรงแล้วก็ส่งเสียงไป (ซ้ำ)
ฉันอยากจะชม

เพลงมอง มอง มอง

มอง มอง มอง
มอง มอง ไป
เธอใช่ไหมจะ

สาลิกาบินมาแต่ไกล

ฉันอยากจะ ได้เอามาชมเชย
นกเอี้ยงสาลิกา

สายตาเล็งมองมาแต่ไกล

โน่นแน่ะหวานใจของพี่ก็มา
นักฉันมาราวง เอ้อ เออ เอ้ย (ซ้ำ)

เพลงระกำใจคนไม่มีคนจะรัก

ระกำใจคนไม่มีคนจะรัก
ก้มหน้าน้ำตาไหลนอง (ซ้ำ)

ระกำใจนักรักไม่สนใจปอง

เอ้อ เอ้อ เออ รักมาเป็นสองใจ (ซ้ำ)

เพลงพวงมาลัยเจ้าเอ๋ย

พวงมาลัยเจ้าเอ๋ย
สาวน้อยเขาร้อยไว้ให้ (ซ้ำ)

เอ๋ยพวงมาลัยเจ้าเอ๋ย

จะสวมคอใครพวงมาลัยเจ้าเอ๋ย

เพลงยามเย็นเดินเล่นบนถนน

ยามเย็นเดินเล่นบนถนน
โน่นแน่ะคู่รักฉันก็มา (ซ้ำ)

แลเห็นรถยนต์แล่นมาข้างหน้า

นักกันว่าจะไปราโทน

เพลงสาวอยไม่เคยเห็นหน้า

สาวเอ๋ยไม่เคยเห็นหน้า
หล่อ (สวย) อย่างน้องยิ่งมองยิ่งเพลิน (ซ้ำ)
หลงรักเขาตัวเรานั้นคำศักดิ์

เป็นบุญตาวาสนาเหลือเกิน

พี่รักเหลือเกินพี่เต็มใจรัก

น้อยใจนักเค้าไม่รักเราเลย (ซ้ำ)

เพลงหงส์งามเมื่อยามจากถิ่น

หงส์งามเมื่อยามจากถิ่น
หงส์น้อยบินลอยตามลม
ไก่อ้อย แม่เจ้าไก่อ้อย
ไก่อ้อย เจ้าไก่อ้อย
ลา ลา ลา ลา บิน (ซ้ำ)
ขอโทษโฉมตรู
เอ็นดูพี่บ้าง

ขยับปีกบินสวยลื่นกับแสงทอง
ถ้าใครอยากชมไปที่ร่มโพธิ์ทอง
หากินแต่แม่อยู่ภูเขาทอง
ไก่อ้อยร้องก็ขยับปีกบิน
เอ๋ยบินออกจากรัง
มีคู่กันแล้วหรือยัง
พี่ยังไม่มีคู่เลย (ซ้ำ)

เพลงบ้านไกลแสนไกลสุดสำหมา

บ้านไกลแสนไกลสุดสำหมา
แม่พี่รำไม่สวย
พูดจริงลองยิ้มดูซุกนิก
ถึงแม่พี่ขอไม่งาม

แก้วตาพี่ขอรำด้วย
จะขอรำด้วยกับเธอเรื่อยไป
อย่ามาคิดว่าพี่เลวทราม
พี่ขอรำตามกับน้องเรื่อยไป

เพลงสาวชาววัง

สาวชาววัง
สีแดงเป็นของใครกัน (ซ้ำ)

เวยเล็ก เวยบาง ผัดแป้งบาหยัง
ถ้าเป็นของฉัน ฉันรักตายเลย (ซ้ำ)

เพลงมอง มอง หา

มอง มอง หา
มอง มอง ไป
หลอกให้พี่มารอ
เป็นเพราะเหตุอันใด

หวานตาฉันอยู่ที่ไหน
หวานใจทำไมไม่มา
ไอ้น้องมาลืมหืมได้
หวานใจทำไมไม่มา (ซ้ำ)

เพลง ลา ลี ลา ลี ลา ลัด

ลา ลี ลา ลี ลา ลัด
เหนื่อยนักพักผ่อนเสียที (ซ้ำ)

ลา ลัด ลา ลัด สวัสดิ์
น้องหรือพี่ฝันตลอดคืน (ซ้ำ)

เพลงยามเย็นฉันมาเดินเล่น

ยามเย็นฉันมาเดินเล่น
แจ้ว ๆ แว่วสำเนียงมา (ซ้ำ)
จะออกไปทัก
ถ้าเป็นตัวพี่

พบนกนางเขนจับคู่เจรจา
ฉันนึกว่าเสียงหญิงเรไร
กลัวคนรักไม่ใช่ (คนงามว่าเป็นของใคร)(ซ้ำ)
เชิญซิ เชิญซิ เชิญมาไวไว

เพลงสาว สาว อายุ 15

สาว สาว อายุ 15
พ่อแม่หนูตามมาดี (ซ้ำ)

หนีมารดามาเล่นรำไท่น
เห็นหนูรำดีเลยดีไม่ลง (ซ้ำ)

เพลงลาก่อน ลาก่อน

ลาก่อน ลาก่อน
เมื่อเธอจากไป เสียเมื่อไรจะเจอ (ซ้ำ)

อุราสะทอนเมื่อตอนจากเธอ
ปีหน้าสิเธอจะเจอกี่นาน

เพลงยืนอยู่ทำไม

ยืนอยู่ทำไม
ลมพัดสะบัดโบกเย็น (ซ้ำ)

หรือไม่เต็มใจเล่น
ขอเชิญมาเล่นเพื่อนรำ

เพลงใครรักใครใคร่ใคร

ใครรักใคร ใคร่ใคร
*ใครรักใคร

ไม่ต้องเกรงอกเกรงใจ
ใคร่ออกมารำ * (ซ้ำ*)

เพลงเสียค่ายตัว

เสียค่ายตัว
รักเรานั้นคือเพลิง
หลงเอามือเข้าไปจี
รักเรานั้นคือไฟ

อย่ามัวไปหลงระเริง
อย่าระเริงหลงเล่น
เดี๋ยวจะมีรอยไหม้
น้องจำไว้อย่าลืม

เพลงรำไท่นกันให้เพลิน

ไท่น ไท่น ปี่ ไท่น ไท่น (ซ้ำ)
มาเถิดสาว ๆ หนุ่ม ๆ

เสียงไท่นด่าบลั่วซุม
เรามาตั้งกลุ่มรำไท่นสามัคคี (ซ้ำ)

เพลงอยู่ไกลกันคนละฝั่ง

อยู่ไกลกันคนละฝั่ง
บุญตาได้มาเจอกัน (ซ้ำ)
สมานไมตรี
เย็นน้ำค้างกลางคอก
กินก่อนเราเคยเชิดชู

มีแม่น้ำขวางหน้า

รักร่วมสัมพันธ์สมานไมตรี
ยินดีต่อกัน
ใจพินิจถึงคู่
ดวงจันทร์นั้นอยู่คงเป็นพยาน

เพลงยกมือขึ้นไหว้ครู

ยกมือขึ้นไหว้ครู
ยกมือขึ้นไหว้พระ
เสกแป้ง แด้มผัดหน้า
เสียงโทนกระหน่ำก้องมา
น้องจ๋าทำให้อ่อน ๆ (ซ้ำ)

ครูของผมบอกให้ไหว้พระ

ไหว้ทางซ้าย ไหว้ทางขวา
ทาแล้วหนา แป้งของครู
มาเถิดน้องยามารำเพลงครู
พี่จะได้สอนเพลงครู

เพลงพายัก

ถูกคลื่นกระเซ็นซัด
พายเรือทวนลม
เกิดมาฉันยังไม่เคยรัก
เทวดาคลอใจให้มาเจอ (ซ้ำ)

พายุ้งฉันทักแล้วเรือล่ม

ฉันทักแล้วเรือล่ม ต้องพายัก พายัก
หวั่นใจนักกลัวรักจะมาเจอ
ฉันรักเธอฉันยังไม่บอกใคร (ซ้ำ)

เพลงกระต่ายหมายจันทร์

กระต่ายหมายจันทร์
มองดูเดือน
หันหน้ามาส่งคนรัก (ซ้ำ)
น่ารักจริงเออ
กระต่ายกับจันทร์
คูหรือน้ำใจ
คืนนี้เดือนหงาย
เจ้าข่อยอังกาบ
กุหลาบส่งกลิ่น

แสงดาวก็เคลื่อน

เดือนก็แลเห็น
พรุ่งนี้จะจากพระจันทร์วันเพ็ญ
จะละเมอไปถึงไหน
นับวันจะแรมไกล
กระต่ายคละ มานะจริง
ดาวกระจายจะโผผิน
กุหลาบจะบิน
อัมรินทร์ชื่นใจ

5. เพลงที่เกี่ยวกับตัวละครในวรรณคดี

เพลงวันทองเป็นคนสองใจ

วันทองเป็นคนสองใจ
ขุนแผนไปทัพ เจ้าก็หาตัวใหม่ (ซ้ำ)

เชื่อไม่ได้สองใจแม่วันทอง
เชื่อไม่ได้สองแม่วันทอง

6. เพลงประเภททั่วไป

เพลงนกเขabinข้ามเขา

นกเขabinข้ามเขา
คู่นี้สมกันก็หรือไม่ (ซ้ำ)

ตัวของเราเฝ้าแต่เลมเอง
พวกเราชาวไทยช่วยกันเลมเอง

เพลงลมทะเลพัดล่อง

ลมทะเลพัดล่อง
จากถิ่นหาถิ่นไกลแดน (ซ้ำ)

นกยูงทองมาร้องรำแพน
นกยูงรำแพนจากแดนมาไกล (ซ้ำ)

เพลงคูสิจ้านกเขา

คูสิจ้านกเขา
ส่งเสียงถั่น
คูสิจ้าตัวผู้
จับเสียงกระไรเคียงคู่

คืนเข้าเฝ้าแต่ขัน
ฟังเพราะเสนาะจับใจ
จับอยู่ที่ภูเขาทอง
งูสุกกูหาอยู่ประคอง (ซ้ำ)

เพลงปักเป้า ถลาถิ่นลม

ปักเป้า ถลาถิ่นลม
ปักเป้าสายหางคู้คึก
ชักหนึ่ง ชักสอง ชักหนึ่ง
ชายใดไฝหลงพะวงรัก

ขึ้นชมกระชั้นกระชิด
ปักเป้าคู้คึกคิดแล้วก็น่ารัก
จิ้ง จิ้ง แล้วก็ชัก ชัก
ปักเป้าน่ารักชายหลงพะวงชม

เพลงปิ๊ะ โมง เห่ง โมง

ปิ๊ะ โมง เห่ง โมง (ซ้ำ 3 เที้ยว)
เฉิบ ๆ กระชั้นเข้าไป
คบมือกระหุ้งให้ดัง (ซ้ำ)

มารำเป็นวงประสาหากู่
ตั้งใจเอาไม้มาบัง
อย่าลึงเลใจ (ซ้ำ)

เพลงฟังเสียงชาวเกาะ

ฟังเสียงเพลงชาวเกาะ
สายน้ำ หลังไหล (ซ้ำ)

ฟังเพราะเสน่ห์จับใจ
กระทบหาดทรายดังคลื่นคลื่น

เพลงว่าวที่เคยวิ่งเล่น

ว่าวที่เคยวิ่งเล่น
ว่าวน้อยมาลอยเทียมดาว (ซ้ำ)

เข้าเย็นวิ่งเล่นแต่ว่าว
สองมือชักสาว แม้ว่าขาดลอย

เพลงจงสิริบรรจง

จงสิริบรรจง
พรุ่งนี้จะไปตลาด (ซ้ำ)

สุริยง ไบยอ
ไปซื้อกระดามาเจียน จม.

เพลงมันเทศมันหัวเสือ

มันเทศมันหัวเสือ
รดคึกว่ากรอย อร่อยจริง ๆ (ซ้ำ)

ต้มใส่เกลือกินเล่นมัน ๆ
ปอกเปลือกมันทั้งจมน้ำตาลทราย

เพลงรำโทน บ้านโคกสูง ตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี

1. เพลงประเภทปลุกใจ และประเภทชักชวนให้เชื่อผู้นำ

เพลงแปดนาฬิกา

แปดนาฬิกา

เราจะต้องยืนตรง

เราสนับทูน

เราจะต้องทำตาม

ได้เวลาชักธง

เคารพธงของชาติไทย

ป. พิบูลสงคราม

ตามผู้นำของชาติไทย

2. เพลงประเภทสะท้อนสภาพบ้านเมือง

เพลงเดี่ยวนี้ผ้าแพง

เดี่ยวนี้ผ้าแพง

เตรียมทอผ้าไทย

น้องนั้นเป็นคนทอหูก

เตรียมทอผ้าไทย

รัฐบาลเปลี่ยนแปลงในการปั่นฝ้าย

แบบใหม่สมัยโบราณ (ซ้ำ)

พี่น้องเป็นคนปลูกฝ้าย

แบบใหม่สมัยโบราณ (ซ้ำ)

เพลงโคกสูงของฉันทนี่เอ๋ย

โคกสูงของฉันทนี่เอ๋ย

นุ่งถุงเอาไว้ผมคัด (ซ้ำ)

นุ่งถุงกระตุงกระตัง (ซ้ำ)

ไม่นึกเลยว่าตาจะคม

รัฐบาลท่านจัดถูกรัฐนิยม

ช่างน่ารักจริงแม้อยอดหญิงชาวไทย (ซ้ำ)

เพลงลพบุรีของเราเนี่ยเอ๋ย (1)

ลพบุรีของเราเนี่ยเอ๋ย

สี่เครื่องยนต์เข้ามาบินล้อม (ซ้ำ)

ลูกเถิด ตื่นเถิด

เสียงหวอไซเรนเย็นระห้อย

ไม่นึกเลยว่าจะถูกโจมตี

มาทั้งลูกบอมบ์ที่หน้าสถานี

เสียงถูกระเบิดมันดัง ไม่น้อย

ชวนแม่สาวน้อยลงหลุมหลบภัย

เพลงลพบุรีของเรานี้เอย (2)

ลพบุรีของเรานี้เอย
 ที่เครื่องยนต์เข้ามาบินลัดลม (ซ้ำ)
 สาวเอยอย่าเพิ่งหนี
 ลพบุรีของเรานี้เอย
 ที่เครื่องยนต์เข้ามาบินลัดลม (ซ้ำ)
 ถนนก็ขาดตลาดก็พัง(ซ้ำ)
 สาวเอยอย่าเพิ่งหนี

ไม่นึกเลยว่าจะถูกโจมตี
 มาทั้งลูกบอมบ์ที่หน้าสถานี
 ลพบุรีเราไม่เป็นไร
 ไม่นึกเลยว่าจะถูกโจมตี
 มาทั้งลูกบอมบ์ที่หน้าสถานี
 ร้องเรียกเรือจ้างมารับฉันที่
 ลพบุรีเราไม่เป็นไร

3. เพลงเกี่ยวกับวัฒนธรรมหรือประเพณี

- ไม่มีเพลงประเภทนี้ -

4. เพลงประเภทที่แสดงถึงความรัก การเกี้ยวพาราสี ระหว่างหนุ่มสาว และชักชวนให้เล่นรำไท่

เพลงรำไท่ไทยเบิ้ง

รำไท่ไทยเบิ้งมาแล้ว
 เก้าแก่นั่นนอน
 รำไท่มีมานานหนักหนา
 ของเก่าปู่ย่าตายาย
 สามัคคีอนุรักษย์เข้าไว้
 สามัคคีนี้ดีแน่นอน
 รำไท่มีมานานหนักหนา
 ขอเชิญร่วมใจสามัคคี
 รำไท่ไทยเบิ้งมาแล้ว
 เก้าแก่นั่นนอน
 หลายร้อยปีผ่านมา
 ถ้ามีคนสนใจ
 ชัดช้าระบำที่ไหนเล่าเอย
 ชัดช้ากระยาเจ้าหงส์
 พวกเราที่มา
 รำไท่กันเถิดหนา
 เชิญลีฟีน้องมา

เสียงแจ้ว ๆ ของเก่าแต่ก่อน
 อย่างควนัคตรอนอนุรักษย์รำไท่
 เราพากันมาอนุรักษย์เข้าไว้
 รักษาประเพณีไว้ของเก่าไทยเดิม
 มรดกของไทยสมัยแต่ก่อน
 มาชมกันก่อนของเก่ารำไท่
 คนเก่าเล่ามาตั้งหลายร้อยปี
 รักษาประเพณีในการรำไท่
 เสียงแจ้ว ๆ ของเก่าแต่ก่อน
 อย่างควนัคตรอนอนุรักษย์รำไท่
 ยังมีอีกหนาระบำบ้านไร่
 จะร้องให้ฟังก็ได้ระบำบ้านไร่คู่กับรำไท่
 แม่ชื่นใจเอยระบำบ้านไร่
 ปีก่อนร้อนลงอยู่ในดงมะไฟ
 มารักกันสามัคคีกันหนาจะได้สุขใจ
 อย่างควนระอาฟีน้องทุกคน
 สนุกเฮฮามาเล่นรำไท่

เพลงรัก รัก รัก

รัก รัก รัก
 สะเดากระไรว่าชม (ซ้ำ)

ห้วงอกจะหักถูกรักหลอกหลวง
 ยังไม่เท่าลมชายหลวง

เพลงรักจริงหรือรักเล่น

รักจริงหรือรักเล่น
 จิตใจฉันให้ประวิง (ซ้ำ)
 บอกน้องสักคำได้ไหม

รักเล่นหรือว่าเธอรักจริง
 ไม่รู้รักจริงหรือว่ารักเล่น
 ว่าพี่รักใครด้วยน้ำใจจริง

เพลงยามพระจันทร์ครึ่งซีก

ยามพระจันทร์ครึ่งซีก
 ดวงเดือนมาเป็นพยาน

เมฆก็หลีกมาบังแสงจันทร์
 เธอกับฉันรักกัน ไม่น่าลืม (ซ้ำ)

เพลงสาวชาววัง

สาวชาววัง
 เลื้อยลายเป็นของใครกัน (ซ้ำ)

เอวเล็กเอวบาง ผัดแป้งบาหยัน
 ถ้าเป็นของฉัน ฉันรักตายเลย

เพลงหล่อจริงนะคารา

หล่อจริงนะคารา
 วันนี้ฉันมีความสุข
 ที่นี้เป็นแดนสวรรค์

งามตาจริงแม่สาวเอย
 สนุกรื่นเริงหัวใจ
 เธอกับฉันมาเล่นคองก้า (ซ้ำ)

เพลงหวาน หวาน หวาน

หวาน หวาน หวาน
 เธอยิ้มมาเหมือนเธอจะฝากคำ (ซ้ำ)

สุขสำราญในวงเพื่อนรำ
 นัยน์ตาหวานฉ่ำเหมือนน้ำตาลหวาน

เพลงพบเธอในวงเพื่อนรำ

พบเธอในวงเพื่อนรำ
 วันนี้มาพบงามจน
 สุขสำราญนานมาเจอ

เพียงแค่แลมองคาน้องกระไรหวานฉ่ำ
 ฉันอยากจะฉ้อนเธอไปเพื่อนรำ (ซ้ำ)

เพลงกาหลงอยู่ในคงกาฝาก

กาหลงอยู่ในคงกาฝาก
นุ่งคำรำนะไปเลย (จ๋า)

พูดแต่ปากแม่กาหลงเอ๋ย
แม่กาหลงเอ๋ยอยู่คงกาฝาก

เพลงฉันทน์มองแล้วเธอจะเก้อ

ฉันทน์มองแล้วเธอจะเก้อ
ฉันทน์มองออกไปจิตใจไหวหวั่น (จ๋า)

คู่รักเรอนั้นชื่อไรกัน
คู่รักฉันทน์คล้ายกันกับเธอ (จ๋า)

เพลงกลองมะลิกัน

กลองมะลิกัน
รักแล้วก็กลัว
ถูกเมียเขามาตาม

ฉันทน์รักพ่อบ้านอยู่ไกล
ไม่รู้ว่ามีใคร
ก็จะดีความยากใจ

เพลงสาวเอ๋ยเมื่อไหร่จะมา

สาวเอ๋ยเมื่อไหร่จะมา
รำหนอยแม่ทองเนื้อเย็น (จ๋า)

สัญญากันว่ารำวง
ฉันทน์มารำเล่นด้วยความซื่อตรง

เพลงจงสรีบริบรจง

จงสรีบริบรจง
เห็นแล้วจะขอลาจาก (จ๋า)

สุริยงไบบอ
ฉันทน์รำฝากรักกันเสียให้พอ

เพลงฟ้าคะนองร้องมา

ฟ้าคะนองร้องมา
ที่จริงฉันทน์ไม่อยากจะ

ฉันทน์ขอลาไปก่อน
ขอลาไปก่อนแม่ทองเนื้อเย็น

เพลงรำวงประสงค์หาไก่

รำวงประสงค์หาไก่
ไอ้แจ็กก็หาย
รำวงเฮงซวย

รำที่ไรไก่หายทุกที
ไอ้ไปด้วย
เลิกรำซักที

เพลงเจ้าขอมะปรางปริง

เจ้าขอมะปรางปริง

เจ้าสวยจริงหนอ

เธอช่วงสวยกระไร

น่ารักจริง ๆ

มองไปมองมา

ความรักของเราเนี่ยหรือ

สวยจริงกำลังจะพล่

เจ้าขอมะปรางปริง

เสียดายมาอยู่ไกลถึง

ทุกสิ่งก็ได้แต่มอง

สายตาของเราเป็นสื่อ

เป็นสื่อกันด้วยสายตา

เพลงนึกถึงอกคนจน

นึกถึงอกคนจน

พูดถึงเรื่องความรัก

หยุดก่อน ช้าก่อน

คู่ดีเขามีไว้เซย

ขอดหญิงความจริงใจพี่

*ฉันไม่เชื่อหรอกพี่

พ้นจากขอดหญิง

รักน้องให้มาถามไถ่

แต่งกันตามประเพณี (ช้า)

ให้พี่ตั้งต้น.....

เลี้ยงหนู เลี้ยงเปิด เลี้ยงไก่

ไม่มีคนเขาจะรู้จัก

วาสนาไม่ซึก ฉันไม่यरักเลย

อย่าทำใจร้อนไปเลยพี่เอ๋ย

อย่ามารักน้องเลย น้องไม่เคยรักใคร

คู่รักพี่ไม่มี พี่ไม่เคยรักใคร

พี่ไม่มีจริง ๆ* (ช้า*)

พี่ไม่เคยรักใคร

ให้ผู้ใหญ่เขามาสู่ขอ

เวลานี้เงินพี่ไม่พอ

ไปตลาดหาของมาขาย

ทำนา ทำไร่ ปลุกฝ้าย ก็พอ

เพลงยามเมื่อจันทร์ฉาย

ยามเมื่อจันทร์ฉาย

เมฆน้อยลอยลงมา

ตัวฉันกระต่ายดำด้อย (ช้า)

มาชมารักกัน

แสงกระจายสว่างนภา

สว่างนภาเวลากลางวัน

โอ้แม่สาวน้อยเปรียบเหมือนดวงจันทร์

รักกันให้มันได้ไหมเล่าเอ๋ย

เพลงไก่เอ๋ย ไก่แก้ว

ไก่เอ๋ย ไก่แก้ว
 ยามเมื่อเชื่องกราย
 ช่างสวยจริงหนา
 มีฝุ่นละอองเอี่ยม
 นางเอ๋ย พระนางรรณี
 พระนางสวยเลิศ

ขนงานเพริศแพรว ประกายฟ้า
 มีคนเรื่องรายสะอาดตา
 ไม่หาใดเทียม
 หาใดเท่าเทียม เทียมเจ้าเอ๋ย
 พระนางเป็นศรีของผองชาวไทย
 มารำวงให้แสนสุขสำราญ

เพลงนันทดอกอะไร

นันทดอกอะไร
 ฉันอยากจะรู้
 ส่งกลิ่นหอมเย็น
 ให้ออกไม้นั้น

ตัดไว้กระไรเหนือหู
 ว่าดอกไม้นั้น
 หรือจะเป็นมะลิวัลย์
 ขอให้ฉันจะได้มีเธอ (ซ้ำ)

เพลงสวนลุมเป็นหลุมล่อรัก

สวนลุมเป็นหลุมล่อรัก
 วันไหนไม่ได้ไปสวนลุม
 ไอ้สวยลุมพินี
 สัญญาฝากรักกันไว้
 เราจากกันไปหนึ่งวัน
 ยามหนาวครวเคลื่อน

ห้วงอกจะหักไม่ว่าสาวหรือหนุ่ม
 ห่วงอกฉันกั้มสวนลุมเฝ้าคอย
 นื่องกับพี่เคยไป
 ค่อยไปจะไม่ลืมเลือน
 เหมือนเราจากกันไปแรมเดือน
 มาคิดถึงเพื่อนอยู่ในสวนลุม

เพลงลมเย็นเย็น

ลม เย็น เย็น
 จะบานก็บาน
 จะตูมจะตูม
 จะเย็นก็เย็น

ฉันมาเดินเล่น เก็บดอกพยอม
 จะเด็ดเอากันไปสานชะลอม
 จะเด็ดใส่คู่มลายมังก
 จะเด็ดเอาแก้มเข้าไปกอดคนอน

เพลงดอกบัวไทย

ดอกบัวไทย

ได้แต่แถมอง

เรื่องจริง

ฉันรักเธอหนักหนา (ซ้ำ)

หากเธอตาย

มาตายด้วย

มาตายด้วย

ฉันจะงามสุดผ่อง

เห็นว่าเธอสวยกว่า

งามยิ่งกว่าเทพธิดา

ยิ่งกว่าชีวาของฉัน

ฉันต้องวายชีวิต

ฉันต้องวายชีวิต

มาขึ้นสวรรค์คู่กันกับเธอ (ซ้ำ)

เพลง นาง นาง นาง

นาง นาง นาง

เดินระบำฟ้อนรำแขนอ่อน(ซ้ำ)

เอยเล็ก เอยบาง เหมือนนางละคอน

ไม่รัก ไม่มา ทำมาทางดาวอน

เพลง ยืนอยู่ทำไม

ยืนอยู่ทำไม

ลมพัดสะบัด โบกเย็น (ซ้ำ)

หรือ ไม่เต็มใจเล่น

ขอเชิญมาเล่นฟ้อนรำ

เพลง จันทรเจ้าจันทร์

จันทรเจ้าจันทร์

ที่จะพาไปเที่ยวพระนคร (ซ้ำ)

ไปเที่ยวด้วยกันสองคน ไปมั้ละ

จะพาแขนอ่อนไปฟ้อนรำนะนา

เพลง ฉันมาเข้าไปหน่อย

ฉันมาเข้าไปหน่อย

บุกป่าฝ่าดงหลงไป (ซ้ำ)

เหนื่อยนักหยุดพักเสียก่อน (ซ้ำ)

อย่าทำใจน้อยบ้านฉันอยู่ไกล

จงโปรดเห็นใจเถิดแม่จางม่อน

มารักฉันเสียก่อนอย่าเพิ่งไปรักใคร (ซ้ำ)

เพลง ขอโทษเถิดคุณผู้หญิง

ขอโทษเถิดคุณผู้หญิง

นุ่งถุงกระตุงกระตึง (ซ้ำ)

เธอสวยจริงจะไปไหนกัน

ช่างน่ารักจริงแม่ยอดหญิงชาวไทย (ซ้ำ)

เพลงโลกสูงวัยคะนอง

โลกสูงวัยคะนอง
ให้เขาเลื่องลือ
ใครจะรำกึ่งเชิญ
พวกเรายินดี

เราจะต้องไว้ชื่อ
ขึ้นชื่อว่านักร้าว
เราไม่เมินหน้าหนี
ยินดีในการร้าว (ซ้ำ)

เพลงว่าที่เราเคยเล่น

ว่าที่เราเคยเล่น
สาวน้อยมาร้อยเทียมดาว (ซ้ำ)
แหวกอากาศหวิควัดเวียนวน (ซ้ำ)
ยามดูสติใจพี่
อกใจของชายคั่นคั่น (ซ้ำ)

เข้าเย็นเคยเล่นแต่ว่าว
สองมือชักสาวแม้ว่าขาดลอย (ซ้ำ)
สลับสับสวอยู่บนเวที
ว่านนี้ฉันแกลไม่เห็น
ฉันแกลไม่เห็นแม้ว่าขาดลอย (ซ้ำ)

เพลงเสียดายตัว

เสียดายตัว
รักกระนั้นคือเพลิง
หลงเอามือไปจี
รักครั้งนั้นคือไฟ

อย่ามัวไปหลงระเรีง
อย่าระเรีงไปเล่น
ไม่รู้จะมีรอยไหม้
ยังจำได้ไม่ลืม (ซ้ำ)

สาวน้อยละม้ายตามอง

สาวน้อยชะม้อยตามอง
ขอตามไปส่งถึงบ้าน (ซ้ำ)
วาสนาพามาเจอ (ซ้ำ)

ชาวผ่องจริงแม่นวลนาง
อย่าหนีกรำราญไปเลยนะเธอ
ได้มาพบเธอในวงฟ้อนรำ

เพลงนกเขาบินข้ามเขา

นกเขาบินข้ามเขา
ฉันมองดูเธอช่างงามวิไล (ซ้ำ)
(ลา ล่า ลา ล้า ลา) วันนี้มาพบขวัญตา
ไหนเล่าเนื้อคู่

ไม่ใช่รักเราเฝ้าแต่แถมอง
ฉันมองไปชวนใจชวนตา
ในอุราพะว้าพะวัง
มองดูแม่เรื่อนี้หล่อจ้ง

เพลงงามวิไลแม่ดอกไม้ของชาติ

งามวิไลแม่ดอกไม้ของชาติ
สวยแม้ยามแท้เมื่อยอดหญิง
ตัวจะตายก็ไม่ว่า

สวยสะอาดชะนีกระไร
ฉันรักเธอจริงเมื่อยอดหญิงชาวไทย
ให้เห็นหน้าอรทัย

เพลงจะรักก็รักเถิดหนา

จะรักก็รักเถิดหนา
อีกหน่อยจะเข้าระคม (ซ้ำ)

ประเดี๋ยวขวัญตาจะลาไปกรม
ถ้าพี่ไปกรมจะระบมใจตาย

เพลงสี่ สี สี

สี่ สี สี
ใครรำดีเชิญรำออกมา (ซ้ำ)

สี่ช่ออุรุธา
ถ้าแพ้แล้วหนาทำหน้าให้ดี

เพลงนึกถึงรักเมื่อไหร่

นึกถึงรักเมื่อไหร่
เธอนี้รู้หรือเปล่า
เดี๋ยวนี้เขาลืมรักเก่า
ปล่อยให้วันนั้นอยู่เดียวดาย (ซ้ำ)

พาหัวใจฉันเศร้า
ว่าเราเคยร่วมกัน
เขาไปเคลียดล้าอยู่แต่กับรักใหม่
คิด ๆ ไปใจโศกทวี

เพลงคิดแล้วละหนา

คิดแล้วละหนา
จำใจจะต้องจากจร
แม้ถ้าโอกาสมี
ขอวอนองค์พระนารายณ์

ฉันขอลาก่อน
ให้อาวรณ์เราร้อยทุกข์
โอกาสดีมาสนุกกันใหม่
จงให้มีความสุขเอย

เพลงจะมองคูดาว

จะมองคูดาว
จะมองคูเดือน
หันหน้ามาสั่งคู่รัก (ซ้ำ)

แสงดาวก็เคลื่อน
เดือนไม่แลเห็น
คราวนี้ต้องจากพระจันทร์วันเพ็ญ

5. เพลงเกี่ยวกับตัวละครในวรรณคดี

เพลงลักษณะวงศ์แก้วตา

ลักษณะวงศ์แก้วตา
แอบซิดัวพี่จะแอบก่อน (ซ้ำ)
กู้องคือน้องไม่กู้อับ (ซ้ำ)

มาเล่นซ่อนหากับพราหมณ์เกสร
ให้พราหมณ์เกสรไปเที่ยวตามหา
ถ้าไม่งามซักพี่ไม่กลับพารา

6. เพลงประเภททั่วไป

เพลงลมทะเลพัดล่อง

ลมทะเลพัดล่อง
จากถิ่นหากินไกลแดน (ซ้ำ)

นกยูงทองมาร้องรำแพน
นกยูงรำแพนพัดแคนมาไกล

เพลงดาวไถเมื่อบ่ายหัวเร่

ดาวไถเมื่อบ่ายหัวเร่
โน่นแน่ดาวม้าจะดาวลูกไก่

ดาวตะเข้เร่หัวลง
ไยดาวอะไรคู่กับดาวทอง (ซ้ำ)

ภาคผนวก ค
ภาพประกอบ

นาย ม่วน ใจมงคล พ่อเพลง ของตำบลบัวชุม

นางละมุล พูลหัด้า แม่เพลง ของตำบลโคกสูง (ขวามือ)

ภาพประกอบ 1 พ่อเพลง ของตำบลบัวชุม และแม่เพลงของตำบลโคกสูง

การแต่งกายของผู้เล่นรำไท่น ตำบลโคกสูง

การแต่งกายของผู้เล่นรำไท่น ของตำบลบัวชุม

ภาพประกอบ 2 การแต่งกายของผู้เล่นรำไท่น ทั้ง 2 ตำบล

การตีโทน ภาพ 1

การตีโทน ภาพ 2

ภาพประกอบ 3 การตีโทนประกอบการร้องเพลงรำโทนของตำบลบัวชุม

ทำร่ำ ภาพ 1

ทำร่ำ ภาพ 2

ภาพประกอบ 4 ทำร่ำประกอบการเล่นรำไท่น เป็นการรำตามความหมายคำร้อง ของคำบล โศกสฤง

การตีโทน ภาพ 1

การตีโทน ภาพ 2

ภาพประกอบ 5 การตีโทนประกอบการร้องเพลงรำโทนของตำบล โลกสูง

ภาพ 1

ภาพ 2

ภาพประกอบ 6 ผู้วิจัยและผู้ร่วมเล่นเพลงรำไท่น ของตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม

ภาพประกอบ 7 ผู้วิจัยและผู้ร่วมเล่นเพลงรำโทน ของตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวศศิธร สมัยกุล
วัน เดือน ปี เกิด	2 มกราคม 2520
สถานที่เกิด	อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
ที่อยู่ปัจจุบัน	56/1 ถ. สรรพกิจโกศล ต. นางรอง อ. นางรอง จ. บุรีรัมย์ 31110
ที่ทำงาน	-
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2533	ชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบุษราคามราษฎร์วิทยา อ. นางรอง จ. บุรีรัมย์
พ.ศ. 2536	ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนางรอง อ. นางรอง จ. บุรีรัมย์
พ.ศ. 2539	ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนนางรอง อ. นางรอง จ. บุรีรัมย์
พ.ศ. 2543	ระดับปริญญาตรี เอกดนตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
พ.ศ. 2547	ระดับปริญญาโท สาขามานุษยวิทยา (ศป.ม.) ศิลปกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร